

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΘΩΜΑΣ ΦΛΑΓΓΙΝΗΣ
ΚΑΙ
Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΥΠΟ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΔ' - 1939

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Μετὰ τὴν περὶ Γλυκέων ἢ Γλυκῆδων μονογραφίαν καὶ τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον — δημοσιεύματα προκαλέσαντα τὰς εὐμενεῖς κρίσεις τοῦ ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ ἅτινα ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν μᾶς ἔκαμε τὴν ὑψίστην τιμὴν νὰ βραβεύσῃ,¹⁾ κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 30^{ης} Δεκεμβρίου 1937 — ἰδοὺ σήμερον, ὑπέκοντες εἰς τὴν φιλικὴν παρόρμησιν τοῦ ἐπιφανοῦς καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Κ. Ἀράντου, Ἀκαδημαϊκοῦ, παραδίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν περὶ Θωμᾶ Φλαγγίνῃ μελέτην, ἔτι δὲ καὶ τὸν «Μικρὸν Ἑλληνομνήμονα».

Ἐπισταμένη, πολύμηνος καὶ κοπιώδης ἔρευνα εἰς τὰ ἐνταῦθα Ἀρχεῖα — τό τε Κρατικόν, τὸ τῆς Ἑλλην. Κοινότητος καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν — ἀπεκάλυψε τελείως τὴν πολυσχιδῆ δράσιν τοῦ Φλαγγίνῃ, τοῦ μεγάλου τούτου γόνου τῆς Κερκύρας, ὅστις, καίτοι ἐγεννήθη καὶ ἔζησεν ἐν Βενετίᾳ καὶ δι' ὡς δημόσιος ὑπάλληλος ἐπὶ ἡμίσειαν ἑκατονταετηρίδα, ἐντούτοις ἠσθάνετο μέσα εἰς τὰς φλέβας του νὰ σφύζῃ ἑλληνικὸν αἷμα καὶ διαθέσας ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του πρὸς ἴδρυσιν Σχολῆς, Οἰκοτροφείου, Νοσοκομείου κ.λ.π., ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον χάριν τῶν Ἑλλήνων, εἰς ἐποχὴν ποῦ ἡ μαύρη δουλεία ὡς μολύβδινος πλάξ ἐπίεζε τὰ στήθη τοῦ Γένους καὶ πυκνὸν τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας ἐκάλυπτε τὸν ἑλληνικὸν ὀρίζοντα, διαθέσας, λέγομεν, τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ τοῦ Ἑθνους, διήνοιξε πρῶτος αὐτὸς τὴν εὐρείαν λεωφόρον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς φιλοπατρίας, τὴν ὁποίαν διέτρε-

¹⁾ μὲ τὸ κάτωθι αἰτιολογικόν:

«... μετὰ γνώμην τῆς Β'. Τάξεως τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ ἀπόφασιν τῆς ὁλομελείας τῆς Ἀκαδημίας... ἐν βραβεῖον τριῶν χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὸν κ. Κωνσταντῖνον Μέρτζιον διὰ δύο σημαντικώτατα αὐτοῦ δημοσιεύματα περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Γλυκέων ἢ Γλυκῆδων ἐκ σελ. 186 καὶ περὶ τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικοῦ Ἀρχείου ἐκ σελ. 341 διὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Βενετίας καὶ ἡ Ἱστορία τῆς Ἑπείρου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος διαφωτίζονται διὰ πλουσιωτάτων ἀνεκδότων εἰδήσεων μετὰ θαυμαστῆς εὐσυνειδησίας καὶ ἐπιμελείας συλλεχθεισῶν ἐκ τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ἀρχείου τῆς Ἑλλην. Κοινότητος. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Κ. Μέρτζιον εἶναι ἀξία πάσης ἐξάρσεως, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι συνεχιζομένη μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς μεθόδου θέλει προσθέσει καὶ ἄλλας πολλὰς, ἀγνώστους μέχρι τοῦδε σελίδας τῆς νέας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας», (Ἐφημερὶς «Καθημερινή» 31 Δεκεμβρίου 1937).

ξαν βραδύτερον πλειάδες μεγάλων Ἑλλήνων, καὶ ἀνεδείχθη ὁ μεγαλείτερος τοῦ Ἑθνους ἡμῶν εὐεργέτης.

*
* *

Τὸ προκείμενον σύγγραμμα περιλαμβάνει δύο μέρη: τὸ περὶ Θωμᾶ Φλαγγίνης καὶ τὸν «μικρὸν Ἑλληνομνήμονα». Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐννέα Κεφάλαια, ἐν οἷς ἐκτίθενται τὰ τῆς καταγωγῆς, τῶν σπουδῶν καὶ τὰ τῆς οἰκογενειακῆς του ἐν γένει καταστάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει νέων ἀνθεντικῶν στοιχείων — ἀναιρουντῶν ἐν πολλοῖς τὰ ὑπὸ τοῦ Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου γραφέντα καὶ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σάθα υἱοθετηθέντα — τὸ 2^{ον} Κεφάλαιον ἐκδέτει τὰ τῆς περιουσίας του, τὰ τῶν ἐτησίων ἐσόδων καὶ πῶς ταῦτα διετίθεντο, τὸ 3^{ον} περιλαμβάνει δύο διαθήκας τοῦ Φλαγγίνης, τὴν τῆς μητρός του, τὴν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας συζύγου του καὶ τῆς μοναχοκόρης του Μαρίας. Εἰς τὸ 4^{ον} ἐκτίθεται ἡ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινότητι μακροχρόνιος καὶ καρποφόρος δρᾶσις του, τὸ 5^{ον} εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου — τοῦ μικροσκοπικοῦ τούτου Πανεπιστημίου τοῦ ὑποδούλου Γένους — τὸ 6^{ον} περιέχει τὰ ὀνόματα τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων ὑποτρόφων πτωχῶν σπουδαστῶν (1665-1797), τὸ 7^{ον} ἀφιεροῦται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἐνθα ὅχι μόνον ἐνοσηλεύοντο οἱ ἀσθενοῦντες Ἕλληνες, ἀλλ' ἐξερχόμενοι ἐλάμβανον, θελήσει τοῦ διαθέτου, καὶ βοήθημα ἐκ δύο δουκάτων, τὸ 8^{ον} ἀσχολεῖται μὲ τοὺς αἰχμαλώτους ὑπὲρ ὧν ἐπίσης ζωντὸν ἐξεδηλώθη τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ διαθέτου καὶ τέλος τὸ ἑνατον πραγματεύεται τὰ τῆς ὑπανδρείας ἀπόρων Ἑλληνίδων παρθένων, αἵτινες ἐπροικοδοτήθησαν μὲ ἑκατὸν δουκάτα ἑκάστη καὶ ὧν ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς ἀνῆλθεν εἰς 1300 περίπου, ἐξ ὧν τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος.

*
* *

Εἴμεθα πλέον ἢ βέβαιοι ὅτι, ὅταν ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ Κερκύρας λάβῃ γνῶσιν τῆς παρούσης μονογραφίας — ἂν εἶναι ἀνέφικτος ἡ ἀνέγερσις ἀνδριάντος ἢ ἡ τοποθέτησις, κάπου, μιᾶς προτομῆς — θὰ ἀποφασίσῃ τοῦλάχιστον νὰ προμηθευθῇ ἀντίγραφον τῆς παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινότητι φυλασσομένης ἐλαιογραφίας τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνης διὰ τὴν ἐν Κερκύρᾳ Δημοτικὴν Πινακοθήκην, ἅμα δὲ θὰ ὀνομάσῃ μίαν τῶν ὁδῶν τῆς μαγευτικῆς τοῦ Ἰονίου Νύμφης, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς, πλὴν ὀλίγον τι λησμονημένου, τέκνου.

*
* *

Παραλλήλως πρὸς τὴν περὶ Φλαγγίνης ἔρευναν, διεξηγώμεν καὶ ἄλλην ἐπίμονον καὶ κοπιώδη, πρὸς ἀποκάλυψιν καὶ νέων ἀνεκδότων στοιχείων, ἀναφερομένων εἰς τὴν μετὰ τὴν ἄλωσιν, ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ εἶναι τόσον σπουδαῖα τὰ ἐλθόντα εἰς φῶς καὶ τόσον ποικίλα, ὥστε τὰ περιελάβομεν εἰς ἰδιαίτερον

τεῦχος ὑπὸ τὸν τίτλον «Μικρὸς Ἑλληνομνήμων» καὶ φρονοῦμεν ἀδιστάκτως ὅτι θὰ εἶναι ἐπαξία συνέχεια τοῦ «Νέου Ἑλληνομνήμωνος» τοῦ ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Λάμπρου.

Τὸ τεῦχος τοῦτο περιλαμβάνει: τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Βενετίας (1593 - 1926), νέα ἀνέκδοτα στοιχεῖα περὶ τοῦ Μανούσου Θεοτοκοπούλου — ἀδελφοῦ τοῦ Γκρέκο — ἄλλα περὶ τοῦ Ἑρμανουὴλ Γλυντζάνη, περὶ τοῦ Μαξίμου Μαργουνίου, περὶ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀγιογράφων, ἴτοι περὶ Μιχαήλ Δαμασκηνοῦ, Ἰωάννου Κυπρίου, Θωμᾶ Μπατᾶ ἢ Βαπτιστοῦ, Ἰωάννου Βλαστοῦ, Ἑρμανουὴλ Τζανφουρνάρη, Φιλοθέου Σκούφου, Ἑρμανουὴλ καὶ Κωνσταντίνου Τζάνε, Λέοντος καὶ Ἰωάννου Μόσκου, Ἰακώβου Τζέ καὶ τινων ἄλλων, ἔτι δὲ περὶ μιᾶς ἐπιχειρηθείσης πλὴν ματαιωθείσης μετοικεσίας Μανιατῶν εἰς Σαρδηνίαν καὶ ἄλλης εἰς Σιλεσίαν, πληροφορίας περὶ τῆς διελεύσεως ἐκ Βενετίας τῶν Βασιλέων Ὁθωνος, Γεωργίου τοῦ Α΄ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Β΄, καὶ τινὰ ἄλλα ἐνδιαφέροντα.

*
* *

Θεωροῦμεν περιττὸν νὰ προσδέσωμεν, ὅτι, ἅπαν τὸ περιεχόμενον τῆς παρούσης πραγματείας ἐξίχθη ἀπὸ αὐθεντικὰ ἔγγραφα ἀποκείμενα εἰς τὰ Ἀρχεῖα, ἐπιμελῶς ἀναγνωσθέντα καὶ ἐρμηνευθέντα καὶ ὧν σημειοῦμεν τὸν ἀριθμὸν, τὸν χαρτοφύλακα καὶ εἴ τι ἄλλο σχετικὸν πρὸς εὐχερῇ ἀνεύρεσίν των. Εἰς πολὺν δ' ἀφ' ἐτέρου ὑποσημειώσεις, προσεπαθήσαμεν νὰ ἐξηγήσωμεν ἀπάσας σχεδὸν τὰς ξενικὰς λέξεις καὶ φράσεις, παραθέτοντες καὶ τὴν ἱστορικὴν δι' ἐκάστην τούτων, σημασίαν.

Δὲν ἐφείσθημεν κόπων, οὐδὲ δαπανῶν, ἵνα φέρωμεν εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο, κεντριζόμενοι ὅχι ἀπὸ ὕλικόν τι συμφέρον, ἀλλ' ἀπὸ μίαν εὐγενῆ φιλοδοξίαν ἵνα φανῶμεν χρήσιμοι εἰς τὴν καθόλου ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τῆς προσφιλεστάτης ἡμῶν πατρίδος.

Θερμοτάτας τέλος ἐκφράζομεν, ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, εὐχαριστίας, εἰς τε τὸν ἑκτακτὸν Βασιλικὸν Ἐπίτροπον τῆς ἐν Βενετίᾳ Ἑλλην. Κοινότητος Comm. avv. Bruno Gallo, εἰς τὸν Γραμματέα τῆς ἰδίας εὐγενέστατον κ. Σέργιον Λυκούδη, οἱ ὅποιοι μᾶς διευκόλυναν τὴν ἔρευναν τοῦ Ἀρχείου ὥς καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῶν Κρατικῶν Ἀρχείων κ. Dott. F. Corrubia, κυρίαν dott. Giulia Mirabello καὶ δεσποινίδα Elisa Sartori, διότι πολυειδῶς μᾶς ἐξυπηρέτησαν κατὰ τὰς ἐρεῦνας καὶ εἰς τὴν Σεβαστὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηνῶν τὰ εὐγνώμονα αἰσθήματά μας, διότι εὐηρεστήθη νὰ δημοσιεύσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ παρὸν σύγγραμμα.

Ἐγγραφον ἐν Βενετίᾳ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1938.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΣ

ΘΩΜΑΣ ΦΛΑΓΓΙΝΗΣ

Ἐλαιογραφία φυλασσόμενη παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινότητι Βενετίας. Εἰς τὸ κάτω μέρος παρατίθεται ἡ περίοδος τῆς διαθήκης ἢ σχετικῇ μετὰ τὴν ἔδρυσιν τοῦ Φροντιστηρίου. Ἡ εἰκὼν αὕτη ἀνεκαίνισθη παρὰ τοῦ Κερκυραίου Σποριδωνοῦ Λατράνου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, ἐπιστάσις Σποριδωνοῦ Βλαντῆ — ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ κατώτατον μέρος — πλὴν ὁ ἀνακαινιστὴς, δι' ἄγνοιαν προφανῶς, ἐδιώρθωσε κακῶς λέξεις τινὰς τῆς εἰρημένης περιόδου, τῆς ἀφορώσης τὴν ἔδρυσιν τοῦ Φροντιστηρίου.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΘΩΜΑΣ ΦΛΑΓΓΙΝΗΣ

Τῇ προσφιλεστάτῃ μοναχοκórῃ μου
"Ὀλγα ἀφιερῶται.

«Καινοποιομένης αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς, ἐπ' ἀρετῇ, φή-
μης, ἀθανατίζεται μὲν ἡ τῶν καλῶν τι διαπραξαμένων
εὐκλεία, γνῶριμος δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ παραδόσιμος τοῖς
ἐπιγινόμενοις, ἡ, τῶν εὐεργετησάντων τὴν πατρίδα, γί-
νεται δόξα».

(ΠΟΛΥΒ. VI - 54).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ὁ μεγαλείτερος εὐεργέτης τοῦ δουλεύοντος Ἑθνους, ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου
ὀρθότατα εἶπεν ¹⁾ ὁ διακεκριμένος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κ. Ἀμαντος, ὅτι
«κατήρτισε τὸ πρόγραμμα ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Ὑπόδουλον Γένος», ὑπῆρξεν
ἀναμφερῶς ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης.

Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1579 ²⁾ ἐν Βενετίᾳ, ἐκ πατρὸς Ἀποστόλου Θωμᾶ, Κερ-
κυραίου καὶ μητρὸς Μαρίας θυγατρὸς τοῦ Βικεντίου Φλαγγίνῃ ἐκ Κύπρου. Τὸν πατέρα

¹⁾ Ἐν Πανηγυρικῷ ἐκφωνηθέντι ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου (1937, σελ. 10).

²⁾ Τοῦτο ἐξάγομεν τόσον ἀπὸ τὴν ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωρ-
γίου ἔχουσαν οὕτω: «Thomae Flangino patronorum dissertissimo Maria^a) uxor viro benemer. h.
m. p.β) ex testam. Obiit anno ab. incarn. MDCXLVIIIγ) aet. LXX.» (ἤτοι: τῷ Θωμᾷ Φλαγγίνῃ
εὐγλωττοτάτῳ συνηγόρῳ, ἡ σύζυγος Μαρία, τῷ ἐπαξίῳ ἀνδρὶ τὸ παρὸν μνημεῖον κατέθηκε συμφώ-
νως τῇ διαθήκῃ. Ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως 1648 - ἡλικ. 70), ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐγ-
γραφὴν εἰς τὸ βιβλίον θανάτων τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας Τσομπενίγο, ἔχουσαν οὕτω: 23 Φεβρουα-
ρίου 1648. Ὁ ἐξοχώτ. Θωμᾶς Φλαγγίνης δικηγόρος calle del Doseδ) ἐτῶν 70 ἐκ πυρετοῦ ἐντὸς 15
ἡμερῶν. Ἱατροί: Rotta,ε) Squadronζ) καὶ Molinetto.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἄλλως τε δὲν ἐκρατοῦντο βιβλία βαπτίσεων καὶ γάμων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ
Ἐκκλησίᾳ, τὰ δὲ τῶν θανάτων μόνως κατὰ τὸ 1810 ἀρχίζουν.

α) Ἡ δευτέρα σύζυγος τοῦ περὶ ἧς περαιτέρω θὰ γίνῃ λόγος.

β) hoc monumentum posuit.

γ) Ἀπεβίωσε τῇ 23 Φεβρουαρίου 1648 κατὰ τὸ ἐνετικὸν ἔτος ἤτοι 1649 κατὰ τὸ παλαιόν. Ὡς γνωστὸν τὸ
ἐνετικὸν ἔτος ἤρχιζε τὴν πρώτῃν Μαρτίου.

δ) Calle del Dose da Ponte ἐνθα καὶ τὸ μέγαρόν του διερχ ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς τὸν Λόγην Da Ponte.

ε, ζ) Τοὺς ἀναφέρει καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ του.

του τὸν ἀνεύρομεν ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ Μητρώον τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγίου Νικολαίου, τῷ 1575 ὡς Apostolo de Tomaso. Τῷ 1578 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μελῶν ὡς εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κερκύρας διὰ τὸν Σύλλογον τῶν 40 καὶ Προσθήκης, τῷ 1580 ἀνεδείχθη καὶ πάλιν καὶ τῇ 12 Μαρτίου 1581 ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν 40 ὡς εἷς ἐκ τῶν 12 τῆς Πρωτοκαθεδρίας (Decano ἢ Degano ἢ della Banca) καὶ ἔκτοτε χάνονται τὰ ἴχνη του· φαίνεται ὅτι ἀπεβίωσεν ἢ ἐδῶ ἢ ἐν Κερκύρᾳ καὶ τοῦτο συνάγομεν ἀπὸ τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς πρώτης διαθήκης τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνης, ἐν ᾗ γράφει ὅτι ἀνετράφη παρὰ τῆς μητρὸς του.

Ἀπορφανισθεὶς ὅθεν εἰς νεαρωτάτην ἡλικίαν ὁ Φλαγγίνης καὶ ἀφοῦ ἐδιδάχθη ἐν Βενετίᾳ παρὰ τινος τῶν τότε παρεπιδημούντων λογίων ἱερωμένων — πιθανώτατα νὰ ὑπῆρξεν ἀκροατῆς καὶ τοῦ διαπρεποῦς Μαξίμου Μαργουνίου, διδάσκοντος ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς ἰδιαίτερον περὶ τούτου Κεφάλαιον ἐπὶ 17 συνεχῇ ἔτη (1585 — 1602) τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Βενετίᾳ — ὁ Φλαγγίνης ἔχων, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ἀναγκαιοῦντα χρηματικά μέσα παρὰ τῆς μητρὸς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν προστασίαν τοῦ διασήμου τότε ἐν Βενετίᾳ ἱατροῦ Βενεδίκτου Φλαγγίνης θείου του — ὡς τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος ἐν τῇ διαθήκῃ — μετέβη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Παδούης, ὁπόθεν ἐξῆλθε διδάκτωρ τοῦ τε κανονικοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου, εἰς ἡλικίαν 19 μόλις ἐτῶν, διότι τῷ 1598 ἤρχισεν ἤδη νὰ ἀναμιγνύηται — ὡς θὰ ἴδωμεν ἀλλαχοῦ — εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος.

Ἐν Βενετίᾳ, ὡς δικηγόρος, ὑπηρετήσε κατ' ἀρχὰς εἰς Γραφεῖα διακεκριμένων τότε νομομαθῶν — ὧν τινὰς ἀναφέρει εἰς τὰς διαθήκας του — καὶ ἔχων ἀρωγὸν πάντοτε καὶ προστάτην τὸν θεῖόν του Βενέδικτον — ὅστις τῷ 1605 εἶχεν ὑπανδρεύσει τὴν θυγατέρα του Ἀγγελαν¹⁾ μὲ τὸν Ζαχαρίαν Σοράντζον τῆς μεγάλης εὐγενοῦς οἰκογενείας τῶν Σοράντζων, περὶ ὧν θὰ γράψωμεν ἀλλαχοῦ — ἀνέλαβε τότε δημόσιον ὑπουργημα, ὡς avvocato fiscal²⁾ ἤτοι δικηγόρος τοῦ Δημοσίου καὶ παρέμεινε τοιοῦτος ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον πεντηκονταετίαν!

* *

Κατὰ τὸν Αὐγουστον ἢ Σεπτέμβριον τοῦ 1611 — δὲν ὑπάρχει ἀτυχῶς οὐδεμία ἐγγραφὴ εἰς τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας — ἀφοῦ ἀνέρρωσεν ἀπὸ μίαν βαρεῖαν ἀσθένειαν συνεπεῖα τῆς ὁποίας, κλινήρης ὢν, ἔκαμε τῇ 4 Ἰουνίου 1611 τὴν πρώτην Διαθήκην καὶ ἦν βραδύτερον ἠκύνωσεν, ἐνυμφεύθη τὴν πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ Πρωτοσπαθαρίου Ζώτου Τσιγαρᾶ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, τὴν Παβόναν ἢ Παγώναν ἢ Παολίναν ἣτις καὶ ἀπεβίωσε, νεωτάτη, ἐκ τοκετοῦ τὴν 12 Ἰουνίου 1612³⁾, ἄτεκνος.

¹⁾ Μάρτυς εἰς τὴν προᾶξιν ἐνώπιον τῆς Avogaria del Comun ἐκ μέρους τῆς νύμφης ἦτο ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης.

²⁾ Ἵνα γίνῃ τις δικηγόρος τοῦ δημοσίου ἔδει προηγουμένως νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ μίαν τοιλάχιστον πενταετίαν τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα.

³⁾ Τοῦτο γνωρίζομεν καὶ ἐκ τῆς διαθήκης τῆς ἦν περαιτέρω δημοσιεύομεν καὶ ἐκ τῆς ἐγγραφᾶς

Μετὰ δέκα καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Παβώνας — δὲν ἔχομεν ἀτυχῶς σαφεῖς χρονολογικὰς ἐνδείξεις — ὁ Φλαγγίνης ἤλθεν εἰς δεύτερον γάμον μὲ τὴν Μαρίαν κόρην τοῦ ἐγκρίτου ἐν Βενετία, Κυπρίου, Βερνάρδου Γονέμη χρηματίσαντος καὶ προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ἐκ ταύτης ἀπέκτησε τὴν μοναδικὴν θυγατέρα τοῦ Μαριέταν τὴν ὁποίαν καὶ ἐβάπτισεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς μαρτυρεῖ ἡ κάτωθι ἐγγραφὴ εἰς τὸ οἰκεῖον βιβλίον:

«1627 Μαρτίου 4. Μαριέτα θυγάτηρ τοῦ ἐξοχωτάτου κὺρ Τωμάζου Φλαγγίνης καὶ Μαρίας Γονέμη ἐβαπτίσθη σήμερον ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Θεοφάνους τοῦ Ξενακίου ¹⁾ ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου». Ταύτην ἔδωκεν εἰς γάμον, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ δηθέντος Ζαχαρίου Σοράντζου, τὸν Βενέδικτον, δεύτερον ἐξάδελφόν του, τῇ 3 Ἰουνίου 1641 ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν κάτωθι ἐγγραφὴν καταχωρηθεῖσαν τῇ 26^η Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Avogaria del Comun ²⁾ Βιβλίον V σελ. 241 (Μετάφρ.): «Παρόντων τῶν μαρτύρων Ἀντωνίου καὶ Μάρκου Μολίνου ἐνεφανίσθη ἐνώπιον ἡμῶν ὁ Βενέδικτος Σοράντζος (Superantius ³⁾) τοῦ ποτε Ζαχαρία καὶ ἐδήλωσεν ὅτι συνεζεύχθη ὡς νόμιμον σύζυγον τὴν Μαριέταν Φλαγγίνη κόρην τοῦ κ. Θωμᾶ Φλαγγίνης δικηγόρου τῇ 3 Ἰουνίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἁγίας Μαρίας Τζομπενίγο»

Ὁ Βενέδικτος οὗτος, δύο μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φλαγγίνης, ἀνεδείχθη ⁴⁾ Προκουρατόρος τοῦ Ἁγίου Μάρκου — ὡς καὶ ἀλλαχοῦ γράφομεν, καταβαλὼν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον Δουκάτα 20.500 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μαριέτας ἐπισυμβάντα τῇ 23 Ἰουνίου 1661, ἐνυμφεύθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τὴν εὐγενῆ Chiara Bondumier τοῦ ποτε Γεωργίου καὶ ἀπεβίωσε τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1671 εἰς τὴν πολίχνην Noventa τῆς Παδοῦης ⁵⁾.

Δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο διότι ἐκ τῶν περαιτέρω δημοσιευομένων διαθηκῶν καταφαίνεται πότε καὶ εἰς ποίαν ἡλικίαν ἀπεβίωσαν ἢ τε μήτηρ τοῦ Φλαγγίνης Μαρία καὶ ἡ δευτέρα ὁμώνυμος σύζυγός του.

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα νὰ θίξωμεν ἐν σπουδαῖον σημεῖον ὅπερ ἠγνόησαν οἱ μέχρι τοῦδε περὶ αὐτοῦ γράψαντες καὶ εἶναι: τὸ τοῦ ἐπωνύμου του.

φῆς εἰς τὰ βιβλία τῶν Provveditori della Sanità - Necrologi 1612 Βιβλίον ἀρ. 844, ἐχούσης ὡς ἔπεται: «ἡ ἐξοχωτ. κυρία Παολίνα τοῦ ἐξοχωτ. κ. Θωμᾶ Φλαγγίνης ἐτῶν 24 ἐκ τοκετοῦ».

¹⁾ Οὗτος ὠνομάζετο Ξενάκης ἀλλ' ἔγινε Ξενάκιος ὡς ὁ Μαργούνης ἔγινε Μαργούνιος, ὁ Ἀβράμης - Ἀβράμιος, Γλυντζώνης - Γλυντζόνιος ἢ Γλυζούνιος.

²⁾ Ἴνα ἡ ἔγκυρος ὁ γάμος τῶν εὐγενῶν, ἔδει οὗτοι νὰ ἐμφανίζωνται ἐνώπιον τῆς Avogaria del Comun καὶ τὸ Πρακτικὸν τοῦ γάμου κατεχωρεῖτο εἰς τὰ οἰκεῖα Βιβλία.

³⁾ Τὸ ἀρχαῖκόν ὄνομα τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Soranzo ἡ ὁποία σύγχρονος σχεδὸν μὲ τὴν Ἱδρυσιν τῆς Βενετίας, ἔδωκεν ἓνα Δόγην, 16 Προκουρατόρους καὶ πολυαρίθμους Γερουσιαστές, Πρεσβευτάς, Στρατηγούς, Ναυάρχους· ὑφίσταται δὲ καὶ σήμερον.

⁴⁾ Τῇ 5 Ἀπριλίου 1649.

⁵⁾ Καὶ ἦτο ἀκόμη Procuratore διότι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἦτο ἰσόβιον.

Ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν ὁ πατήρ του ὀνομάζετο Ἀπόστολος Θωμᾶ (Apostolo de Tomaso) καὶ ὁ εὐεργέτης — εἰς ὃν ἐδόθη τὸ ὄνομα τοῦ πάππου του — μέχρι τοῦ 1602 φέρεται εἰς τὰ πρακτικά τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος ὡς Θωμᾶς τοῦ Ἀποστόλου (Tomaso de Apostolo). Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1602 προσέλαβε τὸ ἐπώνυμον τῆς μητρὸς του καὶ μᾶς δίδει ὁ ἴδιος τὴν δικαιολογίαν εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης του διαθήκης: «ἐπειδὴ πάντοτε ὀνομάσθην — γράφει τῷ 1611 — καὶ ὀνομάζομαι μὲ αὐτὸ τὸ ἐπώνυμον — τοῦ Φλαγγίνη — καὶ τοι δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς μου, δηλῶ ὅτι πάντοτε μετεχειρίσθην αὐτὸ εἰς ὅλας μου τὰς ὑποθέσεις, δεδομένου ὅτι ἀνετράφην ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατον θεῖόν μου Βενέδικτον Φλαγγίνην».

Καὶ ἤδη παραθέτομεν τὰ ὑπὸ τοῦ Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου γραφέντα ¹⁾ καὶ ἅτινα ἀντέγραψε καὶ ὁ ἀείμνηστος Κωνστ. Σάθας ²⁾ — καίτοι δὲν ἀναφέρει τὴν πηγὴν ἐξ ἧς τὰ ἠρύσθη. Καὶ θεωρεῖται τόσο κλασικὸν τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Nicola Comneni Papadopoli ὥστε οἰοσδήποτε ἄλλος βιογράφος τοῦ Φλαγγίνη, θὰ ἐλάμβανεν ὡς βασικὰ στοιχεῖα τὰ ὑπὸ τούτου γραφέντα, ἀλλ' ἡμεῖς ὡς βοηθητικά μόνον διὰ περαιτέρω ἐρεύνης ἐθεωρήσαμεν πάντοτε καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Παπαδοπούλου καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Βελούδου γραφέντα διότι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου δημοσιευθέντα — ὡς καὶ ἄλλοτε ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἀποδείξωμεν — εἶναι εἰς τινὰ σημεῖα ἐλλιπῆ καὶ ἀνακριβῆ.

Καὶ ἰδοὺ τὶ περὶ Φλαγγίνη γράφει ὁ Παπαδόπουλος:

1648 — CCXXVII ¹⁾. Thomas Flanginus inter claros alumnos jurisprudentiae Patavinae locum habet ²⁾ ex albo Transmarinorum. Natus est Corcyrae ³⁾ infimo genere ⁴⁾ planeque alio ⁵⁾ ab eo, quod Cypriam nobilitatem patriciis Venetorum titulis auxit, clarum ab ultima

Θωμᾶς ὁ Φλαγγίνης, εἰς ἐκ τῶν διαπρεπῶν φοιτητῶν τῆς νομικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Παδούης, εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν Κατάλογον τῶν ὑπερποντίων. Ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ ³⁾ ἀπὸ κατωτάτης οἰκογένειας ⁴⁾ καὶ ἀναμφιβόλως ἀλλοίου κλάδου ⁵⁾ ἀπὸ ἐκείνου ποῦ προσέθεσεν

¹⁾ Gymnasium Patavini Tom. II σελ. 136. Venetiis — MDCCXXVI).

²⁾ Νεοελλ. Φιλολ. σελ. 326.

¹⁾ Εἶναι ὁ 227^{ος} φοιτητῆς τῆς σειρᾶς τῶν ὑπὸ τοῦ Παπαδοπούλου ἀναφερομένων.

²⁾ Εἰς τὴν μετάφρασιν μᾶς ἐβοήθησεν ὁ φίλος Καθηγητῆς κ. Gualdi ὃν καὶ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων.

³⁾ Ἴδου ἡ πρώτη ἀνακρίβεια, διότι ὡς εἶδομεν ὁ Φλαγγίνης ἐγεννήθη ἐν Βενετίᾳ.

⁴⁾ Ἄλλη ἀνακρίβεια διότι ναὶ μὲν ὁ πατήρ του δὲν ἀφῆκε περιουσίαν, ἀλλ' ἐξετιμᾶτο ἀπὸ τοὺς ἐν Βενετίᾳ Ἑλληνας, οἱ ὅποιοι τρεῖς φορὰς τὸν ὑπέδειξαν ὡς ἓνα ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κερκύρας εἰς τὸν Σύλλογον τῶν 40, ἡ μήτηρ δὲ ἐξ ἄλλου — ὡς φαίνεται ἐκ τῆς πρώτης διαθήκης τοῦ Φ. — ἦτο εὐκατάστατος.

⁵⁾ Τρίτη ἀνακρίβεια, διότι ὁ Παπαδόπουλος ἀποδέχεται γενεὰν Φλαγγίνη ἐν Κερκύρᾳ, τὴν ὁποίαν καὶ θεωρεῖ ἐντελῶς διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν τῆς Κύπρου, ποῦ κατέστη διάσημος κ.λ.π. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιβάλλεται μία παρέκβασις: Ἴδου τὶ περὶ τῆς οἰκογενείας ταύτης τῶν Φλαγγίνη γράφει ὁ Tassini εἰς τὸ ἀξιόλογον βιβλίον του (Curiosità Veneziane σελ. 272 — 273) *Flangini*: ὁδός

stirpe, atque etiamum posterorum egregiis gestis illustrius. Ajunt eum villici filium ea ad literas propensione fuisse, ut traductus Venetias, ac disciplinis minoribus Hieromonachi ⁶⁾ cujusdam sumptibus imbutus, Patavium commeaverit, adscriptus que Transimarinarum catalogis ita in omnium animos irreperit modestia et obsequio ut quamvis pauperrimus ⁷⁾ et humillimae gentis ⁸⁾ apud conterraneos et pecuniaria queis viveret, subsidia ⁹⁾, et ad scholasticos honores patrocinium repererit. Deposito Legum tyrocinio I.U.D. Venetias rediit et apud causidicum salarium meruit, quo per annos aliquot vixit quâque erat mirabili parsimonia, peculis strenis comparato, quod defuncti patroni legatum auxit, in causidicorum se classem de-

εἰς τοὺς Κυπρίους τίτλους εὐγενείας, τοὺς τῶν Ἑνετῶν Πατρικίων, καὶ ὁποῖος — κλάδος — διάσημος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, κατέστη ἐνδοξότερος ἔνεκα τῶν διαπρεπῶν πράξεων τῶν μεταγενεστέρων. Λέγουν ὅτι ὁ Φ. ὑπῆρξεν υἱὸς ἐνὸς ἐπιστάτου κτημάτων καὶ ὅτι εἶχε τόσην πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν, ὥστε ὀδηγηθεὶς εἰς Βενετίαν καὶ διδασθεὶς τὰ στοιχειώδη μαθήματα δαπάναις ἐνὸς κάποιου ἱερομονάχου ⁶⁾ ἐστάλη εἴτα εἰς Παδοῦην καὶ ἐγγραφεὶς εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Ὑπερποντίων, μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην του καὶ εὐγένειαν ἐπέτυχεν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν ὅλων, μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε, καίπερ πτωχότατος ⁷⁾ καὶ ἀσήμου οἰκογενείας ⁸⁾, εὗρηκε παρὰ τοῖς συμπατριώταις του χρηματικὴν ἐνίσχυσιν ⁹⁾, ὥστε νὰ ἡμπορῇ νὰ ζῇ καὶ προστασίαν διὰ τὴν ἀπόκτη-

καὶ μικρὰ πλατεῖα (Calle e campiello) εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου Ἱερεμίου. Τὸ μέγαρον Φλαγγίνης ^{α)} ἀνήκει εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος Λογκένα, ἀτυχῶς ἀπὸ τὴν πρὸς τὸ Γκράν Κανάλε πλευρὰν ἐλλεῖπει ἡ δεξιὰ πτέρυξ β). Ἡ οἰκογένεια εἰς ἣν ἀνήκεν ἦτο εὐγενὴς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κύπρου καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1576 ἔδωκεν ἓνα Λουδοβίκον ὅστις ἔχυσε τὸ αἷμά του ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἀποθνήσκων κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Λευκωσίας. Καὶ ἄλλος ὀνόματι Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος τῆς Πάφου καὶ εἰς Ἰωάννης καὶ τρίτος, ἄλλος Κωνσταντῖνος ἔπασαν ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν σπάθην. «Μετοικήσασα εἴτα ἡ οἰκογένεια αὕτη εἰς Βενετίαν, ἐπέτυχεν παρὰ τῆς Δημοκρατίας τὸν τίτλον τοῦ κόμητος τοῦ Ἀγίου Ὀδορίου καὶ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου τοῦ Γ' τὸν εὐγενὴ τίτλον τοῦ Ἀγίου Ῥωμαίου Κράτους. Τέλος τῷ 1664 ἐγένετο δεκτὴ εἰς τὸ Μεῖζον Συμβούλιον (Maggior Consiglio) ἐν τῷ προσώπῳ ἐνὸς Ἱερωνύμου» πατρὸς τοῦ Λουδοβίκου ἐκείνου Φλαγγίνης, ὅστις προσέβαλε τὸν Ὀθωμανικὸν Στόλον εἰς τὰ Δαρδανέλλια. Ὁ ἥρως οὗτος κατόπιν διημέρου ἀγρίας μάχης, τραυματισθεὶς καιρῶς διέταξε νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς πύργου μέρος, ἵνα ἐκεῖθεν δίδῃ καλλίτερον τὰς διαταγὰς καὶ ἐπέστεψεν οὕτω μὲ τὴν τελευταίαν του πνοήν, τὴν νίκην γ). Ἡ οἰκογένεια αὕτη τῶν Φλαγγίνης ἔδωκε καὶ Πατριάρχην ἐν Βενετίᾳ τῷ 1804 τὸν Λουδοβίκον, ἄνδρα λίαν εὐπαίδευτον καὶ μὲ τὸν θάνατον τούτου ἐξέλιπεν ὀλοτελῶς».

α) Τὸ μέγαρον Φλαγγίνης ἀπέχει ἀπὸ τὸν Σιδηροδρομικὸν σταθμὸν περὶ τὰ 400 μέτρα καὶ εἶναι ἀριστερὰ τοῦ ἐρχομένου ἐκεῖθεν, πρὸς τὸ Rialto.

β) Εἶναι ὄντως στενὸν καὶ δυσαναλόγως ὑψηλόν, ἐν εἴδει πύργου.

γ) Ὁ νεκρὸς του μετακομισθεὶς εἰς Βενετίαν ἐτάφη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Scalzi ἐνθα σώζεται ὁ τάφος του μὲ μίαν ὥραϊαν ἐπιγραφὴν.

Κλείοντες ἤδη τὴν παρέμβυσιν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Παπαδόπουλον.

⁶⁾ Ἄλλη ἀναγκοίβεια, διότι ὡς εἶδομεν ἐσπούδασε δι' ἐξόδων τῆς μητρὸς του καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ μὲ τὴν ἀρωγὴν τοῦ θεοῦ του Βενεδίκτου ἱατροῦ.

^{7, 8, 9)} Ὅλα μυθεύματα.

dit; brevisque ad eo in eo ordine inclauit ut non admodum major annis triginta cum maximis de facundia et patrociniandi felicitate contenderet. Hinc illi gloria paulatim et opes quarum ea copia deinceps fuit, qua filiam unicam, eamque ut narrabat vir clar. Scipio Gonnemius ex quo haec habemus et deformem¹⁰⁾ et penè non stupidam¹¹⁾ insigni dote, speque maximè haereditatis, commendatam in matrimonium collocaverit nobili viro Benedicto Sperantio¹²⁾, cui etiam aditum ad Purpuram Marcianam aperuit¹³⁾. Hanc filiam suam haeredem ex asse scripsit, si filios vel filias suscepisset, si sine liberis decessisset, adiecto fidei commisso, bona sua omnia in Graeciam transtulit, cujus bono publico ea iussit attribui, piis operibus decignatis, quae rerum eventus effecta dedit. Nam orba filia κ.τ.λ. ... »

Obiit Venetiis rn. MDCXLVIII Septuagenarius.

σιν τῶν ἀκαδημαϊκῶν τίτλων. Περατώσας τὰς νομικὰς σπουδὰς, διδάκτωρ εἰς τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ἄλλο δίκαιον, ἐπανήλθεν εἰς Βενετίαν καὶ ἐπέτυχε θέσιν ἐπὶ μισθῷ παρὰ τινι δικανικῷ· οὕτως ἔζησεν ἱκανὰ ἔτη καὶ διὰ τῆς ἀξιοθαυμάστου οἰκονομίας ἣτις ὑπῆρξε τὸ προτέρημά του καὶ διὰ τῶν δώρων ποῦ ἐλάμβανε, τοποθετήσας ἓν ποσὸν κατὰ μέρος, ὅπερ ἠὔξησεν ἐκ κληροδοτήματος ἐνὸς ἀποθανόντος προῦσταμένου του, εἰσῆλθεν εἰς τὴν τάξιν τῶν δικηγόρων. Ἐν βραχεὶ διαστήματι κατέστη τόσον διάσημος ὥστε τριακονταέτης μόλις, διηγωνίζετο μὲ τούτους διαπρεπεστέρους τῆς ἐποχῆς εἰς εὐγλωτίαν καὶ ἱκανότητα εἰς τὴν προάσπισιν τῶν διαφόρων ὑποθέσεων τῶν πελατῶν του. Ἐντεῦθεν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀπέκτησε δόξαν καὶ πλοῦτη, ὣν ἔσχεν εἴτα τόσην ἀφθονίαν ὥστε τὴν μοναδικὴν δυσσειδῇ θυγατέρα του¹⁰⁾ καὶ σχεδὸν ὄχι ἀνόητον¹¹⁾, ὡς διηγείτο ὁ ἑνδοξος ἀνὴρ Σκιπίων Γονέμης, παρ' οὗ ἔχομεν τὰς πληροφορίας ταύτας, καὶ λόγῳ τῆς μεγάλης προικὸς καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς κληρονομίας, ζητηθεῖσαν, τὴν ἔδωκεν ὡς σύζυγον εἰς τὸν εὐγενῆ Βενέδικτον Σπεράντιον¹²⁾ εἰς τὸν ὁποῖον διήνοιξεν ἐπίσης τὴν ὁδὸν εἰς τὴν Μαρκιανὴν Πορφύραν¹³⁾, ὁ Φ. ὠνόμασε τὴν θυγατέρα του γενικὸν κληρονόμον, ἂν ἤθελεν ἔχει υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἀλλ' ἂν ἤθελεν ἀποθάνει ἄτεκνος, μὲ τὴν προσθήκην μιᾶς πιστευτῆς

^{10, 11)} Ἐδῶ ὁ Παπαδόπουλος φθάνει καὶ εἰς τὴν καζολογίαν, εἰς τὸ «κουτσομπολιό»!!

¹²⁾ Superantio καὶ ὄχι Sperantio.

¹³⁾ Ἐννοεῖ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προκουρατόρου τοῦ Ἀγ. Μάρκου ἀλλ' εἶναι καὶ ἐδῶ ἀνακριβὴς ὁ Παπαδόπουλος, διότι, ὡς εἶδομεν, ὄχι ὁ Φ. ἀλλὰ τὰ 20.500 Δουκάτα τῆς προικὸς, διήνοιξαν τὸν δρόμον εἰς τὴν Μαρκιανὴν Πορφύραν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φ.

κληρονομίας, ἄφηνε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, πρὸς δημοσίαν ὠφέλειαν τῆς ὁποίας διέταττε νὰ προορισθῶσι δι' ὠρισμένους ἀγαθοεργούς σκοπούς, καὶ ὄντως τὰ γεγονότα συνετέ-

λεσαν ὥστε νὰ πραγματοποιηθοῦν. Πράγματι ἀποθανούσης ἀτέκνου τῆς θυγατρὸς του κ.τ.λ.»

Ἀπέθανεν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1648. Ἐβδομηκοντούτης.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀνακριβειῶν καταδεικνύεται πόσον ἐπιπολαιῶς ἔγραψε τὸ σύγγραμμά του ὁ Papadopoli εἰς τὸν ὁποῖον ὄχι ἀδίκως νομίζομεν, ἔδωκεν ὁ πολὺς Legrand τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ «impudent faussaire» διὰ τὰ περὶ Μαργουνίου μυθεύματά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ

Ἄς ἐπανέλθωμεν ἤδη εἰς τὸν Φλαγγίνην. Οὗτος πλὴν τῆς δημοσίας θέσεως ἦν ἐνωρὶς κατέλαβε, ἐξήσκει καὶ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ὡς τοῦτο φαίνεται ἀπὸ τὰς διαθήκας του. Ἄλλ' ἐπὶ πλέον, ὡς γνήσιος ἑλλην ποντοπόρος, ἡσχολεῖτο καὶ μὲ τὴν ἐμπορίαν ἐν συνεταιρισμῷ μετὰ τοῦ πρωτεξαδέλφου του Φραγκίσκου Νεγροπόντη ὡς προκύπτει ἐκ τε τῶν διαθηκῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ σημειώσεων ἐν τινι καταστίχῳ (φάκελλος 117 Κρατικοῦ Ἀρχείου — Ἐπιμεληταὶ Νοσοκομείων) ἐνθα γίνεται λόγος περὶ μιᾶς ἀποστολῆς ἐριούχων ἄτινα προωρίζοντο διὰ τὴν Κύπρον.

Αἱ τρεῖς αὐταὶ πηγαὶ πλουτισμοῦ καὶ ἡ παροικιῳδῆς οἰκονομία του, συνετέλεσαν ὥστε τῷ 1614 — ὡς γίνεται δῆλον ἐν τῷ Κωδικέλλῳ τῆς 27 Αὐγούστου — ἡ περιουσία του — ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προβλεπομένου ὑπ' αὐτοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος — νὰ ἀνέρχεται εἰς Δουκάτα εἴκοσι περίπου χιλιάδας καὶ μετὰ τριάκοντα πέντε, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἔτη, νὰ δεκαπλασιασθῇ!!

Εἰς τὸν φάκελλον 116 περιέχεται τὸ εὐρετήριο ὅλων τῶν ὑπαρχόντων, ἅτινα εὗρέθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του ἤτοι οἰκοδομαί, ἐνυπόθηκα δάνεια, μετρητά, ἐπιπλα, κοσμήματα, βιβλία καὶ πιστώσεις.

Ἡ ἀπογραφή τῶν βιβλίων καταλαμβάνει ὑπὲρ τὰς τριάκοντα σελίδας καὶ περιλαμβάνει χιλίους διακοσίους περίπου τόμους, ἐν οἷς τὰ $\frac{3}{5}$ εἶναι λατινικὰ τὸ $\frac{1}{5}$ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ μεταφράσεις εἰς ἀπλουστέραν ἑλληνικὴν καὶ τὸ ἄλλο πέμπτον Ἰταλικά. Μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν ὑπάρχουν: Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Δημοσθένης, Χρυσόστομος, Ἡρωδιανός, Ἱπποκράτης, Θεόφραστος, Ἀριστοφάνης, Ἡσίοδος, Αἰσώπος, Θουκυδίδης, Πίνδαρος, Θεόκριτος, Ὅμηρος, Χρονογράφος, Ἰσοκράτης, Ξενοφῶν κ.λ.π. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει πόσον ἦσαν τότε τὰ βιβλία σπάνια καὶ ἀκριβά, μία βιβλιοθήκη εἰς τὰ 1600 — 1640 μὲ 1200 τόμους δὲν ἤμποροῦσε ν' ἀνήκῃ παρὰ εἰς ἓνα διαπρεπῆ λό-

γιον καὶ διανοούμενον, οἷος ἀναμφιβόλως ὑπῆρξεν ὁ Φλαγγίνης. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰ βιβλία ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰ ἄλλα περιουσιακὰ στοιχεῖα, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω συνοπτικῶ τῷ τρόπῳ, σταματῶμεν πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ εὐρετήριον τὸ ἀφορῶν τοὺς πίνακας οὓς εἶχεν ἐν τῷ μεγάρῳ του:

- 1) Τρεῖς πίνακες μεγάλοι μὲ κορνίζαν ψηφιδωτὴν ἐπίχρυσον καμωμένοι διὰ χειρὸς τοῦ κ. Giacomo Palma.
- 2) Ὁκτὼ τοπεῖα διαφόρων ζωγράφων.
- 3) Ἐξ ὅμοια.
- 4) Οἱ 12 Ἀπόστολοι, ἀγνώστου ζωγράφου.
- 5) Μία εἰκὼν μὲ τὸν Λάζαρον.
- 6) Μία ὁμοία μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξερχόμενον τοῦ Ναοῦ.
- 7) Ὁκτὼ μικροὶ πίνακες τοῦ γραφείου (mezado) ἕξ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι μὲ θρησκευτικὰς παραστάσεις καὶ οἱ δύο ὄχι — εἷς ἐξ αὐτῶν παριστᾷ τὴν Ἀφροδίτην καὶ ὁ ἄλλος τοπεῖον.
- 8) Ὁ Χριστὸς εἰς τὸν Κῆπον, τοῦ Jacobo Robusti (Tintoretto).
- 9) Ἐν τοπεῖον a guazo (ὑδατογραφία).
- 10) Ἡ σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ τοῦ Domenico Tintoretto.
- 11) Ἄλλο τοπεῖον (ὑδατογραφία).
- 12) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νεκρὸς (ἀντίγραφον).
- 13) 10 μικροὶ πίνακες μὲ κεφαλὰς καὶ ἄλλα θέματα.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μοναχοκόρης του Μαριέτας, ἤρchiσεν ἡ ἐκποίησης τῶν πινάκων, τῶν βιβλίων, τῶν κοσμημάτων, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου ἡ Γερουσία ἥτις ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς τὴν διαχειρίσιν τῆς περιουσίας συμφώνως τῇ θελήσει τοῦ διαθέτου, τρία ἐξέδωκε ψηφίσματα — ἅτινα θεωροῦμεν ὅλως περιττὸν νὰ δημοσιεύσωμεν — ἵνα ἐπιταχυνθῇ ὁ ῥυθμὸς τῆς εἰσπράξεως τῶν δανείων καὶ τῶν πιστώσεων, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκποίησης τῆς λοιπῆς περιουσίας. Καὶ μόλις τῷ 1683 ἐπετεύχθη ἡ συνολικὴ συγκέντρωσις τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀποδώσασα κεφάλαιον ἐκ Δουκάτων 198,965.20, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἀπὸ τοὺς σχετικὸς φακέλλους. Εἷς τινὰ μάλιστα ἐκ τούτων γίνεται λόγος ὅτι ἡ περιουσία ἀνῆρχετο εἰς ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰ 200.000¹⁾ Δουκάτα.

¹⁾ Ὁ Βελουδὸς ἀναφέρει ποσὸν Δουκάτων 171,716. Ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δὲν παρέλαβεν ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς φακέλλους τῆς διαχειρίσεως Φλαγγίνης, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ὑπόμνημα ὅπερ ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης ὑπέβαλεν, ἔτη τινὰ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Βενετίας ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, καὶ δι' οὗ ἐζήτει νὰ ἀναγνωρισθῇ αὕτη ὡς δικαιούχος τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀφεθέντος ὑπὸ τοῦ Φλαγγίνης καὶ νὰ περιληφθῇ ὑπὲρ ταύτης οἰοσδήποτε συμβιβασμὸς ἠθέλεν ἐπέλθῃ διὰ τυχὸν ἀποζημιώσιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ὁ Βελουδὸς δὲν τὸ ἐσημείωσεν ἀκριβῶς. Διότι εἰς τὰ 171.716 περιλαμβάνονται καὶ 7000 δουκάτα ἄλλου διαθέτου — τῆς Μαρίας Μπότζι συζύγου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων Λάμπρου Σάρρου — ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου Φλαγγίνης. Συνεπῶς τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῶν 200,000 περιωρίσθη λόγφ ἐμφιλοχωρησάντων φόρων ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου καὶ κρατήσεων, εἰς 164,000 κατὰ τὸ 1797 ὅτε ἔπесεν ἡ Γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία.

*
* *

Καὶ ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ ἐτήσιον ἔσοδον. Εἰς ποῖον ποσὸν ἀνήρχετο; καὶ πῶς διετίθετο; Ἐπειδὴ τὰ χρήματα ἦσαν κατατεθειμένα εἰς τὸ Δημόσιον. Θησαυροφυλάκιον, ὁ τόκος ἢ μᾶλλον τὸ διάφορον (prò), ὥς ὠνομάζετο τότε, ἐκυμαίνεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἃς εἶχε τὸ Κράτος καὶ ἰδίᾳ διὰ τοὺς ἑξωτερικοὺς πολέμους, μεταξὺ 2 καὶ 7 τοῖς ἑκατόν. Ὁ τόκος ἔφθασε τὸ 7% κατὰ τὸν ἐν Κρήτῃ μακρὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον (1665 - 1669). Ἡ Κρατικὴ Ζεσσα, μοναδικὴ Τράπεζα δεχομένη καταθέσεις, ὁσάκις δὲν εἶχεν ἐπείγουσας ἀνάγκας προσεκάλει τοὺς καταθέτας ἵνα τὰς ἀσύρουν ταῦτοχρόνως δὲ ἤνοιγε νέους λογαριασμοὺς μὲ μικρότερον τόκον. Καὶ τὰ ἔσοδα συνεπῶς ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ Φλαγγίνῃ, ὑφιστάμενα συχνὰς διακυμάνσεις, ἀνήρχοντο ὅτε μὲν εἰς πέντε, ἄλλοτε εἰς ἑπτὰ καὶ σπανίως εἰς ὀκτώ, ἑννέα ἢ δέκα χιλιάδας δουκάτων ἐτησίως. Ἐκ τούτων 450 εἰσέπρατιε τὸ Δημόσιον διὰ φόρον, 400 περίπου ἐχρειάζοντο διὰ τὴν διαχείρισιν (γραμματεὺς,¹⁾ λογιστής,²⁾ ὑπηρέτης) καὶ τὰ ὑπόλοιπα διετίθεντο διὰ τὸ Σχολεῖον, Νοσοκομεῖον, ὑπανδρεῖαν πτωχῶν ἑλληνίδων παρθένων, ἑξαγορὰν αἰχμαλώτων, διὰ βοήθειαν ἐτησίαν εἰς φυλακισμένους καὶ Γαλεότους, διὰ πτωχοὺς ἑλληνας, διὰ τοὺς ἐφημερίους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλους φιλάνθρωπικοὺς σκοποὺς, συμφώνως μὲ τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Α Ι Δ Ι Α Θ Η Κ Α Ι

Μνημεῖον φιλοπατρίας, φιλαλληλίας, καλωσύνης καὶ ἀκριβολογίας εἶναι ἡ τελευταία ἐκτενεστάτη Διαθήκη τοῦ ἀειμνήστου Φλαγγίνῃ.

Καὶ ἐνῷ εἰς τὴν πρώτην τοῦ 1611 ἐκδηλώνει παραδόξους τινὰς ἰδέας ἀναφορικῶς μὲ τὴν ταφήν του, εὗρισκόμενος πιθανώτατα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς βαρείας ἀδιαθεσίας ἢ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπήρειαν τοῦ θείου του, ὁ ὁποῖος ἦτο λατῖνος τὸ δόγμα, διότι οὐδαμοῦ ἀπηντήσαμεν τὸ ὄνομά του εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα, ἔχομεν δ' ἀφ' ἑτέρου ἀνεψιάν του μοναχὴν εἰς *Λατινικὸν Μοναστήριον*—ὥς ἀναφέρεται ἐν τῇ διαθήκῃ—ἐνῷ, λέγομεν, διὰ τῆς πρώτης διαθήκης φαίνεται ταλαντευόμενος εἰς τὰς δογματικὰς του πεποιθήσεις καὶ διατάσσει νὰ μεταφερθῇ ὁ νεκρὸς του εἰς λατινικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐκεῖ νὰ προσκληθοῖν καὶ οἱ Ἕλληνες ἱερεῖς, κατόπιν δὲ ἐπιτάττει νὰ ἐνδυθῇ ὡς μοναχὸς τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου καὶ νὰ ταφῇ ὅπου θελήσῃ ἡ μήτηρ του, εἰς τὴν τελευταίαν ὅμως μνημειώδη διαθήκην του, ἀποτινάσσει κάθε ἀμφιβο-

^{1, 2)} Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἕλληνες.

λίαν, κάθε ταλάντευσιν καὶ αἰρόμενος εἰς ὕψη δυσθεώρητα πατριωτισμοῦ καὶ ἐθνισμοῦ, ἀνακρούει εἰς κάθε του γραμμὴν τὴν χορδὴν τῆς Ἑλλάδος, τῆς προσφιλεστάτης του πατρίδος καὶ θέλει νὰ εἶναι Ἑλληνες οἱ διδάσκαλοι, Ἑλληνες οἱ μαθηταί, Ἑλληνες νὰ εἰσάγωνται εἰς τὸ Νοσοκομεῖόν του, Ἑλληνίδες νὰ εἶναι αἱ παρθένοι καὶ ἐπιβάλλει καὶ εἰς Λατῖνον ἱερέα νὰ κάμῃ κατὰ τὴν ἐλληνικὴν τεχνοτροπίαν τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων νὰ δέχεται καὶ Ἑλληνας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐξαγορὰν τῶν σκλάβων νὰ προτιμῶνται πάλιν οἱ Ἑλληνες!...

Καὶ τί νὰ εἴπωμεν διὰ τὴν φιλαλληλίαν του; Ποῖον λησμονεῖ ἐν τῇ διαθήκῃ; ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ ἄνθρωπον μεριμνῶντα κατὰ τοιοῦτον τρόπον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς ἀνέσεως τῶν ὑπηρετῶν του;

*
* *

Ἡ μακροσκελὴς διαθήκη του προβλέπει ὅλας τὰς περιπτώσεις ποῦ ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθοῦν. Δὲν ἀφίνει τίποτε ἀμφίβολον ἢ ἐπαμφοτερίζον. Ἴσως νὰ εἶναι καὶ ὀλίγον τι ἀπεραντολόγος, ἴσως νὰ τῷ κατηγορηθῇ ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς φρασεολογίας διὰ τὸ αὐτὸ ζήτημα. Ἀλλ' ἡ διαθήκη του μᾶς εἶναι πολύτιμος διότι ἀποτελεῖ τὸν καθρέπτην τοῦ χαρακτῆρός του. Εἶναι ἡ αὐτοβιογραφία του. «Δὲν ἐξεμεταλλεύθην, » γράφει, τὰς περιστάσεις πρὸς πλουτισμὸν ὡς ἄλλοι δικηγόροι τοῦ δημοσίου, οὔτε καὶ » ἐδάνεισά ποτε χρήματα ἐπὶ ὑπερόγκῳ τόκῳ, ἀλλὰ τὴν περιουσίαν τὴν ἀπέκτησα ἐν- » τίμως καὶ ἂν ἐστέρησα ἑμαυτὸν κάθε νεανικῆς ἀπολαύσεως, ἐν τούτοις ὅμως, δὲν μὲ » ἐκυρίευσεν ποτὲ ἡ φιλαργυρία...»

Καὶ τὰ γράφει αὐτὰ εὐθαρσῶς, καθ' ὃν χρόνον ἀποτείνεται εἰς τὴν ὑψίστην ἐν Βενετίᾳ Διοικητικὴν Ἀρχὴν — ἡ ὁποία τὸν ἐγνώριζε κάλλιστα ὡς ἔντιμον — παρ' ἧς ζητεῖ τὴν προστασίαν τῆς περιουσίας του, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέτυχεν ὄντως μετὰ θάνατον καὶ δὴ μὲ ἐν ψήφισμα τιμητικώτατον διὰ τὴν μνήμην τοι, ὡς ἀλλαχοῦ θὰ ἴδωμεν.

Δὲν θεωροῦμεν τέλος σκόπιμον νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν διαφόρων σημείων τῆς διαθήκης, τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁποίας θερμῶς συνιστῶμεν εἰς ὅσους θὰ λάβουν ἀνὰ χεῖρας τὴν παροῦσαν βιογραφίαν.

Μίαν φράσιν καὶ μόνον τῆς διαθήκης παραθέτομεν ὡς κατακλειδα τῆς παρούσης εἰσαγωγῆς, φράσιν ἡ ὁποία μᾶς δίδει ὅλον τὸ μέτρον τῆς ἀπεράντου καλωσύνης τοῦ ἀειμνήστου ἐκείνου ἀνδρὸς καὶ εἶναι αὕτη:

«Εἰς τὴν κ. Αἰκατερίνην Γονέμῃ προσφιλεστάτῃ μου πενθερὰν καὶ μητέρα, εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης μου ἀφίνω Δουκάτα 30 ἐτησίως καὶ ἄς τὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει».

Πρώτη Διαθήκη¹⁾ τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνη

(Μετάφρ.) (*Κρατικὸν ἀρχεῖον, ἔγγραφα Συμβολαιογράφου Ἰωάννου Δράγκι Busta N° 333*)

Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κλπ. ἐν ἔτει 1611 ἰνδ. 9, ἡμέρα Σάββατον, 4 Ἰουνίου. Ἀναλογιζόμενος ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης δικηγόρος, υἱὸς τοῦ ποτε κ. Ἀποστόλου τοῦ Θωμᾶ τοὺς κινδύνους τῆς φθαρτῆς ταύτης ἡμετέρας ζωῆς, ὑγιῆς, χάριτι Θεία, τὸν νοῦν, τὰς αἰσθήσεις, τὴν μνήμην καὶ διανόησιν, καίτοι ἀσθενῆς τὸ σῶμα, ὄν κλινήρης, ἐκάλεσα παρ' ἐμοί, ἐνὸςφ εὐρίσκομαι ἀκόμη εἰς τὰ λογικά μου, ἐν τῇ οἰκίᾳ μου κειμένη ἐν τῇ ἐνορίᾳ San Moisé, τὸν ἐνετὸν Συμβολαιογράφον Ἰωάννην Δράγκι, τὸν ὁποῖον παρεκάλεσα, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν προσυπογεγραμμένων μαρτύρων, νὰ γράψῃ τὴν παροῦσαν διαθήκην μου καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ τὴν δημοσιεύσῃ καὶ καταστήσῃ αὐτὴν ἔγκυρον σύμφωνα μὲ τὰ ἐν Βενετία κρατοῦντα καὶ πρῶτον: Ἀναθέλω τὴν ψυχὴν μου εἰς Κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰς τὴν Μακάριαν Παρθένον Μαρίαν καὶ εἰς πᾶσαν τὴν ἐν θριάμβῳ Οὐρανίαν Χορείαν. Θέλω τὸ σῶμά μου νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ San Moisé καὶ πρὶν ἢ ὁ νεκρὸς μου ἀπαχθῇ ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ Ἐκκλησίαν, θέλω νὰ μοῦ ψάλουν τεσσαράκοντα λειτουργίας διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ θέλω νὰ ταφῶ, ἐνδεδυμένος ὡς *frate Cappuccino*²⁾ ὅπου ἐγκρίνη ἡ μήτηρ μου καὶ θέλω ἐπίσης νὰ ἔλθουν καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν νὰ με συνοδεύσουν

Testamento¹⁾ di Tomaso Flangini

(*Archivio di Stato, atti Notaio Zuane Draghi, Busta N° 333, Test. o 349*).

«In Dei nomine, anno ab incarnatione ecc. ecc. 1611 ind. 9 die Sabbati 4 Junii. Considerando io Tomaso Flangini avvocato fiol del q. s. r. Apostolo de Tomaso li pericoli di questa n/ fragil vita sano per la Idio gracia della mente senso memoria et intelletto, abbenchè del corpo rissentito nel letto, ho voluto far chiamar in casa della mia habitatione, finchè la raggione regge la mente per disponer de miei beni, posta a San Moisé, il sig. Zuane Draghi notaio veneto il quale in presenza de testimonii ho pregato vogli scriver il pnte mio test. o et doppoi la morte mia lo vogli compir et roborar secondo li ordeni di Venetia, per il qual prima racom. o l'ani. mia al mio Sig. Idio, alla Beat. ma Vergine St. Maria et a tutta la trionfante Corte del Clelo. Voglio che il mio corpo sia portato nella chiesa di San Moisé et avanti che esso mio corpo sia levato di d. a Chiesa voglio che mi sieno dette quaranta messe per l'ani. mia et voglio esser seppulto vestito dell' habito di capucino²⁾ dove parerà a mia madre et voglio che venghi anco il capitolo di S.

¹⁾ Εἶναι ἡ πρώτη διαθήκη τοῦ Φλαγγίνη, ἡ ὁποία ἠκυρώθη βραδύτερον.

²⁾ Τάγμα λατίνων μοναχῶν τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου.

εἰς τὴν ἐκφορὰν ὡς καὶ 12 Γεσυνάται¹⁾ καὶ ὅλα τὰ Νοσοκομεῖα μέχρι τοῦ μέρους ὅπου ἡ μήτηρ μου θὰ ἀποφασίσῃ νὰ ταφῶ. Καὶ ἐπειδὴ πᾶσαν τὴν περιουσίαν μου τὴν ὀφείλω κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Κύριον τὸν Θεὸν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον εἰς τὴν μητέρα μου, διότι δὲν ἐκληρονόμησα τίποτε ἀπὸ τὸν πατέρα μου, θέλω νὰ εἶναι αὕτη κυρία ἀπόλυτος παντὸς ὑπάρχοντός μου καὶ νὰ τὸ διαθέτῃ κατ' ἀρέσκειάν της, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑποχρέωσιν νὰ δίδῃ λόγον εἰς κανένα, ἀλλὰ τὴν παρακαλῶ καὶ τὴν παρορμῶ, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐπενδύσῃ τὸ πᾶν εἰς ὅ,τι θὰ τὴν συμβουλεύσῃ ὁ Ἐξοχώτατος κ. Βενέδικτος Φλαγγίνης, προσφιλέστατός μοι θεῖος, καὶ δέον αὕτη νὰ καρπῶται τὸ ἔσοδον πάσης τῆς περιουσίας μου, καὶ δὲν τὴν ὑποχρεῶνω καθόλου νὰ μὴ διαθέσῃ τὸ κεφάλαιον ἂν ἤθελε νὰ τὸ κάμῃ, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία μου θὰ ἦτο νὰ ἐπενεδύετο τὸ πᾶν πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς της καὶ τῆς ἰδικῆς μου καὶ τὴν παρακαλῶ, ἐν ὅσῳ ζῇ νὰ ὑπανδρεύῃ δύο παρθένους κατ' ἔτος, κατ' ἀρέσκειάν της ἢ ἂς τὰ διαθέτῃ δι' ἄλλην πλέον ἐνδεικνυομένην ἐλεημοσύνην. Τὴν παρακαλῶ νὰ δίδῃ κατ' ἔτος — τρία τὸ Πάσχα καὶ τρία τὰ Χριστούγεννα — Δουκάτα ἕξ εἰς τὴν Μαρίαν — Βενεδίκτην, μοναχὴν ἐν τῇ Santa Maria Maggiore, κόρην μιᾶς ἀδελφῆς της ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν δι' ἐμέ. Θέλω ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ πωληθοῦν ὅλα τὰ ἐνδύματά μου, φορέματα καὶ ἐπενδύται καὶ τὸ χρῆμα ποῦ θὰ εἰσπραχθῇ νὰ διανεμηθῇ παρὰ τῆς μητρὸς μου εἰς πτωχοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας. Ἀφίνω ἐφάπαξ

Zorzi de Greci accompagnarmi, con dodeci Gesuati¹⁾ et tutti li hospitali quali tutti mi debbano accompagnar dove terminerà mia madre che sia seppulto. Et perchè tutto il mio haver il conosco prima dal Sig. Idio et da mia madre, non havendo havuto io beni paterni di alcuna sorte, voglio che mia madre sia patrona assoluta di tutto il mio et che la dispona a piacimento suo senza haver obbligo di render conto ad alcuno ma la prego et la esorto da parte de Dio a dover investir il tutto in qllo che consiglierà l'ecc. mo sig. Benetto Flangini mio caris. mo barba et che la debba goder l'usufrutto de tutto il mio non obligandola però se la volesse testar del cavedal che la lo possi far ma il mio desiderio saria che il tutto fusse investito per benef. o della sua et mia ani. pregandola finchè la vive maridar doi putte donzelle all' anno a suo beneplacido o veramente dispensandoli in altra più degna elemosina. La prego ogni anno dover dar sei ducati a suor Maria Benedetta tre di Pasqua et tre da Nadal, monica a Sta Maria Mazor, fiola de una sua sorella la qual sia obbligo pregar il Sig. Dio per me. Voglio che subito doppoi la mia morte sianvenduti tutti li mii drappi, vesti, mantelli et tutto il denaro dispensar a poveri bisognosi per mano di mia madre che a lei parerà. Lasso per una volta tanto duc. cinquanta alle fie e moglie del q. s. r. Marco Corner da Cipro

¹⁾ Ἑτερον τάγμα μοναχῶν ἐν Βενετίᾳ.

Δουκάτα πενήκοντα εἰς τὰς θυγατέρας καὶ τὴν σύζυγον τοῦ ποτε κυρ. Μάρκου Κορνέου ἐκ Κύπρου, αἱ ὁποῖαι κατήντησαν πτωχόταται καὶ νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Ἀφίνω εἰς τὸν πανιερώτατον Ἀρχιεπίσκοπον τῶν Γραικῶν Δουκάτα εἴκοσι πέντε ἐφάπαξ καὶ εἰς τοὺς ἐφημερεύοντας, οἱ ὁποῖοι εἶναι νομίζω, τρεῖς ἢ τέσσαρες, ἀφίνω Δουκάτα πέντε εἰς ἕνα ἕκαστον καὶ ἐφάπαξ καὶ νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Εἰς τὴν Μαρίαν ποῦ εἶναι στὸ σπίτι μας πολλὰ χρόνια, ποῦ εἶναι ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν καὶ ὑπηρετήσε πάντοτε πιστῶς, ἀφίνω νὰ καρπῶνται μαζὺ μετὰ τὴν μητέρα μου τὸ ἔσοδον τοῦ κεφαλαίου μου καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός μου ἀφίνω νὰ τῆς δοθοῦν, ἐνόςφω ζῆ, Δουκάτα 120 ἐτησίως καὶ νὰ ἡμπορῇ κατὰ τὸν θάνατόν της νὰ διαθέτῃ δύο χρονιᾶς¹⁾ καὶ νὰ τῆς δοθῇ ἐπίσης κάθε εἶδος ὑλικοῦ ἵνα κάμῃ ἕνα σπιτάκι τῆς ἀρεσκείας της καὶ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι ὅ,τι ἔχει προᾶγμα ἰδικόν της, ἀλλ' ὁφείλει νὰ παραιτηθῇ τῆς μισθοδοσίας ποῦ ἤθελεν ἀνῆκει εἰς αὐτήν. Ὡς πρὸς τὸ κοριτσάκι ἐκεῖνο ποῦ ἦλθε τελευταίως καὶ ἔχει ὄνομα Μαρία, παρακινῶ τὴν μητέρα μου νὰ τὴν κρατήσῃ χάριν ἐλεημοσύνης καὶ ἂν μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός μου ἤθελεν εἶσθαι ἀκόμη εἰς τὸ σπίτι, ἀφίνω εἰς τὴν ὀνηθεῖσαν μεγαλειτέραν Μαρίαν ἄλλα 30 Δουκάτα, ἥτοι τὸ ὅλον Δουκάτα 150 ἵνα τὴν κρατῇ μαζὺ της διότι δὲν ἔχει πείραν τοῦ κόσμου καὶ ἂν δὲν ἤθελεν εἶσθαι οὔτε ἡ Μαρία αὕτη, οὔτε ἡ μήτηρ μου καὶ ἤθελε μείνῃ ὀλομόναχη ἢ μικρὰ αὕτη κόρη, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἱκετεύω τὸν Σε-

riddotte in gran povertà et che preghino per l'ani. mia. Lasso al Rev. mo Mons. Arcives. o di Greci duc. venticinque p. u. v. t. et alli capelani che credo siano tre o quattro lasso duc. cinque per uno u. v. t. et preghino Idio per l'ani. mia. a Maria che stà in casa nostra già molti anni natta de buon sangue et che ne ha fatte molta servitù fidel lasso che insieme con mia madre vivendo possi goder l'usu-frutto di detto mio cavedal et doppoi la morte di mia madre lasso che le sii datto finchè viverà duc. cento et vinti all' anno potendo anche al tempo della sua morte disponer di due annate dovendosi dar di ogni cao de massaria per farsi una cassetta a suo piac. o provedendo dar tutto quello che lei ha del suo in questa casa, dovendo lei rinonciar a salario che la potesse pretender. Quanto a quella putella che è venutta ultim. e che ha nome Maria esorto mia madre a tenerla per opera di carità et se doppoi la morte di mia madre ghe fusse sta putella in casa ghe lasso a Maria di sopra la maggior altri duc. trenta sichè ascendono alla suma di duc. 150 acìò tenga qsta putella in sua compagnia per non haver vissuto al mondo et se esa non gli fusse ne la d. a Maria ne mia madre et che restase sta putella sola, in tal caso suplico Mons. Rev. mo Arciv. o di Filadelfia che la comodi in casa di qualche buona persona che non le facci cattiva compagnia. Dopo la

¹⁾ Ἦτοι 240 Δουκάτα.

βασμιώτατον Κύριον Ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας, νὰ τὴν τοποθετήσῃ εἰς τὸ σπίτι κανενὸς καλοῦ ὑποκειμένου ποῦ νὰ μὴν τῆς κάμῃ κακὴν συντροφιάν.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου θέλω νὰ συστηθῇ μία *διηγεκῆς Mansonaria* ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Π. Τάφου ¹⁾ ἡ ὁποία δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα θὰ παρακαλῇ Κύριον τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ ὁ Mansonaro ²⁾ θὰ ψάλλῃ δύο λειτουργίας καθ' ἑβδομάδα καὶ θὰ ἐκλέγεται ἀπὸ τὴν σεβασμίαν Καθηγουμένην, τὴν δευτέραν Ἑγουμένην, τὴν Ταμίαν καὶ τὴν Νεωκόρον καὶ ἐνόσω ζῇ ἡ ἀδελφὴ ὀνόματι Χερουβίνα, νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μανσονάρου καὶ εἰς τὴν Μανσοναρίαν ταύτην δέον νὰ δίδονται Δουκάτα 25 ἐτησίως ἀλλὰ ἱκετεύω τὴν μητέρα μου, ἂν ἡμπορῇ νὰ τὸ κάμῃ χωρὶς ἐνόχλησιν, νὰ δίδῃ αὐτὴ ἐντολὴν νὰ μοῦ ψάλλουν δύο λειτουργίας καθ' ἑβδομάδα, συμφωνοῦσα μετὰ τινος ἱερέως. Ἀφίνω ὁμοίως εἰς τὸν ὑπηγρέτην μου Γεώργιον ἂν ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μητρὸς μου Δουκάτα 30 ἐτησίως καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ζῇ, μὲ τὸν ὁρὸν ὅτι, ἂν δὲν φέρεται πειθαρχικός, πιστὸς καὶ φιλόφρων ἔναντι τῆς μητρὸς μου, νὰ ἀποκλεισθῇ ἐντελῶς ἀπὸ τὸ εὐεργέτημα αὐτὸ καὶ ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου θὰ μείνῃ πολὺ εἰσόδημα, θέλω ἵνα μέρος μὲν διατεθῇ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αἰχμαλώτων, μέρος διὰ τὴν ὑπανδρείαν πτωχῶν παρθένων, τὰς ὁποίας θέλω νὰ ἐκλέγῃ ἡ ὁμή-

morte di mia madre voglio che sia instituita una Mansonaria perpetua nella chiesa del Sepolcro la qual due volte alla settimana si debba pregar il Sig. Dio per anima et che il Mansonaro dica due messi alla settimana dovendo esser eletto dalla Rev. ma Madre Abbadessa, vicaria, camerlenga et sacristana et fin che vive suor Cherubina che l' habbia parte nell' eletion, alla qual Mansonaria si deve dar duc. 25 all' anno, ma suplico mia madre se lo potesse far senza incomodo far dire essa due messi alla settimana accordandosi con qualche prete. Lasso medes. te a Zorzi mio serv. r' se il continuerà servir a mia madre duc. 30 all' anno in vita sua con espressa condit. et che non stando obediente fidel et amorevole verso detta mia madre, sia assol. e escluso da deto benef. o et perrò doppoi la morte di mia madre sono sicuro che sopraviverà molto usufrutto voglio che parte sia dispensato per liberation de schiavi, parte in maridar donzelle povere, le qual voglio sian approbate dal Capitolo de S. Zorzi de Greci ma le metto abligo di conscientia e de render conto a Dio di non far distinction de Taliane a Greche purchè siano di bona vita e l' altra terza parte voglio che la Fratterna de priggioni possi aplicar a liberation de poveri preggioni et de gallioti protestando sempre chiaramente a tuttitre luoghi e de schiavi e de Capitolo et a preggioni che nissun di qsti voglia impaz-

¹⁾ Δὲν ὑφίσταται σήμερον ἐν Βενετίᾳ ἡ Λατινικὴ Ἐκκλησία τοῦ Παναγίου Τάφου.

²⁾ = cappellano = ἱερεὺς παρεκκλησίου.

γυρις τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν καὶ τοὺς ἐπιβάλλω τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὴν συνειδήσιν των, νὰ δίδουν λόγον εἰς τὸν Θεόν, ὅτι δὲν θὰ κάμουν διάκρισιν μεταξὺ Ἱταλίδων καὶ Ἑλληνίδων, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι καλῶν ἡθῶν καὶ τὸ ἄλλο τρίτον θέλω ἵνα ἡ ἀδελφότης τῶν Φυλακῶν τὸ χρησιμοποίῃ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν πτωχῶν ἐγκαθέρκτων καὶ Γαλεότων καί, ἀπαιτῶ καθαρά ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἀγαθοεργοὺς ὁμίλους ἦτοι τῶν Ἑλλήνων, τῶν Αἰχμαλώτων καὶ Φυλακῶν, νὰ μὴ ἀναμειγνύηται κανεὶς εἰς οἵανδήποτε ἐπένδυσιν ποῦ ἤθελε κάμῃ ἡ μήτηρ μου καὶ νὰ μὴν ἐνοχλοῦν ποσῶς καὶ δι' οἵανδήποτε ἀφορμὴν ταύτην, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, νὰ στερηθοῦν τῶν πάντων καὶ ὅλον τὸ ἔσοδόν μου νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς μοναχὰς τῆς Santa Maria Mazor¹⁾ καὶ τοῦ Π. Τάφου²⁾ καὶ δηλῶ ὅτι ἂν ἡ μήτηρ μου ἤθελε κάμει Διαθήκην, νὰ διαθέσῃ χίλια δουκάτα ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀξιέπαινον Ἔθνος ἔλαβον πολλὰς χάριτας. Εἰς τὸν Ἐκλαμπρότατον Κύριον Ἱερώνυμον Τριβιζάν³⁾, μέγαν μου προστάτην, ἀφίνω τὸ γραφεῖόν μου, τὸ μεγάλο καὶ ὠραῖο ποῦ εἶναι στὸ δωμάτιόν μου. Καὶ εἰς τὴν μοναχὴν ἐκείνην, μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου, ἀντὶ ἕξ νὰ τῆς δίδωνται δουκάτα εἴκοσι κατ' ἔτος, ἐνόσω ζῇ. Εἰς τὰς

zarsi in nissun investida che facesse mia madre o in nessun imaginal via inquietar l' animo suo, in tal caso intendo che siano privi et tutto il mio sia devoluto alle muneghe de Sta Maria Mazor e del Sepolchro dechiarando che mia madre se la vorrà testar del mio la possi lassar mille ducati alla chiesa de S. Zorzi de Grecidalla qual benemerita Nation ho ricevuto molti favori. All' ill. mo Sig. Geronimo Trivisan mio grān patron lasso pēr segno damor il mio scrittor quel grande bello che è nella mia camera; lasso che a quella munega, doppoi la morte di mia madre, in luogo de sei gli sia dato duc. vinti all' anno finchè la viverà. Alle Muneghe de S. Sepolcro et a quelle delle Convertide et a quelle de S. Maria Mazor lasso duc. cinque per loco. u. v. t. Residuaria de tutto el mio bene lasso la d. a. mia madre et qsta voglio che sia l'ultima mia volontà. Interrogato dal not. o. de luoghi Pii ho risposto non voler ordinar altro oltre la suma che laso et laso che sia dato a voi nodaro per vostre mercedi scudi diese et però mi son sempre chiamato et nominado di questo cognome Flangini se ben non è la famiglia de mio padre dechiaro esser sta sempre nominado per qsto cognome in tutti li mii negoci essendò

¹⁾ Ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἦτο εἰς τὴν θέσιν τῶν σημερινῶν φυλακῶν τῆς Βενετίας, αἱ ὁποῖαι φέρουν τὸ αὐτὸ ὄνομα: Santa Maria Maggior.

²⁾ Εἰς τὴν θέσιν ὅπου ἦτο ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἦτοι ἐπὶ τῆς Riva degli Schiavoni εἶναι σήμερον ὁ Στρατὼν τοῦ 71ου Συντάγματος πεζικοῦ.

³⁾ Ὁ Trivisan Gerolamo υἱὸς τοῦ Francesco, εὐγενής, ἐχρημάτισε γερουσιαστής, πρεσβευτὴς ἐν Ὀλλανδίᾳ τῷ 1619, τῷ 1629 ναύαρχος, τῷ 1635 ἀναμορφωτὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ εἶτα Μπάυλος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔνθα καὶ ἀπέθανε ταφείς ἐν Γαλατᾷ. (Cappellari - Nobili Famiglie Venete).

μοναχὰς τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ εἰς ἐκείνας τὰς προσηλύτους καὶ εἰς τὰς τῆς Santa Maria Mazor ἀφίνω Δουκάτα 5 ἐφάπαξ εἰς κάθε Μοναστήριον. Κληρονόμὸν πάσης τῆς περιουσίας μου ἀφίνω τὴν ᾗθδεϊσαν μητέρα μου καὶ αὕτη εἶναι ἡ τελευταία μου θέλησις. Ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου διὰ τὰ εὐαγῇ Καταστήματα, ἀπήντησα ὅτι δὲν ἀφίνω ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι ἀφῆκα καὶ ἀφίνω νὰ δοθοῦν εἰς ὑμᾶς Συμβολαιογράφε διὰ τὸν κόπον Σας 10 σκουδα καὶ ἐπειδὴ πάντοτε ὠνομάσθην καὶ ὀνομάζομαι μὲ αὐτὸ τὸ ἐπώνυμον Φλαγγίνη καίτοι δὲν εἶναι ἡ οἰκογένεια τοῦ πατρός μου, δηλῶ ὅτι πάντοτε μετεχειρίσθην αὐτὸ τὸ ἐπώνυμον εἰς ὅλας μου τὰς ὑποθέσεις, δεδομένου ὅτι ἀνετράφην ἀπὸ τὴν ᾗθδεϊσαν μητέρα μου καὶ ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατον Βενέδικτον Φλαγγίνην θεῖόν μου. Διὰ ταῦτα κ.λ.π.

Πέτρος - Παῦλος Ἀβογάρος ὑπῆρξα μάρτυς παρακληθεὶς καὶ ὁρκισθεὶς
Ἰωάννης Ναβάνα τοῦ ποτε Ἰωάννου ὁμοίως

1^{ος} Κωδείκελλος. — 27 Αὐγούστου 1614, ἡμέρα Πέμπτη, Ριάλτο.

Ἐχων κάμη ἤδη ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης δικηγόρος, υἱὸς τοῦ ποτε Ἀποστόλου τοῦ Θωμᾶ τὴν διαθήκην μου κ.τ.λ. κ.τ.λ. θέλω νὰ εἶναι αὕτη ἡ βεβαία μου θέλησις ἥτοι ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια καὶ νὰ εἰσπραχθοῦν ὅλαι αἱ πιστώσεις μου καὶ ὅλα τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, νὰ πωληθοῦν ὅλα τὰ ἐπιπλα, ἀργυρᾶ σκεύη καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχω, ἐξαιρέσει τῶν ἐπίπλων πού θὰ θελήσῃ νὰ κρατήσῃ πρὸς χρῆσιν τῆς ἡ μήτηρ μου καὶ ἐξαιρέσει ἀκόμη καὶ τῶν βιβλίων καὶ ἐνδυμάτων, τὰ ὅποια θέλω νὰ πωληθοῦν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον καὶ τὸ εἰσπραχθισόμενον ποσὸν νὰ διανεμηθῇ εἰς πτωχοὺς φυλακισμένους καὶ εἰς γαλεότους ἀσθενεῖς καὶ ἀναπήρους πρὸς ἀπελευθέρωσίν των, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ ἀγαθοεργὸν σκο-

che son sta allivado dalla detta mia madre et dall' ecc. mo Benetto Flangini mio zio». Praeterea ecc. ecc. ....

Pietro Paolo Avogaro fuit testimonio pregato et giurato

Zuan Navana q. Zuane fuit testimonio pregato et giurato

1^ο Codicillo. — 27 Agosto 1614 die Mercuri Rti.

Havendo io Tomaso Flangini avvocato fiol del q. Apostolo de Tomaso fatto già il mio test.o ecc. ecc.... voglio che questa sia certa mia volontà che subito seguita la mia morte si facci ogni cosa possibile acio siscuodeno tutti li crediti che io ho et tutti li livelli, si vendano li mobili arzenti et tutti quelli che io ho eccetto pero quello che vora mia madre riservarsi per se et eccetto anco li libri et vestimenti, quali intendo siano quanto prima venduti et il tratto dispensado a

πὸν πλέον ἐνδεδειγμένον ποὺ θὰ κριθῇ ὑπὸ τῆς μητρὸς μου. Καὶ φρονῶ ὅτι τὸ ὀλίγον ποσὸν τῆς εἰσπράξεως θὰ ἀνέλθῃ εἰς 20.000 περίπου δουκάτα, τὰ ὅποια θέλω νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τι πλουσιώτατον Μοναστήριον, ἢ μοναχῶν ἢ καλογραιῶν ἢ εἰς ἄλλο τι ἀσφαλὲς δημόσιον ἴδρυμα καὶ τῶν ἐσόδων τοῦ κεφαλαίου τούτου, ἐννοῶ νὰ εἶναι ἡ μήτηρ μου ἀπόλυτος καὶ ἀποκλειστικὴ κυρία. Ἀφίνω εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ κ. Ἱερωνύμου Ρότσι συγγενοῦς μου δουκάτα διακόσια εἰς ἐκάστην εἴτε ἂν ὑπανδρευθοῦν εἴτε ἂν περιβληθοῦν τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα, εἰς μίαν δὲ ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Κορνηλίαν ἀφίνω καὶ 100 ἀκόμη ἥτοι τριακόσια ἐν ὅλῳ καὶ ἂν τυχὸν ἤθελεν ἀποθάνῃ καμμία ἐξ αὐτῶν, τὸ μερίδιόν της νὰ κατανέμηται ἐξ ἴσου εἰς τὰς ἄλλας. Ἀφίνω εἰς τὸν ἐξοχωτάτον κ. Βενέδικτον Φλαγγίνην θεῖόν μου, εἰς ἐνδειξιν τοῦ μεγάλου μου σεβασμοῦ καὶ τῶν ἀπείρων ὑποχρεώσεων ποὺ ἔχω πρὸς αὐτόν, τὸν ἀργυροῦν Χριστόν μου καὶ ἀπὸ τοὺς πίνακας ποὺ ἔχω εἰς τὸ σπίτι, ἃς ἐκλέξῃ ἐκείνους ποὺ τοῦ ἀρέσουν περισσότερον, ἐξαιρέσει τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν μητέρα μου. Ἀφίνω εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον κύριον Μίνιο εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης μου τὰ δύο ἀργυρᾶ μου κύπελλα καὶ τὸν νέον μου ἐπενδύτην. Εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον κ. Ἱερώνυμον Τριβιζάν, ἂν ἤθελον ἀφήσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπέκτησα καὶ ἡδυνάμην νὰ ἀποκτήσω εἰς αὐτόν τὸν κόσμον, δὲν θὰ ἀνταπέδιδον τὰς μεγάλας, ἀπείρους, ἀθανάτους ὑποχρεώσεις ποὺ ἔχω πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι ἀφῆκα ἐν τῇ διαθήκῃ μου, ἀφίνω τὸ ἐνυπόθηκον δάνειον τοῦ ἐξοχωτάτου Μάρκου Δάνδολο, ποὺ ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς Λουκ. 1700 περίπου, τὸ ὅποιον ἡ Αὐτοῦ ἐξοχωτάτη αὐθεντία θὰ φροντίσῃ μὲ κάθε μέσον νὰ ἀπελευθερωθῇ καὶ τὸ

poveri prigionieri et galliotti che fussero infermi et in mala qualità redduti liberandoli o in qual altra opera paresse più degna a mia madre, il qual tutto venduto riscosso credo importerà duc. vinti mille in circa questi desidero che siano posti in un Monasterio richissimo o di fratti o di monache o in qualche altro loeo pub.o purchè sia sicuro, la rendita del qual capitale intendo che mia madre ne sia assoluta et libera patrona. Lasso alle figliole del m.Girolemo di Rossi mio parente duc. duecento per una al loro maritar o monachare a una delle quali che ha nome Cornelia lasso cento duc. di più che sono tresento et mancando una la parte di questa vadi divisa nelle altre per giusta portione. Lasso all' ecc.mo s. Benetto Flangini mio barba per segno della mia molta riverenza et gli obblighi infiniti che gli tengo il mio Christo d' arzentio et de quadri che ho in casa che le si elegga quali più gli gustaranno per divotione eccetto quelli che sono di mia madre. Lasso all' ill.mo Sig. Minio in segno damor le mie due coppe darzentio et il mio mantel nuovo. All' Ill.mo sig. Gerolomo Trivisan se io lassassi tutto quel che ho aquisitato et potessi aquistar al mondo non sodisfarei alli grandi, immensi et immortali obblighi che li tengo pure oltre quanto ho disposto nel mio test. o lasso del

ἡμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφίνω νὰ τὸ χαίρηται διὰ τὴν ἀγάπην μου καὶ τὸν παρακαλῶ καὶ τὸν ἱκετεύω νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ περιβάλλῃ μὲ τὴν αὐτὴν συμπάθειαν καὶ ἀφοσίωσιν τὴν μητέρα μου. Ἐπὶ πλέον τῷ ἀφίνω τὸ ἀργυροῦν μου κιβώτιον¹⁾ νὰ τὸ χαίρηται διὰ τὴν ἀγάπην. Εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον Λαυρέντιον Μαρτσέλλο, αὐθέντην μου καὶ τόσον μεγάλον εὐεργέτην, ἀφίνω ὡς δεῖγμα σεβασμοῦ μου τὸ τραπεζάκι μου ἐξ ἑβένου, μὲ ψηφιδωτὰ ἐξ ὀρειχάλκου καὶ τὸ μελανοδοχεῖόν μου, μὲ τὰ ἀργυρᾶ ἑξαορτήματά του. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου νομίζω ὅτι τὸ ἔσοδον τῶν ὑπαρχόντων μου θὰ ἀνέλθῃ εἰς 700 ἢ 800 δονκάτα ἐτησίως. Διὰ τὴν διαχείρισιν τούτου ἀφίνω τρεῖς Ἐπιτρόπους ἦτοι τὸν πρόεδρον καὶ Γκοβερνατόρους τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, τοὺς ἐκλαμπροτάτους κ. κ. Ἐπιμελητὰς ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ τῶν εὐαγῶν Καθιδρυμάτων ὡς καὶ τοὺς προέδρους τῆς Ἀδελφότητος τῶν φυλακισμένων, καὶ θέλω νὰ φροντίσουν καὶ οἱ τρεῖς νὰ μένῃ ἡνωμένη ἡ περιουσία μου καὶ τὸ ταμεῖον νὰ τὸ κρατῇ τὸ Γραφεῖον τῶν Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων καὶ ἀπὸ τὸ ἔσοδον τοῦ χρήματός μου ἓν τρίτον θὰ περιέρχεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, τόσον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν λόγῳ Ἐκκλησίας ὡς καὶ διὰ τὴν ὑπανδρεῖαν παρθένων καὶ ἂν δὲν πράξουν οὕτως, ἀλλὰ διανεῖμουν κακῶς τὸ χρῆμα, ἐννοῶ ἵνα τὸ τρίτον τοῦτο διατεθῇ πρὸς ὄφελος τῆς Ἀδελφότητος τῶν Φυλακῶν, τὸ ἄλλο τρίτον ἀφίνω εἰς τοὺς ἐκλαμπροτάτους κυρίους ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων ἵνα ἀπελευθερῶνται κατ' ἔτος πτωχοὶ αἰχμάλωτοι οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς χεῖρας τῶν ἀπίστων καὶ τὸ

livello dell' ecc.mo Marco Dandolo che sono al pnte duc. 1700 in c.a che S. S. Ill.ma procuri in ogni maniera che resti affrancato la mittà del qual tratto lasso che lo goda per amor mio pregandolo et supplicandolo a continuar la sua benevolenza et affetto verso mia madre, di più li lasso la mia cassella d' arzento focada¹⁾ che la goda per amor mio. All' Ill.mo Sig. Lorenzo Marcello mio Signore et cusi gran benefattore gli lasso per segno della mia riverenza il mio tavolin d' ebano intarsiato d' ottone et il mio callamaro con li sui fornimenti d' arzento. Seguita che sia la morte di mia madre credo importerà l' usufrutto del mio haver duc. settecento in ottocento all' anno, a questo lasso tre Commissarii, il Gran Guardian et governatori di San Zorzi de Greci, gli Ill.mi Sig. Prov.i sopra gli hospitali et luochi Pii et gl' Presidenti della Fraterna de presonieri li quali voglio che procurino tutti tre che resti detta mia facultà unita et che facci cassa all' Offi.o p. o sopra gli Hospitali, il tratto del qual denaro un terzo vadi alla chiesa di San Zorzi de Greci cosi per i bisogni della ditta chiesa come per maritar donzelle il che non facendo ma mal distribuendo il danaro, intendo che quelle vada a benef.o

¹⁾ Τὸ κείμενον ἔχει τὴν λέξιν focada = infuocata = πεπυρακτωμένον. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην προκειμένου περὶ ἀργύρου νομίζομεν ὅτι πρόκειται περὶ ἀργύρου «καπνισμένου».

ὑπολειπόμενον τρίτον τὸ ἀφίνω εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῶν Φυλακισμένων καὶ ἐπειδὴ δὲν γνωρίζω τί εἶδους ἄνθρωποι θὰ εἶναι κατὰ καιροὺς εἰς αὐτὴν τὴν Ἀδελφότητα, θέλω ἵνα τὸ χοῦμα δίδηται μὲ τὴν συγκατάθεσιν καὶ τῶν τριῶν ἐλαμπροτάτων κυρίων ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων, εἰς ἓκ τῶν ὁποίων ἄς ἔχη τὴν καλωσύνην νὰ ἐπιβλέπη πρὸς τίνα σκοπὸν θὰ χρησιμοποιῆται τὸ χοῦμα ἂν δηλ. δι' ἀπελευθέρωσιν φυλακισμένων ἢ γαλεότων¹⁾ καὶ ἐν γένει δι' ὅ,τι νομίσουν ἐν τῇ συνέσει των προσφορώτερον καὶ ἀναγκαιότερον, πρὸ παντὸς ὅμως μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου. ἐννοῶ ἵνα ἐπὶ δύο ἔτη τὰ ἔσοδα ταῦτα νὰ εἰσπράττωνται καὶ νὰ δίδωνται εἰς τὰς θυγατέρας καὶ εἰς τὰ παιδιά τοῦ κ. Ἰερωνύμου ντὲ Ρόσσι ἀλλὰ νὰ συνυπολογίζωνται καὶ τὰ 200 δουκάτα τὰ ὁποῖα ἀφῆκα διὰ τὴν ὑπανδρείαν των ἢ τὸν μοναχικὸν των βίον καὶ ὅχι κατὰ διάφορον τρόπον. Εἰς τὸν κ. Φραγκῖσκον Νεγροπόντην, ἑξαδελφόν μου, ἀφίνω εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης μου τὸν σάπφειρόν μου καὶ τὸν δακτύλιόν μου, ἔκτος τούτου ἂν εἰσπράξῃ τὸ χοῦμα παρὰ τοῦ Ἡλία καὶ Λέοντος Λουτζάτο, νὰ κρατήσῃ δουκάτα 100, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μου, νὰ καρπωθῇ καὶ αὐτός, διὰ τὸ τρίτον ἔτος, τὸ ἔσοδόν μου. Καὶ ἐπειδὴ ἔχω νὰ λάβω ἀκόμη ἀπὸ ἑνα Παῦλον Δαμιάνι ἐκ Σμύρνης 700 δουκάτα δι' ἄξιαν ῥούχων τὰ ὁποῖα τοῦ ἔστειλα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φορτωτικὴν τοῦ πλοιάρχου Μπερτὸν Τζίλι, αὐτὰ τὰ ἀφίνω εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ

della Fratterna de presoni, la seconda parte la lasso che dall' Ill.mi Sig. sopra gli Hospitali siano liberati ogni anno tanti poveri schiavi che vivono nelle mani degli infedeli et la terza parte la lasso alla Fratterna de prezonieri i quali protempore non sapendo che qualità d' homeni possono essere però voglio che sempre il danaro sii dato fuori con l' assenso di tutti tre l' Ill.mi Sig. sopra gli Hospitali un di quali si degni per pietà assister alle opere che si farano con tal danaro o in cavar prezonieri in liberar gallioti et in suma quello che parerà alla loro prudentia più necessario, intendento però che doppo la morte di mia madre per duoi anni queste rendite sieno estratte et datte a tutte le figliole et figlioli del s. Ger. de Rossi intendendo che la parte delle figliole se incorpori con li duc. due-sento per il suo maridar o monachar et non altrimenti. Al Sig. Fco Negroponte mio cuggino lasso per segno d'amor il mio soffilo et la mia vera oltre che scuodento il danaro da Elia e Lion Luzzatto debba di qsto havere ducati cento et doppo la morte di mia madre debba ancor lui goder la terza annata del mio usufratto. Et perchè debbo anco da un tal Paulo Damiani dalle Smirne duc. settecento

¹⁾ Ἐδῶ ἐννοεῖ τοὺς διὰ χρῆν στελλομένους ἐπὶ τῶν Γαλερῶν πρὸς κωπηλασίαν καταναγκαστικὴν. Πλὴν τούτων ὡς καὶ τῶν ἐπὶ πληρωμῇ προσλαμβανομένων ἐθελοντῶν ἐκ Δαλματίας, Ἀλβανίας κλπ., ἀπὸ τοῦ 1549 ἐπεβίβαζον ἐπὶ τῶν Γαλερῶν καὶ ἐποποθέτουν ἄλυσσοδέτους εἰς τὴν ποιὴν τῆς κόπης, τοὺς διὰ ἐγκλήματα καταδικαζομένους (forzati). Ἐκτοτε ἐπεκράτησε παρὰ τῷ λαῷ ἡ συνήθεια νὰ ὀνομάζῃ τὴν φυλακὴν galera ἀντὶ prigione.

Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν. Καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ ποσὸν πίστωσις δικαία καὶ νόμιμος καὶ οὔτε ἔλαβα ἀπὸ τὸν ῥηθέντα χρεοφειλέτην μου ἄλλο τι εἰμὶ 2 σάκκους βάμβακος.

Κατὰ τὰ ἄλλα ἐπικυρῶ καὶ ἐπιδοκιμάζω τὴν ῥηθεῖσαν διαθήκην μου καὶ εἰδικῶς προσθέτω εἰς τὸ κληροδότημα τῆς σπιτιακῆς μας Μαρίας δουκ. 20 ἐπὶ πλέον οὕτως ὥστε γίνονται δουκ. 140 ἐτησίως καὶ νὰ τὰ ἔχῃ ἐφόσον ζῇ καὶ ὅλα τὰ ἀσπρόρουχά της καὶ ἐπιπλα ποὺ τῆς ἀρέσουν καὶ δηλῶ ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἀνέφερα ἵνα τὸ τρίτον τῶν ἐσόδων περιέρχεται εἰς τὴν Ἐκκλ. τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν ἵνα ὑπανδρεύωνται παρθένοι, δὲν θέλω νὰ θέσω τοιαύτην ἀνάγκην ἐκτὸς ἂν ἤθελε παρουσιασθῇ καμμιά ἔκτακτος περίπτωσις κινδύνου ἢ ἀνάγκης εἰς γινῶσιν τῆς Ὁμηγύρεως τοῦ προεδρείου καὶ τῆς προσθήκης, ἀλλὰ νὰ περιέρχωνται εἰς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Μοναστηρίου τῶν Ἑλληνίδων μοναχῶν. Ἐρωτηθεὶς διὰ τοὺς εὐαγεῖς τόπους, ἀπήντησα ὅτι δὲν θέλω ἄλλο τι».

Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης ντὲ Μάξι παρέστην ὡς μάρτυς προσκληθεὶς καὶ δοκιωθεὶς

Ἐγὼ ὁ Μπόρτολος Ρόσσι

ὁμοίως

2^{ος} Κωδεῖκελλος. — Δευτέρα 1^η 7βρίου 1614.

Ἐχων ἤδη ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης υἱὸς τοῦ ποτε Ἀποστόλου τοῦ Θωμᾶ κάμη τὴν διαθήκην μου ἣτις εὑρίσκεται παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ Ἰωάννῃ Δράγκι, τὴν 4^{ην}

mandatigli in tanti panni come si vede per la polizza di cargoper il Berton Gigli questi li lasso alla Chiesa di San Zorzi de Greci perchè qsto è credito giusto et legitimo nè io ho havuto altro che doi sacchetti de gotton. Nel resto approbo et confermo il sudetto mio test.o et in particolar aggioigo al legato di Maria nostra de casa duc. vinti di più all'anno sichè sieno duc. cento et quaranta et questi li habbia in vita sua et tutte le biancherie et mobili che li parerà dechiarando che dove ho detto che il terzo del mio usufrutto ho detto che vadi a S. Zorzi de Greci per maridar donzelle non voglio poner tal necessità se non in qualche caso di pericolo o necessità che fusse conosciuta dal Capitolo di Banca et Zonta ma vadino in benef.o della chiesa o del Monasterio delle Monache. Interrogato de Lochi Pii ho risposto non voglio altro.

Io Giov. de Mazi fui testimonio pregato et giurato

Io Bortolo Rossi » » » » »

2^ο Codicillo. — Lunedì 1^ο Settembre 1614.

Avendo io Tomaso Flangini fiol del q. Apostolo de Tomaso fatto il mio test. o nelli atti del nod. Z. Draghi il 4 Zugno 1611 et volendo far un codicillo ho

Ἰουνίου 1611 καὶ θέλων νὰ κάμω ἕνα κωδεϊκέλλον ἐκάλεσα τὸν ἴδιον Συμ/φον κ.λ.π. κ.λ.π. Θέλω καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ σταθερά μου πρόθεσις ἵνα τὰ ὑπάρχοντά μου ἐπενδυσθῶν καθ' ὃν ὑπέδειξα τρόπον, ἥδη προσθέτω ἵνα ἡ ἐπένδυσις γίνῃ αἰωνία κ.τ.λ. κ.τ.λ. καὶ ὅτι μόνον ἡ μήτηρ μου νὰ εἶναι κυρία νὰ ἐπενδύσῃ χωρὶς κανεὶς νὰ τῆς φέρῃ δυσκολίας. Εἰς τὴν κ. Ἀγνήν, θείαν μου, ἀδελφὴν τῆς μητρὸς μου, ἀφίνω εἰς ἔνδειξιν ἀγάπης δουκ. 25 καὶ ἃς εἶναι εὐχαριστημένη διότι ἐνεθυμήθη τὴν καλογρηάν... Διέταξα μὲ τὴν διαθήκην μου νὰ συστηθῇ μία Μανσοναρία τοῦ Ἀγ. Τάφου, τὴν ὁποίαν τώρα ἀναιρῶ καὶ θέλω νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τῶν Ἑλλήνων, ὅπου κάθε Παρασκευὴν νὰ ψάλληται λειτουργία διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῆς γυναικὸς μου καὶ ἐννοῶ ἵνα ἡ ἐκκλησία καὶ οἱ ἐφημέριοι λαμβάνουν δουκ. 20 ἐτησίως, 10 διὰ τὴν γυναῖκά μου καὶ 10 δι' ἐμέ. Εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον κ. Κάρολον Μπελόνη¹⁾, τὸν μέγαν αὐθέντην μου, ἵνα μὲ ἐνθυμῇται, ἀφίνω τὴν μαρμάρινον κεφαλὴν μου νὰ τὴν τοποθετήσῃ εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ τὸ Τουρκικὸν «σεπέτι» μου εἰς τὸν κ. Παυλάκην υἱόν του. Εἰς ἄλλους αὐθέντας μου πρὸς οὓς εἶμαι ὑποχρεωμένος, δὲν ἀφίνω τίποτε, διὰ νὰ μὴν ὑποστῇ μείωσιν τὸ καλὸν ἔργον ποῦ ἀπεφάσισα νὰ κάμω. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν νὰ δοθοῦν δουκάτα 50 ἵνα ταφῶ πλησίον τῆς γυναικὸς μου καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπεφορτίζετο νὰ ψάλλῃ κάθε παρασκευὴν τὴν λειτουργίαν, ἥθελε παραλείψῃ νὰ τὴν τελέσῃ καθὼς καὶ νὰ ἀπαγγεῖλῃ ἐν τρισά-

chiamato il medes. o nod. ecc. ecc. ecc. ecc. Voglio che questa mia ferma intention di tutti li mii sia investida nel modo che ho detto ora aggiungo che l'inves. a sia perpetua ecc. ecc. che mia madre sia sola patrona de investir senza che alcuno le ponga difficoltà. A Madona Agnesina mia ameda sorella de mia madre lasso per segno damor duc. 25 contendandosi che mi son arricorda della monacha. .... Ho disposto nel mio test.o di instituire una Mansonaria del Sepolcro la qual ora retratto et voglio che sia conferita in S. Zorzi de Greci dove ogni venerdi sia detto una messa per me et per mia moglie intendendo che la chiesa col capitolo habbino duc. 20 all'anno, dieci di raggion di mia moglie et dieci di raggion mia. All'ill. mo sig. Carlo Belloni mio grandis.o signor acìò tenga memoria di me lasso la mia testa de pietra che la ponga nel suo studio et il mio sepetin turchesco al Sig. Paulin suo fiol. Ad altri mii patroni che son obligato non lasso cosa alcuna per non diminuir la buona opera che ho proposto di fare. Alla chiesa de S. Zorzi de Greci sia dati duc. cinquanta acìò sia sepolto vicino a mia moglie et se il prette

¹⁾ Κάρολος Μπελόνη υἱὸς Λουδοβίκου, λίαν εὐπαιδευτος, ῥήτωρ ἔξοχος καὶ φιλόσοφος διακεκριμένος, συνέγραψε δύο πραγματείας περὶ φιλοσοφίας καὶ τῷ 1649 ἔγινε προκουρατόρος τοῦ Ἀγ. Μάρκου, καταβάλων 20 χιλ. δουκάτα εἰς τὸ Δημόσιον, ὡς ἀκριβῶς καὶ ὁ γαμβρὸς τοῦ Φλαγγίνη Βενέδικτος Σοράντσο (Cappellari - Nobili Famiglie Venete).

γιον ἐπὶ τοῦ τάφου μου νὰ στερῇται τοῦ εἰρημένου εὐεργετήματος καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προεδρεῖον νὰ τὸ διαθέτῃ εἰς ἄλλον πλέον ἀξιέπαινον σκοπὸν ἢ ὑπὲρ πτωχῶν. Ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Συμ/φου περὶ τῶν εὐαγῶν τόπων, εἶπον ὅτι δὲν θέλω ἄλλο εἰμὴ δηλῶ ὅτι εἰς πᾶσαν διάθεσιν τοῦ εἰσοδήματός μου εἴτε ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως αἰχμαλώτων εἴτε δι' ἄλλο τι, νὰ παρίσταται καὶ νὰ συμμετέχῃ ὁ πρόεδρος τῆς Κοινοτητος μετὰ τοῦ προεδρείου, οἱ κατὰ καιροὺς αἰωνίως, ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν φυλακισμένων καὶ δὲν ἐπιτρέπω νὰ παραγνωρισθῇ ποσῶς ἡ θέλησίς μου αὕτη».

Ἐγὼ ὁ Ἀντ. Μπακάρι ἱατρός φνοικὸς παρόστην μάστις

Ἐγὼ ὁ Μπονιφάτσιο Μποναγιούτι ὁμοίως

Αὐτόγραφος Διαθήκη¹⁾ τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνη

1644 Σεπτεμβρίου 11 ἐν Βενετίᾳ

Ὁ παντοδύναμος Θεὸς εἰς οὗ τὰς χεῖρας ἐναποθέτω τὸ πνεῦμά μου καὶ ὃν ταπεινῶς ἐπικαλοῦμαι ἐν τῇ παρουσίᾳ διαθήκῃ, εἴη μοι βοηθός. Ἐπιθυμῶν ἐγὼ ὁ Θω-

che deve dir la mesa ogni venere mancasse del suo debito cosi nel dirla come dop-poi cantar un de profundis sopra l'archa sia privo di tal benef. o et possa la banca destribuirlo ad altra opera più degna o in tanti poveri. Interrogato dal nod. o de luoghi pii ho risposto non voler altro senon che dechiaro che tutto l'esplicato che si farà dell'haver mio cosi in liberar schiavi come in altro habbi sempre assistenza et partecipazione il G. G. et Banca perpetuamente saranno in detta chiesa de S. Zorgi anci che intendo che le liberation de preggioni et altre cose assista nè per-mette che sia fatto torto alcuno alla mia volontà.

Io Ant. Baccari medico fisico fui testimonio pregato et giurato

Io Bonifacio Bonajuti » » » » »

Testamento autografo di Tomaso Flangini

1644 Settembre 11 in Venetia

Deus omnipotens sit mihi adiutor in quouis manibus comendo spiritum meum et humiliter deprecor in hoc testamento. Desiderando io Tomaso Flangini q.m

¹⁾ Archivio di Stato. Atti Notaio Gregorio Bianconi, Busta N° 155. Ὁ γραφικὸς χαρακτήρ τοῦ Φλαγγίνη - οὗτινος δείγμα, καὶ δὴ τὸ ἀφορῶν τὴν ἴδρυσιν τοῦ Φροντιστηρίου, παραθέτομεν περαιτέρω ἐν φωτοτυπίᾳ - εἶναι αὐτόχρημα Ἱερογλυφικὸς! Ἡ ἀνάγνωσις τῆς μακροσκελοῦς ταύτης Διαθήκης του ὡς καὶ τῶν κωδεικέλλων, πρὸ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν ἐν ἀμνηχανίᾳ καὶ οἱ ἐμπειρότεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ἀρχείου, μᾶς ἀπησχόλησεν ἐπὶ ἐν ὁλόκληρον τρίμηνον.

μᾶς Φλαγγίνης τοῦ ποτε Ἀποστόλου νὰ διαθέσω τὰ ὑπάρχοντά μου, ὧν ὑγιῆς τὸν νοῦν καὶ σῶμα, συντάξα τὴν παροῦσαν, ἣτις καίτοι εἶναι ἡ τελευταία καὶ ἐκείνη ποὺ θὰ ἐκτελεσθῇ, ἐν τούτοις θὰ εἶναι ὀλίγον διάφορος πασῶν τῶν προγενεστέρων ¹⁾. Σταθερὰ καὶ ἀμετάβλητος θέλησίς μου εἶναι, ὅπως ἅπαν τὸ ἔχειν μου, ἀποκτηθὲν μὲ κόπους καὶ μόχθους, μένη ἔσαι πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς μου καὶ πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς ἄνεσιν καὶ δόξαν τῆς προσφιλεστάτης μου πατρίδος καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους μου καὶ τῶν ὑπηκόων τοῦ γαληνοτάτου πρίγκηπός μου, τόσον παρ' ἐμοῦ ἀγαπωμένου καὶ τιμωμένου. Παρακαλῶ ἐν τέλει τὴν Θεῖαν Μεγαλειότητα νὰ μὲ διαφωτίσῃ ὅπως διαθέσω τὰ ὑπάρχοντά μου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ προκύψῃ ἀμφισβήτησις τις. Θέλω νὰ ταφῶ χωρὶς καμμίαν μεγαλοπρέπειαν καὶ νὰ μεταφέρουν τὸν νεκρόν μου διὰ μιᾶς μεγάλης λέμβου, ἐν καιρῷ νυκτός, μὲ 12 κηροπήγια (τόρτσα) καὶ μὲ τὴν συνοδείαν τῆς ὁλομελείας τῶν ἱερέων τῆς συνοικίας μου ²⁾ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Νοσοκομείων, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν καὶ ὑπὸ τῆς κυρίας συζύγου μου νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ τάφος ἐκ σκληροῦ ³⁾ λίθου, ἱκανὸς νὰ περιλάβῃ

Apostolo disponer delle cose mie mentre mi attrovo sano di mente et corpo la qual mia ord.e seben sara l'ultima et quella che dovera esser eseghuita tuttavia sara poco differente dalle altre tutte essendo mia ferma et imutabile volonta che tutto il mio habere acq.to dalle mie grav. me fatiche resti perpetu.e a beneficio dell'anima mia et servitio di Dio et in comodo et gloria della mia amat.ma patria et a giovam.o della mia nazione et delli suditi di qsto mio Ser. mo Pren.e et tanto da me amato et reverito pregando S. D. M. che millumini a disponer in modo che non sii mai altra contesa. Voglio esser sepolto senza alcuna pompa ma condotto con una peata con dodese torci intempo di notte col capitolo della mia contrada et li ospitali a San Zorzi de Greci et ivi dalla s.mia consorte sii fatto far un cason di pietra viva capace per lei et per me et sii posto ove più le parera

¹⁾ Ἡ πρώτη του διαθήκη χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1611 καὶ φέρει καὶ δύο κωδικέλλους. Ἡ δὲ δευτέρα εἶναι τοῦ 1640 συνοδευομένη ἀπὸ δέκα κωδικέλλους. Ἡ δευτέρα αὕτη ὡς καὶ οἱ κωδικέλλοι γραφέντες κατὰ τὸ τετραετὲς διάστημα ἀπὸ τοῦ 1640 - 1644, εἶναι ἰδιόγραφοι τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνη.

²⁾ Ὡς καὶ εἰς τὰ προγενέστερα ἡμῶν συγγράμματα ἐσημειώσαμεν, τοὺς Ὁρθοδόξους συνώδευον οἱ λατίνοι ἱερεῖς μέχρι τῆς ἐξωθύρας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου καὶ τοὺς παρέδιδον εἰς τοὺς ἡμετέρους. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1767 καὶ μετέπειτα, οἱ λατίνοι, κατόπιν Διατάγματος τῆς Δεκαρχίας, εἰσήρχοντο καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας καὶ ἔψαλλον τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν καὶ ἡ καινοτομία αὕτη ἐξηνάγκασε πολλὰς οἰκογενείας νὰ μεταναστεύσουν εἰς Τεργέστην. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀνεύρομεν δύο σημαντικὰ ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἅτινα καὶ δημοσιεύομεν περαιτέρω.

³⁾ Τὸ κείμενον ἔχει pietra viva. Πρόκειται περὶ κοινοῦ σκληροῦ λίθου ὅστις καλεῖται καὶ pietra d' Istria, καθὼ ἐξ Ἰστρίας εἰσαγόμενος. Καὶ εἶναι λίθος σκληρὸς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλον λίθον μαλακὸν (pietra tenera), ὃν μεταχειρίζονται ἐπίσης ἐν Βενετίᾳ.

αὐτὴν καὶ ἐμέ, εἰς ὅποιαν θέσιν καὶ ἂν αὕτη ἐγκρίνη, ἀντὶ ἐλεημοσύνης ἐκ δουκ. 50 ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας – ἂν βεβαίως μοὶ παραχωρήσουν τόπον. Θέλω, ἂν δὲν τὸ κάμω ζῶν ἔτι, ἵνα ἀπὸ τὴν περιουσίαν μου ἀγορασθῇ χρυσοποίκιλτον ὕφασμα κατάλληλον διὰ παραπετάσματα τῶν 5 εἰκόνων καὶ τοῦ ἀναλογίου καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ δαπανηθῇ τὸ ποσὸν τῶν 100 μέχρι 150 δουκάτων καὶ τοῦτο νὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς γυναικὸς μου ἀπὸ τὰ ἴδια μου χρήματα. Ἀφίνω εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἐφάπαξ δουκ. εἴκοσι καὶ δέκα εἰς τοὺς ἐφημερεύοντας, ἵνα λέγουν μίαν παράκλησιν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Ὅμοίως εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ἐφημερίους δουκάτα εἴκοσι τέσσαρα ἑτησίως, περιλαμβανομένων εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο, καὶ τῶν ὀκτὼ δουκ. τῶν ἀφεθέντων παρὰ τῆς συζύγου κυρίας Παβώνας ¹⁾ τὰ ὅποια πάντοτε κατεβλήθησαν παρ' ἐμοῦ ἀνελλιπῶς· ἡ πρόθεσίς μου ὅμως εἶναι ἀπὸ τὰ ρηθέντα 24 δουκ. νὰ δίδωνται 16 εἰς τὸν Παπαπέτρον ²⁾ πνευματικόν μου, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐφημέριος καὶ τὰ ὑπολειπόμενα ὀκτὼ εἰς τοὺς δύο ἐφημερίους, μὲ ὑποχρέωσιν νὰ τελοῦν λειτουργίαν κάθε Παρασκευὴν καὶ ἀποθνήσκοντος τοῦ Παπαπέτρου νὰ δίδωνται τὰ εἰρημένα 16 δουκ. εἰς τοὺς ἐφημερίους καὶ νὰ τελῇται ἡ λειτουργία διὰ τὴν ψυχὴν μου, ὥς καὶ διὰ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην γυναῖκά ³⁾ μου αἰωνίως. Ἀφίνω ἵνα παρὰ τῆς κυρίας Μαρίας συζύγου μου διανέμονται διὰ τὴν ψυχὴν μου κατ' ἔτος τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα, δουκάτα πεντήκοντα, καὶ ἂν λήγοντος τοῦ ἔτους, ἤθελε παροῦσιασθῇ ἀνάγκη νὰ συνδράμῃ

con elemosina alla chiesa di duc. 50 mentre perho mi darano locho; voglio quando non lo facessi vivendo che dalle mie sostanze fatte quando non siino pagate sii comprato una vestura doro et fato 5 paramenti alli 5 imagini et s.lettorino con spesa di duc. 100 sino a duc. 150 et qsto da mia moglie da mii pr.i den. i. Lasso all'Arcivescovo per una volta tanto duc. vinti et duc. diese alli cap.i acio dichino un orazione per lanima mia. Item alli cap.i che pro tempore saranno duc. vintiquattro all'anno compresi in questi duc. otto della sig.a Pavona mia consorte da me sempre puntualmente pagati intendendo pero che ditti duc. 24 ne siino dati sedesi a Papapetro mio confessor mentre pero non fosse cap.no e li otto alli due cap.ni con obbligo della messa ogni venerdi et morendo Papapetro siano detti duc. sedesi dati alli cap.ni e si dichi la messa per l'anima mia, di mia moglie e dell'una e dell'altra in p.petuo. Lascio che dalla s.ra Maria mia consorte siino dispensati per l'anima mia ogni anno de Nadal et Pasqua duc.i cinquanta et se fin d'anno occoresse socorrer amalati o altri luochi lo possa far a suo piacer,

¹⁾ Τὸ γένος Ζώτου Τσιγαρά τοῦ πρωτοσπαθαρίου ἐξ Ἰωαννίνων.

²⁾ Παπαπέτρος Κώστας ἐκ Κύπρου.

³⁾ Ἡ β'. σύζυγος τοῦ Φλαγγίνῃ εἶναι ἡ Μαρία κόρη τοῦ ἐκ Κύπρου Βερνάρδου Γονέμμη, ἐγκρίτου Ἑλλήνος ἐν Βενετία, χρηματίσαντος καὶ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος κατὰ τὸ 1606.

ἀσθενεῖς ἢ ἄλλους εὐαγεῖς τόπους, νὰ ἡμπορῇ νὰ τὸ κάμῃ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν της, ὅχι ἐξ εὐνοίας πρὸς τινὰ ἀλλὰ δι' ἔργον ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ γνωρίζω ὅτι οὕτως θὰ πράξῃ κατὰ τὴν συνείδησίν της καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της τὸ ἴδιον θὰ πράττουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας μου. Θέλω ἵνα ἡ κυρία Μαρία διανείμῃ εἰκοσιτέσσαρα ἀπὸ τὰ ὑποκάμισά μου ὅπου ἐγκρίνῃ εἰς πτωχοὺς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ νὰ κρατῇ πάντοτε καὶ ὀκτὼ δουκάτα κατ' ἔτος ἵνα ἐνδύῃ μίαν κόρην, συμφώνως μὲ τὸ τάξιμον ποὺ ἐκάμαμε ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν ζωὴν ἡ Μαριετίνα¹⁾, εἰς τὴν ὁποίαν εἶθε νὰ χαρίζῃ ὁ Θεὸς πολλὰ ἔτη καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της νὰ παύσῃ τὸ τάξιμον καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ὑπόλοιπον περιουσίαν μου. Ὅμοίως ἡ κ. Μαρία ὀφείλει νὰ ὑπανδρεύῃ τὰς κόρας συμφώνως μὲ τὸ τάξιμον ποὺ ἐκάμαμε καὶ εἶναι νομίζω τέσσαρες, ἡ τῆς Μαριετίνας ὀνόματι Κατίνα, ἡ ἀδελφὴ τῆς Καικιλίας καὶ ἄλλαι δύο, κατ' ἀρέσκειάν της, δὲν τὰς ἐνθυμοῦμαι, καὶ νὰ δώσῃ ἀνὰ εἰκοσιπέντε δουκάτα εἰς τὴν μίαν, ἡ ἄλλη εἶναι ἀνεπιὰ τῆς τεχνίτισσας. Εἰς τὴν τροφὸν τῆς Μαριετίνας νὰ γίνῃ πάντοτε προτίμησις εἰς τὰς ἐλεημοσύνας ὡς πρὸς τὰς ἄλλας, καὶ τῆς ἀφίνω ἐφ' ὅρου ζωῆς τὸ σπιτάκι εἰς τὴν ἐνορίαν Ἀγγέλου Ραφαήλ, τὸ ὅποῖον δι' ἐξόδων μου νὰ διορθωθῇ καὶ νὰ ἀνακαινισθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ τῆς δοθοῦν δουκάτα δέκα. Εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὑπηρέτην μου²⁾ ἀφίνω, ἐν ὅσω ζῇ, δουλ. τρεχούμενα πεντήκοντα ἔτησίως καὶ ἂν θελήσῃ νὰ ἀναλάβῃ πάλιν ὑπηρεσίαν, θὰ τοῦ δοθῇ ἡ συμφωνηθησο-

non per favorir ma per opera giusta come so che lo fara per sua conscienza et doppo la sua morte quelli che resteran obligati per la mia facolta. Voglio che la s.a Maria distribuisca vintiquattro delle mie camise dove le parera a poveri bisognosi et che si tenga sempre anco duc. 8 all'anno per vestir una putta conforme al voto fatto durante la vita di Mariettina a qual Iddio conceda lunghisimi anni et morendo cessi et vadi almio residuo. Item che la Si.ra Maria debba maritar le putte a quali si è fatto votto credo siino 4 quella di Mariettina detta Cattina la sorella di Cecilia et le altre due a suo piacer; nome le racordo, a duc. 25 l'una, l'altra è nezza della mistra. Alla Nena di Marietina sii sempre anteposta nelle elemosine alle altre e le lascio sin che vive la mia casetta all'Anzolo Rafael la qual a mie spese sia acc.ta et ricuperata e di pnte le siino dati duc. diese; a Massimian mio serv. e lascio sin che vive duc. 50 all'anno cor.ti, et se si vora reimpiegar a servir, le sara dato quello che si restera d'accordo lo prego pero a servir alli bisogni della S.ra Maria et racordar il beneficio sempre de miei heredi non

¹⁾ Ἡ μοναχοκόρη του.

²⁾ Εἰς τὰ βιβλία τῆς Ἑλλην. Κοινότητος ἀνεύρομεν τὴν κάτωθι ἐγγραφὴν: «Μαξιμιανὸς Τρόνκο ἢ Πέτρος Τζάνε ἐκ Κύπρου, ὑπηρέτης τοῦ Φλαγγίνῃ ἀφῆκε διὰ διαθήκης του ἀπὸ 20 Ἀπριλ. 1660 δουλ. 3225 διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς».

μένη ἀπὸ κοινοῦ ἀμοιβή, τὸν παρακαλῶ ὁμως νὰ ὑπηρετῇ τὴν κ. Μαρίαν, εἰς ὅ,τι λάβῃ ἀνάγκην καὶ πάντοτε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τοῦ συμφέροντος τῶν κληρονόμων μου· ἡ γνώμη μου ὁμως εἶναι ὅτι δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἀξιώσῃ ἄλλο τι, ἐκτὸς ἂν ἔχῃ νὰ λάβῃ 70 δουκάτα δι' ἓν ἔτος, πρῶγμα τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, ὅπως θὰ φανῇ ἀπὸ τὸ κατὰ-στιχόν μου· ἐὰν ἀποδειχθῇ πιστωτής, νὰ τῷ καταβληθῶν καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης μου τοῦ ἀφίνω τὸν ἐπενδύτην μου ἐξ ἐριούχου χρώματος φαιοῦ, μὲ ὑπόγραμμα (φόδρα) ἐκ βελλούδου ἀργυρόχρου καὶ τὴν χλαμύδα ἐξ ἐριούχου χρώματος φαιοῦ, μὲ ὑπόγραμμα βαμβακερόν. Εἰς τὸν Λορέντζον Τζανέτι, ἐφόσον καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ὑπηρετᾷ μου θὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, ἀφίνω ἐφόσον ζῇ 36 δουκ. ἐτησίως καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς του, ἀφίνω εἰς αὐτὸν τὴν χοῖσιν τοῦ ῥηθέντος οἰκίσκου ἐφόσον ζῇ καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ἐπανωφόριόν μου ἐκ μαύρου ἐριούχου καὶ τοῦτο διότι μὲ ὑπηρετήσῃ πιστῶς καὶ ἂν ἔχῃ νὰ λάβῃ ἀπὸ μισθόν του, νὰ γίνῃ ὁ λογαριασμὸς καὶ νὰ πληρωθῇ. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας Ἀνδριάναν, θέλω, ἂν δὲν μείνῃ μετὰ τῆς συζύγου μου, νὰ τῆς δίδηται, ἐφόσον ζῇ, τὸ ποσὸν τῶν 4 δουκ. μηνιαίως καὶ τρία ζευγάρια σινδόνια, ἐν ἐπιστρωμα μάλλινον καὶ τὸ στρωμὰ της καὶ νὰ τῆς πληρωθῇ ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ ἀπὸ μισθόν, ἀλλ' ἂν μείνῃ εἰς τὸ σπίτι νὰ τῆς γίνωνται τὰ ἔξοδα, νὰ τῆς δίδωνται δουκ. 16 ἐτησίως, ἐνόσφ ζῇ καὶ ὅλα τὰ φορέματα καὶ ἐπιπλα τὰ ὁποῖα θὰ εἶχε. Εἰς τὴν Μαργαρίταν ἐὰν μείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συζύγου μου ὥς μαγεύρισα καὶ θελήσῃ ἡ γυνή μου νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ, ἀφίνω τὸ μι-

intendendo pero che possa pretendere altro, solo se delli duc. 70 all'anno fosse difettivo di un anno che pero non credo come si vedra dal mio libro, le fossero contati et per segno d'amor li lascio il mio palandran di pano rovan fodrà di velutin arzentin et il sayo di panno roan fodra di gotton. A Lorenzo Zanetri mentre cosi lui come li altri mii serv.i saran al mio servitio lascio sinche vive duc. 36 all'anno et dopo la morte di sua sorella le lascio a lui l'uso di detta casetta in vita sua et inoltre il mio ferrariol de pano negro et questo per havermi servito fedelmente et havera dhaver il suo salario si facino li conti et si paghi. A Andriana nostra serva di casa voglio se non stara con mia moglie li sii dato sino che vivera duc. 4 al mese e tre para di lenzuoli, una schiavina et il suo stramazzo et sodisfarla se havera credito di salario, ma se stara in casa se li facin le spese e duc. sedese all'anno finche vivera et tutti li suoi vest.i et mobili che havesse. A Margarita quando che havera servito mia moglie per cuoca o che detta mia moglie volesse accomodarla le lascio fin che vive la mia chiesura di Fiesso con la casetta di muro che la goda in vita sua et dopo la sua morte torni il tutto nel mio residuo dico quella che si affitta lire cento all'anno a Pagialonga. A Cecilia cameriera di mia moglie lascio duc. cento corr. et sempre parlo di duc. correnti con tutti, al suo maridar o monacar et che la Sig. Maria le dii quello le pa-

κρὸν ἀγρόκτημά μου εἰς τὸ Φιέσσο ¹⁾ μαζὺ μὲ τὸ λίθινο σπιτάκι, νὰ τὸ νέμηται ἐνόςῳ ζῇ, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της, νὰ ἐπανεέλθῃ τὸ πᾶν εἰς τὸ ἐνεργητικόν μου, ἐννοῶ τὸ σπιτάκι μὲ τὸ ἀγρόκτημα ποὺ ἐνοικιάζεται εἰς τὸν Πατζιαλόγκαν ἀντὶ 100 λιρῶν ἐτησίως. Εἰς τὴν Καικιλίαν, θαλαμηπόλον τῆς γυναικός μου, ἀφίνω 100 δουκ. τρεχομένα – καὶ πάντοτε ἐννοῶ δουκάτα τρεχούμενα ²⁾ δι' ὅλους – ἂν ὑπανδρευθῇ ἢ ἂν γίνῃ μοναχή, ἢ δὲ κ. Μαρία ἂς τῆς δώσῃ ὅ,τι ἐγκρίνῃ, ἥτοι στρῶμα, κλινοσκέπασμα, κρεβάτι, σινδόνια, ὑποκάμισα καὶ ὅ,τι ἄλλο μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100 δουκάτων ἀξίας. Ὅμοίως καὶ 25 δουκάτα ἐφόσον ζῇ. Εἰς τὴν Νικολέταν Κρητικήν, ἢ ὁποία ὀλίγον καιρὸν μὲ ὑπηρετεῖ, ἀφίνω δουκάτα εἴκοσιν ἐφάπαξ καὶ εἰς ὅλας, τὸν μισθὸν τῶν καὶ ἐν βαμβακερὸν φόρεμα. Εἰς τὴν κόρην τοῦ ἐπιστάτου μου, εἰς τὸν γάμον της δουκάτα εἴκοσι καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ τῆς δοθοῦν βαμβακερὰ ἐνδύματα καὶ δουκάτα πέντε εἰς τὴν ἐπιστάτριαν ὡς ἐλεημοσύνη καὶ τὸ ἴδιο νὰ γίνῃ διὰ τοὺς ἐπιστάτας τῆς Γκουίτσας ³⁾. Εἰς τὰς θυγατέρας τῶν καλλιεργητῶν μας τῆς Γκουίτσας ἥτοι εἰς τοὺς Σαντινέλλι, Σαντὶν καὶ Ἀντωνίου, ἐν περιπτώσει ὑπανδρείας τῶν, νὰ δοθοῦν δουκ. 20 εἰς τὴν καθεμίαν· τὸ ἴδιο νὰ γίνῃ καὶ μὲ τὰς θυγατέρας τοῦ Τόνι Σαντινέλλο, τοῦ Περμενεζάδου καὶ Λεόντζου.

Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλέους καὶ τὸ τῶν Ἀνιάτων ⁴⁾, ἔχω νὰ δίδω μίαν λίραν καθ' ἑβδομάδα καὶ εἰς τὸ Ἑλεος δύο· ἐπιθυμῶ ὅμως ἵνα εἰς τὸ τοῦ Ἑλέους δί-

rera stramazzo coltra lettiera lenzuoli camise et altro alla suma di altri duc. cento; item duc. 25 all'anno finche vivera. a Nicoletta Candiotta che è poco che mi serve duc. vinti per una volta tanto et a tutte il loro salario et una vestura de gotton. Alla putella del mio gastaldo al suo maritar duc. vinti et al pnte sii vestito lui di gotton et li sii dato ducati cinque alla gastalda per elemosina et lo stesso alli gastaldi della Guizza. Alle putte de mii lavoradori della Guizza cioè alli Santinelli, Santin et Antonio al loro maridar duc. vinti per una li stesso alle putte di Toni Santinello, di Permenezado et Leonzo.

All'hospital della Pietà et Incurabili ho votto di dar lira una ogni settimana et alla Pietà un par, voglio però che alla Pietà le siidato Duc. 12 all'anno et disse all'anno alli Incurabili et perchè intendo che la mia facoltà non li sii obligata le lasso un livello di duc. cinque cento che tengo con l'Ecc.mo Paolo Caotorta con la pizzeria dell'Ecc.mo S.r Andrea Dolfín. Voglio che ne sii francato et che si tengano la Pietà duc. 250 et duc. dusento li Incurabili et il resto sii contato

¹⁾ Πολίχνη πλησίον τῆς Παδούης.

²⁾ Τὰ ὁποῖα ἤξιζον λίρας 6 καὶ σολδία 4.

³⁾ Πολίχνη παρὰ τὴν Παδούην.

⁴⁾ Τὰ μεγάλα Νοσοκομεῖα ἐν Βενετίᾳ ἦσαν τότε τέσσαρα ἥτοι Pietà = τοῦ Ἑλέους, διὰ τὰ

δωνται δουκ. 12 ἔτησίως καὶ 10 ὁμοίως εἰς τοὺς Ἀνιάτους καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ μὴ ἀναλάβῃ ὑποχρέωσιν ἢ περιουσία μου, ἀφίνω ἐν ἐνυπόθηκον δάνειον ἐκ δουκ. 500, ὅπερ ἔχω μὲ τὸν ἐξοχώτατον Παῦλον Καυτόρταν, μὲ ἐγγύησιν τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Ἀνδρέου Δολφίν. Θέλω νὰ ἀποσβεσθῇ ἡ ὑποθήκη καὶ ἐκ τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ νὰ κρατήσῃ τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλέους δουκ. 250 καὶ τὸ τῶν Ἀνιάτων 200 καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ καταβληθῇ εἰς τὴν κληρονομίαν μου καὶ ἡ εἴσπραξις νὰ γίνῃ δι' ἐξόδων μου.

Εἰς τὴν κ. Αἰκατερίνην Γονέμη, προσφιλεστάτην μου πενθερὰν καὶ μητέρα, εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης μου, ἀφίνω δουκάτα 30 ἔτησίως, νὰ τὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει. Εἰς τὸν κ. Νικόλαον Γονέμην, γυναικάδελφόν μου, ἀφίνω τὸν ποδῆρην ἐπενδύτην μου τοῦ Ζανέτι νὰ τὸν φορῇ διὰ τὴν ἀγάπην μου. Εἰς τὸν Μπόρτολον γονδολιέρην μου, ἂν θὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μου, ἀφίνω δουκάτα δέκα καὶ ἄλλα δέκα εἰς τὸν ὑπηρέτην μου Νικόλαον, ἐκτὸς ἐννοεῖται τῶν 25 δουκάτων ποῦ ὑπεσχέθην εἰς τὴν κόρην τοῦ Μπόρτολο, ἂν ὑπανδρευθῇ ἢ γίνῃ μοναχή. Τὴν γόνδολάν μου μὲ ὅλα τὰ ἐξαρτήματα ἀφίνω εἰς τὴν κυρίαν σύζυγόν μου, καὶ τὴν προτρέπω νὰ τὴν κρατήσῃ, διότι μὲ ἐκεῖνα ποῦ τῆς ἀφίνω, ἡμπορεῖ νὰ ζήσῃ ὥς εὐγενὴς κυρία, ὅπως τῆς ἀξιῖται. Εἰς τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Βροντησίου¹⁾ εἰς τὴν Κρήτην, χρεωστῶ ἀπὸ παλαιοὺς λ/σμοὺς ποῦ κρατῶ, δουκάτα τριακόσια, τὰ ὅποια

alla mia heredita et per l'esatione sii tutto fatto alle mie spese. Alla S.ra Catterina Goneme mia amat.ma suocera et madre in segno d'amore le lassio duc. trenta all'anno da far quello le piace. Al Sig. Nicolo Goneme mio cognato lassio la mia Romana di Zanetti che la goda per amor mio. A Bortolo mio poppier se sara in casa al tempo della mia morte lassio duc. diese et altri duc. diese a Nicolo mio serv.r salvi gia sempre li duc. 25 promessi alla fia di Bortolo al suo maridar o monacar. La mia gondola con tutti li fornimenti lassio alla sig.ra mia consorte la qual esorto a tenerla perche con quelli li lassio potra viver da gentildonna par sua. Al Monasterio di Sant Antonio di Vrondisi di Candia le son debitore per conti che tengo vecchi duc. tresento venetiani voglio che delle mie entrade li siino dati in anni cinque a tanto all'anno. Alli poveri infermi da Fiesso lassio duc. diese da esserle dispensati dalla s.ra Maria mia consorte et alla povera vedova Mezzaose le

ἐκθετα καὶ ἀπροστάτευτα, Incurabili = Ἀνιάτων, δι' ἀμφοτέρω τὰ φῦλα, Mendicanti = διὰ τοὺς Λεπρούς καὶ degli Orfani derelliti = διὰ τὰ ὀρφανά. Τὰ δὲ ὑπολειπόμενα φιλανθρωπικά καταστήματα (Luoghi pii) πάσης φύσεως ἦσαν 33. Ἐπὶ ἀπάντων τούτων ἐπώπτευν οἱ Ἐπιμεληταὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ Εὐαγῶν τόπων (Provveditori agli Ospedali e luoghi Pii) τρεῖς τὸν ἀριθμόν, πρώτην φορὰν διορισθέντες ὑπὸ τοῦ Μείζονος Συμβουλίου (Maggior Consiglio) κατὰ τὸ 1561. Αὐτοὶ δὲ εἶναι καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς Διαθήκης τοῦ Φλαγγίνη.

¹⁾ Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ἀρχείου τοῦ Δουκὸς τῆς Κρήτης συνηντήσαμεν ἡγούμενον τοῦ Μοναστηρίου τούτου τῇ 18 Φεβρ. 1572 τὸν Γεράσιμον Τζαγκαρόπουλον, ἀναφερόμενον εἰς τι ἔγγραφον.

θέλω νὰ δοθοῦν ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου ἐντὸς πέντε ἐτῶν, ἀνὰ τόσα κατ' ἔτος. Εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀρρώστους τοῦ Φιέσσο ἀφίνω δουκάτα δέκα, τὰ ὅποια νὰ διανεμηθοῦν ἀπὸ τὴν σύζυγόν μου κυρίαν Μαρίαν καὶ εἰς τὴν δυστυχή χήραν Μετσαόζε νὰ τῆς πληρώ- νηται τὸ ἐνοίκιον τῆς καλύβης ἐφόσον ζῇ καὶ νὰ τῆς δίδωνται καὶ πέντε δουκ. ἐτη- σίως. Εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀσθενεῖς Ἑλληνας νὰ διανεμῶνται ἐτησίως καὶ αἰωνίως δου- κάτα 24 παρὰ τῆς συζύγου μου κ. Μαρίας καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου, παρὰ τῶν ἐφη- μερίων καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπιβάλλω εἰς τὴν συνείδησίν των. Θέλω, ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου, νὰ διαταχθῇ παρὰ τῆς κ. Μαρίας προσφιλεστάτης καὶ συνετωτάτης συζύγου μου, εἰς ἣν ὀφείλω πολλὰς χάριτας, νὰ γίνῃ ἐπιμελὴς καταγραφῇ ὅλων τῶν ὑπαρχόντων μου ἥτοι ἐπίπλων, ἀγρῶν, ὑποθηκικῶν δανείων, μετρητῶν, χρυ- σοῦ, ἀργύρου, κοσμημάτων καὶ ἐν γένει παντὸς ὅ,τι εὑρίσκεται εἰς τὴν κατοχὴν μου καὶ νὰ γίνῃ παρὰ τοῦ κ. Φραγκίσκου Τζόνκα, εἰς ὃν θὰ δοθῇ ἡ πρέπουσα ἀμοιβή, ὡς θὰ διατάξῃ ἡ σύζυγός μου καὶ νὰ συνταχθῇ εἰς δύο ἀντίγραφα, ἓξ ὧν, ἐν θὰ κρατήσῃ ἡ ἰδία καὶ τὸ ἄλλο θὰ ἐπιδοθῇ εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους Ἐπιμελητὰς τῶν Νο- σοκομείων καὶ εὐαγῶν καθιδρυμάτων. Θέλω, τὰ εἰρημένα ἐπιπλα, χρυσός, ἀργυρος τό- σον τῆς Βενετίας ὅσον καὶ τῆς ἐπαύλεως νὰ πωληθοῦν πάντα εἰς τὸν δημόσιον πλει- στηριασμόν, ἢ ὅπως κρίνῃ καλλίτερον πρὸς ὠφελειάν μας, ἡ ὤθηϊσα κυρία σύζυγός μου, καὶ ἅπαν τὸ εἰσπραχθισόμενον ποσὸν νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ Δημόσιον Θησαυρο- φυλάκιον, εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν 5 %, εἰς ἣν ἐλπίζω ὅτι ἡ κρατικὴ εὐνοία θὰ εὐδο- κήσῃ νὰ τὸ ἀποδεχθῇ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ ἐξευρεθῇ ἄλλος τρόπος τοποθετήσεως, ὅσον τὸ δυνατόν συμφωρώτερος καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλον τὸ ποσόν. Θέλω ὁμως ἵνα ἡ

sii pagato l'affitto del cason durante la sua vita e duc. cinque all'anno finche vi- vera. Alli poveri amalati Greci le siino esborsati in p. petuo duc. 24 all'anno d'es- ser dispensati dalla s.ra Maria mia moglie et doppo la sua morte dalli cap. ni et Arc. o,et ciò impono alla loro conscienza. Voglio che seguita che sii la mia morte ne sii dalla sig. Maria mia dilt. ma et pruden. ma consorte et molto benemerita meco, fatto far diligen. te inventario di tutto il mio havere cosi de mobili, campi, livelli, contanti, ori, arzeno, zoggie, et in suma tutto quello possedo et farlo far dal sig. Fr. co Zoncha con darli il debito pagamento di quanto lei ordinera et farne due copie l'una appresso di lei et l'altra appresso li ecc. mi Prov. ri sopra li hospitali et luochi pii. Voglio che detti miei mobili ori arzenti cosi di Venetia come di Villa siino venduti tutti al pub. co incanto o come meglio in avvantaggio no- stro stimera bene d. ta S^a mia consorte et il tratto tutto sii reposto in zecha nel deposito alli cinque per cento che spero dalla benignita pub.ca che restera gratiato altrimenti si procurera con quel modo più avan. so che si potra far che tuttoivi capiti. Voglio pero che d. ta sig^{ra} mia consorte si tratenga mobili che servano per suo uso et condecanti al suo stato il che stimo sara per fornirsi due camere di cuori

δηθεῖσα σύζυγός μου κρατήσῃ πρὸς χρῆσιν τῆς τὰ ἔπιπλα, ὧν ἔχει ἀνάγκην, ἀναλόγως τῆς θέσεώς τῆς καὶ πρὸς τοῦτο φρονῶ ὅτι θὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τὰ δερμάτινα ἔπιπλα δύο δωματίων καὶ μιᾶς αἰθούσης, οὕτως ὥστε μὲ τὰ δερμάτινα ἔπιπλα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὴν ἔπαυλιν καὶ μὲ τὰ ἐν Βενετίᾳ τῶν δύο δωματίων, ὡς καὶ τὰ τῆς αἰθούσης—ἐξαιρουμένων τῶν περικαλυμμάτων τῶν τοίχων—θὰ εἶναι ἄρκετὰ καὶ ἐξ ἄλλου ἃς ἐφοδιασθῇ μὲ σκαμνιά καὶ καθέκλες ἀπὸ δέρμα Βουλγαρικό, στρώματα, κλινοσκεπάσματα, ὅσα ἐγκρίνῃ, μὲ τὴν συνείδησίν τῆς ὡς ἀναγκαιοῦντα καθὼς καὶ μὲ τὰ ἀσπρόρουχα ἐκεῖνα ποὺ θὰ χρειασθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὸ πᾶν μὲ καταγραφὴν, μαζὺ μὲ ἐν περίπτερον ἀπὸ τὰ δύο μικρὰ τῆς Δαμασκοῦ, μὲ κρεββάτια τῆς ἀρεσκείας τῆς καὶ θὰ τὰ χαίρῃται τὰ ἔπιπλα αὐτὰ καθ' ὅλον τὸν βίον τῆς, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐνόχλησιν, οὔτε ἐν ζωῇ, οὔτε μετὰ θάνατον, οὔτε καὶ θὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δίδῃ λογαριασμόν τινα διὰ τὰ ἐν λόγῳ ἔπιπλα, καὶ μόνον ὅσα θὰ εὐρεθοῦν μετὰ τὸν θάνατόν τῆς, ἃς πωληθοῦν καὶ ἃς παραδοθῇ τὸ προῖόν εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν μου Ἐπιτροπείαν. Τὰ ἀσπρόρουχά τῆς νὰ εἶναι ἀπολύτως ἰδικά τῆς καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν τῆς καὶ διάθεσίν τῆς. Εἰς τὴν κ. Μαρίαν προσφιλεστάτην μου σύζυγον, ἐν γνώσει τῆς μετριοφροσύνης τῶν ἡθῶν τῆς, δὲν ἀφίνω ἐκεῖνο ποῦ τῆς ἀξίζει, θὰ ἐδικαιοῦτο ἄλλως τε νὰ εἶναι αὐτὴ κληρονόμος παντός τοῦ ὑπάρχοντός μου. Ἐν τούτοις ὁμως, ἐπεὶ εἶναι πρόπον νὰ ἡμπορῇ νὰ ζῇ μὲ ἐκείνην τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν ἀρμόζουσαν, τῆς ἀφίνω ἐνόςφ ζῇ, δουκάτα χίλια ὀκτακόσια ἐτησίως, τὰ ὅποια θὰ τῆς καταβάλλωνται ἀνὰ ἑξακόσια κατὰ τετραμηνίαν προκαταβολικῶς, ἐννοῶ δουκάτα τρεχούμενα, καὶ ἂν ἤθελεν ἀποθάνει ἀμέσως μετὰ τὴν εἰσπραξιν μιᾶς δόσεως, νὰ εἶναι

et un portego onde con li cuori di villa et con le due camere di Venetia, esclusi li arazzi e quelli del portego saran sufficienti e poi si servi di scagni carieghe di Bulgaro stramazzi coltre quanto stimera per sua conscienza al suo bisogno et quella biancheria che ella stimera bisognarle e ricever il tutto per inventario con una trabacca delle due piccole di damascho con lettieri a suo gusto quali mobili godera per tutto il corso della sua vita non intendendo io pero che ella habbi ne vivendo ne doppo la sua morte renderne alcun conto ma solo quello si trovera si venda e vadi nella mia commissaria; Le sue biancherie siino liber. te sue et a sua libera electione et disp. ne. Alla S.ra Maria mia amatis.a consorte conoscendo la modestia de suoi costumi non le lasso quello merita perche giustam.te doverebbe restar herede di tutto il mio; pero essendo conveniente che possa viver con quella honorevolezza che se li conviene le lasso finche vive ducati milleottocento all'anno da esserle corrisposti da 4 in 4 mesi avanti tratto, cioe duc. seicento per ratta correnti et se morisse subito scossa la ratta sia a sua disposizione e possa estraher detta entrada da tutti li miei beni et particolarmente non si scoda mai quelle di zecha se non quando lei ne darà la parola essendo mia ferma volontà habbi il tutto

εἰς τὴν διάθεσίν της· καὶ νὰ ἡμπορῇ νὰ εἰσπράττῃ τὸ ἔσοδον αὐτὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ εἰδικῶς νὰ μὴ ἀποσύρῳνται ποτὲ τὰ χρήματα τοῦ θησαυροφυλακίου εἰμὴ ὅταν ἡ σύζυγός μου θὰ δώσῃ τὸν λόγον της, διότι εἶναι σταθερὰ ἡ θέλησίς μου νὰ ἔχῃ τὸ ὀρθὲν ποσὸν εἰς πρώτην ζήτησιν. Θέλω ἐπίσης νὰ καρπῶται ἐλευθέρως, ἐνόσφ ζῇ τὰ ἀγροκτήματά μου τόσον τοῦ Φιέσσο ὅσον καὶ τῆς Γκουίτσας, καὶ νὰ μὴ δύναται ποτὲ ἡ κόρη μου νὰ τῆς παρέχῃ ἐμπόδια ἐν ᾗ περιπτώσῃ ἤθελεν αὕτη νὰ τὰ καρπῶται, χωρὶς νὰ τὰ ἐνοικιάζῃ. Ἐάν ἡ ὀρθεῖσα σύζυγός μου ἤθελεν εὐαρεστηθῇ νὰ μείνῃ εἰς τὸ σπίτι μου, ὅπου τώρα κατοικεῖ ὁ ἐξοχώτατος Πριούλλη, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μείνῃ πλησίον τῆς κόρης της καὶ νὰ δώσῃ τὸ ἐπάνω πάτωμα εἰς τὴν κυρίαν μητέρα της - ἂν τυχὸν τοιαύτην ἤθελεν ἐκδηλώσῃ ἐπιθυμίαν θέλω νὰ τῆς δοθῇ διὰ 200 μόνον δουκάτα, ἀντὶ τοῦ ἐτησίου μισθώματος τῶν δουκάτων 310 ποῦ εἰσπράττονται σήμερον, καὶ ἵνα μὴ ζημιωθῇ ἡ εἴσπραξις τοῦ ἐνοικίου, ἃς πληρῶνῃ τὰ 310 δουκ. καὶ ἃς τῆς προστεθοῦν εἰς τὰ 1800 ἔτερα 100 δουκάτα ἐτησίως δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν καὶ ἃς γίνουν ὅλαι αἱ ἐπισκευαὶ καὶ ἀνακαινίσεις τῆς πλήρους ἀρεσκείας της. Τὸ δακτυλίδι ἐκ σαπφείρου εἶναι ἰδικόν της καὶ ὥς τοιοῦτο δὲν πρέπει νὰ τῆς γίνῃ καμμία δυσκολία. Τὰ ἐν τῷ Θησαυροφυλακίῳ χρήματα εἶναι τοῦ λογαριασμοῦ μου ὅλα, καίτοι παρουσιάζονται δουκ. δώδεκα χιλιάδες ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικός μου. Ἐγὼ ἔχω μεγάλας πιστώσεις μὲ τὸν οἶκον Γονέμη ἀπὸ δάνεια κοινοποιημένα, τὰ ὅποια τοῖς ἐδόθησαν εἰς καιρὸν ποῦ εἶχον ἀνάγκην καὶ ἰδία, ἵνα ὑπανδρεύσουν τὴν κ. Ἐλένην Τζιμπλέτη¹⁾. Ἐγὼ θέλω, πρὸς μεγάλην χάριν τῆς γυναικός μου, νὰ μὴ

prontamente. Voglio che sii in sua liberta di goder il mio luochο tanto di Fiesso quanto della Guizza in vita sua, non potendo mai mia figlia ponerle ostacoli mentre lei le voglia goder senza però affittarle. Se la detta mia consorte si compiacesse di stare nella mia casa dove sta l'Ecc.mo Priuli per gusto di star vicina alla sua figliola e de dar il solaro di sopra alla S.ra sua madre se pero cosi le gustasse intendendo che se li dii con soli duesto all'anno affittandosi duc. tresento e diese, ovvero per non pregiudicar all'affitto che debba pagar li detti duc. 310, ma se li acrescha alli ducati milleottocento all'anno altri duc. 100 di più per tal occasione et se li faccino tutti li accomod.ti che saran di sua sodd.ne Il suo anello di saffil è suo e come tale non se li ponga difficoltà; li soldi di cecha son di mia ragione tutti seben par che li duc. dodese mille siino in nome di mia moglie. Io tengo gros.mi crediti con la casa Goneme de livelli notif. i datili tutti in tempo de loro bisogni et partic. te per maritar la sig. Elena Gibleti. Io voglio che per

¹⁾ Τῇ 28 Φεβρ. 1627 ὁ Φίλιππος Τζιμπλέτης ἐστεφανώθη τὴν κ. Ἐλένην Βερνάρδου Γονέμη, ὑπὸ τοῦ Φιλαδελφείας Θεοφάνους Ξενάκη (Βιβλ. Γάμων Ἑλλην. Κοιν.) Ὁ Τζιμπλέτης ἐξημέτισε καὶ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος τῷ 1636.

γίνῃ καμμία πίσεις εἰς τὸν κ. Νικόλαον διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ ἐνῇ περιπτώσει ἤθελε διαλυθῇ τὸ συνοικέσιον καὶ θὰ παρουσιάζετο ἀνάγκη νὰ καταβληθῇ ἡ προῖκα, μόνον εἰς παρομοίαν περίστασιν ἐννοῶ νὰ εἶμαι πάντοτε προτιμητέος καὶ μὲ παρακαταθήκην· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ γίνῃ δάνειον μὲ τόκον ἵνα προστεθῇ εἰς πληρωμὴν τῶν ὀφεισῶν πιστώσεών μου, ὅταν ὅμως αἱ πιστώσεις μου δὲν ἤθελον ὑποστῇ ζημίαν. Ἐγὼ ἐννοῶ ἵνα ἡ εἴσπραξις γίνῃ μὲ κάθε προθεσίαν εὐνοϊκὴν καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν του καὶ ἐν ἡ περιπτώσει οἱ κληρονόμοι μου ἤθελον ἐξασφαλισθῇ, ἐννοῶ ἀκόμη, ἐνόσφ ζῇ νὰ μὴ τοῦ δοθῇ καμμία ἐνόχλησις. Ἀλλ' ἂν οὗτος ἤθελε πωλῇσι τὰ κτήματα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἂς γνωστοποιηθῇ ἡ ἀντιλογία διότι ἐννοῶ ἵνα ἀπὸ τὸ προῖδὸν ἀποσβεσθῶν τὰ εἰρημένα ὑποθηκικὰ δάνεια μαζὺ μὲ ὅλα τὰ ὀριμάσαντα διάφορα. Θέλω νὰ μὴ κάμῃ ἡ κ. Μαρία πληρωμὴν διὰ προῖκα καὶ ἂν κάμῃ, νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν μου, ἀλλὰ νὰ τῆς δοθῶν ὅμως 500 δουλ. ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Δημοσίῳ Θεσαυροφυλακίῳ χρήματά μου καὶ νὰ ἀναγραφῶν ἐπ' ὀνόματί της· ὁ τόκος τούτων θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τῆς κληρονομίας μου καὶ μόνον θὰ μένῃ τὸ δηθὲν κεφάλαιον πρὸς ἀσφάλειάν της, ἵνα ἡμπορῇ νὰ τὸ διαθέσῃ μετὰ θάνατον, ὅπως τῆς ἀρέσῃ.

Ἐγὼ ἔχω εἰς τὴν Κέρκυραν μίαν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Μαρίνας¹⁾ εἰς τὸ Καρδάκι ὡς καὶ τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ σκευὴ τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου²⁾, τὰ ὅποια κρατεῖ ὁ αἰδέσιμος Παπαθεοδόσιος Φλώρος· θέλω τὰ ἔσοδα τῆς ἐκκλησίας ταύτης νὰ συναθροίζωνται καὶ κάθε χρόνον ἀπὸ τὰ ἔσοδήματά μου νὰ κατατίθηνται ἑκατὸ δουλᾶτα, ἕως τὸ ποσὸν τῶν 1500, τὰ ὅποια μὲ

il merito grande di mia moglie che non sii d.to sig. Nicolo astretto o quando si disoglesse il suo matrimonio et che si dovesse far pagam.o di dotte nel qual caso intendo esser sempre preferito anco con deposito nel qual caso si possa tuor denari ad interesse per unire in pagamento di d.ti miei crediti et pero quando il mio credito non ne riceva pregiudizio. Io intendo che l'esatione si fazzi con ogni termine di carità et con sua comodità et quando la mia heredità se ne assicurasse intendo anco che durante la sua vita non se li dii alcun disturbo ma se lui vendesse la possessione in quel caso si noti la contraditione, intendendo che del tratto siino francati li predetti livelli con tutti li pro corsi. Voglio che la Sia Maria non fazzi pagamento di dote et facendolo decadi dalla mia heredita ma ben se le assegnino duc. cinquemillia dalli denari di Zecha ma pero il pro sii a benef.o della mia heredita et solo resti detto capital a sua cautione accio ne possa desponer dopo la sua morte, come più le gradira. Io mi attrovo in Corfu una chiesa al

¹⁾ Ὁ ναὸς οὗτος, ὡς μᾶς ἐπληροφόρησεν ὁ ἐκ Κερκύρας φοιτητὴς ἐν Παδοῦῃ κ. Καρύδης ὑφίσταται καὶ σήμερον εἰς τὸ Καρδάκι.

²⁾ Τούτου σώζονται μόνον ἐρεῖπια.

ἀσφαλῇ εὐκαιρίαν νὰ σταλοῦν εἰς Κέρκυραν καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ Σεβάσμιον Συμβούλιον νὰ ἐκλέγωνται τέσσαρες ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους καὶ ἐντιμότερους πολίτας, οἱ ὅποιοι δέον νὰ δαπανήσουν 500 δουκ. ἵνα κάμουν δύο κελλῖα διὰ δύο μοναχοὺς καὶ νὰ ἀνακαίνισουν τὴν ἐκκλησίαν, ἣ τοῦλάχιστον ἓνα κελλὶ καὶ νὰ μένη ἡ ἐκκλησία μὲ τὸν διάκονόν της καὶ τὰ ἄλλα 1000 νὰ ἐπενδυθοῦν συμφώνως τῇ γνώμῃ τῶν ῥηθέντων τεσσάρων, οἱ ὅποιοι θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δίδουν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς των εἰς τὸ ῥηθὲν Συμβούλιον, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὴν συνείδησίν των καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν θὰ μένη παντοτεινὰ καὶ θὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ εἰρημένα ἔσοδα, μὲ ὑποχρέωσιν νὰ ψάλλῃ τρεῖς λειτουργίας, μίαν τὴν Κυριακὴν, τὴν ἄλλην τὴν Παρασκευὴν καὶ τὴν τρίτην τὸ Σάββατον, μὲ τοὺς ἑσπερινοὺς καὶ πάντοτε νὰ μνημονεύῃ καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν ἐμοῦ, τῶν γονέων μου καὶ τῆς γυναικός μου καὶ τῶν συγγενῶν. Παρακαλῶ τὴν κ. Μαρίαν, ἵνα ἀπὸ τὰ χρωματιστὰ φορέματά της, ἂν ἔχη καλὰ, νὰ κάμῃ τόσα ἱερατικὰ ἄμφια καὶ ἃς ἀγοράσῃ καὶ ὕφασμα, καθὼς νὰ ἀγοράσῃ κηροπήγια ἕξ ὀρειχάλκου, κανδήλας, ἀργυροῦν δισκοπότηρον ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐκεῖ, καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται διὰ τὴν λειτουργίαν, δι' ἣν θὰ στείλῃ ὅλα τὰ Μηναιᾶ, Ἀνθολόγιον, Εὐαγγέλιον, Ἀπόστολον, Εὐχολόγιον, Παρακλητικήν, Τριώδιον, Πεντηκοστάριον καὶ Ψαλτήριον καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι θὰ χρειασθῇ ἵνα ἀρχίσῃ ἡ τακτικὴ λειτουργία καὶ θέλω ἀμέσως ἀπὸ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο Συμβούλιον, νὰ ἐκλεγῇ εἰς ἱερομόναχος λειτουργός, ὅστις θὰ ὑποχρεοῦται νὰ παραμένῃ ἐκεῖ διαρκῶς καὶ ἂν παραλείψῃ τοιοῦτό τι, νὰ παύηται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς ἐξοχωτάτους

Cardachio di Sta Marina et le cose sacre aspettanti alla chiesa di San Giov. Crisostomo quali tiene il Rev.do Papa Teodosio Floro voglio che le entrate di detta chiesa si unischino et ogni anno dalle mie entrate si depositi duc. cento sino a duc. millecinquecento quali con sicura occasione si mandino a Corfu et da quel ven.do Consiglio siino eletti quattro de più vecchi et onorevoli cittadini quali debbano spender duc. cinquecento. per far due celle per due monaci et rifar la chiesa o almeno per uno et ristar la chiesa col suo diacono et li altri mille siino investiti col parer dei predetti quattro quali habbino obbligo di render conto della sua amministrazione a detto Consiglio ma prima a Dio per la loro coscienza et in questa chiesa debba p. pertuam.te star e goder tutte le predette entrate con obbligo di dir tre messe una la Domenica l'altra il venerdi et l'altra il Sabato con li vespri et sempre con la commemoration di pregar il sig. Dio per la remissione de miei peccati e de miei authori e de mia moglie et parenti. Prego la S.ra Maria che delle sue vesture di color se ne havera de buone fazzi tanti habiti sacerdotali et ne comperi anco qualche duna et comperar debbi candelieri di latton, cesendolo, calice d'ariento se non ve ne fosse et quello bisognera par l'officiatura per la quale mandera tutti li minei Antologgio evangelio, Apostolo, Efcologio, Paraclitiki, Trio-

Ἐπιτρόπους καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπανεκλέγηται ὁ ἴδιος, ἀλλὰ νὰ ἐκλέγη τὸ Συμβούλιον ἄλλον καὶ ὅπως ἀνωτέρω ἀνέφερα, δέον τρεῖς φορές τὴν ἐβδομάδα νὰ ψάλληται λειτουργία ὡς καὶ οἱ ἑσπερινοὶ καὶ ἐν περιπτώσει παραλείψῃς τινος, νὰ λαμβάνωνται τὰ μέτρα ποῦ ἀνέφερα καὶ ὡς ἀνταμοιβήν, ὀφείλουν νὰ στέλλουν κατ' ἔτος εἰς τοὺς κληρονόμους μου ἕξ ζεύγη αὐγοτάραχα ¹⁾ ἀπὸ τὰ καλὰ τῆς Ἀρτας ἀξίας δύο λιρῶν τὸ καθέν. Εἰς τὸν Ἀγιώτατον Σπυρίδωνα εἰς Κέρκυραν, νὰ σταλοῦν τὰ δύο κηροπήγια μου τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν σχήματι περόνης, τὰ ὅποια χρεωστῶ ἀπὸ πολὺν καιρὸν καὶ δώδεκα «τόρτσα» ἀξίας ὁκτὼ λιρῶν τὸ καθέν. Εἰς τὸν ἐξοχώτατον κύριον Μιχαὴλ Ἀγγελον Ῥώτα ²⁾ εὐεργέτην μου, εἰς ἔνδειξιν τῶν μεγάλων μου πρὸς αὐτὸν ὑποχρεώσεων, ἀφίνω δύο δοχεῖα μεγάλα ἐπίχρυσα καὶ ζωγραφιστά, τὰ ὅποια ἀνῆκον ἄλλοτε εἰς τὸν κύριον Δοῦκα τῆς Μάντοβας. Εἰς τὸν ἐξοχώτατον ἱατρὸν Σκουαδρον καὶ τοῦτον ἐπίσης εὐεργέτην μου, μίαν, ὀπωροθήκην ἀργυρᾶν, βάρους 25 οὐγγιῶν ³⁾ περίπου καὶ εἰς τοὺς δύο συνιστῶ νὰ φροντίζουν διὰ τὴν ὑγείην τῆς γυναικὸς μου καὶ κόρης μου. Εἰς τὸν ἐξοχώτατον κύριον Βενέδικτον Σοράντζον, ἀγαπητότάτον μοι γαμβρὸν καὶ ὡς υἱόν, ἀφίνω ἐφόσον ζῇ δουκάτα 200 κατ' ἔτος καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, νὰ παύσῃ αὕτη ἡ δωρεά. Εἰς τὸν ἐξοχώτατον κ. Ματθαῖον ἀδελφόν του, ἀφίνω μίαν ὀπωροθήκην βάρους 40 οὐγγιῶν περίπου εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης μου καὶ εὐχομαι ἵνα ὁ Θεὸς

dio, Penticostario et Psalterio et in suma tutto quello bisognera accio si cominci ad officiarla et voglio che subito da quel mag.co Conseggio sii eletto un sacromonaco da messa il qual habbi obligo di star contin.te et mancando sii dalli Ecc.mi Rettori cassato ne possa per più esser lui reeletto ma si facci dal Conseggio nuova ellezione intendendo che tre giorni alla settimana si dichino messe et i vesperi et mancando si provedi come di sopra et per recognitione ogni anno mandar debbino a miei heredi para sei bottarge belle dell'Arta da lire doi el paro. Al Sant.mo Spiridione a Corfu le siini mandati li due miei candelieri da Piron d'ariento quali le son già da molto tempo debitor e dodese torgi da lire otto l'uno. All'Ecc.mo sig. Michel Angelo Rota mio Be in segno delle mie grandi obligazioni le lascio due tazzoni dorati con le figure di quelli erano del Sig. duca di Mantova. All'ecc. mo medico Squadron pur anch'esso mio benef.re una fruttiera d'onze vinticinque in c.a, raccomandando ad ambedue la cura di mia moglie e mia figliola. All'Ill.mo sig. Benetto Soranzo mio amatissimo genero et come figliolo li lascio durante la sua vita duc. duesento all'anno et doppo la sua morte cessi detto benef.o. All'ill.mo Sig.

¹⁾ Τὸ Ἰταλικὸν κείμενον ἔχει τὴν λέξιν bottarga τὴν ὁποίαν τὸ λεξικὸν τοῦ Petrocchi τὴν ἀναφέρει ὡς ἀμφιβόλου ἐτυμολογίας. Τὸ «αὐγοτάραχο» καθ' ἡμᾶς, παραφθαρέν, ἔγινε «bottarga»!

²⁾ Εἶναι ἱατρός του.

³⁾ Ἡ Ἑνετικὴ οὐγγία ἐπὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων (χρυσοῦ, ἀργύρου) ἰσοδυνάμει πρὸς γραμ. 29,81.

εὐεργετήσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν οἶκόν του. Θέλω καὶ ἐννοῶ ἵνα πάντα τὰ κληροδοτήματα τὰ χρηματικά πληρωθοῦν ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου, ἐξαιρέσει τῶν διὰ τὴν ταφήν μου ἐξόδων ὡς καὶ τοῦ φιλοδωρήματος ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν. Κληρονόμος καθολικὸς ἀπάντων τῶν εἰσοδημάτων, θέλω νὰ εἶναι ἡ προσφιλεστάτη μου θυγάτηρ Μαριέττα, σύζυγος τοῦ ἐξοχωτάτου κυρίου Βενεδίκτου Σοράντζου, ἡ ὁποία θὰ καρπῶται ὅλα τὰ ἔσοδα, μὲ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου, ἐφόσον ζῇ ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς πληρωμῆς καὶ ἐξαιρέσεως ἀπάντων τῶν κληροδοτημάτων, αἶνα θὰ πληρωθοῦν πάντα ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου, καθὼς ἀπὸ τὰ ἴδια ἔσοδα ἡ εἰρημένη θὰ πληρώνη ἅπαντας τοὺς φόρους μὲ τὸ δῶρον¹⁾ καὶ θὰ κρατῇ τὰ σπίτια εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ θὰ κάμῃ τὰς ἀναγκαίας ἐπισκευὰς καὶ ἂν παραλείψῃ ἢ ἂν λάβῃ χώραν πώλησίς τις, νὰ στερῇται τῆς κληρονομίας διὰ τρία ἔτη καὶ οἱ ἐξοχώτατοι κύριοι Ἐπιμεληταὶ τῶν Νοσοκομείων, νὰ διαχειρίζονται αὐτοὶ καὶ νὰ πληρώνουν, καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ τὸ ἐπενδύουν πρὸς ὄφελος τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦτο, νὰ γίνηται τόσας φορὰς ὅσας αὕτη θὰ παραβῇ τὰς διατάξεις μου καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της, νὰ πηγαίνει τὸ πᾶν εἰς τὰ παιδιά της τὰ ἀρσενικά, τὰ ὁποία νὰ εἶναι εὐγενῇ καὶ ἱκανὰ διὰ τὸ Μεγαλειότερον Συμβούλιον²⁾ αἰωνίως, ἀπὸ κληρονόμου εἰς κληρονόμον ἀρσενικόν, ἐπ' ἅπει-

Mattio suo fratello lascio una fruttiera d'onze quaranta in c.a in segno d'amor, dovendo la sua casa sentirne beneficii maggiori che cosi voglia Idio. Voglio et cosi intendo che tutti li legati di denari si paghino dalle mie entrate eccetto la mia sepultura et alla chiesa San Zorzi. de Greci. Herede universale di tutte le mie entrate voglio che sii la mia dil.ma figliola Marietta consorte dell'ill.mo Sig. Benetto Soranzo, dovendo tutte con tutti li miei beni da lei esser goduti in vita sua con la sodisf.e pero et estratione di tutti li legati che si doveran pagare tutti dalle mie rendite dovendo lei dalle dette entrate pagar tutte le gravezze col don e tener in conzo et in colmo le case et mancando o sucedendo vendita di beni decada dall' heredita per anni tre, et li ill.mi Sig. sopra li hospitali governino loro et sodisfino et il resto investano a benef.o della mia heredita et questo tante volte quante contrafara et doppo la sua morte vada il tutto ne suoi figlioli maschi et che siino nobili habili al Mag. Consiglio in p, petuo da herede in herede maschio in infinitum et mancando la discedenza mascolina sempre nobile et habile al G. Consiglio, vada

¹⁾ Οἱ καταβάλλοντες ἐμπροθέσμως τοὺς φόρους, ἀπελάμβανον μιᾶς ἐκπτώσεως ἐκ 10⁰/₀, ἡ ὁποία ἐλέγετο don = δῶρον. Pagare col don ἐσήμαινε: πληρώνειν ἐμπροθέσμως, μετὰ τοῦ δώρου 10⁰/₀. Τὸ ἐναντίον ἦτο: pagare inpena. Τὸ ζεῖμενον ἔχει tener in conzo et in colmo. Εἶναι μία φράσις σημαίνουσα: διατηρεῖν τὰ οἰκήματα εἰς καλὴν κατάστασιν διὰ μέσου τῶν ἀπαραιτήτων ἐκαστοτε ἐπισκευῶν.

²⁾ habili al Maggior Consiglio ἦσαν οἱ εὐγενεῖς οἱ ἔχοντες τὴν νόμιμον ἡλικίαν καὶ ὄντες νόμιμοι υἱοὶ γονέων ἀνεγνωρισμένων εὐγενῶν.

ρον καὶ ἂν λείψῃ ἡ ἄρσιν διαδοχὴ πάντοτε εὐγενὴς καὶ ἱκανὴ εἰς τὸ Μείζον Συμβούλιον, τότε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν θηλυκὴν διαδοχὴν, ἥτοι εἰς τοὺς ἄρρενας διαδόχους ἐκ θηλέων, ἱκανοὺς πάντοτε διὰ τὸ Μ. Συμβούλιον, καὶ οὔτε νὰ δύναται τις ἐξ αὐτῶν νὰ κάμνῃ διαθήκην οὔτε νὰ διαθέτῃ διὰ τινα ἐνδεχομένην ἔλλειψιν διαδοχικῆς σειρᾶς, ἀλλὰ πάντοτε νὰ μένῃ ἄθικτος ἡ ῥηθείσα περιουσία μου καὶ νὰ μὴν ὑποχρεωθῇ ποτὲ διὰ προΐκα, οὔτε δι' οἰονδήποτε χρέος, μόνον ἂν ἤθελε χρειασθῇ νὰ ὑπανδρευθοῦν κόραι, θὰ ἠμποροῦν νὰ ὑποχρεώσουν τὰ ἔσοδά μου διὰ τρία ἔτη μόνον, ἵνα ὅποιος θὰ συμβληθῇ, εἶναι ἀσφαλὴς καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συμβληθησομένου, ὅτι θὰ λάβῃ ὀπίσω τὴν πίστωσίν του, ἀλλὰ μόνον εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν τριῶν ἐτῶν νὰ ἐπανερχεῖται τὸ πᾶν εἰς τὴν κληρονομίαν μου, ἵνα τὴν χαίρηται ὅποιος θὰ ὑπείσέλθῃ. Τὴν ἰδίαν ἀπειλητικὴν ἐπίπληξιν ἵνα διαφυλάττουν τὰ ὑπάρχοντα καὶ πληρώνουν τοὺς φόρους, ἀπευθύνω καὶ εἰς ὅλους τοὺς κληρονόμους καὶ ἐπιγόνους μου, οὕτως ὥστε νὰ μένουν ταῦτα πάντοτε ἀνέπαφα καὶ ἄθικτα. Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ μὲ πολλοὺς κόπους καὶ ψυχικὰς ἀνίας ἔκτισα τὸ σπίτι μου, διώροφον, ὅπου κατοικῶ, δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν θέλω ἵνα μαζὺ μὲ τὸ οἶκημα τὸ συνεχόμενον, ἀγορασθὲν παρὰ τοῦ ἑξοχωτάτου κ. Gio da Ponte ¹⁾, ὅπερ ἦτο εἰς ὄνομα τῆς συζύγου του, καὶ τὰ τρία αὐτὰ οἰκήματα νὰ εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι μία παντοτεινὴ πρεσβυγένεια ὑπὲρ ἐνὸς ἄρρενος τῆς ῥηθείσης κόρης μου, το ὅποιον νὰ ὀνομασθῇ Θωμᾶς καὶ νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ

nella mia discendenza femina, cioè nelli maschi discendenti da femine habili sempre al Magg. Consiglio ne possa mai alcuno di loro testar ne disponer per alcun mancamento di linea ma sempre resti illesa detta mia facolta ne obligata mai a dote ne ad alcun debito solo quando occorresse per maridar figliole possano obligar le mie entrate per tre anni solamente accio chi contrazera resti sicuro et anco dopo la morte del contrahente riceverano il loro credito ma in questo solo caso et finiti li anni tre torni tutto alla mia heredita per esser goduta da chi subintrera. La stessa cominazione di conservar li beni et pagar le gravezze passar debba sempre in tutti gli eredi et discendenti miei sichè restino sempre conservati et non pregiudicati. Et perchè ho io con molta fatica spesa et disgusti d' animo fabricata la mia casa in due solari dove habito per tal causa voglio che insieme col stabile contiguo aquistato dall' Ecc. no S.r Gio da Ponte uxorio nomine, tutte queste tre case sii et esser debino una p. petua primogenitura in un figliolo di dta mia figlia che habbi nome Tomaso che vada da primogenito in primogenito in ppetuo et mancando il primo vada nel secondo purchè sempre un solo

¹⁾ Σώζεται καὶ σήμερον τὸ παλάτι αὐτὸ εἰς μίαν στενωπὸν παρὰ τὸ Γκράν Κανάλε, ἐν τῇ ἐνορίᾳ Σάντα Μαρία Τζομπενίκο καὶ ἡ στενωπὸς ἐκ τοῦ παλατίου, ὅπερ ἄλλοτε ἀνῆκεν εἰς τὸν Δόγην (ἐνετ. Dose) Da Ponte, ὀνομάζεται καὶ σήμερον Calle del Dose da Ponte.

πρωτοτόκου εἰς πρωτότοκον αἰωνίως καὶ ἀποθνήσκοντος τοῦ πρώτου νὰ πηγαίνει εἰς τὸν δεύτερον, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι πάντοτε εἰς πρωτότοκος κύριος καὶ νὰ μὴν ἡμπορῇ ποτὲ νὰ τὴν ὑποθηκεύῃ, νὰ τὴν πωλῇ, νὰ τὴν ἀνταλλάσῃ ἢ νὰ τὴν ἀπαλλοτριώῃ, ἀλλὰ νὰ μένῃ πάντοτε μὲ τοὺς εἰρημένους ὅρους, αἰωνίως ὡς ἀκατάλυτος πιστευτὴ κληρονομία καὶ τοιαύτη ὥστε νὰ μὴν δύναται ποτὲ νὰ ἐρμηνευθῇ διαφορετικὰ ἢ νὰ ἐκδηλωθῇ κατ' ἄλλον τρόπον, διότι μοναδικὴ καὶ σταθερὰ θέλησίς μου εἶναι ἵνα τὰ ὑπάρχοντά μου διαφυλαχθοῦν αἰωνίως πρὸς ὄφελος τῆς διαδοχῆς μου καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἤθελεν εὐδοκῇ νὰ τὴν τελειώσῃ, νὰ πηγαίνουν πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς μου, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ πρίγκηπός μου καὶ ἀνακούφισιν τῶν ὑπηκόων του. Θέλω ὁμοῦς ὁ ὁρηθεὶς πρωτότοκος νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παραχωρήσῃ ἀξιοπρεπῇ κατοικίαν εἰς τοὺς ἀδελφούς του καὶ ἂν δὲν θελήσουν νὰ κατοικήσουν, ἂν μὲν εἶναι ἕνας νὰ τῷ δίδονται δουκάτα 200 ἔτησίως καὶ ἂν θὰ εἶναι περισσότεροι ἂνὰ 100 δουκάτα εἰς ἕκαστον, καὶ ἂν λείψῃ ἡ ἀρσενικὴ διαδοχὴ μου, νὰ πηγαίνει ἡ πρωτοτοκία εἰς τὴν θηλυκὴν, ὡς ἀνωτέρω καὶ ἂν λείψουν καὶ αἱ δύο, νὰ ἐκτελεσθοῦν ὅσα κατωτέρω θὰ διατάξω. Θέλω, ἂν ἡ ὁρηθεῖσα κόρη μου ἀποθάνῃ πρὶν ἢ τὰ παιδιά της φθάσουν τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅλα τὰ διάφορα τῶν ἐσόδων μου νὰ προστίθενται εἰς τὸ κεφάλαιον, πρὸς ὄφελος τῶν εἰρημένων παιδιῶν, κανὲν ἐκ τῶν ὁποίων νὰ μὴ δύναται νὰ εἰσπράττῃ τὸ μερίδιον ποῦ θὰ τοῦ ἀνήκῃ, ἂν δὲν ἔχει συμπληρώσῃ 20 ἔτη καὶ ἀπὸ τὰ 10 ἕως τὰ 20 ἔτη, νὰ διατίθενται ὑπὲρ αὐτῶν 200 δουλκ. ἔτησίως, ἵνα λάβουν καλὴν καὶ ἐνάρετον ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν. Θέλω ἐπίσης,

primogenito ne sia padrone non potendo mai questa obligar, vender permutar o alienar ma restar debba con la cond. ne pred. a in p. petuo ed indissolubil fidei-commisso et tale che non habbi mai ad essere diversamente interpretato ne dichiarato essendo mia unica et ferma volonta che li miei beni siino conservati in p. petuo a benef. o bella mia discendenza e se piacesse a Dio di finirla che vada a benef. o dell' anima mia, a servizio del mio Pnpe et sollievo de suoi sudditi. Voglio però che detto primogenito sii obligato dar stanza honorevole ai suoi frattelli et non volendo loro habitar se sara uno se li dii ducati dusento all' anno et se saran più duc. cento per uno all' anno, et mancando la discendenza masculina mia vadi nella feminina come di sopra et mancando tutta si eseguisca come sotto qui ordinerò. - Voglio che se d. a mia figliola premorisce avanti che li suoi figlioli havessero arrivati all' età di anni vinti, in quel caso tutte le mie entrate vadino i prò sopra capitale a benef. o di d. ti figlioli niuno de qualipossa conseguir la portione che le aspetterà se ognuno non havera compito anni vinti et dalli anni diese fin alli vinti li sia assegnato ducati dusento all' anno per uno accio siino virtuosamente educati. - Voglio che se dta mia figliola avra una o più femine e non maschi si pongano ogni anno du. ti mille in Zecha alli 5 per cento che restino per

ἂν ἡ ῥηθεῖσα κόρη μου ἀποκτήσῃ ἓνα ἢ περισσότερα κορίτσια καὶ ὅχι ἀρσενικά, νὰ κατατίθενται κατ' ἔτος εἰς τὸ Δημόσιον Θησαυροφυλάκιον 1000 δουκ. εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν 5 0/0, τὰ ὅποια θὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ὑπανδρείαν των, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 20 χιλιάδων καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν ἐσόδων μου. Ἐάν τυχὸν ἡ εἰρημένη θυγάτηρ μου ἤθελεν ἔξῃ πλὴν τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκὰ, θέλω μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς μου, τὰ 1800 δουκάτα κατ' ἔτος, νὰ ἐπενδύωνται εἰς μίαν κατάθεσιν παρὰ τῷ Θησαυροφυλακίῳ, ἣτις νὰ χρησιμεύῃ διὰ τὴν ὑπανδρείαν των, καὶ ἂν δὲν ἤθελον ὑπανδρευθῇ καὶ ἤθελε τοῦτο πιστοποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου Πατριάρχου ¹⁾, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ ῥηθὲν κεφάλαιον δέον νὰ ἐπενδυθῇ καὶ ἐνωθῇ μετὰ τὴν ἄλλην κληρονομίαν μου μετὰ τὴν ἰδίαν ὡς ἄνω πρωτοτοκίαν. Δι' αὐτὴν τὴν σταθεράν μου θέλῃσιν περὶ αἰωνίας πιστευτῆς κληρονομίας δὲν πιστεύω οἱ κληρονόμοι μου καὶ συγγενεῖς νὰ μνησικακήσουν, διότι μετὰ τὴν δημοσίαν αὐτὴν ἐκδήλωσιν πάντοτε συνεβλήθη καὶ ἔδωκα καὶ προῖκα ἐκ 30.000 δουκάτων μετρητῶν ἐκτὸς ὅτι τῆς ἐδώρησα τὰ μαργαριτάρια τοῦ ἐξοχωτάτου Βασιλεῖου Μιχέλη ἀξίας δουκάτων 800 καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα τοῖς ἕκαστα ὥστε ἡμποροῦν κάλλιστα νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι, ἀλλ' ἐκτὸς

il loro maritar fino la suma di ducti 20 m. et questo del tratto delle mie entrate. — Se detta mia figliola havesse oltre li maschi anco delle femine voglio che doppo la morte di mia moglie li duc. mille ottocento annui si convertano in un deposito in Zecha che serve per il loro maritar et non volendosi maritar et che cosi constasse con p. co attestato dell. Ill. mo Patriarca in quel caso ditto capital debba esser investito et incupurato nella mia heredita con med. mo fideicommisso ut supra. — Di questa mia ferma volonta di p. petuo fideicommisso non credo che li miei heredi et congiunti si debbon dolere perchè con questa espressione pub. ca ho sempre contrattato et ho dato dotte di duc. trentamille liberi oltre che gratis ho pigliato le perle dell'ecc. mo Valerio Michiel con spesa di duc. ottocento et altri molti donativi onde si possono benis. mo contentar oltre che sempre inanzi il detto matrimonio me ne son dichiarito con loro medesimi. — Il diamante di grani dodese in c. a et la rosetta di diamanti che ho dato in uso a mia figliola voglio che se la goda in vita sua et se vorra con tutti due farne un sol diamante mi

¹⁾ Ἐννοεῖ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βενετίας ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ ἔχει τὸν τίτλον τοῦ Πατριάρχου. Ὁ τίτλος οὗτος ἀνήκε προτέρων εἰς τὸν τῆς Ἀκουιλίας εἵτα εἰς τὸν τοῦ Grado Ἱεράρχην καὶ ἀπὸ τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1451 διὰ μπόλλας τοῦ Πάπα Νικολό, ἀνεγνωρίσθη ὡς Πατριάρχης ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Καστέλλο ὅστις ἤδρευε παρὰ τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Πέτρου ἐν τῇ συνοικίᾳ Καστέλλο τῆς Βενετίας, καθόσον ὁ Ναὸς τοῦ Ἀγ. Μάρκου ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὸν Δόγην (Basilica Ducale) καὶ εἶχεν ἱερουργοὺς ὧν προϊστάτο εἰς πριμικήριος (Primicerio). Τὴν δὲ 19 Ὀκτωβρ. 1807 κατόπιν διατάγματος τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, μετεκομίσθη ὁ Πατριαρχικὸς θρόνος ἐν τῇ ἐκκλ. τοῦ Ἀγίου Μάρκου ἣτις ἔγινε Μητροπολιτικὸς Ναὸς (Cattedrale).

τούτου καὶ πρὸ τοῦ γάμου ἐξηγήθην καθαρὰ μὲ αὐτοὺς ὡς πρὸς τὰς προθέσεις μου. Τὸν ἀδάμαντα βάρους 12 κόκκων περίπου καὶ τὸν ἀδαμαντοκόλλητον δακτύλιον, τοὺς ὁποίους ἔδωκα πρὸς χρῆσιν της εἰς τὴν κόρην μου θέλω νὰ τοὺς χαίρηται ἐνόσω ζῇ, καὶ ἂν θελήσῃ μὲ τοὺς δύο ἀδάμαντας νὰ κάμῃ ἓνα μόνον, εἶμαι εὐχαριστημένος νὰ τῆς δοθοῦν ἐπὶ πλεόν ἄλλα 500 δουκάτα, μάλιστα θέλω νὰ τῆς δοθοῦν ἀπὸ τὰ ἔσο-
δήματά μου καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της νὰ περιέλθουν οἱ ἀδάμαντες εἰς τὰ παιδιά της, μὲ τοὺς ἄνω ἐκτεθέντας ὄρους καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τούτων, δέον νὰ πωληθοῦν καὶ νὰ προστεθῇ τὸ προῖόν εἰς τὴν κληρονομίαν μου. Ἔχω εἰς τὴν κατοχὴν μου ἓνα ὠραιότατον νιπτήρα μὲ λεκάνην κατειργασμένον καὶ πεποικιλμένον μὲ τὸ στέμμα τοῦ Γκριμάνι νὰ τὰ χαίρηται αὐτὴ καὶ οἱ ἀπόγονοί της αἰωνίως - ἡ ὀηθεῖσα λεκάνη μοὶ στοιχίζει 1000 δουκάτα - καὶ νὰ διαφυλάσσωνται πάντοτε μὲ τὴν ὑποχρέωσιν, ἅμα ὡς ἐκλείψῃ ἡ διαδοχὴ, νὰ πωληθοῦν καὶ νὰ προστεθῇ τὸ προῖόν εἰς τὴν κληρονομίαν μου, ὅπως προεῖπα καὶ διέταξα καὶ ὅπως θὰ διατάξω κατωτέρω. Θέλω, ἂν παροῦ-
σιασθῇ περίστασις ἢ νὰ διεκδικηθοῦν ἀπὸ τοὺς χρεοφειλέτας μου τὰ δάνεια ἢ δι' ἄλ-
λην ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἢ συμβάν, ἀναγνωριζομένου τοῦ ἐπείγοντος παρὰ τῶν ἔσο-
χωτάτων κυρίων Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων, νὰ δύνανται νὰ δανείζωνται μὲ τό-
κον, ἵνα κατόπιν πρὸς ὄφελος τῆς κληρονομίας ἐπιστρέφῃται τὸ δάνειον ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου καὶ ἂν διὰ τινὰ ἀναπότρεπτον ἐπωφελῇ χρεῖαν ἤθελε γίνεи καμμία ἀνταλλαγὴ διὰ
πραγματιάζει τι ὄχι μεγάλης ἀξίας, ἀφοῦ ἀναγνωρισθῇ, ὡς ἄνω, νὰ δύναται νὰ γίνῃ. Ὡς
ἐπίτροπος καὶ ἐκτελεστὴς αὐτῆς τῆς θελήσεώς μου, θέλω νὰ εἶναι ἡ εἰρημένη κ. Μα-
ρία, σύζυγός μου, εἰς ἣν μόνην συνιστῶ αὐτὴν τὴν σπουδαίαν ὑπόθεσιν ἐννοῶ ὅμως

contento che li siano aggiunti altri duc. cinquecento, anzi espressam. e voglio che
sii eseguito del tratto delle mie entrate et doppo la sua morte vada ai suoi figli
in tutto con le conditi. i come di sopra et mancando siino venduti et posti nella
mia heredita. - Mi attrovo un bell. o bacil e ramin lavorato con l'arma Grimana siino
tutti goduti da d. a mia figliola et suoi discendenti in p. petuo costandomi il ba-
cil ducati mille en siino sempre conservati col peso accio mancata la discendenza
si venda et si ponga tutto nella mia heredità come ho detto et ordinato et come
ordinarò anco più abbasso. - Voglio che se venisse caso o per ricuperar beni de
miei debitori o per altro urgente et necessario accidente da esser conosciuto tale
dalli Ill. mi Sig. i sopra li Hospitali si possan tuor denari ad interesse per esser
poi in benef. o della mia heredità reintegrata con l'entrate mie et se per acciden-
tato benef. o si dovesse far qualche permuta di cosa pero di non molta rilevanza
fatta la cognit. e come di sora si possa fare. - Commissaria et esecutrice di qsta
mia volontà voglio che sii la p. d ta Si. a Maria mia consorte alla quale sola rac-
comando qsta importa. e materia, intendo pero che il tuto lei operi col consiglio
aiuto e proteti. e dell'Ill. mo Sig. suo genero, sua figliola et delli ill. mi et Ecc.

ἵνα πᾶν ὅτι θὰ ἐνεργῇ, νὰ τὸ κάμνῃ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ προστασίαν τοῦ ἐξοχωτάτου κ. γαμβροῦ της, τῆς θυγατρὸς της καὶ τῶν ἐξοχωτάτων καὶ ἐνδοξοτάτων Παύλου καὶ Ματθαίου Σοράντζου καὶ τοῦ κ. Φραγκίσκου Νεγκροπόντε καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν σύζυγόν μου τὰ κλειδιά οὔτε νὰ τῆς ζητῇται λογαριασμὸς διὰ τὴν διαχείρισιν, ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι αὕτη θὰ εἴπῃ νὰ ἐκτελῇται καὶ εἰς μόνην τὴν βεβαίωσίν της δέον νὰ δίδηται πίστις, διότι κανὲν χρηματικὸν ποσὸν δὲν θὰ μιάνῃ τὴν συνειδήσιν της καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐννοῶ οὔτε ἐν ζωῇ οὔτε ἐν θανάτῳ νὰ ἔχῃ νὰ δίδῃ λογαριασμὸν τινα, ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι θὰ δαπανᾷ καὶ θὰ ἐνεργῇ, νὰ θεωρῇται σταθερὸν καὶ δίκαιον. Θέλω ἢ ἐν λόγῳ κυρία νὰ ἐκλέξῃ ἐν ὑποκείμενον ἔντιμον καὶ ἔμπειρον, ἵνα τηρῇ ξεχωριστὸν βιβλίον τοῦ Δοῦναι καὶ Λαβεῖν, τοῦ εἰσπραττομένου, τοῦ ἐξοδευομένου καὶ ὅλων τῶν εἰσοδημάτων μου, μὲ τὸν μισθὸν ποῦ θὰ ἐγκρίνῃ ἀνάλογον μὲ τὸ ἔργον καὶ ὡς πρὸς ἐμὲ νομίζω ὅτι θὰ εἶναι καταλληλότερος ὁ κ. Νικόλαος Γονέμης ἀδελφός της εἰς τὸν ὁποῖον νὰ δοθοῦν δουκάτα 120 ἑτησίως διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἀποθνήσκοντος τυχὸν τούτου, νὰ ἐκλεγῇ ἄλλος, ἕως ὅτου θὰ παροῦσιάζῃται ἀνάγκη, μὲ τὴν μισθοδοσίαν ἐκείνην ποῦ θὰ φανῇ ἢ δικαιότερα εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους κυρίους Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων· ἀλλὰ τότε μόνον νὰ ἐκλεγῇ ὑπὸ τῆς κόρης μου καὶ τοῦ γαμβροῦ μου, ὅταν ἤθελε μεσολαβήσῃ θάνατος ἢ ἄρνησις τοῦ εἰρημένου Νικολάκη.—Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ πιστεύσω ποτὲ ὅτι ἡ κυρία Μαρία σύζυγός μου, ἡ ὁποία τόσον μὲ ἠγάπησεν καὶ μὲ ὑπήκουσε πάντοτε ζωντανόν, θὰ θελήσῃ τώρα νὰ ἐγκαταλείψῃ μίαν τόσον προσφιλῇ παραγγελίαν μου, ἀλλ' ἂν ποτε τυχὸν αὕτη, εἴτε ἐξ ἀδυναμίας, εἴτε ἐκ δυσαρεσκείας τινός, ἤθελεν ἀρνηθῇ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει

mi Paolo e Mattio Soranzo et il Sig. Fco Negroponte et che per niun modo se levì mai a lei nè chiave ne se li dimandi alcun conto di administratione ma tutto quello lei dirà sii eseguito et alla sua sola fede si debba credere perchè certo niuna suma d'oro contaminerà la sua conscienza et però non intendo che nè in vita nè in morte habbi a renderne alcun conto ma tutto quello spenderà et opererà resti fermo et retto. — Voglioche d. a Sig. a elegger debba un soggetto honorato et intelligente per tenere un libro destinto del mio dar et haver del scoso, del speso et di tutte le mie rendite con quel salario che le parerà adeguato al bisogno et per me credo sarà singolar. mo il Sig. Nicolo Goneme suo fratello al quale se li darà duc. cento e vinti all'anno per tal effetto et mancando lui ne sii eletto un altro finche il bisogno porterà con quel salario che parerà più giusto alli Ecc. mi Sig. Pri Sop. Il hospitali, pero sii eletto dal sig. mio genero o figliola doppio pero o la morte o la rifiuta di dto sig. Nicoletto. — Io non posso mai credere che la Sig. Maria mia consorte che tanto mi ha amato et ubbidito vivo vorrà abbandonar così affettuosso mio comando ma quando o per impotenza o per qualche disgusto lei volesse rifiutar in quel caso humilm. te imploro la protetione delli p. dtti Ill. mi Sig. Provv.

ἐκλιπαρῶ ταπεινῶς τὴν προστασίαν τῶν εἰρημένων κυρίων ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων, εἰς οὓς συνιστῶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας μου ταύτης, ἐν ἣ συνενεργεῖται ἡ ἀνθρωπίνη εὐσπλαχνία καὶ ἡ ὑπηρεσία πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα καὶ παρόρμησις εἰς ἄλλους ὑπηκόους οἱ ὅποιοι θὰ δύνανται νὰ ἐμπιστεύονται τὰς περιουσίας των εἰς τόσον ἐπαξίαν προστασίαν. Ἐν ἣ περιπτώσει ὁ παντοδύναμος Θεὸς ἤθελεν εὐδοκήσῃ νὰ μὴν ἀποκτήσῃ διαδοχὴν ἡ κόρη μου, ἣ καὶ ἐρχομένη εἰς φῶς ἤθελε εἰς καιρὸν τινα ἐκλείψῃ, τότε γονυπετὴς ἐκλιπαρῶ τὴν ἐγνωσμένην εὐσέβειαν τοῦ Γαληνοτάτου μου πρίγκηπος νὰ ἐπιδείξῃ ἐξαιρετικὴν μεγαθυμίαν πρὸς ἓνα ταπεινότατον ὑπῆκόον του ὅστις ἐπὶ 50 συνεχῇ ἔτη ἐν τῷ δικηγορικῷ ἐπαγγέλματι, ὑπηρέτησε μὲ πολλὴν ἀφοσίωσιν καὶ εἰλικρίνειαν τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ὅχι μόνον ἐπὶ 25 ἔτη εἰς τὴν ἐνδοξοτάτην Ἀρχὴν τοῦ Ἑλλατος¹⁾ καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς μου ὡς δικηγόρου τοῦ δημοσίου καὶ μετὰ ταύτην καὶ γνωρίζει κύριος ὁ Θεὸς ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸν πάντοτε ἠγρύπνησα ἵνα μὴ ὑφίσταται ζημίας τὸ δημόσιον, εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ὁποίου καὶ κατὰ τὴν πτώσιν τῶν Μέρσι²⁾ καὶ ἐναντίον ἄλλων ὀφειλετῶν ἐκ φόρων, ἐνῆργησα ὥστε νὰ εἰσέλθουν σημαντικώτατα ποσὰ ἑκατομμυρίων εἰς χρυσόν, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῆς Σαβοΐας ἐναντίον τῶν ἐμπόρων³⁾ τῆς ἀγορᾶς ταύτης, ἐνῆργησα ὥστε νὰ εἰσπράξῃ τὸ θησαυροφυλάκιον δουκ.

ri sopra li Hospitali a quali raccomando l'esecutione di qsta mia ordinat. ne nella qual concordano la pietà humana et il servitio pu. co et servirà ad esempio et eccit. to di altri sud. ti i quali potran raccom. re le loro facoltà a cosi degna protetione. Quando cosi piacesse aS. M. D. che Mariettina mia figliola non havesse discendenza o che havuta dovesse in qual che tempo haver fine allhora genuflesso imploro la Pub. ca Pietà del mio Ser. mo Pnpe che per effeto di sing. ma munific. a verso un humili. mo suo suddito che per il corso d'anni cinquanta nella profession forense ha servito con molta fede et candore li interessi pub. ci, non solo per anni 25 nel Mag. to Ill. mo del Sal et avanti la mia eletione di fiscal et doppio et sa Dio bened. o che in tutto d. to tempo ho sempre invigilato che non seguanò pregiudizii al Publicho havendo et nella caduta di mersi et contro altri dattari fatto capitar nel Pub. cho grossissime sume di milioni d'oro et anco nelli negotii di Savogia contro i mercanti di qsta piazza ho fatte capitar in zecha d. 90 m. nè di quelle importanti esationi non ho io come li altri fiscali ricevuto alcuna parte nè di pene di alcuna utilità essendo stato sempre il mio fine d' honore di

¹⁾ Magistrato del Sal ἢ μονοπώλειον τοῦ Ἑλλατος, ὡς λέγομεν σήμερον, ἀπετέλει τότε μίαν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων προσόδων τῆς Ἑνετικῆς πολιτείας.

²⁾ Εὐγενὴς οἰκογένεια ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸ Δημόσιον εἶχε νὰ λάβῃ μεγάλα ποσά.

³⁾ Καίτοι, ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ προηγουμένῃ διαθήκῃ τοῦ 1640 μεταξὺ τῶν ἐμπόρων ἦτο καὶ εἰς Φλαγγίνης συγγενῆς του.

90 χιλιάδας, οὔτε ἀπὸ ἐκείνας τὰς σπουδαίας εἰσπράξεις, δὲν ἐπῆρα ἐγώ, ὅπως οἱ ἄλλοι δικηγόροι τοῦ Δημοσίου, μέρισμά τι, οὔτε ἀπὸ πρόστιμα ὠφελήθην τι, διότι πάντοτε ὁ σκοπὸς τοῦ βίου μου ἦτο ἡ τιμότης καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ προσελκύσω τὴν εὐνοίαν τοῦ κράτους, ἡ ὁποία ἐπιδεικνύεται πάντοτε εὐμενὴς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ πιστῶς ἐξυπηρετοῦντος τὸ Δημόσιον, διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐγὼ ποῦ ἐλπίζω ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ μεταστῶ εἰς τόπον σωτηρίας, γονυπετὴς ἐκλιπαρῶ τὴν Ὑμετέραν Γαληνότητα ἵνα μὲ ἀπόφασιν τῆς ἐξοχωτάτης Γερουσίας, ἀναλάβῃ νὰ προστατεύσῃ αὐτὴν τὴν περιουσίαν μου, ἀποκτηθεῖσαν μὲ τιμίους ἀγῶνας καὶ μὲ τὸ νὰ ἔχω στερήσει τὸν ἑαυτὸν μου κάθε νεανικῆς ἀπολαύσεως, καίτοι οὐδέποτε μὲ κατέλαβε τὸ πνεῦμα τῆς φιλαργυρίας, οὔτε καὶ ἔκαμα κερδοσκοπίας καὶ παρανόμους τοκογλυφίας – καὶ νὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων εἰς οὓς νὰ δοθῇ ἐξουσιοδότησις νὰ εἰσπράξουν τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, τὰ ὁποία εἶναι ὅλα μὲ ἐντίμους κυρίους καὶ ἀξιοπρεπεῖς καὶ νὰ ἐπενδυθῇ τὸ πᾶν ὥς θὰ διατάξω, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ ἐνδοξοτάτου Κολλεγίου ¹⁾. Ὅταν τύχω τῆς χάριτος ταύτης ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἐκλιπαρῶ, ἐπειδὴ τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς περιουσίας μου εἶναι εἰς οἰκοδομὰς καὶ ἀγρούς, τόσον ἐντὸς ὅσον καὶ ἐκτὸς τῆς Βενετίας, θὰ μοὶ εἶναι πολυτιμώτατοι οὗτοι διότι μὲ ὀλίγα ἔξοδα θὰ κάμουν ὥστε νὰ περιέλθῃ τὸ πᾶν εἰς τὴν κατοχὴν των, ἀλλὰ γονυπετὴς ἱκετεύω νὰ ἴδοῦν τὸν κατάλογον τῶν κτημάτων μου, τῶν ὁποίων ἐννοῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐνεργήσῃ ἡ γυνή μου νὰ καταρτισθῇ ἐν κατάστιχον ἀπὸ ὅποιον αὕτη θὰ διατάξῃ καὶ νομίζω σπάνιος

debito e di conseguir la gratia pub. cha la qual siccome si dimostra sempre benigna et partic. e nella remuneratione a chi fedl. e la serve, cosi io che spero dalla Divina Gratia di capitar in luocho di salvatione, genuflesso imploro la Ser. tà Vostra con parte dell' Ecc. mo Senato assumer la protetione di questa mia facultà aquistata da me con fatiche honorevoli et col levar a me stesso ogni dilleto giovenile non havendo però mai datomi in preda all' avarizia, nè a civanzi indebiti et impropri, degnandosi di delegar l' esequitione alli Ill. mi Sig. Provv.ri sopra li Hospitali a quali sii concessa authorità di far l' esatione de miei livelli che sono tutti con signori honorati et degni et ne sii de tutto fatta l' investita come ordinerò ma il tutto con l' approbatione dell' Ecc. mo Collegio. Quando cosi ne resti della Pub. cha gratia benef. to io suplico che essendo la maggior parte della mia facultà in stabili et campi cosi de fuori come di dentro pretiosissimi questi mi saranno insidiati acciò con pocha suma d' oro le capitino nel loro dominio, però

¹⁾ Τὸ Collegio, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς Savii del Consiglio, τοὺς Savii di Terraferma καὶ τοὺς Savii agli Ordini ἦτο τὸ συμβουλευτικὸν ἐκεῖνο Σῶμα ὅπερ εἰσηγεῖτο τὰς διαφορὰς ὑποθέσεις εἰς τὴν Γερουσίαν.

θὰ εἶναι ὁ κ. Φραγκίσκος Ζόνκα, καὶ εἶτα νὰ τὸ παροῦσιάζῃ εἰς τοὺς ἑξοχωτάτους κυρίους Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων καὶ ἂν εὗρεθῇ ἡ ἀντίστοιχος τιμὴ, νὰ πωληθοῦν τὰ πάντα καὶ τὸ προῖον νὰ καταβληθῇ εἰς τὸ Δημόσιον Θησαυροφυλάκιον καὶ νὰ ἐπενδυθῇ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν 5 τοῖς ἑκατόν, ἂν θὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη, εἰδὲ μὴ νὰ ἐπενδυθῇ εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια πόλεων, Κοινοβίων μοναχῶν, Ἀδελφοτήτων, Ἐπισκοπικῶν κτημάτων, ἀλλὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐπένδυσις μὲ ἐκείνας τὰς ἐξασφαλίσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ κριθοῦν ἀναγκαῖαι ἀπὸ τοὺς ῥηθέντας ἑξοχωτάτους κυρίους. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐν Βενετία ἀκίνητον, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ βιβλία μου, μοὶ στοιχίζει δυνάτα 50 χιλιάδας, ἐκτὸς τῆς ἀγορασθείσης γειτονικῆς οἰκίας, ἂν χρειασθῇ νὰ πωληθῇ ἡνωμένον μὲ τὰ ἄλλα, ἂν οὕτως ἐγκρίνῃ ἡ Δημοσία εὐσπλαγχνία, ἃς γίνῃ μὲ ἐκεῖνο καὶ μὲ τὰ ἄλλα κτήματα, ἓνας κληρὸς μὲ τὴν τιμὴν ποὺ θὰ κρίνῃ εὐλόγον ἡ ἐνδοξοτάτη Γερουσία καὶ ἅπαν τὸ εἰσπραχθισόμενον ποσὸν νὰ ἐναποτίθῃται εἰς τὸ Δημόσιον Θησαυροφυλάκιον ἵνα ἐπενδυθῇ ὡς ἀνωτέρω. ((᾽Αφοῦ^α) γίνῃ ἡ ἐπένδυσις ἀπάσης τῆς περιουσίας μου ἡ ὁποία φρονῶ ὅτι δὲν θὰ εἶναι μικρᾶς ἀξίας, ἐννοῶ ἵνα τὰ ἔσοδα ταῦτα διανεμῶνται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

Πρῶτον, μὲ τὴν ἄδειαν τῆς ἐνδοξοτάτης Γερουσίας νὰ ἰδρυθῇ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, συνεχόμενον μὲ τὴν ἐκκλησίαν μας τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν¹⁾ ἐν Ἱεροσπου-

suplico genuflesso che siino veduti li miei acquisti quali però ne intendo che de pnti ne sii fatto far da mia moglie un libro a chi lei ordinerà ma il sig. Fco Zoncha sarà raro et presen. lo alli Ecc. mi Sigg. sopra li hospitali et se si troverà lequivalente pretio, siino quelli tutti venduti et il tratto riposto in Zecha per esser investito il tutto nel deposito delli 5 per cento, se vi sara altrimenti ne sarà fatta investita in livelli con città, Scole, Fraglie, territorri, ma tutto con quelle cautioni che a detti Ecc. mi Signori pareràn opportune, et perchè il stabile di Venetia come si vede da miei libri mi costa duc. 50. M, oltre l' aquisto della casa vicina et dovendosi vender unito se cosi parerà alla Pub. cha Pietà sene fazzi e di quello et di altri miei beni un lotto con quel pretio che parerà proprio all' Ecc. mo Senato et il tratto tutto si riponga sempre in Cecha per esser investito come di sopra. (((Fatta che sii l' investita di tutto il mio avere che stimo sarà

^α) ((Τὸ μεταξὺ τριῶν εἰσαγωγικῶν σημείων κείμενον, ἥτοι ἀπὸ τῆς λέξεως (((Fatta che sii ἥτοι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν (((ἄφ' οὗ γίνῃ ἡ ἐπένδυσις))) μέχρι τῆς λέξεως Servirà ἥτοι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν (((θὰ εἶναι χρήσιμον))) δημοσιεύομεν ἐν φωτοτυπία καὶ ἃς δοκιμάσουν οἱ γνωρίζοντες τὴν Ἱταλικὴν νὰ ἀναγνώσουν τὰ ἱερογλυφικά τοῦ Φλαγγίνῃ.

¹⁾ Οἱ τότε διδάσκαλοι καὶ ἱερωμένοι μετέφραζον ὄχι ὀρθῶς τὸ S. Zorzi de Greci εἰς Ἅγιον Γεώργιον τῶν *Romaion*, ἡμεῖς μεταφράζομεν: «Γραικῶν», λέξιν τὴν ὁποίαν πρῶτος μετεχειρίσθη ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὰ Μετεωρολογικά του (I 14): «Ὁρουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα (περὶ Δωδώνην καὶ Ἀχελῷον) καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοὶ νῦν δὲ Ἕλληνες».

δαστήριον, διὰ τὸ ὅποιον νὰ ἐνοικιασθῇ μία οἰκία τῆς ἐν λόγῳ ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖ ἐκτὸς τοῦ διδασκάλου τοῦ μισθοδοτουμένου ὑπὸ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, νὰ προστεθῇ καὶ ἓνας ἀκόμη καὶ παρουσιαζομένης ἀνάγκης δύο καὶ νὰ διδάσκουν εἰς τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὅποιοι ζοῦν ὡς Ἑλληνες, ὑπήκοοι καὶ μὴ ὑπήκοοι ἀλλὰ οἱ Κερκυραῖοι νὰ εἶναι πάντοτε προτιμητέοι καὶ κατὰ δεύτερον λόγον οἱ Κυπριῶται, καὶ ἀφοῦ προσλαμβάνωνται οὗτοι, τότε οἱ ὑπολειπόμενοι νὰ εἶναι ἄλλων μερῶν καὶ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ διατίθενται ἐτησίως 1200 δουκάτα, μὲ τὰ ὅποια νὰ πληρώνηται τὸ ἐνοίκιον, ὁ μισθὸς τῶν διδασκάλων καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ διατίθεται διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν ἐκείνων τῶν πτωχῶν, ὧν ἡ ἐνδεῖα ἤθελε πιστοποιηθῇ μὲ ἑνορκον βεβαίωσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἐφημερευόντων καὶ τὸ Ἱεροσπουδαστήριον τοῦτο νὰ ἰδρυθῇ μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς ἐνδοξοτάτης Γερουσίας καὶ μὲ τὴν γνωμοδότησιν τῶν ἐξοχωτάτων Μεταρρυθμιστῶν τοῦ Φροντιστηρίου¹⁾ καὶ τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιερέως. Θέλω οἱ διδάσκαλοι νὰ εἶναι Ἕλληνες καὶ νὰ ζοῦν κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν δόγμα καὶ νὰ διδάσκουν καὶ τὰ λατινικὰ γράμματα καὶ ἐκείνας ἀκόμη τὰς ἐπιστήμας, αἵτινες θὰ κριθοῦν ἐνδεδειγμέναι ἀπὸ τοὺς εἰρημένους ἐξοχωτάτους. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι τὸ Ἱεροσπουδαστήριον τοῦτο θὰ χρησιμεύσῃ ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐμπρέπειαν τοῦ ἔθνους ἀλλὰ θὰ προσφέρῃ σημαντικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν λαόν, διότι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἶναι ἓνας ἐξαιρετικὸς θησαυρὸς διὰ τὴν Γαληνοτάτην ταύτην

di non ordinario valore, intendo che di qste rendite ne sii compartito nella forma seguente :

Prima, sii con licenza dell' Ecc. mo Senato erretto in qsta città contiguo alla nostra chiesa di S. Zorzi de Greci, *un Seminario* per il quale sii tolta una casa della pred. a Chiesa et ivi oltre il precettor salariato dalla Ser. ma Rep. ca ne siino aggiunto un altro et se farà bisogno due che insegna *a Greci che vivono alla Greca, tanto sudditi quanto no, ma li Corfiotti siino sempre preferiti et poi li Ciprioti* et il resto poi doppo accomodati qsti si piglino li altri, per il qual effetto siino corrisp. i duc. milledusento corr. i quali si compartissino nell' affitto, nel salario de precettori et il resto nelli bisogni delli scolari di quelli però che fossero poveri agiuramento dell' Arciv. o et capp. i et questo sii istituito col consenso dell' Ecc. mo Senato et col consulto delli Ecc. mi Reff. ri dello Studio, delli Ecc. mi Signori sopra lihospitali e del Rev. mo Arciv. o. *Voglio che li precettori siino greci et vivino secondo il rito greco* et insegnino anco le lettere lattine et anco quelle scienze che saran stimate proprie dalli Ecc. mi sopr. ti. Io stimo che questo servira non solo a decoro della Natione ma a notabil servitio pub. co perchè la Natione Greca è un singol. mo tesoro per l' affetto venerabile

¹⁾ Τῆς Παδοῦης.

[illegible]

Δημοκρατίαν τὴν ὁποίαν περιβάλλει μὲ ἀξιοσέβαστον ἀφοσίωσιν καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἐκπαιδευθοῦν ἄτομα κατάλληλα διὰ τὴν ἀνωτάτην Ἱεραρχικὴν τάξιν, ἅτινα, παρουσιαζομένης ἀνάγκης, θὰ προσπαθήσουν μὲ πᾶσαν πειθῶ, ἵνα διαφυλάξουν τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ξένων λαῶν. Δὲν εἶναι ἄλλως τε πρόπον νὰ εἶναι οἱ ἱεράρχαι ἀμαθεῖς ἢ νὰ προκαλοῦν ὄχι ἀγαθὴν ἐντύπωσιν. Ἐκτὸς τούτου τὸ Ἱεροσπουδαστήριον θὰ εἶναι χορησιμον))) εἰς τοὺς ἐμπορευομένους νὰ στέλλουν ἐδῶ τὰ παιδιὰ των πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφορμῆς θὰ αὐξηθῇ ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τοῦ Μωρηᾶ, τῶν Γιαννίνων καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἐννοῶ ὅτι *κάθε Ἑλλήν* δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸς ὡς μαθητής, ἀλλ' εἰς τὴν ὑποτροφίαν θέλω μόνον τοὺς πτωχοτάτους καὶ εἰς τοῦτο ἐπιφορτίζω τὴν συνείδησιν ἐκείνων ποὺ θὰ ἔχουν τὴν φροντίδα καὶ ἃς ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίτροποι ἵνα μὴ διασπαθίζηται τὸ χορῆμα ἀσκόπως καὶ ἐν ἧ περιπτώσει ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία δὲν ἤθελε συγκατατεθεῖ – τοῦθ' ὅπερ δὲν πιστεύω – ἃς ἰδρυνθῇ ἐν Κερκύρᾳ τὸ ῥηθὲν Ἱεροσπουδαστήριον καὶ νὰ γίνηται ἀπὸ τὸ Συμβούλιον ἐκεῖνο ἡ ἐκλογή τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν καὶ νὰ μὴ γίνηται χοῆσις τῶν ἐσόδων δι' ἄλλον σκοπόν. Ὅμοίως κατ' ἔτος νὰ διατίθηνται παρὰ τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων τῶν Νοσοκομείων δουκάτα 500 δι' ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων Ἑλλήνων καὶ νὰ δίδηται πάντοτε προτίμησις εἰς ἐκείνους ποῦ ἤθελον συλληφθῇ ἐπὶ πλοίοις τῆς Γαληνοτάτης Αὐθεντίας καὶ εἰδικῶς εἰς ἐκείνους ποῦ θὰ ὑπηρετοῦν ὡς στρατιῶται¹⁾ τοῦ Κράτους καὶ ἂν

che porta a qsta Ser. ma Rep. ca et cosi si alleveranno soggetti habili a Prelature supreme che in occasion di bisogno si eserciteranno con ogni fede di conservar l' affetto de Popoli esteri non essendo bene che i prelati siino nè persone idiote ne mal impresse. Oltreiche il Seminario servirà))) *a mercanti di mandar qui i suoi figli all' educat. e et con tal occas. e si accrescera il negotio di Morea, Janina e Grecia. Intendo che ognun de Greci possa esser introdotto alle lectioni* ma al soccorso del vitto non voglio senon li pov.mi. et in cio incarico la conscienza di chi ne tenirà la cura et si veda dal Monsignore e da chi ne haverà la cura che non si dilapidi il denaro senza il frutto et non assent.do la Ser.ma Rep.ca che non lo posso credere sii fatto il pred.o Sem.o a Corfù e da quel Consegio sii fatta la eletione de precettori e de scolari et non sii impiegato al-

¹⁾ Δὲν διετηρήθη μόνον ἡ λέξις στρατιώτης (stradiotto) εἰς τὴν Ἑνετικὴν διάλεκτον ἀλλ' υἱοθετήθη εἰς τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ ἡ λέξις στρατιά (strathia). Ἀρχηγοὶ δὲ ταύτης ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον Ἕλληνες. Οὕτως εἰς τὰ ψηφίσματα τῆς Γερουσίας τοῦ 1590, 1591 καὶ 1592 συναντῶμεν τὸν Κωνσταντῖνον Λάσκαρην διοικητὴν τῆς στρατιάς εἰς τὸ Sehenico, τὸν Θεόδωρον Κλαδᾶν διοικητὴν τῆς στρατιάς ἐν Κεφαλληνίᾳ, τὸν Ἀλέξανδρον Λάσκαρην ὁμοίως ἐν Κερκύρᾳ, τὸν Συνταγματάρχην Ἑμμανουὴλ Μόρμορην εἰς τὴν Zara καὶ τὸν Σοφιανὸν Εὐδομονογιάννην εἰς τὴν Κρήτην (ὡς Governor di quella Strathia). Ἐν δὲ τῷ Μητρώῳ τῆς Ἑλλήν. Ἀδελφότητος εἰς τὸ γράμμα D ἀναγινώσκομεν: Δημήτρι Λάσκαρης καπιτάνιο di Stratioti governor della strathia di Cipro, μὲ ἔτος ἔγγραφῆς 1556.

δὲν εἶναι Ἕλληνες καὶ οἱ λατῖνοι ὑπήκοοι Ἐνετοί, αἰχμαλωτιζόμενοι ἐπὶ Ἐνετικῶν πλοίων, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες νὰ προσιμῶνται καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι ὑπήκοοι, διότι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὡς πρὸς τὴν ἀφοσίωσιν, δύνανται νὰ ὀνομασθοῦν ὑπήκοοι.

Κατ' ἔτος νὰ τίθενται εἰς τὰς κληρωτίδας τὰ ὀνόματα διαφόρων Ἑλληνίδων παρθένων, αἱ ὁποῖαι θὰ ζοῦν κατὰ τὰ ἐλληνικὰ ἔθιμα, κόραι Ἑλλήνων, καλῆς διαγωγῆς, ἐφοδιασμένοι μετὰ τὰ πιστοποιητικά των ἀπὸ τοὺς ἐφημερίους Ἑλλήνας καὶ ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ αἱ πρῶται δέκα ποῦ θὰ ἐξαχθοῦν ἐκ τῆς κληρωτίδος νὰ λαμβάνουν δουκάτα 100 ἑκάστη διὰ τὴν ὑπανδρείαν των μετὰ Ἑλλήνας ἢ διὰ τὸν μοναχικὸν των βίον, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν ἀρκεταί, νὰ ἀναβάλληται ἡ κλήρωσις διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, αὐξανομένου οὕτω τοῦ ποσοῦ καὶ ἵνα μὴ λαμβάνουν χώραν καλπονοθεύσεις, νὰ γίνηται ἡ κλήρωσις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Γραικῶν παρόντος τοῦλάχιστον ἑνὸς ἐκ τῶν ἐξοχωτάτων Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τοῦ κατὰ καιρὸν, καὶ τῶν ἐφημερευόντων, καὶ νὰ παρίσταται ἐπίσης καὶ τὸ Προεδρεῖον καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐκλογῆς νὰ μὴ δύναται ποτὲ νὰ μεταβληθῇ καὶ τοῦτο πρᾶττω διότι εἶδον ὅτι εἰς τὴν Ὀμήγουριν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου εἰς ἣν πρότερον ἄφιναν τὴν ἐκλογὴν, δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψει εἰμὴ τὰς συμπαθείας, τὰς ἰδιαιτέρας του ἑκάστος¹⁾, ἐνῶ ἐγὼ θέλω ἵνα ἡ ἰσότης κυριαρχεῖ. Ἄν ἤθελον παρουσιασθῇ νεάνιδες Ἑλλήνων ναυ-

trove d. o denaro. Item siino ogni anno dispensati dalli Ecc. mi sig. sopra li hospitali duc. cinquecento *per liberazione di schiavi i quali siino greci et siino preferiti sempre li presi sopra vascelli della Ser.ma Signoria et precipue quelli che saranno stradioti per pub.co servitio et non essendosi greci anco li lattini sudditi veneti et presi sopra vascelli venitiani ma li greci seben non saranno sudditi*, perchè tutti li greci quanto all' affetto si possono chiamar sudditi.

Siino ogni anno imbossolate tante putte greche che vivino *alla greca, figliole de Greci di buona vita* che habbino le loro fedi da capp.i greci et dell' Arciv.o et le diese prime che saranno estratte, habbino ducati cento *per una per il loro maritar con greci ovvero per il loro monucar*, et non essendosi tante si porti all' anno futuro, accrescendo tanto più l' ammontar et perchè non seguano fraude sii fatta l'imbossolatione in chiesa de Greci con l' assistenza di uno almeno delli Ill.mi Provv.i [sopra li hospitali, di Monsignor Rev. mo Arciv. o che pro tempore sarà et delli Capp.i con la presenza anco della Banca ma non si possa alterar qsta forma et qsto faccio perchè ho veduto nel Capitolo de S. Zorzi al qual prima lasciavo la eletion che non si regolano se non per affeti et

¹⁾ Δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ ἀείμνηστος ἐκφραζόμενος οὕτως, ὅρα καὶ Κεφάλαιον περὶ τοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος. Καὶ αὐτὸς ἄλλως τε εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἀφῆκε τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του εἰς τὸν Σύλλογον τῶν 40 καὶ προσθήκης τῆς Ἑλλήν. Ἀδελφότητος.

τικῶν, φονευθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Δημοκρατίας, νὰ ἐκλέγωνται τοῦλάχιστον δύο, χωρὶς κλήρωσιν ἀλλὰ τοῦτο νὰ εἶναι ἐν γνώσει τῶν ἐξοχωτάτων Ἐπιμελητῶν, Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐφημερίων.

Θέλω νὰ διατεθοῦν μία ἢ δύο οἰκίαι, ἢ τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἄλλων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐνοικιασθοῦν διὰ πάντοτε, καὶ νὰ ἐτοιμασθοῦν μὲ 8 ἢ 10 στρώματα, κρεβάτια καὶ μύλλινες κουβέρτες καὶ νὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν ἀπόρων ἀσθενῶν Ἑλλήνων, εἰς τοὺς ὁποίους, ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐφημερίων, νὰ προμηθεύονται τὰ χρειαζούμενα καὶ νὰ προσληφθῇ μόνιμος ὑπηρετής μετὰ τῆς γυναικὸς του, ἐπὶ μισθῷ δώδεκα ἕως 20 δουκάτων ἐτησίως, διὰ νὰ περιποιῇται τοὺς ἀσθενεῖς, αἱ δὲ καταστάσεις τῶν δαπανῶν νὰ πληρώνωνται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς ἐξοχωτάτους κυρίους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐπαγρυπνοῦν ἵνα οἱ θεραπευόμενοι καὶ ἀνακτῶντες τὴν ὑγίαν των νὰ ἀπομακρύνωνται καὶ νὰ τοῖς δίδονται καὶ δύο δουκάτα εἰς ἕκαστον ἵνα φεύγουν διὰ τὰ σπίτια των καὶ ἂν ἤθελε χρειασθῇ καὶ μεγαλείτερον ποσὸν ὥς ἔγγιστα, νὰ τοῖς παραχωρῇται. Θέλω οἱ εἰρημμένοι νὰ γίνωνται δεκτοί, χωρὶς καμμίαν διατύπωσιν εἴτε ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἴτε ὑπὸ τῶν ἐφημερίων, χωρὶς ῥαδιουργίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν συνείδησίν των καὶ ὅταν θὰ γίνῃ τις δεκτὸς νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἐξοχώτατοι κύριοι, καὶ ἂν οἱ ἀσθενεῖς εἶναι θηλυκοῦ γένους, νὰ ἔχουν χωριστὰ τὰ δωμάτιά των καὶ νὰ πληρώνηται ἱατρὸς μὲ μισθὸν 30 δουκάτων ἐτησίως, ὁ ὁποῖος ὅχι μόνον θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιμελῇται τῶν ἀσθενῶν ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τῶν κατοικούντων πλησίον τῆς

---

io voglio che l' equità habbi il suo dovere. Se vi fossero figliole *de marinari greci morti in pub. co servitio della Rep. ca almeno due siino senza estrazione eletti*, ma che ciò sia conosciuto dalli Ill.mi Prov.ri, Arciv.o et Capp.i.

Voglio che sii provveduto di una et anco due case o della chiesa de Greci o d'altri, attribuendole un affitto p. petuo et siino preparate con otto sin diese stramazzi, pagiassi et schiavine et che siino per comodo de *poveri amalati greci* a quali dall'Arciv.o et capp.i sii proveduto delle cose bisognose et sii dato stanza et ducati dodese sin vinti all'anno ad un huomo con moglie che ne tenga la cura et le polizze del speso siino soddisfatte de subito da S. E^{me} LLEE li quali però invigilino che quando siino sani siino licenziati con un paro di ducati per uno per mandarli alle lore case et se anco più facesse bisogno circum circa se le concedi. Voglio che li p. det.i siino accettati senza alcuna licenza o dall'Arciv.o o dalli capp.ni senza broglio ma per loro conscienza et quando sarà riposto se ne dii conto ai Sig. ecc.mi et se li infermi sara femine habbeno le lor stanze separate et si paghi un medico con duc. trenta all'anno che non solo habbi obligo di questi che saran in questo luocho ma anco delli vicini alla chiesa nelle due calle et sii eletto dall'arciv.o et capp.ni per loro conscienza. Item voglio che i capp.ni pro tempore s'elleggeranno, parlo però sempre in caso dil mancamento della mia discenza,

ἐκκλησίας εἰς τὰς δύο ὁδούς, καὶ νὰ ἐκλέγεται παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἐφημερίων, μὲ τὴν συνειδήσιν των.

Ἐπίσης θέλω ἵνα οἱ κατὰ καιρὸν ἐκλεχθισόμενοι ἐφημέριοι – ὁμιλῶ ὅμως μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν ἤθελεν ὑπάρξῃ διαδοχὴ μου – νὰ προστεθῇ εἰς τὸν ἤδη μισθὸν των καὶ τὸ ποσὸν τῶν 100 δουκάτων ἐτησίως, δι' ἀμφοτέρους, ἀλλὰ νὰ ἐκλέγονται τοῦλάχιστον διὰ πέντε ἔτη καὶ νὰ τοῖς καταβάλληται ὁ ναῦλος καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ ἐρχομοῦ των καὶ νὰ εἶναι ἱερεῖς λαϊκοί, πεπαιδευμένοι καὶ ἐνάρετοι καὶ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας δέον νὰ εἶναι ἢ ὑπήκοοι ἢ ὑποκείμενα ἀφοσιωμένα εἰς τὴν Δημοκρατίαν.

Ἐγὼ ὁ Θεωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθι.

27 Σεπτεμβρίου 1644. Ὅμοίως ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἐσόδων μου, νὰ δίδονται δουκάτα 100 ἐτησίως εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῶν δυστυχῶν καταδίκων κωπηλατῶν ¹⁾ πρὸς ἀνακούφισιν των. Ὅμοίως εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῶν ἐγκαθεύοντων δουκάτα 100 ἐτησίως – ἐννοῶ πάντοτε νὰ πληρώνωνται τὰ κληροδοτήματα ταῦτα ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελεν ἐκλείψει ἡ διαδοχὴ μου.

Ὅ,τι ἤθελε περισσεύσῃ, νὰ διατίθεται ἐξ ἴσου διὰ τὴν ὑπανδρείαν Ἑλληνίδων παρθένων – μὲ τὸν τρόπον ποῦ ἄνω ἀνέπτυξα, – καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αἰχμαλώτων, πρῶτον Ἑλλήνων καὶ κατόπιν λατίνων. Καὶ ἐπειδὴ εἶχον διαπραγματευθῇ δάνεια μὲ τὸν οἶκον τὸν ἐνδοξότατον τοῦ Σεβασμιωτάτου κυρίου Λάνδου ²⁾ διὰ ποσὸν δου-

che sii aggiunto al salario de capp.ni ducati cento fra tutti due all'anno ma siino elletti per anni cinque almeno le sii pagato il nolo et spese della suo venuta siino preti laici di buone lettere et costumi essendo servitio pub.co che siino o sud-diti o persone ben affette alla Rep.ca.

Io Tomaso Flangini affermo quanto di sopra.

27 Settembre 1644. Item del resto delle mie entrate siino dati ogni anno ducati cento all'hospitale de poveri galeotti ¹⁾ acciò con qsti si possino restorar. Item alla Fraterna de prigionieri duc. cento all'anno et sempre parlo che questi legati si paghino quando mancasse la mia discendenza.

Tutto quello avvanzerà sii a portione compartito nel *maritar donzelle greche* con la forma espressa di sopra *et liberar schiavi p.ma greci et poi latini*. Et perchè ho havuto negotio di livelli con la casa Ill.ma del S. Rev.mo Lando per duc. Xm et passavo col q. sig. Ill.mo Zuane con gran fede essendo sig. di inenarabile candore dubito che nelli conti io habbi avuto ducati mille di banco et che il

¹⁾ Ἐννοεῖ τοὺς καταδικαζομένους λόγῳ χρεῶν πρὸς τὸ Δημόσιον, εἰς τὴν ποινὴν τοῦ κουπιῶ (pena del remo) εἰς τὰς Ἑνετικὰς Γαλέρας.

²⁾ Ἐκ Κρήτης.

κάτων δέκα χιλιάδων καὶ διетήρουν ἐμπίστους σχέσεις μετὰ τὸν μακαρίτην ἐξοχώτατον Ἰωάννην, ἄνδρα ἀνεκδιηγήτου εὐκρινείας, ἔχω ἁποῖαν ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν χιλίων δουκάτων Μπάγκου ¹⁾ καὶ ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ δανείου δὲν ἐγίνετο ὡς ἔδει, δὲν εἶμαι τόσον βέβαιος ἀλλὰ πολλὰς φορὰς ἐζήτησα σχετικὰς πληροφορίας ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον ²⁾. Θέλω τώρα νὰ θεωρηθοῦν τὰ βιβλία τοῦ εἰρημένου Κυρίου, εἰς τὰ ὅποια ἔχω ἐμπιστοσύνην, καὶ ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου νὰ καταβληθῇ τὸ ὀφειλόμενον.

Εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ποτε Ραφαὴλ Σπιέρα ἐβραίου, νομίζω ὅτι εἶμαι ὀφειλέτης διὰ ποσὸν τριάκοντα περίπου δουκάτων καὶ νὰ τοῦ δοθοῦν.

Ἐγὼ ἔκαμα ἁποῖο τάξιμο ἵνα, κάθε χρόνο, ὅταν οἱ Ἕλληνες Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐφημέριοι θὰ πηγαίνουν νὰ ψάλλουν τὸν ἑσπερινόν, κατὰ τὴν παραμονήν ³⁾, νὰ δίδονται δουκάτα δέκα εἰς τοὺς ἐφημέριους, πέντε ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἐξοδεύωνται εἰς λαμπάδας τῆς μιᾶς λίρας διὰ τὸν προϋστάμενον τῆς ἐνορίας καὶ τοὺς ἐφημέριους Ἑλλήνας καὶ εἰς κηρία τῆς ἡμισείας λίρας διὰ τοὺς ἄλλους κληρικούς καὶ δουλκ. 5 νὰ διανέμονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς Ἕλληνας πτωχοὺς παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐφημερίων, καὶ ἂν δὲν προσκληθοῦν, νὰ γίνηται ἡ χρηθεῖσα δαπάνη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου. Ὅμοίως ἂν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐφημέριοι πηγαίνουν εἰς τὸν Σταυρὸν τῆς Ἑξουδέκας διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου ⁴⁾, νὰ ἐξοδεύωνται

lasso non li sii stato fatto buono cosa che non so certo, ma più volte ho fatto istanza col d.o Sig. Rev.mo, però si veda i libri di det.o Sign.e che a quelli intendendo di star et delle mie entrate sii pagato. Alli heredi del q. Raffael Spiera hebreo credo restar debitore duc. trenta inc.a, le sii pero dati. Io ho fatto certo voto che ogni anno mentre i Greci Arciv.o et capp.ni anderanno a cantar il vespero la sua vigilia le siino contati a detti cap.ni duc. diese, cinque de quali siino spesi in candelotti da lira una per dar al piovan et cap.ni greci et li altri di meza lira per li altri chierici et duc. cinque siino dispensati nella chiesa a poveri greci dall' Arciv.o et cap.ni et se non saranno chiamati non si spenda senon nella nostra chiesa di S. Zorzi. Med. te se l' Arciv.o et cap.ni anderan alla Croce della Zuecca

¹⁾ Τὸ δucato di Banco ἦτο συμβατικὴ νομισματικὴ μονάς διὰ τὰς συναλλαγὰς καὶ ἰσοδυνάμει μετὰ λίρ. 9 καὶ σολδία 6.

²⁾ Ἐννοεῖ τὸν Λατῖνον Ἀρχιεπίσκοπον Κρήτης Λάνδον.

³⁾ Πρόκειται περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα ὡς εἶδομεν ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ 1640 καὶ ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ μεταγενέστερον Κωδείκελλον. Ἐτι δὲ περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίνου, εὐρισκομένης πλησιέστατα τῆς ἡμετέρας ὅπου φυλάσσεται τὸ λείψανον τοῦ Ἀγίου Σάββα, μεταφερόμενον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ ἔτος 979, ὑπὸ τινος εὐγενοῦς Ἐνετοῦ ὀνόματι Centranico. Ἐορτάζεται δὲ ὁ ἅγιος τὴν 5 Δεκεμβρίου. (Πρβλ. Cronaca Veneta sacra e profana τόμ. 1ος σ. 230).

⁴⁾ Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Σταυροῦ ἐν τῇ Giudecca, ἐφυλάσseto μέχρι πρὸ ἑκατονταετίας - καθόσον ἤδη εὐρίσκεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Ζαχαρία - τὸ ἀκέφαλον λείψανον τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, μετενεχθὲν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τινος Ἐνετοῦ Zotarelli

5 δουκάτα ¹⁾ διὰ τὴν ἀγορὰν λαμπάδων πρὸς φωτισμὸν τῆς Ἀγίας Τραπέζης καὶ νὰ ἐνοικιάζεται μία μεγάλη λέμβος ἵνα μεταφέρει τοὺς ἀπόρους ἔλληνας εἰς τὸ προσκύνημα. Τὸ ἔξοδον τοῦτο θὰ εἶναι περὶ τὸ ἐν δουκάτον καὶ ἂν οἱ Ἕλληνες δὲν ἔλθουν ἐκεῖ, νὰ μὴ λάβουν τίποτε.

Ἀπὸ τὸ περίσσευμα ποῦ ἤθελε προκύψει ἐκ τῶν ἐσόδων μου, ἐν περιπτώσει ἐκλείψεως τῆς διαδοχῆς μου, θέλω νὰ δίδονται κατ' ἔτος εἰς τὸν Κοινοτάρχην τοῦ Φιέσσο δουκάτα 100, ἵνα διανέμονται διὰ τὴν ὑπανδρεῖαν νεανίδων καλῶν ἡθῶν καὶ ἐκ τούτων 30 νὰ δίδονται εἰς πτωχοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τὸ πᾶν νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου καὶ μετὰ τὴν συμβουλὴν καὶ βοήθειαν τῶν ἀρχῶν τῆς Κοινότητος. Αἱ δὲ παρθένοι νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν Κοινότητα καὶ οἱ ἐπιστάται νὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ τὸ ἴδιο νὰ γίνηται καὶ εἰς τὴν Γκουίτσα μετὰ τοὺς ἰδίους τύπους, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα καὶ εἰς τὰς δύο Κοινότητας προτιμῶνται αἱ θυγατέρες τῶν ἐνοικιαστῶν μου οἱ ὁποῖοι θὰ μετὰ ἔχουν ὑπηρετήσει, ὁμοίως ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

Ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαίω τὰ ἄνω.

Τῇ εἰρημένῃ ἡμέρᾳ: προσθέτω ὅτι ἡ κόρη μου δύναται νὰ διαθέσῃ διὰ διαθήκης, τὴν χοῖσιν μιᾶς ἐκ τῶν τριῶν οἰκιῶν μου εἰς τὴν Ἀγίαν Μαρίαν Τζομπενίγο, ὑπὲρ οἵουδήποτε ἐγκρίνῃ, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ προτιμήσῃ τὸν σύζυγόν της καὶ πρὸς

per la commemoration di Sant Attanasio siino spesi duc. cinque in tante cere per illuminar l' altar et si paghi una peatta che conduchi li greci poveri alla devotion che importerà un ducato in c. a et se li greci non vi capiterano non habbino niente.

Nell' avanzo che si facesse delle mie entrate nel caso che mancasse la mia discendenza voglio che siino dati ogni anno al Rettor di Fiesso ducati cento d' esser dispensati per il maritar di tante fie da ben, trenta de quali siino dati a poveri amalati et il tutto si faci dal capp. an con l' assistenza et consiglio delli uomini del Comun et che le putte siino di detta villa et li massari habbin la cura et listesso si fassi alla Guizza con la mede. ma forma ma in tutti due li luochi siino sempre preferite le figliole delli miei affittuali che mi haveran servito, cosi anco nelli amallati.

Io Tomaso Flangini affermo ut supra.

Die dicta: aggiungo che mia figliola possa testar dell' uso di una delle mie tre case a Santa Maria Zobenigo in testa di chi più le piacerà come credo che

τῷ 1454 καὶ τὴν 10^{ην} Μαΐου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐγένετο ἡ μετακομιδὴ ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει, παρισταμένων τοῦ Δόγη, τοῦ Πατριάρχου, 15 ἀνωτέρων λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου καὶ πλήθους λαοῦ. Τὸ λείψανον φέρει τὰ ἱερὰ ἄμφια ἀλλ' εἶναι ἀκέφαλον. (Πρβλ. Cronaca Veneta ἐνθ. ἀν. σελ. 306).

¹⁾ Ὡς προκύπτει ἀπὸ τοὺς λ/σμούς διαχειρίσεως ἡ λειτουργία ἐγένετο τακτικὰ κατ' ἔτος καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἐκκλησίαν ὡς ὥρισεν ὁ διαθέτης.

τοῦτο τὴν προτρέπω, — ἐννοεῖται, ἂν δὲν ἤθελεν ὑπάρξῃ διαδοχή, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διέθεσα τὸ πᾶν ἐν πλήρει τάξει — καὶ ἀποθνήσκοντος τοῦ ὑπ' αὐτῆς διωρισμένου, νὰ ἐπιστρέφῃ τὸ ἔσοδον καὶ ταύτης τῆς οἰκίας εἰς τὴν κληρονομίαν καὶ Ἐπιτροπείαν μου. Ἄν ὁ εὐλογημένος Θεὸς ἤθελεν εὐδοκήσῃ νὰ τῆς χαρίσῃ ἀρσενικά παιδιά, θέλω ἵνα ὁ πρωτότοκος ὀνομασθῇ Θωμᾶς καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου, νὰ μένῃ ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα, ἕως ὅτου γεννηθῇ ὁ Θωμᾶς, ἐπειδὴ θέλω καὶ ἐγὼ νὰ διαθρέψω τὴν στοργὴν μου μετ' αὐτὴν τὴν ματαιοδοξίαν.

Ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθι.

1644 Ὀκτωβρίου 12. — Προτρέπω καὶ θέλω ἵνα ἡ κόρη μου Μαριετίνα κάμῃ ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου τὴν διαθήκην τῆς καὶ τὴν παρακαλῶ νὰ προβῇ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τοῦτο ὅπως τῆς ἀρέσει καλλίτερα καὶ ἂν ἐντὸς τριῶν μηνῶν δὲν τὸ κάμῃ¹⁾, νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν μου.

Ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθι.

3^{ος} Κωδεῖκελλος. — *Βενετία, ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, 4 τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1645.*

Ἐχων ἤδη ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης παρουσιάσει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συμβολαιογράφου Γρηγορίου Μπιανκόλη τὴν διαθήκην μου, γραφεῖσαν ἰδιοχείρως καὶ θέλων εἰς ἐκείνην νὰ προσθέσω καὶ τὰ κάτωθι κληροδοτήματα, παρεκάλεσα τὸν ἐν λόγῳ συμ-

farà in suo marito nel che la persuado et questo quando non havesse discendenza perchè in tal caso ho disposto pienam.e et mancando il nomin.o da lei torni nella mia hia heredità et Commissaria. Se Iddio benedetto permettesse che havesse figlioli maschi voglio che detto primogenito habbi sempre nome Tomaso et non ciò essendo resti sospeso finchè ne nasca uno Tomaso volendo ancor. io passer il mio affetto con questa vanità.

Io Tomaso Flangini affermo ut supra.

1644 Ottobre 12. — Esorto et voglio che Mariettina mia figlia debba dopo che sarò morto far subito il suo Test.o et la prego farlo imediate come più le piace et se in tempo di mesi tre non lo fara decadi dalla mia heredità.

Io Tomaso Flangini aff. o ut supra.

3^ο Codicillo. — *Venetia, die Sabbati 4 mens. Martii 1645.*

Havendo io Tomaso Flangini avvocato prnta.o ora nelle mani del nodaro Gregorio Biancoli il mio test.o scritto di mio proprio pugno et volendo a quello aggiungere li sot. i legati ho pregato il d. to nodaro che scriver debbi come di-

¹⁾ Τὴν ἔχαμε ἀλλὰ βραδύτερον τὴν ἡζύρωσε.

βολαιογράφον ἵνα γράψῃ ὡς δηλῶ, ὅτι ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ θὰ χρειασθῇ νὰ γίνουν εἰς τὴν Ἀρχὴν ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων, νὰ γίνουν ἀπὸ τὴν γυναικὰ μου καὶ γαμβρόν μὲ τὴν εὐκαιρίαν των, καὶ ποτὲ νὰ μὴ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ ἢ ἐνέργειά των καὶ οὕτως θέλω νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι δὲν ὠνόμασα τὴν ὑπηρέτριάν μας Φραγκίσκην, πρῶτην θαλαμηπόλον τοῦ σπιτιοῦ μας, καὶ δι' αὐτὸ τῆς ἀφίνω, ἐν ὅσῳ ζῇ, δουκ. 25 κατ' ἔτος. Ὅμοίως ἔχω τάξει νὰ ὑπανδρεύσω μερικὰς νεάνιδας καὶ εἶνε 4 ἀνεψιαὶ τῆς ᾄθειας θαλαμηπόλου, καὶ ἀφίνω ἐν τοσοῦτῳ δουκ. 25 εἰς τὴν κάθε μίαν διὰ τὴν ὑπανδρείαν των ἢ τὸν μοναχικὸν βίον καὶ ἀποθνησκούσης μιᾶς νὰ πηγαίνωσιν εἰς τὴν ἄλλην. Ἐξ ἄλλου συνιστῶ εἰς τὴν γυναικὰ μου καὶ γαμβρόν, νὰ ἐξοφλήσουν τοὺς ἐργάτας καὶ ἡ γυνή μου νὰ ἐκτελέσῃ ὅτι θὰ εὔρῃ εἰς μίαν μικρὰν σημείωσιν καὶ οὔτε θέλω ἄλλο νὰ διατάξω». Ἐπὶ τούτοις ὑπεγράφη.

Ἐγὼ **Μπεργάρδος Μπαλδόνι** προσεκλήθην ὡς μάρτυς καὶ ὠρκίσθην παρακληθεὶς.

Ἐγὼ **Βαλέριος Πασκουαλὶν** ὁμοίως

Ἐδῶ τελειώνει ὁ ᾄθεις Κωδεϊκέλλος.

Ἐγὼ **Ἄγγελος Ἀλεξανδρινὸς** τοῦ Γαληνοτάτου πρίγκηπος Καγκελλάριος συνεπλήρωσα καὶ ἐπεκύρωσα.

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγιωτάτης Τριάδος. — 18 Αὐγούστου 1645 ἐν Βενετίᾳ. — Ἔχω κάμει ἤδη, ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης τοῦ ποτε Ἀποστόλου, τὴν διαθήκην μου ἰδιό-

chiaro che tutte le operazioni che si doveran fare nel Mag. to sopra li hospitali siano fatte da mia moglie et genero con loro comodo, ne sia mai messo dubbio alle loro operazioni che cosi intendo si eseguisca. Dubito non aver nominata la nostra donna Francesca mistra di casa et però li lascio fin che vive duc. vinticinque all' anno. Item ho fatto voto di maritar alcune figliole et sono quattro nezze della detta mistra li lascio però duc. 25. per una per il loro maritar o monacar et morendo l' una vadi nell' altra. Nel resto racomando a mia moglie et genero che si saldino li operari et che mia moglie eseguisca quanto per una noterella ritroverà nè altro voglio ordinar.

Praeterea siquis et signum:

Io **Benardo Baldoni** Bergamasco fui testimonio pregato et giurato.

Io **Valerio Basqualin** q. Battre » » » » » »

Et hic est finis dicti codicilli si quis igitur ecc.

Ego **Angelus Alexandrinus** Smi Pnpi Cancellarius complevi et roborravi.

Nel nome della S.ma Trinità. 18 Agosto 1645 in Venetia. — Ho io Tomaso Flangini q.m Apostolo fatto già il mio tes.o di mia propria mano et prnt.

γραφον καὶ τὴν παρουσίασα εἰς τὸν συμβολαιογράφον Δομίνικον Γκράντε καὶ ἤδη τὴν ἐπιδοκιμάζω καὶ ἐπικυρῶ εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ σημεῖα καὶ εἰδικῶς τὴν αἰωνιότητα τῆς πιστευτῆς μου κληρονομίας. Μόνον ἐννοῶ νὰ κανονίσω μερικὰ πράγματα καὶ πρῶτον ἀνακαλῶ τὴν διάταξιν ἣτις προέβλεπε τὴν ἀνοικοδόμησιν μοναστηρίου ἐν Κερκύρα καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνακαλῶ τὴν διάθεσιν τοῦ χρήματος ποῦ ἐσκόπουν νὰ δαπανηθῇ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἀφίνω τίποτε. Ἐννοῶ ὅμως συμφώνως τῇ παραγγελίᾳ μου, νὰ ληφθῇ φροντὶς διὰ τὰς δύο ἐκκλησίας μου, μιᾶς τῆς Ἀγίας Μαρίας στὸ Καρδάκι καὶ τῆς ἄλλης τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καταστραφείσης, τῆς ὁποίας ὅμως τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ αἱ εἰκόνες εὐρίσκονται παρὰ τῷ αἰδεσίμῳ Παπαθεοδοσίῳ Φλώρω, ὅστις καρποῦται τὰ ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν ἐκκλησιῶν. Καὶ θέλω ἵνα, ἀπὸ τὸ εὐγενὲς Συμβούλιον τῆς Κερκύρας, μεταφερθοῦν (τὰ ἄμφια καὶ αἱ εἰκόνες) εἰς μίαν τῶν πτωχοτέρων ἐκκλησιῶν καὶ ἂν ἤθελε παρουσιασθῇ καλὴ περίστασις, νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἀλλὰ νὰ ἔχη τὴν ἀπόλυτον φροντίδα καὶ διοίκησιν τὸ ἐν λόγῳ σεβάσιμον Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ τρεῖς πολίτας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους οἵτινες θὰ ἐπιβλέπουν ὥστε τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ὑπάρχοντα, νὰ μὴ διασπαθίζωνται. Τὰ βιβλία τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ γυνὴ μου θὰ τὰ χαίρηται καὶ κατόπιν θὰ τὰ στείλῃ εἰς τὴν ὀνηθεῖσαν Ἐκκλησίαν, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ μερικὰ ἱερὰ ἄμφια διὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, οἱ δὲ ἐπόπται νὰ παραδώσουν τὰ πάντα μὲ ἀπογραφὴν καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος διοικήσῃ κακῶς, νὰ δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ τοῦ ἀφαιρῇ τὴν διαχείρισιν καὶ νὰ τὴν ἀναθέτῃ εἰς ἄλλον καὶ πρὸς τοῦτο δὲν χρει-

o nelli atti di Domenico Grandi nod.o pub.o questo però approbo et ratifico in tutte le sue parti et p.cipuanen.e la p.petuità delmio fideicommisso. Sol.e intendendo regular alcune cose et prima revoco la dispos.e di voler fabrichar monasterio a Corfù et per conseq.za l'appl.e del denaro che intendevo che s'aplicasse per tale efetto onde non lascio cosa alcuna. Intendo però che conforme alla mia disp.ne sii racom.a la cura delle mie due chiese l'una di Santa Marina al Cardachio et l'altra di San Giov. Crisostomo rovinata ma però li suoi paramenti et imagini s' attrovano appresso dal rev. do Papateodossio Floro qual gode le rendite d' ambe le chiese; voglio però che dal Nob.o Cons.o di Corfù siino trasferite in una delle più povere chiese et se vi fosse buon incontro trasportarli nella chiesa di Papandi con l'assoluta cura et governo di detto spett.e Con.o qual debba elegger tre cittadini delli più vecchi che habbian cura che le entrate et beni non siino dissipati. Li libri appartenenti alla chiesa mia moglie li goderà et doppo lei li fara capitar a detta chiesa facendole qualche muda di habiti per celebrare li divini officii et li sig. deputati li consegnino tutto per inventario et se quel prette governerà male possa il Consiglio levarli il tutto et conferirlo ad altri, senza alcun pub.co decreto essendo mio antico jus patronato acqst.o da miei maggiori.

ζεται καμμία Κρατική ἀπόφασις, διότι ἡ ἐκκλησία μου ἀνήκει κατὰ κυριότητα, τὴν ἀπέκτησα ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους μου.

Ἐννοῶ τὸ ἔθνος μου νὰ μοὶ κάμῃ ἓνα τάφον μεταξὺ τοῦ ἐρυνθοῦ καὶ τοῦ τάφου τοῦ Λεονδαρῆ, καὶ νὰ γίνῃ μὲ τὸν αὐτὸν ὄρθρον καὶ μὲ τὴν ἰδίαν μαύρην πέτραν, ὅπου νὰ ταφῇ ἡ γυνή μου καὶ ἐγὼ καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον θέλω νὰ δοθοῦν ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν δουκ. 500 ἕως διακόσια, ἀκόμη καὶ νὰ γίνῃ τὸ ἔξοδον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τάφου καὶ ἐπὶ πλέον ἀφίνω 20 δουκάτα, αἰωνίως, κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν ἐφημερίων, ἵνα κάθε Παρασκευὴν ψάλλουν μίαν λειτουργίαν διὰ τὴν ψυχὴν τῶν δύο μου γυναικῶν καὶ ἐμοῦ, καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν τὴν συνήθη ἐπιμνημόσυνον δέξιν. Ἐγὼ δὲν πιστεύω ὅτι τὸ ἔθνος μου θὰ μοῦ τὸ ἀρνηθῇ, ἐνθυμούμενον τὰς εὐεργεσίας καὶ τὴν προστασίαν, ποὺ πάντοτε προσέφερα διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἐκκλησίας, καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἀναγνώρισις παρ' ἐμοῦ εἶναι ἀρκετή, διότι ὅταν θὰ εἶναι καλὴ μισθοδοσία, θὰ ἔχουν καλοὺς λειτουργοὺς. Ἀλλὰ θέλω νὰ δοθοῦν ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου, διότι δὲν θέλω νὰ ἐλαττώνηται τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ κληρονόμοι πρόπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι, διότι τοῖς μένει πλούσιον ἔσοδον. Ἄν ἤθελε προβληθῇ ἀξίωσίς τις ἀποζημιώσεως παρὰ τῶν κληρονόμων μου ἢ κόρης μου διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀντιπροσώπου¹⁾, θέλω ἵνα δι' ὅσον ποσὸν ἐγείρουν ἀξίωσιν, δι' ἄλλο τόσον νὰ ἀποζημιωθῇ ἡ ἐκτελεστικὴ μου Ἐπιτροπὴ καὶ μὲ 20 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ πλέον, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἀπαιτήσουν τι, διότι ἡγοράσθη μὲ τὸ ἴδιόν μου χρῆμα. Ἐν τοσοῦτῳ ἔχω ἤδη ἀναθέσει τὴν φροντίδα τῶν ὑπαρχόντων μου εἰς τοὺς Ἐξοχωτάτους Κυρίους ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων, καθόσον δὲν ἔχω

Io poi intendo che dalla mia nazione mi sii fatta un archa tra quella rossa et quella di Leondari che anco si realizera l'ordine con listessa pietra negra ove sii sepolta mia moglie et io per il che voglio sii dato alla chiesa dalle mie entrade duc. cinquecento a duc.i dusento anco et si spenda a far l'archa et inoltre lasso duc. vinti in p.petuo all'anno per i cap.ni accio ogni venerdi dichino una messa per l'anima delle mie mogli et mia et doppo la messa la solita commem. on. Io non credo che la nazione me lo neghera raccordandosi i beneficii et protetion che ho sempre havuto delli interessi della chiesa; mi par che la ricognitione sii sufficiente perchè mentre vi sara buon salario haveran buoni officiatori. Voglio che dalle mie entrade, perchè non voglio che si diminuiscia il capital et li miei heredi se potran contentar che li resta opulente rendita se fosse p.teso qualche reffac.to da miei heredi o figliola per l'officio de deputato voglio che di quanto p.tende-

¹⁾ Εἰς τὴν προγενεστέραν διαθήκην τοῦ 1640 ἀναφέρει ὅτι εἶχεν ἀγοράσει τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀντιπροσώπου (deputato) ἢ μᾶλλον ἐπιθεωρητοῦ εἰς τὴν Ἀρχὴν τοῦ Ἄλατος. Σημειωτέον ὅτι ὁσάκις ἡ Γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία εἶχεν ἀνάγκην νὰ προσπορισθῇ χρήματα διὰ τοὺς ἑξωτερικοὺς πολέμους, συνήθιζε νὰ πωλῇ τὰ ἀξιώματα ἀντὶ ὀρισμένου τιμήματος, κατὰ δὲ τὸν 17^{ον} αἰῶνα καὶ βραδύτερον καὶ τοὺς τίτλους εὐγενείας.

εἰμὴ μικρὰν ἐλπίδα περὶ διαδοχῆς, καὶ ἂν ἤθελε, θεοῦ εὐδοκίᾳ, μοὶ παραχωρηθῇ, θέλω πάντοτε τὴν ἐξακολούθησιν καὶ τὴν αἰωνιότητα τῆς πιστευτῆς κληρονομίας· ἐννοῶ ἐν τούτοις καὶ ἐν παντὶ νὰ παρίσταται καὶ φροντίζῃ ὁ κ. Βενέδικτος γαμβρὸς μου, ὅστις δέον νὰ παρέχῃ κάθε προστασίαν, καθὼς συμφωνῶ εἰς τὸ ὅτι ἂν τυχὸν ἤθελε πρὸς χοῦσίν του ἐπιπλά μου, νὰ ἡμπορῇ νὰ τὰ πάρῃ κατὰ δέκα τοῖς ἑκατὸν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν, ἀλλὰ μὲ τὸν ὅρον ἵνα ἀμέσως μὲ παρακράτῃσιν τῶν ἐσόδων μου ἐπανακτήσῃ τὴν διαφορὰν ἢ ἐπιτροπεία μου. Τὰ κληροδοτήματα ποῦ ἀφίνω ὑπὲρ ὑπηρετιῶν καὶ ἐργασιῶν ἂν δὲν εὐρίσκωνται εἰς τὸ σπίτι μου κατὰ τὸν θάνατόν μου, νὰ ἀκυρωθῶν. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ θέλησίς μου. Ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ μὲ τὸ ἴδιόν μου χέρι καὶ προσθέτω ὅτι ἡ κ. Μαρία σύζυγός μου, κρατεῖ ἐν σημείωμα τῶν χρεῶν μου, τὰ ὅποια θέλω μόνον αὐτὴ νὰ τὰ πληρώσῃ. *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ* Ἐπαναλαμβάνω νὰ προσθέσω ὅτι ἡ κυρία Μαρία γυνὴ μου πρέπει νὰ μείνῃ νὰ διαχειρίζεται τὰ ὑπάρχοντά μου, συμφώνως μὲ τὴν διαθήκην μου, ἢ ὅποια θέλω ἀμέσως νὰ ἀναγνωσθῇ.

Ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθι.

3 Φεβρουαρίου 1645.— Ἐχω ἤδη ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης διαθέσει πλήρως τόσον ἐν τῇ διαθήκῃ μου, παρουσιασθεῖσιν εἰς τὴν Καγκελαρίαν, διὰ τοῦ συμβολαιογράφου Δο-

ran altrettanto sii reffatta la mia Comm.ia con 20 per cento di più cosa però che non credo che pretenderanno, essendo acquistato di mio proprio danaro. Intanto ho io raccomandato la cura del mio haver alli Ill.mi Sig. sopra li Ospitali in quanto vedo poca speranza d'heredita la qual anco quando piacesse a Dio di concedermelo voglio però sempre la continua.e et. p. petuità del mio fideicommisso, tuttavia intendo che in tutte le cose assista sempre il Sig. Benetto mio genero et ne tenga cura et presti ogni protet.e come intendo che se volesse per suo uso de miei mobili possa torli con diese per cento meno della loro stima, ma che siino de subito con la retentione delle mie rendite reintegrata la mia commissaria alli legati che lascio a servitori et massare se non sono al tempo della mia morte in casa restino privi et questa è la mia volontà.

Io Tomaso Flangini affermo de mano propria et aggiungo che la Sig.a Maria mia moglie tiene un memorial de mii debiti voglio che lei sola li possi pagar. *A dī detto:* torno a replicar che la sig.a Maria mia moglie restar debbi nel governo del mio havere conforme al mio test.o qual voglio che subito sii letto.

Io Tomaso Flangini affermo ut supra.

3 Febraio 1645.— Ho io Tomaso Flangini pien.te disposto cosi nel mio Test.o presentato nella Cancelleria per me consegnato a d.o Domenico Grandi Nod. et anco aggiunto in una cedula essistente appresso della Sig. mia moglie

μίνικο Γκράντι πρὸς ὃν τὴν εἶχον ἐπιδώσει, ὅσον καὶ εἰς ἓν ὑπόμνημα, εὐρισκόμενον παρὰ τῇ κυρίᾳ σύζυγῳ μου, παρ' ἐμοῦ οἰκειοθελῶς παραδοθέντος εἰς αὐτήν, ἥδη ἐγὼν ἐπιδοκιμάζω καὶ ἐπιβεβαίω πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν Διαθήκην καὶ Κωδεϊκέλλον περιέχεται, θέλων ἵνα ὅλη ἡ περιουσία μου ὑποβληθῇ εἰς αἰωνίαν πιστευτὴν κληρονομίαν καὶ ὥς ἐν τῇ ᾗθιᾳ διαθήκῃ διατυπώνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχον ἐγκαταστήσει ὥς ἐπίτροπον τὸν πρωτεξάδελφόν μου κ. Φραγκῖσκον Νεγροπόντε, ὃν ἀγαπῶ πολὺ καὶ πολλάκις εὐηργέτησα, ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀνακαλῶ καὶ μαζὺ ἀνακαλῶ καὶ τὸ ἀφεθὲν αὐτῷ κληροδότημα διότι ἡ κ. Μαρία δέον νὰ ἔχη τὴν ἀνωτάτην ἐπίβλεψιν τοῦ παντὸς καὶ αὕτη θὰ ἀναθέσῃ εἰς ὅποιον τῆς ἀρέσει καὶ ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι ἵνα ὁ κ. Βενέδικτος γαμβρός μου μετὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀδελφοῦ του Ματθαίου βοηθήσουν τὴν σύζυγόν μου νὰ ἐκτελέσῃ τὰς εἰρημένας παραγγελίας μου. Ἐννοῶ πάντοτε ἵνα ἅπαντα ἡ περιουσία μου ἐπενδυνθῇ κατόπιν ἀποφάσεως τῶν Κυρίων ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων μὲ εἰδικὴν ἀπογραφὴν τοῦ ὑπάρχοντός μου, θέλω νὰ ἐκλέξῃ ἡ γυνή μου ὅποιον θελήσῃ ἵνα κρατῇ ξεχωριστὸν βιβλίον παντὸς ἀνήκοντος εἰς ἐμέ, μὲ τὸν μισθὸν ἐκείνου ποῦ θὰ θεωρηθῇ ἱκανοποιητικὸς καὶ εἰς τὸ βιβλίον θὰ καταγραφῇ πᾶν ὅ,τι ἔχω καὶ εἶτα θὰ παραδοθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τῶν ἐξοχωτάτων Κυρίων ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων, ἵνα δύναται τις νὰ βλέπῃ πάντοτε τὸ ὀλικὸν ποσὸν τοῦ ἐνεργητικοῦ μου. Καθιστῶ γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν εὐρίσκονται τὰ βιβλία μου καὶ ἰδίᾳ ἐκεῖνο τὸ ἐκ χαρτονίου καὶ τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο τὸ μεγάλο μὲ ἄλλα προηγούμενα, εἰς τὰ ὅποια εἶνε σημειωμένα τὰ ὑπάρχοντά μου ἅπαντα ὥς καὶ αἱ πιστώσεις μὲ τιμιότητα, μολονότι εἶνε μὲ κάποιαν σύγχυσιν.

per me a lei volontariamente consignata. Hora io approbo et confermo quanto in essi test.o et cod.o si contiene volendo al tutto che il mio haver sii soggetto a p.petuo fideicommisso et come in detto test.o si contiene ma perchè avevo in essi instituito commissario il sig. Fco Negroponte mio germ.o da me molto amato et al quale havevo fatto molti beneficii però in questa parte lo revoco et insieme revoco il legato lasciatoli dovendo la sig.ra mia moglie haver la sovrintendenza di tutto et lei deputar chi le piace, desid.o che il sig. Benetto mio genero debbi lui con l' ill. mo Sig. Mattio suo fratello coadiuvar et eseguir le soprad.e mie ordin.i intendendo sempre che tutto il mio sii investito col decreto dei Signori sopra li hospitali con parti.e invt.io di tutto il mio; voglio che mia moglie elegga chi le piacerà a tener libro destinato de tutto il mio con quel salario che sarà stimato conv.e, nel qual sii registrato tutto il mio havere dovendo dto libro esser poi pntato all' officio delli Ill.mi Sig. sopra li hospitali acciò sempre si possa veder la quantità del mio havere, avertendo che vi sono i miei libri in casa partic.te quello di carton et quell' ultimo grandio con altri anteced.i nelli quali vi sono notati li miei haveri et crediti con lealtà seben con qualche confusione.

Havendo fatto certa tal qual disposit.ne di fabricar un monasterio a Corfù

Ἐπειδὴ ἔχω κάμει μίαν παραγγελίαν ἵνα κατασκευασθῇ ἐν μοναστήριον ἐν Κερκύρᾳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τῆς κυριότητος μου, τῆς Ἀγίας Μαρίνας, προστιθεμένων, εἰς αὐτὴν καὶ τῶν ἐσόδων τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, τώρα τὴν ἀνακαλῶ, διότι δὲν θέλω, νὰ δαπανηθῇ ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰ 100 δουκάτα διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς εἰρημένης Ἐκκλησίας καὶ ἐννοῶ ἵνα ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Κερκύρας ἐκλεγῇ εἰς ἱερεὺς καλῆς φήμης καὶ νὰ τῷ παραχωρῶνται τὰ ἔσοδα καὶ τῶν δύο εἰρημένων Ἐκκλησιῶν μὲ ὑποχρέωσιν ὅτι ἐξ φορὰς κατ' ἔτος τοῦλάχιστον, δέον νὰ ψάλλῃ μίαν λειτουργίαν ἐν τῷ ῥηθέντι τόπῳ, ἣν νὰ ἐπακολουθῇ ἡ ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου καὶ ἂν δὲν τὸ κάμῃ, οἱ κύριοι ἐπόπται δέον νὰ τὸν ἀπολύουν καὶ μόνον τὸ Συμβούλιον δέον νὰ ἐκλέγῃ ἀντικαταστάτην καὶ παρακαλῶ τὴν κ. Μαρίαν νὰ φροντίσῃ νὰ προμηθεύσῃ τὰ ἀναγκαῖα ἱερὰ ἄμφια, ἐκτὸς ἐκείνων ποῦ ὑπάρχουν ἤδη ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ κύριοι Ἐπόπται τῆς εἰρημένης πόλεως δέον νὰ κάμνουν μίαν λεπτομερῆ ἀπογραφὴν παντὸς ὅ,τι εὐρίσκεται εἰς τὰς ἐκκλησίας ὡς καὶ τῶν ἐσόδων, διότι ἡ διοίκησις θὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς ἐν λόγῳ κυρίους.

Θέλω, ἂν ὁ προϊστάμενος τῆς ἐνορίας τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίνου θελήσῃ νὰ κάμῃ τὸ βῆμα τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος, νὰ τῷ δοθοῦν δουκάτα 200, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα ἐλληνικὴν μὲ τὴν προσωπογραφίαν ἐμοῦ γονυπετοῦς καὶ νὰ τῷ δίδωνται κατ' ἔτος τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, Κηρία ἀξίας 12 λιρῶν ἵνα φωτίζεται τὸ βῆμα καὶ ἐννοῶ νὰ λαμβάνῃ μέρος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Γραικῶν ἢ οἱ ἐφημέριοί των καὶ νὰ εἶναι ἐκείνη ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ τελεῖται ἡ λειτουργία παρὰ

nella chiesa di mia raggione di Sta Marina et incorporarli anco le rendite di San Gio. Crisostomo, ora le revoco non volendo che si spendan che soli duc. cento per reparar detta chiesa intentendo che dal Cons.o di Corfù sii eletto un sacerdote di buona vita et se li assegnino le entrate di dette due chiese con obligo che sei volte all' anno debba almeno dir messa in d.o luocho con la comemor.on per l' anima mia et se non la farà i sig. syndici lo debban privar et il Cons.o solo debba elegger altro, pregando la sig. Maria che debba proveder di qualche param. o neces. o oltre quelli che sono in essere et li sig. syndici di detta città debban far destinto invt.o di tutte le robbe et entrate dovendo il governo aspettar a detti signori. Voglio se il piovàn di Sant' Antonin vorrà far l' altar di San Spiridion che li siino dati duc. dusento ma con far *la palla greca con il mio retratto in zenochion* assegnandole ogni anno il dì di sua festa lire dodese di cera per illuminar l' altar intend.o che vi intervenga l' arc.o de Greci overo suoi capp.i et sii quel giorno che da greci sarà celebrata la sua festa et non lo facendo non habbi cosa alcuna nè anco li duc. dusento quali li siino dati con istr.o con asta cond.ne et mancando si debba il tutto restituire et anco se li levi la spesa per il giorno di S. Saba vigilia istituita nel mio test.o et questo

τῶν Ἑλλήνων καὶ ἂν δὲν τὸ κάμη¹⁾ νὰ μὴν λάβῃ τίποτε, οὔτε καὶ τὰ 200 δουκάτα, τὰ ὁποῖα ἐνδεχομένως θὰ τῷ δοθοῦν μὲ συμβολαιογραφικὴν προᾶξιν καὶ μὲ αὐτὸν τὸν ὅρον καὶ ἂν τὸν παραβῇ, δέον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πᾶν καὶ μάλιστα νὰ τῷ ἀφαιρεθῇ τὸ ἔξοδον διὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀγ. Σάββα ἢ τὴν παραμονήν, ποῦ διώρισα ἐν τῇ διαθήκῃ μου καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ νὰ διανέμηται εἰς ἀπόρους Ἕλληνας ἀσθενεῖς καὶ θέλω ἵνα τὰ ῥηθέντα 200 δουκάτα καὶ κάθε ἄλλο κληροδότημα νὰ λαμβάνηται ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου διότι ἡ σταθερά μου πρόθεσις εἶναι πρωτίστως νὰ γίνηται ἡ πώλησις καὶ ἡ ἐπένδυσις καὶ κατόπιν νὰ πληρώνωνται τὰ κληροδοτήματα. Θέλω ὁμοίως ἵνα τὸ δάνειον τῶν 500 δουκάτων μὲ τὰ ὀριμάσαντα διάφορα, ποῦ ἔχω κάμει εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Καυτόρτα μὲ ἐγγυητὴν τὸν ἔξοχώτατον Δολφίν, ἐκχωρηθῇ εἰς τὰ δύο Νοσοκομεῖα, τῶν Ἀνιάτων καὶ τοῦ Ἑλέους, πρὸς ἐκπλήρωσιν παλαιοῦ ταξίματος, ἀλλ' ὅμως ἂν τυχὸν οἱ Ἀνιάτοι ἀρνηθοῦν νὰ δέχονται Ἑλλήνας, νὰ τοῖς ἀφαιρεθῇ καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικόν μου ὑπόλοιπον. Εἶμαι ὁμοίως πιστωτὴς τῆς Ἐξοχωτάτης Τζιουστινιάνας Τρεβιζάν διὰ ποσὸν ἑκατὸν καὶ πλέον δουκάτων· τὴν παρακαλῶ νὰ τὰ πληρώσῃ, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶμαι νόμιμος πιστωτής, τὸ ἀξίζω διὰ τὴν ἐμπιστον ὑπηρεσίαν καὶ ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων της καὶ ταῦτα ἀφήνω εἰς τὰς Ἀνυπᾶνδρους Νεάνιδας²⁾ ἵνα τὸ ἥμισυ διατεθῇ διὰ τὴν ὑπανδρεῖαν ἢ μοναχικὴν χειροτονίαν τῆς Θωμαζίνας βαπτιστικῆς μου, ἐκεῖ διαμενούσης, καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς Καικιλίας θαλαμηπόλου μου καὶ ἂν δὲν θελήσῃ νὰ τὸ κάμη οἰκιοθελῶς (ἢ Τρεβιζάν), ἱκετεύω

debba esser dispensato a poveri greci amalati, volendo che li sud.i duc. dusento et ogni altro legato sii cavato dalle mie entrate essendo mia ferma inte.e che prima tutto si venda et si investa et poi si eseguishino li legati. Così voglio che il livello delli duc.i 500 con li "prò corsi che tengo con l'ecc.mo Caotorta et piezzo l'ecc.mo Dolfin siino aplicati alli doi hospitali Incurabili et pietà per estintion di voto fatto, ma però se li Incurabili ricuseran pigliar greci le sii levato et vadi nel mio residuo. Io son creditor di duc. cento et più dall'ill.ma Giustianiana Trevisan la prego soddisfarli perchè oltreche son leg.o creditor lo merito per la fedel servitù et difesa prestata ai suoi int.si quali li lascio alle Zitelle per-

¹⁾ Δὲν ἐδέχθη ὁ προϋστάμενος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίνου νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν (Βυζαντινὴν) τεχνοτροπίαν καὶ σήμερον ὑπάρχει μὲν τὸ βῆμα τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος ἀλλ' ἡ εἰκὼν δὲν ἔχει γονυπετὴ τὸν Φλαγγίνην καὶ ὡς πρὸς τὴν τεχνοτροπίαν δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἐνδιαφέρον. Τοῦτο ἀνηρέθη τῷ 1705 ἀπὸ ἄλλους δύο Κερκυραίους: τὸν Ἰωάννην Χαλικοπούλου καὶ Γεώργιον Ζανδρίην ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τοῖς παραχωρηθῇ πρὸ τοῦ μικροῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, ᾧ ὅρος διὰ τοὺς τάφους των, οἵτινες καὶ σώζονται σήμερον μὲ τὰς ἐπιγραφάς, ἐντὸς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας (atti N° Fr. Velano - Busta 13.603). Ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ φυλάσσεται ὡς ἱερὸν λείψανον εἰς δάκτυλος ἀνήκων — ὡς λέγεται — εἰς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα.

²⁾ Ὑπῆρχεν ἐν τῇ νησίδι Giudecca ἐν φιλανθρωπικὸν ἴδρυμα ἐπονομαζόμενον delle Zitelle, ἐν ᾧ ἐγίνοντο δεκταὶ αἱ πτωχαὶ ἀνυπᾶνδροι καὶ ἀπροστάτευτοι νεάνιδες.

τὸν ἐξοχώτατον κύριον Διοικητὴν τοῦ ἰδρυμάτος νὰ ἐκτελέσῃ δι' ἐξόδων μου αὐτὴν τὴν τόσον δικαίαν προᾶξιν. Εἰς τὴν Καικιλίαν θαλαμηπόλον μας, ἀνακαλῶ ὅ,τι τῆς ἔχω ἀφήσει εἰς τὴν διαθήκην μου καὶ θέλω νὰ λάβῃ 200 δουκάτα εἰς μετρητά, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν Σχολῶν ¹⁾ καὶ δουκάτα 100 εἰς φορέματα ποῦ θὰ ἐγκρίνῃ ἡ σύζυγός μου ἐκτὸς τῶν ἐνδυμάτων της καὶ ὑποκαμίσων. Ὁμοίως ἐνόσω ζῇ αὕτη καὶ ὁ σύζυγός της, ἐφόσον καὶ αὐτὸς συγκατατεθῇ, τὴν χρῆσιν τῆς μικρᾶς μου οἰκίας εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον, ²⁾ ποῦ ἐνοικιάζεται τώρα μὲ 17 δουκάτα κατ' ἔτος καὶ νὰ δαπανηθῇ καὶ ποσὸν μέχρις εἴκοσι δουκάτων διὰ τὴν καλὴν ἐπισκευὴν της.

Ἐὰς θεωρηθῇ ὁ λογαριασμὸς τοῦ Λορέντζου διὰ τὸν ὅποῖον ἔκαμα μίαν ἐπένδυσιν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον δουκάτα 150 καὶ ὅ,τι ὑπόλοιπον μείνῃ, νὰ πληρωθῇ. Ὁ Μαξιμιανὸς ³⁾ πληρώνεται παρ' ἐμοῦ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος μὲ δουκάτα 70 κατ' ἔτος, καὶ αὐτὸς διαθέτει ὅλα τὰ τσάμπουρα ⁴⁾ εἰς μεγάλην ποσότητα, ὥς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὰς ἀποδείξεις του καὶ ἂν ἤθελε φέρῃ καμμίαν δυσκολίαν ἢ ἤθελε προβάλῃ καμμίαν ἀξίωσιν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνακαλῶ κάθε κληροδότημα καὶ ἐννοῶ ἡ ἐπιτροπεία μου νὰ κρατήσῃ ἄμυναν, διότι δὲν τοῦ ὀφείλω, ὥς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ βιβλίον μου, ἀλλὰ δὲν πιστεύω παρόμοιον προᾶγμα, θεωρῶν αὐτὸν ἔντιμον ἄνθρωπον. Κάμνω καὶ πάλιν γνωστὸν εἰς τοὺς κληρονόμους μου ὅτι δὲν ἔχω χρήματα οὐδενὸς οὔτε πρὸς ἀσφάλειαν

chè la metà sii per il monacar o maritar di Tomasina mia fiozza ivi esistente et l'altra mittà alla sorella di Cecilia mia cam.ra et se non vora farlo volonte suplico l' ecc. mo sig. gov. r del locho a far a mie spese eseguir qsta cosi giusta opera. A Cecilia nsra cam.a revocho quanto le ho lasciato nel mio test.o et voglio che habbi duc. dusento contanti, oltre quelli delle Scole et duc. cento di robbe che parera a mia moglie oltre le sue vest.e et camise. Item durante la sua vita et di suo consorte mentre però egli così vorà, l'uso della mia casetta a San Gregorio che s'affitta duc. ti 17 all'anno dovendosi spender fin duc. vinti per ben acomo.la. Si veda il conto di Lorenzo al qual ho investito in Cecca duc. cento-cinquanta et di quanto le resta sii pagato. Massimian è da me d'ano in ano sodisfatto con duc. 70 all'ano ed egli dispone di tutte le graspe in gran quantità e di ciò ne sono i suoi riceverì et quando movesse alcuna difficoltà o promovesse alcuna pretention sara indebita onde in tal caso revoco ogni legato et intendo che la mia Comm.a resti difesa pchè non le deve cosa alcuna constando ciò dal mio libro, non credo però cosa tale stimandolo homo da bene. Avvertisco di nuovo i

¹⁾ Τῶν Ἀδελφοτήτων, αἵτινες ὀνομάζοντο τότε Scuole.

²⁾ Ἑνορία ἐν Βενετίᾳ παρὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ὑγείας (della Salute).

³⁾ Ὁ Τρόνκος ὑπηρέτης του.

⁴⁾ Τὸ ἄλλως λεγόμενον τσαμπὶ (βότρους σταφυλῆς).

οὔτε δανεικὰ καὶ λέγω τοῦτο διότι βλέπω πολλὰς δολιότητας καὶ τεχνάσματα ποῦ μὲ καθιστοῦν ἔκπληκτον. Καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ τέλος.

Ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαίῳ τὰ ἄνωθι.

1647 τῇ 9 Μαρτίου ἐν Βενετίᾳ. — Ἐχων ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης εἰς τὰς ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις μου παραγγέλλει ἵνα πωληθοῦν ὅλα τὰ ἐπιπλά μου, ἄργυρος καὶ λοιπά, ὅπως ἔγραψα εἰς τὰς εἰρημένας διαταγὰς μου, ἃς ἐπιβεβαίῳ καὶ ἐπιδοκιμαζῶ εἰς ὅλα αὐτῶν τὰ σημεῖα, ὅμως βλέπων τὰ δυστυχήματα τοῦ παρόντος καιροῦ ¹⁾ — καὶ ὁ εὐλογημένος Θεὸς ἃς εὐδοκήσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν καὶ ἀνακούφισιν τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας μου — ἐννοῶ νὰ διαφυλαχθοῦν τὰ ῥηθέντα ἐπιπλά μου καὶ ἃς ἀναμένουν καλὴν εὐκαιρίαν, ἵνα μὴ πωληθοῦν εἰς χαμηλὰς τιμὰς, ἀλλ' ἐννοῶ νὰ διατηρηθοῦν καὶ νὰ μὴν τεθοῦν εἰς χρῆσιν καὶ ἂν ἡ προσφιλεστάτῃ μου θυγάτηρ θελήσῃ νὰ κρατήσῃ πρὸς χρῆσίν της νὰ δύναται νὰ τὰ λάβῃ ὑπὸ ἐκτίμησιν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν ἃς παρακρατῆται ἀπὸ τὰ ἔσοδά μου μία ποσότης κατ' ἔτος, οὕτως ὥστε ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἢ ἔστω ἕξ, νὰ πληρωθοῦν καὶ τὰ εἰρημένα ἔσοδά μου νὰ τοποθετῶνται εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον εἰς τὴν συμφερωτέραν κατάθεσιν καὶ ἐν περιπτώσει ἀπελευθερώσεώς των, ²⁾ ἵνα μένουν εἰς τὰς καταθέσεις ποῦ θὰ ἀνοιχθοῦν καὶ οὕτω θὰ πράξουν οἱ ἐξο-

miei heredi che non ho denari d'alcuno ne in salvo ne adimprestito chè vedo molte falsità et invent.ni che mi rendono stupido. Et hic est finis.

Io Tomaso Flangini aff. o ut s.a.

1647 addì 9 Marzo in Venetia. — Havendo io Tomaso Flangini nelle mie ordin.i test.ie ordinato che si vendano tutti li miei mobili, argenti et altro come nelle dte mie ordin.i quali confermo et approbo in tutte le sue parti, però vedendo li infortunii delli tempi prnti (che voglia Iddio bend. o porger il suo agiuto a sollievo della mia Ser.ma Rep.ca) però intendo che dti mii mobili si sostentino et si aspetti buona occasione acìò non si vendino a precipitio ma però voglio che restino conservati et non adoperati, se poi la mia caris.ma figliola volesse tener per suo uso possa riceverli a stima et per pagamento si trattenghino dalle mie entrate tanto all'anno sicchè in anni cinque et anco sei restino pagati et le d.e entrate si pongano in Cecha al maggior deposito et affrancandosi restino neli depo-

¹⁾ Εἶχεν ἀπὸ δύο ἐτῶν ἀρχίσει καὶ ἐξηκολούθει ἄγριος ὁ Τουρκοενετικὸς πόλεμος ἐν Κρήτῃ.

²⁾ Μόνον τὸ Κράτος ἐδέχετο εἰς τὸ Θησαυροφυλάκιόν του ἢ εἰς τοὺς διαφόρους ὀργανισμοὺς του (Dazio al Vin, al Sal κλπ.) καταθέσεις τῶν ἰδιωτῶν τὸ ἐπιτόκιον τῶν ὁποίων ἐκυμαίνεται ἀναλόγως τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν καὶ τῆς ζητήσεως τῶν χρημάτων, διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἰδίως τῶν ἑξωτερικῶν πολέμων ἀπὸ 3 ἕως 7 τοῖς ἑκατόν. Ὅσάκις λοιπὸν παρουσιάζεται σπάνις, κατ' ἀνάγκην τὸ ἐπιτόκιον ἠῤῥεαν, ἐνῶ τοῦναντίον συνέβαινεν ὅτε τὸ Κράτος εἶχεν ἐπάρκειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκάλει τοὺς καταθέτας νὰ ἀποσύρουν τὰ χορήματά των καὶ ἤνοιγε νέας μὲ μικρότερον τόκον.

χώτατοι Κύριοι Ἐπιμεληταὶ τῶν Νοσοκομείων. Ἄν κατὰ σύμπτωσιν ἡ θαλαμηπόλος μου Καικιλία δὲν θὰ εἶναι ὑπανδρευμένη, τῆς ἀφίνω διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς τὴν χρῆσιν τῆς μικρᾶς μου οἰκίας εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον, ἐφόσον ζῇ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν τῆς, ἀκόμη δ' ἐκείνον ποῦ αὕτη θὰ διατάξῃ, ἐφόσον οὗτος ζῇ, καὶ ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι τῆς ἀφῆκα, τῆς ἀφίνω καὶ δύο Stara ¹⁾ ἀλεύρου καὶ δύο βαρέλια ²⁾ κρασί, κατ' ἔτος καὶ ἐφόσον ζῇ καὶ νὰ τῆς τὰ πηγαίνουν εἰς τὸ σπίτι τῆς.

Ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθι.

1648 21 Μαρτίου ἐν Βενετίᾳ. — Ἐχω ἤδη ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης τοῦ ποτε Ἀποστόλου διαθέσει ἐξ ὁλοκλήρου τὰ πράγματά μου, τόσον διὰ τῆς διαθήκης ἣν ἐπέδωκα εἰς χεῖρας τοῦ ποτε Δομινίκου Γκράντι Ἐνετοῦ Συμβολαιογράφου, ὅσον καὶ διὰ τῶν Κωδικέλλων τῶν εὗρισκομένων ἐν τῇ οἰκίᾳ παρὰ τῇ συζύγῳ μου, τοὺς ὁποίους πάντας ἐπιδοκιμάζω, ἐπαινῶ καὶ ἐπικυρῶ καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ σημεῖα καὶ ἰδιαιτέρως συνιστῶ εἰς τὸν Γαληνότατον καὶ ἀγαθώτατόν μου Πρίγκηπα τὴν προστασίαν τῶν ὑπαρχόντων μου καὶ γονυπετῆς ἱκετεύω τὸ ἐνδοξότατον Συμβούλιον τῶν 40 ³⁾ ἵνα διαφυλάξουν ἀθικτον τὴν πιστευτὴν μου κληρονομίαν, ἣτις ἀποσκοπεῖ τὴν ἐξυπηρέτησιν Κυρίου τοῦ εοῦ καὶ τὸ δημόσιον ὄφελος. Ἦδη προσθέτω ὅτι ἔχων δώσει, πρὸ τεσσάρων περίπου ἔτων, δάνειον εἰς τὸν ἐξοχώτατον κ. Σεμπαστιὰν Μοτσενίγον δυνκ. 2600 μὲ τὸν εἰ-

siti che saran aperti et così li ecc.mi sign.i sopra li hospitali farano eseguire. Se per caso Cecilia mia cam.ra non sarà luoghata le lascio al suo maridar l'uso della mia casetta a San Gregorio finchè viverà et anco doppo la sua morte in vita solamente di chi lei ordinerà et oltre quello li ho lasciato li lascio anco due stara di farina et due barille di vin in vita sua all'anno, condotte a casa.

Io Tomaso Flangini affermo quanto de sopra.

1648 21 Marzo in Venetia. — Seben ho io Tomaso Flangini q. Apostolo disposto pienam.e delle cose mie così nel mio test.o appresentato nelle mani del qm. Domenico Grandi Nod. Ven.o come nelli miei codicilli esistenti in casa appresso la Sig. mia moglie quali tutti approbo, laudo et ratifico in tutte le loro parti et partic.te racomando al mio Ser.mo et benigno Principe la protetion del mio havere et genuflesso suplico l'ecc.mo Cons.o de 40 che conservino illeso il mio fideicom-misso diretto pure al servitio del sig. Iddio et beneficio pub.co. Hora aggiungo che havendo io già anni quattro inc.a dato a livello all'illmo s. Sebastian Mocenigo duc. doimille seicento con qsta espressa et precipua conditione che fossero impiegati nel-

¹⁾ Τὸ staro = 83 κιλά.

²⁾ Τὸ βαρέλι περιεῖχε 64 λίτρα.

³⁾ Εἶναι ἡ Quarantia Civil ἥτοι τὸ Τεσσαραζονταμελὲς Πολιτικὸν Δικαστήριον.

δικὸν καὶ ῥητὸν ὅρον ἵνα τὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὴν ἀγορὰν 46 ἀγρῶν εἰς τὸ Σκαλτε-
νίγο, ¹⁾ ἀνηκόντων εἰς τινὰς κυρίας Φερέτι καὶ Σακάρδι, διὰ τοὺς ὁποίους ἀγροὺς ἐπρό-
κειτο νὰ δοθῇ καὶ ἕτερον ποσὸν μεγαλείτερον ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου, καὶ ἔδει ἡ
ἰδιοκτησία νὰ μοι ἐνεχυριασθῇ διὰ τὸ ῥηθὲν ποσόν, ὥς καὶ ἐγένετο διὰ συμβολαιογρα-
φικῆς πράξεως συνταχθείσης ἐνώπιον τοῦ ποτε Δομινίκου Γκράντι συμβολαιογράφου,
καὶ τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγορᾶς ὁ εἰρημένος Κύριος μοι τὸ ἐπέδειξε καὶ μὲ ὑπεχρέωσε
νὰ καταθέσω εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον δουκ. 2.600 ἵνα χρησιμεύσουν ὥς ἀντάλλαγμα
τῶν ῥηθέντων ἀγρῶν, μὲ αὐτὸ τὸ πειστήριον ἐγὼ τοῦ ἐμέτρησα τὸ ἀντίτιμον, ἀλλ' ὁ κύ-
ριος αὐτός, μὲ προφανεστάτην ἀπάτην, διέθεσε τὸ χρῆμά μου κατ' ἀρέσκειάν του καὶ
ὅταν μετέβην ἵνα προβῶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς εἰρημένης ἰδιοκτησίας, ἀνεῦρον ταύτην
ἐπ' ὀνόματι τῶν κυριῶν αὐτῶν καὶ οὔτε εἶχε γίνῃ καμμία ἐνυπόθηκος πράξις καὶ οὕτω
μένει τὸ κεφάλαιόν μου ποῦ μαζὺ μὲ τὰ διάφορα, ἀνέρχεται εἰς δουκάτα 3000, κατα-
ναλωθέντα παρὰ τοῦ εἰρημένου Κυρίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαμα πολλάκις παράκλησιν
ἵνα καταθέσῃ τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, ἄλλως θὰ κατέφευγον εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους Κυ-
ρίους Ἀρχηγούς ²⁾, ὅντος τοῦ χρέους τούτου, μία ἀπάτη ἐγκληματική καὶ προφανεστάτη·
ὁ κύριος οὗτος πολλὰς φορὰς μοι ὑπεσχέθη καὶ κατόπιν καὶ δι' ἐπιστολῶν τὸν ἠπειλήσα
ἀλλ' εἰς μάτην. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον προσέρχομαι γονυπετῆς ἵνα ἱκετεύσω τὸ Ἐκλαμ-
πρότατον Συμβούλιον τῶν 10, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται αἱ ἄδικοι παρόμοιαι πράξεις,
διότι δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἐναγάγω ἀλλαχοῦ, καθ' ὅσον ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του εἶναι ὑπο-

l'acquisto di campi 46 a Scaltenigo di ragione di alcune sign.e Feretti et Sachardi
che dovevan esser anco con maggior suma acquistati da d.to Sig.re dovendo qsta
pos.on essermi obligata per dta suma et come nell'istrom.o rogato nelli atti del qm.
Domen.o Grandi nod.o qsto sign.e mi ha mostrato l'istr.o d'acquisto con obligo di
dover depositar duc.i 2600 in cecha per esser c.ditionati invece di dti campi con
qsta fede io le ho fatto l'esborso et qsto sign. con patentis.a delusione ha disposto
del mio danaro a suo piacere et quando sono andato per eseguir contro dta poss.on
ho ritrovato esser in nome di dte donne nè esser stato fatto alcun deposito
et cosi resta il mio capital che con li pro ascende a duc. 3 m. consunti da dto
Signore al quale ho fatto ogni modesta istanza perchè facesse il deposito altrimenti
sarei comparso alli Ecc.mi Sign. Capi essendo qsto debito criminale et patent.mo
ingano, egli ha piu volte promesso et poi anco con lettere sue minacciato onde con-
vengo genuflesso suplicar l'ecc.mo Cons.o de X al quale son racomandate le ingiu-
ste operationi simili non potendosi comparir altrove perchè civilmente tutti li suoi
beni sono conditionati, egli ha debiti anteriori al mio che assorbono, anco se vi

¹⁾ Πολίχνη παρὰ τὸ Mestre (Βενετίας).

²⁾ Ἐννοεῖ τὴν Δεκαρχίαν ἢ ὁποία ἐδίκαζε τὰ παραπτώματα τῶν εὐγενῶν.

θηκευμένα· οὗτος ἔχει χρῆν προτερόχρονα τοῦ ἰδικοῦ μου, τὰ ὅποια ἀπορροφοῦν καὶ ὅ,τι ἀκόμη ἤθελεν εὐρεθῇ ἐλεύθερον βαρῶν καὶ δὲν ἔχω ἄλλην ἐγγύησιν εἰμὶ τὴν δέσμευσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἣτις ἀποδεικνύεται ψευδεστάτη. Ὁ ὁρθεὺς κύριος ὠκοδόμησε ἐπὶ ἐδαφῶν ἐνυποθήκων διὰ 40 χιλ. δουκάτα καὶ μὲ τὴν παροῦσαν ἐγὼ μένω ἡπατημένος καὶ ἤδη ἀφίνω ἵνα ὅλη αὕτη ἡ διαπραγματεύσεις προσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκλαμ-προτάτου Συμβουλίου καὶ τὸ εἰσπραχθισόμενον ποσὸν νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ ἐκ τοῦ «διαφόρου» τὸ μὲν ἡμῖς νὰ περιέρχεται εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον Βενέδικτον Σοράντσον γαμβρόν μου καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὸ εὐεργετικόν μου ὑπόλοιπον, μὲ τὸ κεφάλαιον ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς συμφώνως τῇ διαθήκῃ μου, τὸ δὲ ἄλλο ἡμῖς νὰ κατανεμηθῇ εἰς δύο μέρη, ἕξ ὧν τὸ ἓν διὰ τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλέους καὶ τὸ ἄλλο διὰ τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων καὶ τοῦτο δι' ἐκπλήρωσιν ἑνὸς ἀναθήματός μου, καὶ ἐννοῶ νὰ ἀνακληθοῦν τὰ ὅσα ἀφῆκα διὰ τῆς διαθήκης καὶ Κωδικέλλων καὶ ἡ Ἐπιτροπεία μου νὰ κάμῃ οἰανδήποτε δαπάνην διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ εἰρημένου χρέους, διότι δὲν εἶναι λογικὸν μὲ αὐτὰ τὰ μέσα νὰ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς ὑπηκόους τὰ ὑπάρχοντά των. Ὁμοίως ἡ ἐξοχωτάτη Κυρία Τζιουστινιὰνα ὀφείλει νὰ μοῦ δώσῃ ἕξ ὑπολοίπου δανείου δονκ. 86 περίπου, τὰ ὅποια ἀφίνω εἰς τὸν Οἶκον τῶν ἀνυπάνδρων, ἵνα τὸ ἡμῖς ποσὸν δοθῇ ὡς προῖξ εἰς τὴν Θωμαζίναν βαπτιστικὴν μου, ἔκτ' εὐρισκομένην, καὶ τὸ ἄλλο ἡμῖς εἰς δύο παρθέτους τοῦ εἰρημένου ἰδρύματος διὰ κλήρου καὶ ἐκεῖναι ποῦ θὰ εὐνοηθοῦν ἀπὸ τὴν τύχην, νὰ ἀπολαμβάνουν τοῦ εὐεργετήματος καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ ὁρθεῖσα Κυρία γεμάτη ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν καὶ δι-

fosse qualche cosa di libero io non ho altra piggiaria che la obligatione della possessione che riesce fals.ma. S. Sig. ha fabricato sopra fondi condizionati per duc. 40 M et con questa mia resto io deluso. Io lascio che qsto negotio sii portato all'ec-cmo Cons.o et il tratto tutto sii posto in Cecha et il pro sii diviso la mettà all'il-lmo sig. Benetto Soranzo mio genero et dopo la sua morte nel mio residuo con il capital in caso di affrancation iusta il mio test.o, l'altra mittà sii divisa in due parti l'una all'hospital della Pietà et l'altra all'hospital delli Incurabili et qsto per assegn.o di certo voto fatto, intendendo che resti revocato quanto li lascio per il mio test.o et codicilli et la mia Comm.a spenda ogni denaro per la ricupera pchè non è ragionevole che con qste forme si levino a poveri sudditi il loro havere. Med.te la ill.sign. Giustiniana mi deve dar per resto di livello duc. 86 inc.a li lascio alle citelle acciò la metta sii data per dotte a Tomasina mia fiozza ivi esistente et l'altra metta a due putte de d. to luocho quali si debba imbossolar et quelle che usciranno prime habbino il benef.o spero che qsta Sira piena di carità et iustitia non ponerà difficoltà sapendo quanto io sempre mi son affaticato nella difesa delle sue cause trattate da me con eccesso d'affetto. Io ho più volte espresso et hora lo replichò che non intendo che alla sig. Maria mia consorte sii levato o

καιοσύνην δὲν θὰ προβάλλῃ δυσκολίαν τινά, γνωρίζει πόσον πάντοτε ἐκοπίασα διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑποθέσεών της, τὰς ὁποίας καὶ διεξήγαγα μὲ ὑπερβολικὴν στοργήν.

Πολλάκις ἐξεφράσθην καὶ ἤδη τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ἐννοῶ ἀπὸ τὴν σύζυγόν μου κυρίαν Μαρίαν νὰ ἀφαιρεθῇ ἢ κλειδὶ ἢ κυριαρχία τις, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθοῦν ὅ,τι θὰ εἴπῃ καὶ θὰ κάμῃ αὕτη, καὶ ὅποιος θὰ τῆς παράσχῃ ἐνόχλησιν τινὰ ἢ ἰδιωτικὴν ἢ δικαστικὴν, νὰ ἐκπίπτῃ ἀπὸ τὴν κληρονομίαν μου καὶ νὰ μὴ δύναται ἡ κόρη μου, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελεν οὕτως ἐνεργήσῃ ὁ σύζυγός της ἢ οἱ συγγενεῖς της καὶ φίλοι, νὰ λάβῃ ἄλλο τι εἰμὴ 1000 Δουκάτα ἐτησίως ἐφόσον ζῇ ὁ σύζυγός της καὶ νὰ πηγαίνουν οἱ τόκοι εἰς αὕξησιν τοῦ Κεφαλαίου καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της νὰ λαμβάνῃ ὅσα τῆς ἀφήκα μὲ τὴν διαθήκην μου. Ἡ σταθερά μου ὅθεν σκέψις εἶναι, νὰ μὴ ἐνοχληθῇ καθόλου ἢ ἐν λόγῳ κυρία. οὔτε νὰ τῆς ἀφαιρεθῇ κυριότης τις, ἀλλὰ νὰ ἀφήσουν νὰ κρατῇ τὰ κλειδιά παντὸς ὑπάρχοντός μου, ἵνα τὰ παραδώσῃ κατόπιν συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις μου καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὴν μεταχειρισθοῦν ἐπαξίως, διότι πάντοτε τοὺς ἐγνώρισα ὡς εὐγενεῖς ἄνδρας μεγάλης εἰλικρινείας. Ὅμοίως ἠγόρασα μερικὰ κτήματα ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους Κυρίους Παῦλον, Νικόλαον καὶ Μαρίαν ντὰ Μολὶν μὲ τὴν συγκατάθεσιν των, καθ' ὅσον εἶχον κατὰ μέρος ὀλίγα χρήματα, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὰ γραφόμενά των. Ὅταν οὗτοι ἤθελον ἐπανακτήσῃ ἢ ἤθελον ἀπαλλοτριωθῇ τὰ εἰρημένα κτήματα, ἐννοῶ τὸ κεφάλαιον νὰ ἐναποτεθῇ στὸ Θησαυροφυλάκιον συμφώνως τῇ διαθήκῃ μου καὶ ὅ,τι ἄλλο μοῦ ὀφείλουν ξεχωριστά, τὸ ἀφήνω εἰς τὸν κ. Βενέδικτον γαμβρόν μου ἐλευθέρως καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Νικολὸς μοὶ ἐπώλησε

---

chiave o dominio ma che si riporti a tutto quello lei dirà et darà et chi le farà o darà molestia o privata o iudiciaria decadà dalla mia heredità ne possa mia figliola in caso tale etiam operato da suo marito o da suoi parenti et amici haver altro che duc mille all' anno durante la vita di suo marito ma vadi tutto prò sopra capital et dopo la morte di suo marito conseguisca poi quanto per il mio test.o le lascio essendo qsto mio fermo pensiero che qsta Sig.a non sii punto molestata ne levatole alcun dominio lasciando che lei tenga le chiavi di tutto il mio havere per consegnarlo poi conforme alla mia dispos.on se ben credo certo che tratterano deg.nate havendoli sempre conosciuti gentilhomini di molto candore. Item ho io comperato alcuni beni di raggione delli Ill.mi Signori Paulo, Nicolò et Maria da Mollin con il loro assenso havendo havuto a parte certo denaro come appar suoi scritti quando qsti o ricuperassero o fossero evitti detti beni intendo che il capital sii posto in Cecha iusta il mio test.o et quanto mi deban dar a parte lo lascio al sig. Benetto mio genero liber.e et perchè il sig. Nicolò mi ha venduto prima sopra la sua vita alcuni campi a S. Andrea di Codiverno quali aveva con anterior istr.to venduti ad altri che importano duc. 300 circa essendo qsta materia criminale stante la lezze de bona vendizione intendo che si querelli et il tratto sii del med.o sig.

προτιήτερα ἐπὶ τῆς ζωῆς του, μερικὸν ἀγροὺς στὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν τοῦ Κодиβέρνο, τοὺς ὁποίους εἶχε μὲ προηγούμενον συμβόλαιον πωλήσῃ εἰς ἄλλους, ἀξίας δονκ. 300 περίπου καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις εἶναι ποινικῆς φύσεως, συμφώνως μὲ τὸν νόμον τῆς καλῆς πωλήσεως, ἐννοῶ νὰ τοῦ γίνῃ καταγγελία καὶ τὸ εἰσπραχθησόμενον ποσὸν νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ κ. Βενεδίκτου γαμβροῦ μου, μὲ τὸν ὅρον νὰ δώσῃ 30 δονκ. τμηματικῶς εἰς ἀπόρους ἀσθενεῖς τοῦ νὰ μὴν εἶνε εἰς Νοσοκομεῖα. Καὶ ἐπειδὴ θὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ γίνουν ἀπογραφαί, καταγραφαί, ἐμφανίσεις καὶ ἄλλα δικανικῆς φύσεως ἔγγραφα, δὲν θέλω νὰ ἀναμιχθῇ κανεὶς ἄλλος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἰμὴ μόνον ὁ κ. Φραγκῖσκος Τζόνκα κουμπάρος μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι ἀφίνω, προσθέτω ὅλας τὰς ποινικὰς δίκας, τὰς παρουσιασθείσας περιπτώσεις καὶ ὅχι ἄλλο καὶ νὰ τῷ δοθῇ διὰ τὴν ἀπογραφὴν ποῦ θὰ κάμῃ καὶ κανονίσῃ ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ συλλέξῃ ὅλας τὰς ποινικὰς δίκας μου, δονκ. 30 ἐφάπαξ καὶ διὰ τοὺς κόπους του εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Μέγαρον νὰ τῷ δίδωνται 3 δονκάτα μηνιαίως, δι' ὅσον καιρὸν ἐργασθῇ· καὶ δὲν θέλω, ἄλλος πλὴν αὐτοῦ νὰ ἀναμιχθῇ καὶ ἐπιβάλλω τοῦτο εἰς τὴν σύζυγόν μου καὶ τὴν κόρην μου, ἐπικαλούμενος τὴν ὁργὴν τοῦ Θεοῦ ἂν ἤθελον ἐνεργήσῃ διαφορετικά, καὶ ἂς μὴ ἀναγνωρισθῇ τὸ σχετικὸν ἔξοδον ποῦ ἤθελε γίνεῖ ὑπὲρ ἄλλου καὶ ἐννοῶ ἵνα ἡ ἀπογραφὴ ἐκείνη τῆς περιουσίας ἀφοῦ ὑπογραφῇ μεθ' ὅρκου ὑπὸ τῆς γυναικὸς μου, παρουσιασθῇ εἰς τοὺς Ἐξοχωτάτους Κυρίους Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων ἵνα ἐκτελεσθῇ ἡ θέλησίς μου ὥς ἐν τῇ διαθήκῃ μου.

Ἀφῆκα ἐν κληροδότημα ὑπὲρ τῆς ὑπηρετείας Καικιλίας, ἀνατραφεῖς παρὰ τῆς

Benetto mio genero con patto di dar duc. 30 in più volte a poveri infermi che non siino in hospitali in una o più volte. Et perchè occorera far inventari de scritture, comparse et altri scritti forensi non voglio per alcun modo che altri si ingerisca che il sig. Frn.co Zonca mio compare al quale oltre quelli le lascio aggiungo tutti li processi criminali, casi seguiti et non altro et le sii dato per l'inventario che facesse et per regular tutte le scritture et metter insieme tutti li processi di mia ragione, duc. 30 per una volta tantumi et per le fatiche di Palazzo le siino dati duc. 3 al mese per quanto opererà; ne voglio che altri che lui se ne ingerisca imponendo ciò a mia moglie et mia figliola protestandole l'ira del Sig. Iddio quando facessero altrimenti et tuttavia non sia fatto buona la spesa che fosse fatta ad altri, intendendo che quell'inventario che sarà sottoscritto da mia moglie con suo giuramento sii prntato alli Illi. Signori Prov.ri sopra li hospitali acio si eseguisca la mia volontà come nel mio test.o. Ho nel mio test. beneficiato Cecilia serva di casa allevata da mia moglie qual legato restera revocato quando si attrovasse maritata da me, avanti la mia morte et se non fosse maritata le lascio duc. cento de contanti oltre quelli che le ho fatto haver dalle Procuratie et Scolle. Item duc. cento in tanti mobili et il prò di duc. tresento posti in Cecha sopra la sua vita che saranno in tutto duc.

γυναικός μου, τὸ ὅποιον θέλει καταστῇ ἄκυρον, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε συζευχθῇ, δι' ἐξόδων μου, πρὸ τοῦ θανάτου μου καὶ ἂν δὲν ἤθελεν ὑπανδρευθῇ, τῆς ἀφίνω 100 Δουκάτα εἰς μετρητά, ἐκτὸς ἐκείνων ποῦ ἐπέτυχα νὰ τῆς δοθοῦν ἀπὸ τὰς Προκουρατίας καὶ Ἀδελφότητας. Ὅμοίως 100 Δουκάτα εἰς τόσα ἐπιπλα καὶ τὸ διάφορον Δουκ. τριακοσίων κατατεθειμένων ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ, ἐπ' ὀνόματί της, τὰ ὅποια θὰ εἶνε ἐν ὄλῳ Δουκ. 600, ἐξ ὧν 300 Δουκ. θέλω νὰ εἶναι προικῶν ἰδιοκτησία καὶ νὰ μὴ εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἐνεχυριάζωνται ἢ νὰ ἀπαλλοτριῶνται οὔτε παρ' αὐτῆς οὔτε ὑπὸ τοῦ συζύγου της, ἀλλὰ νὰ καταβάλλωνται κανονικῶς τὰ «διάφορα» εἰς τὴν ἰδίαν καὶ κάθε δέσμευσις νὰ εἶναι πάντοτε ἄκυρος, ἔστω καὶ ἂν ἔγινε παρ' αὐτῆς τόσον ἐν τῇ ζωῇ ὅσον καὶ μετὰ θάνατον τοῦ ἀνδρός της· καὶ ἂν ἤθελεν ὑπανδρευθῇ χωρὶς τὴν διάθεσιν τῶν 300 Δουκ. προειρημένων, ἐννοῶ μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ τὰ ἀποκτήσῃ μὲ τοὺς ἄνω ὅρους. Εἰς τὴν νεάνίδα Μοναρίνα ὑπηρέτριάν μας, ἂν παραμείνῃ μετὰ τῆς γυναικός μου καλὴ καὶ πειθηνία τῆς ἀφίνω ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ της, ἐν καιρῷ τῆς ὑπανδρείας της λίρας 200 μικράς, ¹⁾ αἱ ὅποιαι νὰ μὴ δοθοῦν εἰς ἄλλον τινὰ πλὴν τοῦ συζύγου της. Ἀφίνω εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ γραφείου μου Γιάκομον ἐφάπαξ δουκ. 20. Θέλω νὰ δοθοῦν δουκ. 20 εἰς τὸν κ. Φραγκῆσκον Μαρίαν Μαφέι ἵνα κάμῃ ἐν φόρεμα, εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης μου καὶ αὕτη εἶναι ἡ θέλησίς μου.

Ἐγὼ Θωμᾶς Φλαγγίνης, βεβαίω τὰ ἄνωθι.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 1648 Ἰνδικτ. 2^α), ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, 13^η τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, ἐν Ριάλτῳ ²⁾.

600 quali duc. 300 voglio che siino suoi fondi dotali ne possano mai esser obligati ne renonciati ne da lei ne da suo marito ma siino di volta in volta contati li prò a lei med.ma et ogni obligazione sii sempre nulla etiam che fosse fatta da lei cosi in vita come dopo la morte di suo marito et se fosse maritata senza l'asseg.to delli preditti duc. 300 in Cecha intendo dopo la morte mia che li conseguisca con la conditione come di sopra. Alla putta Monarina che serve in casa mentre starà con mia moglie bona et ubbid.te le lascio oltre il suo salario al suo maritar lire 200 de piccoli quali non siino mai dati ad altri che al marito. Lascio a Giacomo mio serv.r di messo p.u.v.t. duc. vinti. Voglio che sii dato duc. 20 al sign. Fran.co Maria Maffei per farsi un habito in segno d'amor et qsta e la mia volontà.

Io Tomaso Flangiui aff.o ut supra

¹⁾ Κάμνει διάκρισιν μεταχειριζόμενος τὸ ἐπίθετον μικράς, διότι ὑπῆρχον καὶ λίραι de grossi. Ἐκ τῶν μικρῶν λιρῶν, ἐξ καὶ σολδία 4 ἐξισοῦντο μὲ ἐν δουκάτον. Ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἤξιζον 62 λιρ. ἡ κάθε μία ἦτο 10 περίπου δουκάτα.

²⁾ Τοποθεσία ἐν Βενετίᾳ παρὰ τὴν περίφημον ὁμώνυμον γέφυραν ὅπου ἄλλοτε ἦτο ἡ κυρίως ἀγορά. Εἰς τὰς διαθήκας ἡ λέξις ἐμφανίζεται συγκεκομμένη Rti ὅπερ σημαίνει Rivo Alti καὶ κατὰ παραφθορὰν μετεσχηματίσθη ἐν τῇ διαλέκτῳ εἰς Rialto.

Ἐχων ἤδη ἐγὼ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης δικηγόρος κάμει τὴν διαθήκην μου καὶ θέλων τώρα νὰ ἀφήσω μερικά κληροδοτήματα, ὧν, χάριτι θείᾳ, ὑγιῆς τὸν νοῦν καὶ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ ὄχι καὶ σωματικῶς, κλινήρης ὧν ἐξ ἀσθενείας, ἐν τῇ κατοικίᾳ μου κειμένη εἰς τὴν ἐνορίαν Ἀγίας Μαρίας Τζομπενίκο,¹⁾ ἐκάλεσα παρ' ἐμοὶ τὸν κύριον Γρηγόριον Μπιανκόνι Ἐνετὸν Συμβολαιογράφον καὶ παρουσίᾳ τῶν κάτωθι ὑπογεγραμμένων μαρτύρων, τὸν παρεκάλεσα νὰ γράψῃ τὸν κωδεϊκελλον τοῦτον καὶ παρουσιαζομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου μου, νὰ τὸν ἀνοίξῃ, νὰ τὸν συμπληρώσῃ καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ ἔγκαιρον σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς πόλεως ταύτης. Ἀναθέτω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπουράνιον χορείαν. Ἀφίνω εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Μαριέταν κόρην μου καὶ εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον Βενέδικτον γαμβρόν μου ὅλα τὰ καθίσματα ἐκ βελλούδου, τὸ ὑπόβαθρον (κομοδίνο) μὲ τὸν ἐπ' αὐτοῦ πίνακα, τὸ ἐκ βελλούδου παραπέτασμα τῆς θύρας, τὴν ἐπίχρυσον κλίνην καὶ τὰ πλεόν τοῦ ἐνὸς πολυτελεῆ περικαλύμματα τῶν τοίχων, ἵνα τὰ χαίρωνται διὰ τὴν ἀγάπην μου καὶ νὰ δύναται ἡ κόρη μου νὰ τὰ διαθέτῃ κατ' ἀρεσκείαν τῆς. Ὅλα τὰ ἐπιπλά μου καὶ σκεύη καὶ τῶν τριῶν Ἐπαύλεων καὶ τῆς πόλεως τῆς Πάδοβας, θέλω νὰ τὰ χαίρωνται καὶ οἱ δύο καὶ ἡ κόρη μου νὰ ἡμπορῇ νὰ τὰ διαθέτῃ εἰς ὅποιο παιδί τῆς θελήσῃ. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ σύζυγός μου, ἡ κόρη μου καὶ ὁ γαμβρός μου θὰ διαχειρίζωνται τὸ πᾶν χωρὶς ὑποχρέωσιν νὰ δίδουν λογαριασμόν, ἀλλ' ὅ,τι ὑπ' αὐτῶν θὰ γίνῃ ἢ παρὰδοσις ὅπως διευτυπώθῃ εἰς

Anno ab incarnat. D. N. J. Christi 1648 ind. 2) 2 da Die vero Sabbati. decima tertia mes. Februarii Rti.

Havendo io Tomaso Flangini avvocato già fatto il mio test.o et volendo hora far col pr.nte codicillo alcuni prelegati essendo perciò sano per la gratia del sign. idio della mente et intelletto ma del corpo infermo, stando nel letto in casa della mia habitatione de contrà Sta Maria Zobenigo ho fatto chiamar d.o Gregorio Bianconi not.o Ven.o et alla presenza degli infr.ti test.i ho pregato quello scriver et venendo caso della mia morte aprirlo et compirlo et roborarlo giusta le leggi di qsta città. Racomando l'anima mia a Dio et a tutta la Corte celeste. Lasso alla d.a Marietta mia figliola ed all'Ill.mo Sig. Benetto mio genero tutte le carieghe di velludo il sgabello, il quadro che va sopra il sgabello, la portiera di velluto et anco la lettiera d'oro et la mia muda di Razzi fini accio li godino per amor mio et che possa mia figliola di essi disponer a suo piacer. Tutti li mobili et utensili di tutte tre le ville et della città di Padova voglio che li godino tutti due et lei mia figliola possi disponer in chi figlio le parera; replicho che mia moglie, mia figliola

---

¹⁾ Φέρει τὴν ὀνομασίαν ταύτην διότι οἱ ἰδρυταί, δύο ἀδελφοὶ καταγόμενοι ἐκ Δαλματίας, ὀνομάζοντο Zubanico καὶ ἡ Ἐνετικῇ διάλεκτος μετεσχημάτισε τὸ ὄνομα εἰς Zobenigo.

²⁾ Ἡ ἰνδικτιὼν ὑπελογίσθη ὄχι μὲ τὸ Ἐνετ. ἔτος ἀλλὰ μὲ τὸ παλαιὸν ἥτοι μὲ τὸ ἔτος 1649.

τὴν διαθήκην μου, καὶ νὰ γίνηται τὸ πᾶν ἀποδεκτὸν χωρὶς οἰανδήποτε λογοδοσίαν. Θὰ ἄφηναι τὸ βάρος αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Ἐξοχώτατον κ. Ματθαῖον Σοράντζον ¹⁾ ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπῆγε νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Θεόν, εἰς μόνους τοὺς ἀνωτέρω τρεῖς θὰ ἀνατεθῇ τὸ βάρος. Τὰ 300 Δουκάτα τὰ ὅποια ἔχω εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Καικιλίας τὰ ἀφήνω εἰς τὴν ἰδίαν μὲ τὸν ὅρον νὰ μὴ περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς, ἂν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός τῆς δὲν πληρωθῇ τὸ ἐκ 200 καὶ πλέον Δουκάτων χρέος ὡς ὁ λογαριασμός του.

²⁾ Ἀφίσας τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὑπαρχόντων μου μὲ κάποιαν ἀναγνώρισιν καὶ εἰς τὸν κ. Νεγροπόντην πρωτεξάδελφόν μου, ἥδη, λόγῳ τῶν πράξεών του, ἀνακαλῶ τὸ πᾶν καὶ θέλω νὰ δοθῇ εἰς τὸν κ. Νικόλαον γυναικάδελφόν μου μὲ κάποιαν ἀναγνώρισιν ἀνταξίαν τῶν προσόντων του καὶ ἐκτὸς τούτου τοῦ ἀφίνω 100 ἀργυρὰ σκοῦδα ³⁾ ἐφάπαξ. Ὅλα τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ἐντυπα καὶ τὰ σημειώματα τὰ ἀφίνω ἵνα ὁ κ. γαμβρός μου τὰ διανείμῃ μέρος εἰς τὸν κ. Μαφέϊ καὶ μέρος εἰς τὸν κ. Τζόνκα· τὰ χειρόγραφα ταῦτα εἶναι πραγματικὰ ἀριστουργήματα. Εἰς τὸ ἐσχάτως προσληφθὲν εἰς τὸ σπίτι μας παιδί τῆς τροφοῦ ὀνόματι Λορέντζο, ἂν σταθῇ μὲ τὴν κυρά, νὰ τῷ δοθῇ τὸ ποσὸν τῶν δουκάτων δώδεκα κατ' ἔτος καὶ τινὰ ἐνδύματα καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικός μου, θέλω νὰ τῷ ἀγορασθῇ ἐν πορθημεῖον ³⁾ διὰ δαπάνης 150 δουκάτων περίπου. Τὸ ἐπαυφόρι μου ἐκ μαύρου ἐριούχου καὶ τὸν ἐπενδύτην χρώματος φαιοῦ μὲ φόδραν ἀπὸ

et mio genero habbino loro ad administrar il tutto senza obbligo di render conto ma quanto sarà da loro consegnato alchi et come nel mio test.o il tutto sii accettato senza conto di sorte alcuna. Haverei lasciato qsta carica anco all'ill.mo Sig. Mattio Soranzo, ma essendo andato a servire Iddio a questi tre toccherà il peso. Li duc. 300 che ho in Cecha in nome di Cecilia li lascio alla med.ma conditione che non vadi al possesso se da suo marito non sarà pagato il debito di duc. 200 e più come dal conto. Havendo nel prec.te mio test.o lasciato la cura della mia robba con qualche ricognition al sig. Negroponte mio germ.o hora per li suoi affari revoco il tutto et voglio che sii dato al Sig. Nicolò mio cognato con qualche ricognition propria del suo merito et oltre di qsto li lasso cento scudi darzento per una volta tanto. Tutte le Scritture cosi seguiti scritte et stampati tutte le lasso che il sig. mio genero le distribuischa parte al sig. Maffei et parte al sig. Zoncha che veramente sono zogie. Al putto tolto in casa ultim.e figlio della nena nom.o Lorenzo mentre stara con madonna le sii dato duc. dodese all'anno et una

¹⁾ Οὗτος ἔγινε μοναχὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Fra Bernardo (πβλ. Κώδ. Barbaro περὶ εὐγενῶν Ἑνετῶν).

²⁾ Τὸ ἀργυροῦν σκοῦδον ἤξιζε 12 λίρες ἐνετ. ἦτοι δύο περίπου δουκάτα τρεχοῦμενα.

³⁾ Τότε ὠνομάζετο liberta καὶ σήμερον traghetto. Δι' ὅσους δὲν γνωρίζουν τὴν Βενετίαν, σημειοῦμεν ὅτι κατὰ μῆκος τοῦ μεγάλου Καναλιοῦ (Gran Canale) ὑπάρχουν εἰς ὠρισμένα σημεῖα σταθμοὶ ἀπὸ 4-5 γόνδολες, αἱ ὁποῖαι μεταφέρουν τοὺς κατοίκους ἀπὸ τῆς μιᾶς ὁχθῆς εἰς τὴν ἄλλην· ἐπὶ πληρωμῇ τώρα 20 λεπτῶν (πρὸ τοῦ Εὐρωπ. πολέμου 5).

βελοῦδο τὰ ἀφήνω εἰς τὸν θαλαμηπόλον μου Λορέντζον, ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι τοῦ ἀφήκα
 μὲ τὴν διαθήκην μου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑποκάμισα καὶ τὰ ἄλλα πράγματα, ἡ κ. σύ-
 ζυγός μου θὰ τὰ διαθέσῃ κατ' ἀρέσκειάν της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς ἄλλους πτωχοὺς
 κατὰ τὴν ἐγκρισίν της. Εἰς τὰ ὀρφανὰ τοῦ ποτε Μπερνάρδου βαρκαδόρου, ἀφίνω ἐφά-
 παξ δουκάτα 25. Καὶ δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ διατάξω. Ἀναθέτω γονυπετὴς εἰς τὸν Γα-
 ληνότατον Πρίγκηπα καὶ τὸ Ἐκλαμπρότατον Συμβούλιον τὴν προστασίαν τῆς περιου-
 σίας μου ταύτης, ἡ ὁποία ἐκτήθη δικαίως καὶ τιμίως καὶ μὲ κόπους καὶ ἰδρωτὰς καὶ
 ὡς πρὸς τὰ εὐαγῇ καθιδρύματα, τὰ ὁποῖα μοῦ ὑπέμνησεν ὁ συμβολαιογράφος, διέθεσα
 διὰ τῆς διαθήκης μου. Δηλῶ καὶ ἐννοῶ οἱ ἐπίτροποί μου νὰ μὴ ἡμποροῦν νὰ ἐκβια-
 σθοῦν ἵνα φέρουν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τὸ προῖδον τῶν ἐπίπλων μου καὶ ἄλλων πραγ-
 μάτων, καὶ νὰ τὰ φέρουν ὅταν δυνηθοῦν καὶ μὲ ἐκείνους τοὺς τύπους ποῦ θὰ ἐγκρίνῃ
 συμφέροντας ἡ Ἐπιτροπεία μου. Εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ἀφοσιωμένον μου ὑπηρέτην ἐκ-
 τὸς τοῦ ὅ,τι τοῦ ἀφήκα, τοῦ ἀφίνω τὸν ἐπενδύτην ἐκ βελούδου φοδραρισμένον μὲ δέρμα
 σαμουριῶ». Ἐπὶ τούτοις ὑπεγράφη:

Ἐγὼ ὁ **Νικηφόρος Καλομᾶνος** ἱεροδιάκονος, υἱὸς τοῦ ποτε
 Ἀνδρέα, παρέστην μάρτυς ὁρκοδοτήσας καὶ παρακληθεὶς.

Ἐγὼ ὁ **Ἰάκωβος Μπονέτι** τοῦ ποτε Βιργιλίου, παρέστην
 μάρτυς ὁρκοδοτήσας καὶ παρακληθεὶς.

Ἐγὼ ὁ **Γρηγόριος Βλανκόνος** τοῦ θείου Ἀγίου Μάρκον Δημόσιος
 συμβολαιογράφος εἰς πίστωσιν ἐπέγραψα, ἐδήλωσα καὶ ἐδημοσίευσα.

muda di drappi et doppo la morte di mia moglie voglio le sii comprata una li-
 berta et spender duc. 150 in c.a. Il mio ferrariol di pano negro ed il palandranro-
 van fodra di velludin lo lasso a Lorenzo mio cam.er oltre q.o le lasso nel test.o;
 quanto a camise et altre cose la s.ra mia moglie disponera nella servitu a suo
 piacer ad altri pov.ti che le parera. Ali figlioli orfani che furono di Bernardo pia-
 ter le lassio p.u.v.t. duc. 25; ne altro voglio ordinare. Racomando genuflesso al
 Ser.mo Pnpe et ecc.mo Cons.o la protetion di qsta mia facolta che è stata acqsta.
 giustam.e et honor.e et con fatiche et sudori et quanto alli lochi pii arricordatimi
 dal nod.o ho ordinato nel mio test.o; dichiaro et intendo che li mii Commis.i non
 possino astretti a portar in Cecca il tratto delli mii mobili et alto se non quando
 potranno et con quelle forme che piu le pareran avvantagiose alla mia Comm.a. A
 Massimian mio amorev.mo serv.e oltre quanto le lassiao le lasso la mia palan-
 drana di velluto fodrata de gole de martore. Praeterea siquis et signum.

Io **Niceforo Calormauo** sacerdiacono del qm sig. Andrea fui testimonio giurato et pregato.

Io **Jacobo Bonetti** qm Virgilio fui testimonio giurato et pregato.

Ego **Gregorius Blanconus** S. D. Marci Pub.us Not.us de permis-
 sus rogatus in fidem subscripsi et signavi ac publicavi.

Ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῇ 23^η Φεβρουαρίου 1648, ἡμέρᾳ Τρίτῃ μετὰ τῆς συνήθους κοινοποιήσεως ¹⁾.

Διαθήκη Μαρίας Φλαγγίνης ἐκ Κύπρου.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Αἰωνίου Θεοῦ. Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως κ.λ.π. 1615, Ὀκτωβρίου 16.—Σκεπτομένη ἐγὼ ἡ Μαρία θυγάτηρ τοῦ ποτε Βικεντίου Φλαγγίνης ἐκ Κύπρου καὶ χήρα τοῦ ποτε κ. Ἀποστόλου τοῦ Θωμᾶ ἐκ Κερκύρας, τοὺς κινδύνους τῆς φθαρτῆς ζωῆς, ὑγιᾶς χάριτι Θεῆς τὸν νοῦν καὶ τὴν διανόησιν καὶ μνήμην, καίπερ ἀσθενὴς τὸ σῶμα, ἠθέλησα, ἐνόσφ ἀκόμη εἶμαι εἰς τὰ λογικά μου, νὰ διαθέσω τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ δι' αὐτὸ ἐκάλεσα παρ' ἐμοὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ μου, εὗρισκομένη ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἁγίου Μωϋσῆ, τὸν Ἐνετὸν Συμβολαιογράφον Ἰωάννην Δράγκι, τὸν ὁποῖον, ἐνώπιον τῶν προσυπογραφομένων μαρτύρων, παρεκάλεσα νὰ θελήσῃ νὰ γράψῃ τὴν παροῦσαν διαθήκην καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ τὴν καταστήσῃ ἔγκυρον, σύμφωνα μὲ τὰ ἐν Βενετίᾳ κρατοῦντα. Πρῶτον ἐναποθέτω τὴν ψυχὴν μου εἰς Κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰς τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐν θριάμβῳ οὐρανίαν χορείαν. Ἀφίνω τὸν υἱόν μου Θωμᾶν κύριον καὶ Ἐπίτροπον τῆς περιουσίας μου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ᾖ ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς μου ὡς κατωτέρω, ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου καὶ

Publicatum fuit die Martis 23 m.sis Februarii 1648 *Visu Cadavere* cum solita intimatione.

Testamento di Maria Flangini de Cipro.²⁾

In Dei Aeterni nomine. Anno ab incarnatione ecc. 1615, 16 Octobre.—Considerando io Maria fiola del q. Vincenzo Flangini de Cipro et rel.a del q. sig. Apostolo de Tomaso da Corfù li pericoli di questa fragil vita, sana per la Iddio gratia della mente, senso et intelletto et memoria, abbenchè dal corpo inferma ho voluto finchè la ragion regge la mente dispor et ordinar di beni miei et così ho fatto chiamare qui in casa della mia habitatione posta in contrà San Moisé, Zuane Draghi Not. Ven.o il qual insieme con i testimonii sotoscritti ho pregato voler scriver il pnte testamento et dopo la morte lo voglia compir et roborar secondo gli ordeni di Venetia. Prima l'anima mia raccomando al mio Sig. Iddio, a Beata Maria Vergine et a tutta la Corte trionfante del Cielo. Lasso mio fiol Tomaso pa-

¹⁾ Εἰς τὸ Μαγιστράτο delle acque, διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς συνήθους ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν φορολογίας.

²⁾ Archivio di Stato, atti Notaio Zuane Draghi, Busta N° 334, Test° N° 208.

γνωρίζω καλῶς ὅτι δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ τὰς ἐκτελέσῃ, διότι πάντοτε ὑπῆρξε καλὸ παιδί. Ἀφίνω εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν δουκ. 50 ἐφάπαξ μὲ τὸν ὅρον νὰ μὲ θάψουν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐτάφη καὶ ἡ νύμφη μου. Εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας ἀφίνω δουκ. εἴκοσι. Εἰς τοὺς ἐφημερίους τῆς ῥηθείσης Ἐκκλησίας δουκ. 10 ἥτοι 5 εἰς τὸν καθένα, ἵνα μοὶ ψάλλουν τόσας λειτουργίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς μου. Ἀφίνω εἰς τὴν μεγάλην ὑπηρέτριάν μου Μαρίαν ἡ ὁποία ὑπῆρξε πάντοτε καλὴ καὶ πιστὴ τοῦ σπιτιοῦ μας δουκ. 20 καὶ δύο βαρέλια κρασιοῦ καὶ δύο stara ἀλεύρου, ἐτησίως, ἐφόσον θὰ εὐρίσκηται ἐν ζωῇ, ἵνα δύναται νὰ συντηρῇται. Ἀφίνω εἰς τὴν ἀδελφήν μου Ἀγνήν δουκ. 5 καὶ ἄλλα 5 εἰς τὴν κόρην της. Ἐν ᾗ περιπτώσῃ δὲν θὰ ἤθελε νὰ κρατήσῃ εἰς τὸ σπίτι τὴν μικρὰν ὑπηρέτριαν ποῦ ἔχω ἐγώ, τότε τῆς ἀφίνω δουκ. 20, ὥς καὶ τὰ ροῦχά της, ἵνα δυνηθῇ νὰ συντροφευθῇ μὲ κανένα καὶ ἀφίνω ἐπίσης εἰς τὸν ὑπηρέτην Γεώργιον δουκάτα πέντε ἂν ὅμως θὰ φέρεται καλὰ καὶ δὲν θὰ πειράζῃ τὸν μάγειρον. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσῃ νὰ μὴ τοῦ δοθοῦν τὰ πέντε δουκάτα. Ἐρωτηθεῖσα ἀπὸ τὸν Συμβολαιογράφον διὰ τοὺς εὐαγεῖς τόπους καὶ διὰ τοὺς αἰδήμονας ¹⁾ πτωχοὺς, ἀπήντησα ὅτι δὲν θέλω ἄλλο τι νὰ διατάξω. Διὰ ταῦτα κ.λ.π.

Ἐγὼ Λουδοβίκος Μπαρμπιέρ, κατασκευαστὴς προσωπιδῶν εἰς τὸν Ἅγιον Μωϋσῆν ἤμην μάρτυς παρακληθεὶς καὶ ὁρκισθεὶς.

Ἐγὼ Μάνιο Στέγκερ, κατασκευαστὴς λαούτων εἰς τὸν Ἅγιον Μωϋσῆν ἤμην Μάρτυς παρακληθεὶς καὶ ὁρκισθεὶς.

Ἐγὼ Ἰωάννης Δράγκι Δημόσιος Ἐνετὸς Συμβολαιογράφος.

tron et Commissario della mia facultà con questo patto che el sia in obbligo di farmi quanto ordinerò qui sotto per l'anima mia che so che lui non mancherà essendo sempre stato buon fiol. Lasso alla nostra chiesa de S. Zorzi de Greci ducati 50 per u.v.t. con questo che mi seppeliscano nel loco dove fn seppulta mia nuora. Al Rev.mo Arcivescovo di Filadelfia lasso duc. vinti. Alli Cappellani di detta chiesa lasso duc. 10, cioè cinque per cadauno, acciò mi dicano tante messe per l'anima mia. Lasso alla mia Maria granda de casa per esser essa stata sempre buona et fidel di casa nra duc. 20 all'anno fino che lei viverà et doi barile di vino et doi stara di farina all'anno finchè lei viverà acciò che la possi sostentarsi. Lasso a mia sorella Agnesina duc. 5 et altri cinque a sua fia. In caso che la putta che ho qui in casa il detto mio fio non la volesse tenir, in tal caso che lasso duc. 20 con li suoi drappi acciò possi accompagnarsi con qualcuno et lasso a Zorzi servitor de casa duc. 5 se però sara buono et che lassì star il cuogo et non facendo

¹⁾ Poveri vergognosi = πτωχοὶ ποῦ ἐντρέπονται, εἶναι οἱ ξεπεσμένοι εὐγενεῖς, οἱ ὅποιοι διητῶντο εἰς ἐν ἀγαθοεργὸν κατὰστημα.

Ἐν ἡμέρᾳ Πέμπτῃ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ῥηθέντος χιλιοστοῦ, ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ¹⁾.

Διαθήκη Παβόνας Τσιγαρά²⁾ συζύγου τοῦ Θ. Φλαγγίνῃ.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ δωδεκάτῳ, Ἰνδ. πρώτῃ, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ἐνδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Μαρτίου, ἐν Ριάτῳ. — Γράψασα ἐγὼ ἡ Παβόνα κόρη τοῦ ποτε κυρίου Ζώτου Τσιγαρά καὶ σύζυγος τοῦ ἐξοχωτάτου Θωμᾶ Φλαγγίνῃ, διὰ τῆς ἰδίας μου χειρὸς τὴν παροῦσαν διαθήκην καὶ θέλουσα ἵνα αὕτη ἐκτελεσθῇ, καὶ οὕσα ὑγιῆς τὸν νοῦν, τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, καίτοι εἶμαι ἔγκυος καὶ ἐγγὺς πρὸς τὸν τοκετόν, ἐκάλεσα παρ' ἐμοὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου τὸν κ. Ἀνδρέαν ντὶ Ἐρκολι συμβολαιογράφον καὶ τοῦ τὴν παρουσίασα, ἵνα ὅταν εὐ-

no habbi essi duc. 5. Interrogata dal notaio di Luoghi Pii et de poveri vergognosi ho risposto non voler ordinar altro. Praeterea ecc. ecc.

Io *Lodovico di Barbier*, mascherer a San Moisè fui testimonio preg.o et giurato.

Io *Magno Stegher*, lautarò a San Moisè fui testimonio preg. et giur.

Ego *Joannes Draghi* pub. Venetus Notarius.

Die Jovis quinque mensis Novembri, millesimi suprascripti, publicatum fuit viso cadavere.

Testamento di Pavona Zigarà, moglie di Tom. Flangini.³⁾

Anno ab incarnatione Dni Jesu Christi mil.mo sexagesimo doudecimo ind.e prima die vero veneris undecim mens. Martii Rti. Havendo io Pavona fiola del qm miss.e Zotto Cigarà et consorte del mio ecc.mo Tomaso Flangini scritto di mia propria mano il pnte test.o et volendo che quello sii eseguito essendo sana della

¹⁾ Εἰς τὸ βιβλίον θανάτων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ San Moisè, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἐκκλ. τοῦ Ἀγίου Μάρκου, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐγγραφή: «1615 Νοεβρίου 6 ἡ κυρία Φλαγγίνῃ ἐτῶν 66 ἐκ πυρετοῦ ἐντὸς 23 ἡμερῶν. Ἰατρὸς ὁ ἐξοχ. Fracanza».

²⁾ Θυγάτηρ τοῦ Ζώτου Τσιγαρά Πρωτοσπαθαρίου καὶ τῆς Δόμνας Μαρίας κόρης τοῦ Πρίγκηπος Πέτρου Μιχνέστου (πρβλ. Κ. Δ. Μέρτζιου, τὸ ἐν Βενετία Ἡπειρωτ. Ἀρχεῖον - Ἡπειρ. Χρον. ΙΑ' σελ. 1 καὶ 14 ὑποσημ.). Εἰς συμπλήρωσιν τῶν ὧσων ἐγράψαμεν τότε περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ Ζώτου Τσιγαρά, σημειοῦμεν ὅτι, ὥς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑλλ. Κοινότητος, ἡ Ῥωξάννῃ ἡ τριτότοκος ἐγένετο δεκτὴ τῇ 24 Αὐγούστου 1617 εἰς τὸ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν Μοναστήριον τῶν Ἑλληνίδων Καλογραιῶν καὶ ἐγίνε μοναχὴ ὀμοῦ μετὰ τῆς ὑπερετρίας τῆς.

³⁾ Archivio di Stato, atti Andrea de Ercolis, Busta N° 359 Test.o N° 640 καὶ ἑλλην. Κοινότητος θήκη 18 ἀριθ. 221.

δοκήσῃ ὁ Κύριος, νὰ τὴν δημοσιεύσῃ καὶ τὴν ἐπικυρώσῃ καὶ ὅταν ὁ ὀνηθεὶς συμβολαιογράφος μὲ ἠρώτησεν ἂν ἤθελον νὰ κάμῃ ἄλλην ἵνα τὴν ἐπιδώσῃ εἰς τὴν Καγγελαιρίαν, εἶπον νὰ ἐπιδώσῃ τὴν παροῦσαν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ εὐαγγῆ καθιδρύματα καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων ¹⁾, ποῦ μοῦ ὑπέμνησεν ὁ αὐτὸς συμβολαιογράφος, εἶπον ὅτι ἤδη διέταξα». Ἐπὶ τούτοις ὑπεγράφη:

Ἀκολουθεῖ τὸ κείμενον τῆς ἐν λόγῳ διαθήκης:

1612 τῇ 29^ῃ Μαρτίου. — Εὐρισκομένη ἐγὼ ἡ Παβόνα σύζυγος τοῦ κ. Θωμᾶ Φλαγγίνῃ ἔγκυος καίτοι, θείᾳ χάριτι, εἶμαι ὑγιής, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ καθεὶς ὑπόκειται εἰς τὸν θάνατον θέλω νὰ διαθέσω τὰ πράγματά μου ἥτοι ἔχω 5030 δουκάτα καὶ τὰς ἀλυσκάς τῆς Καποδίστριας, τὰς ὁποίας ἔδωσα ὡς προῖκα εἰς τὸν σύζυγόν μου κ. Θωμᾶν καὶ μολοντί εἰς τὸ συμβόλαιον εἶναι κατὰ τι περισσότερον, ὅμως ἔγινε λάθος εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἤδη ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἔχω περισσότερα ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀπὸ τὴν προῖκα αὐτὴν ἀφίνω δουκ. 200 ἵνα ἐπενδυθοῦν αἰωνίως καὶ ἀπὸ τὸ διάφορον αὐτὸ νὰ δοθῇ ἐν νόμισμα τῶν 20 εἰς ἓνα ἱερέα ὅστις θὰ τελῇ μίαν λειτουργίαν κάθε Παρασκευὴν διὰ τὴν ψυχὴν μου παντοτεινὰ καὶ ἀφίνω ἐπίσης δουκ. 10 ἵνα δοθοῦν εἰς ἀπόρους ἀσθενεῖς, ὡς ἀφίνω ἀκόμη δουκ. 25 εἰς τὸν ἐξοχώτατον κύριον Ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας. Ἀφίνω δουκ. 50 εἰς τὴν ἐξοχωτάτην μητέρα μου καὶ 20 δουκ. εἰς

mente, corpo et intelletto sben graveda et prosima al parto ho fatto venir nella casa della mia habita.ne il sig. Andrea de Ercoli nod.o et gli ho pres.to acio che quando piacerà al Signor, il detto aprir, publicar et roborar et essendomi de dto nod.o stato detto se volevo fare d'altro per pres.lo in C.a dissi che pres.se quello, quanto alli lochi pii et liber.on de schiavi ricordatimi da esso nod.o dissi haver ordin.o Praeterea per siquis et signum. Segue il tenor di detto test.o:

1612 adi 29 di marzo. — Ritrovandomi io Pavona moglie del sig. Tomaso Flangini graveda, ben che per gratia del sig. Iddio sia sana ma essendo ogni uno sottoposto a la morte voglio disponer delle cose mie, qual mi trovo aver cinquemille dti et trenta et le saline di Capodistria li quali o dato in dotta al sig. Tomaso mio consorte et seben che nel contratto e qualcosa di più però e stato in fallo nella stima qual io confesso di non aver più di tanto, dala qual dotta lasso dti dusento che siino invstiti in petuo et che di quel pro sia da un da vinti a un prete che dica una messa ogni venere per l'anima mia in ppetuo et lasso duc. diese che siino da a poveri infermi et lasso duc. 25 all'ill.mo sig. arciv.o di Filadelfia e lasso dti

¹⁾ Οἱ Συμβολαιογράφοι συμπάσης τῆς Ἑνετικῆς πολιτείας εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν — ὡς καὶ ἀλλοῦ θὰ λάβωμεν εὐκαιρίαν νὰ κάμωμεν μνεῖαν ἐκτενῇ — νὰ ἐρωτοῦν τοὺς διαθέτας τί ἀφίνουν ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων.

τὴν κ. Κασσάνδραν Μένιτσι καὶ 10 δουκ. εἰς τὴν ὑπέρειττον τοῦ σπιτιοῦ μου Μα-
ρίαν, νὰ τῆς δοθοῦν ἐφάπαξ καὶ ἂν ἀποθάνω χωρὶς κληρονόμον, ἦτοι χωρὶς παιδί ἢ
κορίτσι, ἀφίνω εἰς τὸν σύζυγόν μου κ. Θωμᾶν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ποσοῦ τῶν 5 χιλ.
δουκάτων ὅπερ ἤμπορῶ νὰ διαθέσω¹⁾, ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦτέστι ποῦ μοῦ ἄφησεν ὁ μακα-
ρίτης πατήρ μου καὶ ἀπὸ τὰ 1500 ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ μοῦ ἔδωκεν ἡ ἐξοχωτάτη μήτηρ
μου, ἀλλ' ἂν ἀποθάνω καὶ ἀφίσω κληρονόμον, ἀφίνω τὸ πᾶν ὥς καὶ τὴν προικὰ μου
εἰς τοὺς υἱοὺς μου μὲ τὸν ὅρον ὁ πατήρ νὰ τὴν ἔχη εἰς τὴν κυριότητά του καὶ νὰ
τὴν διαχειρίζεται ἐνόςφω ζῇ καὶ ἀφίνω τὸν αὐτὸν πατέρα ἐπίτροπον καὶ ἂν τὰ παιδιά
μου ἤθελον ἀποθάνει πρὸ τοῦ πατρὸς χωρὶς διαδοχὴν, ἦτοι χωρὶς παιδί ἢ κορίτσι, νὰ
μείνῃ τὸ πᾶν εἰς τὸν πατέρα κ. Θωμᾶν σύζυγόν μου, ἐκτὸς 300 δουκάτων τὰ ὅποια
ἀφίνω νὰ δοθοῦν εἰς τὴν ἐξοχωτάτην μητέρα μου ἐφάπαξ, ἂν τὰ παιδιά μου ἤθελον
ἀποθάνει χωρὶς κληρονόμους, πρὸ τοῦ πατρὸς.

Μάρτυρες κ. Πέτρος Παῦλος Ἀβογάρο καὶ Λαυρέντιος Μπονέλλι.

Ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῇ 12 Ἰουνίου 1612²⁾.

Ἀνδρέας ντι Ἐρκολι Συμβολαιογράφος Ἐρετός.

cinquanta alla ecc.ma mia madre et lasso duc. vinti alla sig. Cassandra Medici e
diecce duc.i a donna Maria di casa li quali li siano per una volta tanto et in caso
che muoro senza erede, cioè figlio o figliola, lasso al sig. Tomaso mio consorte il resto
di quel che posso disponer de 5 m. di quelli che malasa qm mio padre et milecin-
quecento di quelli che mihada l'ecc.ma mia madre, ma se moro con erede lasso tutto
et la dotta a mii figlioli con questo che il padre patronizza et governa lui finche-
vive et lasso eso padre Commis.o et se li mii figlioli mancasero senza erede cioè
figlie o figlio avanti il padre lasso che tuto resti al padre quale il sig. Tomaso mio
consorte cetuando tresento duc.ti quali lasso che sii dati all'ecc.ma mia madre per
una v. t. mentre che li mii figlioli mancassino senzerede inanzi il padre.

Testimonii D. Petrus Paulus Avogaro et Laurentius Bonelli.

Die 12 mensis Junii 1612, publicatum fuit visu cadavere.

Andreas de Erculis notarius Venetus.

¹⁾ Συμφώνως τῇ διαθήκῃ τοῦ Ζώτου Τσιγαρά (ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 14) αἱ θυγατέρες του, ὑπαν-
δρευόμεναι καὶ τυχόν εἴτα ἀποθνήσκουσαι χωρὶς κληρονόμους, δὲν ἠδύναντο νὰ διαθέσουν εἰμὴ ἐν
μόνον μέρος ἐκ τῆς προικὸς (ἥτις ἦτο 4000 δουκ.) ὑπὲρ ἔργων φιλανθρωπικῶν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἔδει
νὰ περιέρχεται εἰς τὰς ἐπιζώσας ἀδελφάς.

²⁾ Τὴν ληξιαρχικὴν πράξιν τοῦ θανάτου δὲν τὴν ἀνεύρομεν εἰς τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας
Zobenigo, εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ὁποίας ὑπῆγετο τὸ σπίτι τοῦ Φλαγγίνη, ἀλλ' εἰς τὸ βιβλίον τῶν
Provveditori alla Sanità - Necrologi 1611 - 1612 ἀριθμ. 844 καὶ ἔχει οὕτω: ἡ ἐξοχωτ. Παουλίνα
τοῦ ἐξοχωτ. Θωμᾶ Φλαγγίνη ἐτῶν 24, ἐκ τοκετοῦ (La m.ca Sa Paolina del Mag.co Toma Flangini
di anni 24, da parto).

Διαθήκη Μαρίας Φλαγγίνης.¹⁾

Αἶνος τῷ Θεῷ, 1649 τῇ 18 Μαρτίου. — Εὐρισκομένη ἐγὼ ἡ Μαρία Φλαγγίνη κόρη τοῦ ποτὲ Βερνάρδου Γονέμη καὶ χήρα τοῦ ποτε ἐξοχωτάτου κ. Θωμᾶ Φλαγγίνης, ὑγιής, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ πολὺ καταβεβλημένη καὶ ἀλγοῦσα ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τοῦ ὀηθέντος συζύγου μου, ἠθέλησα νὰ κανονίσω τὰ πράγματά μου, γράφουσα ἰδιοχείρως τὴν παροῦσαν διαθήκην καὶ πρῶτον ἀναθέτω τὴν ψυχὴν μου εἰς Κύριον τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν μακαρίαν καὶ ἔνδοξον Παρθένον Μαρίαν καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἐπουράνιον Χορείαν. Θέλω τὸ σῶμά μου νὰ ταφῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ἐν τῷ τάφῳ, ἐκ σκληροῦ λίθου ὅπου θὰ ἐναποτεθῇ τὸ σῶμα τοῦ εἰρημένου συζύγου μου, ὥς καὶ ὁ ἴδιος παρήγγειλε διὰ τῆς διαθήκης του, καὶ νὰ δοθοῦν εἰς τὴν εἰρημένην ἐκκλησίαν δουκ. 50 ἐφάπαξ διὰ τὸν ἐνταφιασμόν μου. Θέλω ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ δοθοῦν παρὰ τῶν ἐπιτρόπων μου δουκ. 20 εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ἐφάπαξ. Ὅμοίως εἰς τοὺς ἐφημερίους τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας δουκ. 5 ἐφάπαξ, ἵνα βγάζουν μερίδα τὰς πρώτας τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν μου, διὰ τὴν ψυχὴν μου, κατὰ τὴν λειτουργίαν ποὺ θὰ τελοῦν καθ' ἐκάστην τῶν ἡμερῶν τούτων. Ἀφίνω εἰς τὰς Ἑλληνίδας μοναχὰς αἱ ὅποιαι εὐρίσκονται ἐν τῷ Μο-

Testamento di Maria Flangini.

Laus Deo, 1649 adi 18 Marzo. — Ritrovandomi io Maria Flangini figliola del qdm Bernardo Goneme et relitta del qdm ecc.mo sig. Tomaso Flangini con l'agiuto del sig. Iddio sana dalla mente et del corpo, ma molto aflitta e travagliata per la morte del detto mio consorte, ho voluto acomodar le cose mie con far il pnte test.o di mia propria mano et prima racomando l'anima mia al sig. Iddio et alla beata et gloriosa Vergine Maria et a tuta la Corte celestiale, voglio che il mio corpo sii sepolto in chiesa di San Zorzi di Greci nel cason di pietra viva ove sarà sepolto il corpo del sopr.o mio consorte come pur ancor lui ha ordinato nel suo test.o et sii datta a esa chiesa duchati cinquanta per una volta tanto per dta mia sepultura. Voglio che subito seguita la mia morte dali miei commissari si dii duchati vinti all'Arcivescovo di deta chiesa di San Zorzi di Greci per una volta tanto. Item ali capelani pure di deta chiesa duchati cinque per uno una v.t. per cavar merida tutti li primi giorni quaranta dopo la mia morte per l'anima mia ne la mesa che celebrerano ciaschedun di esi giorni. Lassio a le monache Greche che si attro-

¹⁾ Archivio di Stato, notaio Blanconus Gregorius, Busta 155 Test° N° 160.

ναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν¹⁾ ἐδῶ ἐν Βενετία, ἐν δουκάτον ἐφάπαξ, ἵνα παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου—ὁμοίως ἀφίνω εἰς τὸν Παπαπέτρον Κυπριώτην δέκα δουκάτα ἐτησίως, ἐνόσω ζῇ, ἵνα ὑποχρεωθῇ νὰ παρακαλῇ Κύριον τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ συζύγου μου ὡς ἐπίσης διὰ τὰς ψυχὰς τοῦ πατρός μου, τῆς μητρός μου, τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῆς κόρης καὶ ἀποθνήσκοντος τούτου, νὰ ἐξακολουθῇ τὸ ῥηθὲν κληροδότημα ὑπὲρ τῶν κατὰ καιροὺς ἐφημερίων τῆς ῥηθείσης Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τελοῦν κάθε Σάββατον μίαν λειτουργίαν καὶ νὰ ψάλλουν τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν μὲ τὴν συνήθη ἐπικλήσιν καὶ τοῦτο ἐννοῶ νὰ γίνηται αἰωνίως καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ ἐπιτροποὶ μου ὀφείλουν νὰ διαθέσουν ἀνάλογον κεφάλαιον ἐκ τοῦ παρὰ τῷ θησαυροφυλακίῳ κατατεθειμένου ποσοῦ, εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν πέντε τοῖς ἑκατόν, διὰ τὸ ἐτήσιον ἔσοδον δουκάτων δέκα καὶ ἂν ἢ ἐν λόγῳ κατάθεσις κηρυχθῇ ἀπαλλακτέα ὑπὸ τῆς δημοσίας θελήσεως, νὰ διατεθῇ ἢ μᾶλλον νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τόσον κεφάλαιον εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν τεσσάρων τοῖς ἑκατόν ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, ὅπερ νὰ ἀποδίδῃ τὰ δέκα δουκάτα ἐτησίως καὶ ἂν ἢ κατάθεσις αὕτη τῶν 4 % κηρυχθῇ ἀπαλλακτέα ὑπὸ τῆς δημοσίας θελήσεως, τότε νὰ εἰσπραχθῇ τὸ ῥηθὲν κεφάλαιον ἀπὸ τρεῖς ἐπιτρόπους ἐκλεχθησομένους διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον παρὰ τῆς ὁμηγύρεως τῶν τεσσαράκοντα καὶ προσθήκης τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν καὶ νὰ τεθῇ εἰς ἓνα κουτί

vano nel monasterio di San Zorzi di Greci qui in Venetia un duchato per una p.u.v.t. acio preghino il sig. Iddio per lanima mia. Item lascio a Papapetro Cipriotto duchati dieci alano finche vivera acio sii obligato pregar il sig. Iddio per lanima mia di mio marito come anco per le anime di mio padre, madre, fratelli et figliola et morendo lui continui deto legato alli capelani di deta chiesa di San Zorzi di Greci che di tempo in tempo saranno con obbligo di dir ogni sabato una mesa et far lesequie con la solita imprecatione et questo intendo sii in perpetuo che percio li miei commissari siino obligati asegnar di tanto capital dal investito in Cecha ali depositi dele cinque per cento per la rendita di duchati diese alano in perpetuo et francandosi deto deposito per volonta publica li sii asegnato overo provisto tanto cavedal nel deposito del qtro per cento in Cecha ce rendo li sud.i duchati diese alano in ppetuo et francandosi anco eso deposito del qtro per cento per volonta pub.ca sii eso cavedal ascoso da tre com.ii da esser del.ti dal capitolo di quaranta et gionta dela chiesa di San Zorzi di Greci per eser posti in scrigno serato in deta

¹⁾ Τὸ Μοναστήριον τῶν Ἑλληνίδων Καλογραιῶν συνεστήθη τῷ 1596, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡτο περιορισμένος εἰς 13 καὶ εἰσήγοντο, ἐπὶ πληρωμῇ 500 δονκ. κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα 200 καὶ βραδύτερον μόνον 100, αἱ εὐγενεῖς νεάνιδες, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου τῶν 40 καὶ προσθήκης, ὅφ' οὗ ἐξελέγετο ἐπίσης καὶ ἡ καθηγουμένη.

κλειδωμένο ἐν τῇ ρηθείῳ ἐκκλησίᾳ καὶ Ἀδελφότητι καὶ νὰ τὸ ξαναεπενδύσουν ὅπως κρίνουν συμφερότερον οἱ τῆς Ὀμηγύρεως καὶ τὸ ἔσοδον νὰ εἰσπράττεται πάντοτε παρὰ τῶν ἐφημερίων ὡς ἄνω ἐλέχθη καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ἐγὼ δὲν ἤθελον ζῶσα ἔτι ἐκπληρώσει τὸ παλαιὸν τάξιμον δύο ῥάβδων ἀργυρῶν προοριζομένων διὰ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, ἵνα χρησιμεύσουν ὡς φωτοδοταί τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, θέλω νὰ τὸ ἐκτελέσουν οἱ ἐπίτροποί μου δαπανῶντες ἀπὸ τὴν περιουσίαν μου ἑκατὸν δουκάτα περίπου ἵνα κάμουν τὰς δύο αὐτὰς ῥάβδους καὶ νὰ τὰς στείλουν ὡς ἄνω, ἂν ἡ εἰρημένη πόλις ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Γαληνοτάτης αὐτῆς Δημοκρατίας, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ τοποθετηθῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ἵνα χρησιμοποιηθῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγίου ἐκείνου· ὁμοίως ἂν παρ' ἐμοῦ δὲν ἤθελε βοηθηθῇ διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς ἡ διὰ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἡ ἀτυχῆς Μπέτα, ἡ ὁποία εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν ἀσφαλείᾳ εἰς τὸ Μοναστήριον τῶν μοναχῶν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ὡς καὶ ἡ Μαριέτα ἡ κόρη τῆς τροφοῦ τῆς θυγατρὸς μου Μαριετίας καὶ ἡ Φραγκίσκα Μοναρίνα, ἡτις μὲ ὑπηρετεῖ ἤδη εἰς τὸ σπίτι, θέλω νὰ τὰς συνδράμουν οἱ ἐπίτροποί μου καὶ ἀφίνω νὰ δοθῶν εἰς τὴν ῥηθείσαν Μπέταν δονκ. 75 καὶ εἰς τὰς ἄλλας δύο δονκ. 25 εἰς ἑκατέραν διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῶν ἡ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἐφόσον ὁμως ἡ κάθε μία ἐξ αὐτῶν θὰ ζῇ μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τιμότητι καὶ δηλῶ ὅτι ἂν ἡ Φραγκισκίνα ἤθελεν ἀπαυδῆσαι νὰ μὲ ὑπηρετῇ ἡ ἡθελε μοῦ δώσει ἀφορμὴν νὰ τὴν ἐκδιώξω, νὰ στερηθῇ τοῦ κληροδοτήματος τούτου.

chiesa et scola per riinvestirlo come meglio parera a deto capitolo acio deto pro sii in ppetuo conseguito dali cap.ni come di sopra et si in caso non havessi io vivendo sodisfatto al mio nome di un paro di aste dargento che devo mandar a Corfu ala chiesa di San Spiridion acio siino adoperati per illuminar deto corpo santo di San Spiridion voglio che dali predeti miei Commis.i sii adempito et sotisfatto con spender dal mio haver duchati cento in c.a in far ese doi aste et mandarli come disopra mentre pero esa cita di Corfu continui eser soto il dominio di qsta Ser.ma Rep.ca che in altro caso siino poste a San Zorzi di Greci per servirsi in deta chiesa a honor di quel Santo. Item anco se da me non fose stata socorsa nel maritar o monacar Beta povera che al presente si attrova in salvo nel monasterio delle monache di San Zorzi di Greci et Marietta fia dela nena di mia figliola Marietina et Franceschina Monarina che al presente mi serve in casa voglio che da deti miei commis.i siino socorse a quali lasso a Beta sopradta duchati setanta cinque et ale altre doi duchati vinticinque per una al suo maritar o monacar mentre pero ciascheduna di ese viva con el timor de Dio et honoratamente dichiarando che si Franceschina si stufase a servirmi ovvero mi dase ocasion di mandarla via sii priva di dto legato. Item ali servitori et anco masere che si ritroverano in casa al tempo

Ὅμοίως εἰς τοὺς ὑπηρετάς καὶ ὑπηρετρίας ποῦ θὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸ σπίτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μου καὶ θὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου ἢ εἰς τὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἢ τοῦ συζύγου τῆς ἀδελφῆς μου, ἀφίνω δουκ. 5 εἰς τὸν καθένα ἐφάπαξ καὶ εἰς τὰς ὑπηρετρίας τέσσαρα ὑποκάμισα εἰς τὴν καθεμίαν. Εἰς τὸν κ. Μαξιμιλιανὸν τὸν ἀγαπητόν μας εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ἀφίνω δουκ. 10, ἵνα ἀγοράσῃ ἓνα δακτυλιδάκι ἢ ὅ,τι ἄλλο ἵνα τὸ κρατῇ πρὸς ἀνάμνησίν μου. Εἰς τὴν θαλαμηπόλον μου Καικιλίαν ἥδη σύζυγον τοῦ κ. Ἀντωνίου Τζινέτι ἀφίνω τέσσαρα ἀπὸ τὰ ὑποκάμισά μου καὶ τὰ ἄλλα ἐνδύματα, ἀσπρόρρουχα καὶ μάλλινα φορέματά μου νὰ δοθοῦν τὰ πάντα διὰ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην καὶ διὰ τὴν ψυχὴν μου, εἰς πτωχὰς νεάνιδας ἀγάμους καὶ εἰς ἄλλας ἀκόμη πτωχὰς γυναῖκας καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς προικὸς μου καὶ κάθε ἄλλο κεφάλαιόν μου τόσον ἐπενδεδυμένον ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ εἰς τὴν παρ' αὐτῷ κατάθεσιν, ὅσον οἶονδῆποτε ἄλλο τῶν ὑπαρχόντων μοι, χρήματα, μετοχαί, ὁμολογίαι τῆς κυριότητός μου ἢ ὅ,τι δῆποτε ἤθελε περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν μου, θέλω τὸ πᾶν νὰ χωρισθῇ εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ ἓν θὰ εἶναι τῆς κόρης μου Μαρίας καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ἀδελφοῦ μου Νικολάου καὶ ὡς ἐπιτρόπους καὶ ἐκτελεστὰς τῆς παρούσης μου διαταγῆς καὶ θελήσεως θέλω καὶ παραγγέλλω νὰ εἶναι ὁ ἐξοχώτατος κ. Βενέδικτος Σοράντζο γαμβρὸς μου μετὰ τῆς γυναικὸς του καὶ κόρης μου Μαρριετίας, ὁ κ. Φραγκῖσκος Νεγροπόντε καὶ ὁ κ. Νικολὸς Γονέμης ἀδελφός μου, τοὺς ὁποίους παρακαλῶ νὰ θελήσουν ἠνωμένοι καὶ σύμφωνοι νὰ ἐκτελέσουν ὅσα ἄνω διέταξα καὶ αὕτη εἶναι ἡ θέλησίς μου.

Ἐγὼ ἡ Μαρία Φλαγγίνη βεβαιῶ τὰ ἄνω.

dela mia morte al mio servitio e di mio fratello et cognato lassio duchati cinque per uno per u.v.t. et ale done quatro dele mie camise per una. A missier Massimilian nostro amorev.mo per segno damor lassio duchati diese acio si compri un aneieto o altro da tenir per mia memoria. A Cecilia mia camer.a ora moglie del sig. Antonio Gineti lasso quatro dele mie camise e traverse et vesture e drapi di mio aso si diino tute per lamor mi Dio per lanima mia spartendole a povere pute da maritar che siino bisognose et anco ad altre done povere et il restante dela mia dotta et ogni altra suma di cavedal cosi investito in cecha nel deposito di esa come qualsiasi roba, dinari, ationi, ragioni pertinenti a me et che spetar mi potesse in qualsisia tempo et caso tuto voglio sia diviso in due parti luna de le quali sia di mia figliola Marieta et l'altro di mio fratello sig. Nicolo et per commissari esecutori della presente mia ordination et volonta voglio et ordino siino l'Ill.mo Sig. Benetto Soranzo mio genero con Mariettina sua moglie mia figliola, il sig. Francesco Negroponte et il Sig. Nicolo Goneme mio fratello, i quali prego voler unitamente et concordevolmente seguir quanto di sopra ordinato et questa è la mia volonta.

Io Maria Flangini afermo quanto di sopra.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 1649 ἡνδ. 2^α ἡμέρα Πέμπτη τοῦ μηνὸς Μαρτίου εἰκοστῇ δευτέρῃ, ἐν Ριάτιῳ. — Εὐρισκομένη ἐγὼ ἡ Μαρία Φλαγγίνη τοῦ ποτε Βερνάρδου Γονέμη χήρα τοῦ ἔσοχ. Θωμᾶ Φλαγγίνῃ υἱῆς τὸν νοῦν κ.λ.π., ἐκάλεσα παρ' ἐμοὶ τὸν κ. Γρηγόριον Μπιανκόνη Ἐνετὸν Συμβολαιογράφον καὶ παρουσίᾳ τῶν προσυπογεγραμμένων μαρτύρων ἐπέδωκα τὴν διαθήκην μου ἣν ἔγραψα ἰδιοχείρως καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ θελήσῃ νὰ τὴν διαφυλάξῃ καὶ παρουσιαζομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου κ.λ.π. κ.λ.π.

Ἐγὼ Ἀντώνιος Πόζι ῥάπτης ὑπῆρξα μάρτυς ὀρκισθεὶς καὶ παρακληθεὶς.

Ἐγὼ Γεώργιος Πόνα τοῦ ποτε Ἀντωνίου ὑπῆρξα μάρτυς ὀρκισθεὶς καὶ παρακληθεὶς.

Ἐγὼ Γρηγόριος Μπιανκόνους Ἐνετὸς Συμβολαιογράφος.

Ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ¹⁾ τὴν 12^{ην} Αὐγούστου 1652 ἡμέραν Δευτέραν.

Διαθήκη Μαριέττας Σοράντζου ²⁾

τὸ γένος Θωμᾶ Φλαγγίνῃ.

Ἰουλίου 20, 1654. — Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας . . . . ἔχουσα κάμει ἐγὼ ἡ Μαριέττα Φλαγγίνη, σύζυγος τοῦ ἔσοχωτάτου Βενεδίκτου Σοράντζου, ἥδη τὴν διαθήκην μου, ἀλλ' ἐπειδὴ θέλω νὰ εἶναι ἄκυρος ἐκείνη, ἔγραψα τὴν παροῦσαν . . . . 1^{ον} ἀναθέτω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Κύριον τὸν Θεόν, εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν . . . . Θέλω νὰ ταφῶ ὅπως καὶ ὅπου ἀρέσει εἰς τὸν προσ-

Anno ab incarnatione Domini N. Jesu Christi 1649, ind. doi die vero Jovis vigesima secunda Martis, R.ti. — Essendo io Maria Flangini del q. Bernardo Goneme relitta del ecc. Tomaso Flangini sana ecc. ecc. ho fatto chiamar d. Gregorio Biancoli nod. Ven. et alla presenza delli infr.i testim.i ho presentato il mio test.o fatto scriver di mia propria mano et l'ho pregato di voler conservar et vendendo il caso ecc. ecc.

Io Antonio Posi sartor fui testimonio giur. et preg.

Io Giorgio Pona q. Antonio fui testimonio g. et p.

Ego Gregorius Blanconus Not.us Venetus.

Die Lune 12 Augusto 1652 publicatum fuit viso cadavere.

¹⁾ Εἰς τὸ βιβλίον θανάτων τῆς Ἐκκλ. Ἀγ. Μαρίας Τζομπενίγο ἀνεύρομεν τὴν κάτωθι ἐγγραφὴν: «ἡ ἔσοχωτάτη Κυρία Μαρία Γονέμη χήρα τοῦ ποτε ἔσοχωτάτου Θωμᾶ Φλαγγίνῃ ἐτῶν 55, ἐκ πυρετοῦ ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν. Ἰατροὶ Ρότα καὶ Σκουαδρόν. 15 Αὐγούστου 1652».

²⁾ Archivio di Stato, atti Notaio Biancoli Gregorio, Busta 155 Test.o N° 163.

φιλέστατον σύζυγόν μου Βενέδικτον, τὸν ὁποῖον ἐγκαθιστῶ γενικὸν κληρονόμον καὶ ἐκτελεστὰς διορίζω τὸν ῥηθέντα σύζυγόν μου καὶ τὸν κύριον Θωμᾶν Βάλλι.

Ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Φιέσσο, πλησίον τῆς Πάδοβας».

Ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ Νεκροῦ τῇ 23 Ἰουνίου 1661, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ὁ Συμβολαιογράφος Γρηγόριος Μπιανκόνι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΙ

Ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας ὁ Φλαγγίνης ἤρχισεν ἀναμιγνυόμενος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἧς τὰ μέλη, ὥς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράψαμεν, συνεχόμενα κατὰ διетίαν, ἀνεδείκνυνον διὰ ψηφοφορίας τὸν Σύλλογον τῶν τεσσαράκοντα καὶ προσθήκης, ἐξ οὗ πάλιν διὰ ψηφοφορίας προήρχετο κατ' ἔτος τὸ Προεδρεῖον, ὅπερ διώκει τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἀδελφότητος.

Οὗτος, εἰκοσαέτης μόλις, ἐξελέγη τῇ 4 Ἰουνίου 1598 ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὥς εἰς ἕκ τῶν ἐννέα ἀντιπροσώπων Κερκύρας εἰς τὸν Σύλλογον καὶ φέρεται ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ πρακτικὰ ὥς Θωμᾶς Ἀποστόλου (Tomaso de Apostolo). Καὶ ἀναδεικνύεται συνεχῶς ὥς τοιοῦτος, μέχρι τοῦ 1606 ὅτε τὴν 25 Ἀπριλίου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐκλέγεται, ὑπὸ τὸ ὄνομα Θωμᾶς Φλαγγίνης, ὥς εἰς τῶν 12 συμβούλων τοῦ Προεδρείου

20 Luglio 1654.— Nel nome della Santa Trinita e della Beata Vergine Maria.... havendo io Marietta Flangini, consorte dell' Ecc^{mo} Benetto Soranzo, già fatto il mio Testamento, ne intendendo che quello habbia luoco, ho scritto il presente ..... primo: raccomando l'anima mia al Sigr Iddio, alla B^{ta} Vergine Maria. ... Voglio esser sepolta dove e come parerà al Sigr Benetto mio delittissimo consorte .... Erede universale costituisco detto mio consorte et esecutori voglio che siano l'ecc^{mo} Sigr Benetto et il Sigr Tomaso Valli.

«Fatto in Villa Fiesso vicino a Padova...».

Il Notaio Gregorio Bianconi.

Publicatum fuit viso cadavere ¹⁾ 23 Juni 1661 die Jovis.

¹⁾ Εἰς τὸ βιβλίον θανάτων τῆς ἐκκλησίας Ἀγίας Μαρίνης Τζομπενίγο ὑπάρχει ἡ κάτωθι ἐγγραφὴ: 23 Ἰουνίου 1661. «Ἡ ἐξοχωτάτη καὶ ἐκλαμπροτάτη Μαριέτα Φλαγγίνη σύζυγος τοῦ ἐξοχωτ. καὶ ἐκλαμπροτάτου Βενεδίκτου Σοράντζο ἐτῶν 38. Ὑπέφερεν ἀπὸ ἀρθρίτιδα καὶ ἐσχάτως ἐκ πυρετοῦ. Ἐντὸς 8 ἡμερῶν. Ἰατροὶ Ρότα καὶ Ταλαμόνι. Θά τὴν θάψῃ ὁ ἐξοχώτατος κύριος προουκαροτὸρ Soranzo».

(degano ή decano). Ὡς τοιοῦτος ἐξελέγη καὶ μετὰ δύο ἔτη, ἤτοι τὴν 30^{ην} Αὐγούστου 1608, μετὰ τρία δὲ ἔτη, τοῦτέστι τὴν 7^{ην} Ἀπριλίου 1611 ὡς ἐλεγκτῆς (sindico). Καὶ δὲν παύει ἀκολούθως νὰ ἐκλέγεται ὡς εἰς ἐκ τῶν 40 καὶ προσθήκης, τὴν δὲ 6^{ην} Μαρτίου 1619 ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν μελῶν τοῦ Σύλλογου τὸν ἀναβιβάζει εἰς τὸ δεύτερον ἀξίωμα τῆς Ἱεραρχίας ἤτοι τὸ τοῦ Γκοβερνατόρου, καὶ μετὰ τετραετίαν, ἤτοι τὴν 20^η/₃₀ Νοεμβρίου 1623, ὁ Φλαγγίνης ἀναδεικνύεται εἰς τὸ ὑπατον ἀξίωμα τοῦ προέδρου (Guardian Grande).

Τὸ πνεῦμα τῆς φειδοῦς καὶ τῆς οἰκονομίας ὅπερ τὸν διέπνεε καθ' ὅλην του τὴν σταδιοδρομίαν, δὲν ἔλειπε νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ ἐπὶ τῶν Κοινοτικῶν πραγμάτων. Καὶ ἰδοὺ τὴν 3 Νοεμβρίου 1624 συγκαλεῖ τὸν Σύλλογον καὶ ὑποβάλλει τὴν κάτωθι πρότασιν: Ἐπειδὴ, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν βιβλίων τῆς διαχειρίσεως τῆς Σεβασμίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ Ἀδελφότητος ¹⁾ (Scola) ἔδαπανήθησαν μερικὰ κεφάλαια τὰ ὅποια ὄφειλον νὰ παραμείνουν κατατεθειμένα καὶ νὰ χρησιμοποιεῖται μόνον τὸ διάφορόν των, ὡς ἄλλως τε εἶναι ἡ θέλησις τῶν διαθετῶν καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνακουφισθοῦν ἡ τε Ἐκκλησία καὶ ἡ Σχολὴ ἡμῶν καὶ ἵνα μὴ λαμβάνουν χώραν παραβάσεις, ἀλλὰ τοῦναντίον δέον νὰ δοθῇ εὐκαιρία καλοῦ παραδείγματος, εἰς τρόπον ὥστε οἱ διάδοχοί μας εἰς τὴν διοίκησιν ταύτην νὰ ἔχουν ζῆλον νὰ ἀκολουθήσουν ὁμοίως, προτείνει ὁ Πρόεδρος Θωμᾶς Φλαγγίνης, ἵνα τὰ χρήματα ἅτινα εὐρίσκονται εἰς τὸ Ταμεῖον, ἐπενδυθοῦν καὶ κατατεθοῦν ἐν τῷ Δημοσίῳ Θησαυροφυλακείῳ, εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν 5 % καὶ ἡ ἀπόδειξις τῆς καταθέσεως ταύτης δέον νὰ τεθῇ ἐν τῷ Χρηματοκιβωτίῳ μαζὺ μὲ τὰς ἄλλας καὶ νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἡ ἀπόδειξις αὕτη οὔτε καὶ τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ νὰ φυλάσσωνται πάντοτε καὶ οὕτω δέον νὰ ἐξακολουθήσουν καὶ οἱ διάδοχοι ἡμῶν εἰς τὴν διοίκησιν... » Καὶ ἡ πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ διὰ ψήφων 31 κατὰ 4 ²⁾.

Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκλέγεται εἰς τὸν Σύλλογον τῶν 40 καὶ προσθήκης. Τὴν 15^η/₂₅ Ἰανουαρίου 1625 προκειμένου νὰ ἐκλεγοῦν δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀδελφότητος, οἱ ὅποιοι, μαζὺ μὲ τοὺς δύο ἐλεγκτάς, ἐπρόκειτο νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν ἀγορὰν τῶν παρακειμένων τῇ ἐκκλησίᾳ οἰκιῶν τῶν εὐγενῶν Φοσκαρίνι, εἰς ἐκ τῶν δύο ἐκλεγέντων εἶναι καὶ ὁ Θωμᾶς Φλαγγίνης. Καὶ φθάνομεν εἰς τὴν 29 Νοεβρίου 1626 καθ' ἣν συνετάγη τὸ κάτωθι πρακτικόν, ὅπερ δημοσιεύομεν εἰς τε τὸ ἀρχικὸν κείμενον καὶ ἐν μεταφράσει, διότι ἔγινε τῇ ὑποδείξει τοῦ Φλαγγίνη καίτοι δὲν ἦτο πρόεδρος καὶ διότι εὐρίσκομεν τὴν ἰδίαν φρασεολογίαν τὴν ὁποίαν θὰ συναντήσωμεν περαιτέρω καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ του ὡς πρὸς τὴν σύστασιν ἀνωτέρου Ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος ἐν Βενετίᾳ:

«Τὸ ἔθνος ἡμῶν, εἰς τὸ ὁποῖον πάντοτε ἠνθήσαν αἱ ἐπιστῆμαι, εὐρίσκεται κατὰ τοὺς παρόντας καιροὺς, λόγῳ τῆς Τουρκικῆς πιέσεως, εἰς τοιαύτην κακὴν κατάστασιν, ὥστε ἐναργεστάτῃ φαίνεται ἡ κατάπτωσις, διότι δὲν ὑπάρχει μέρος ὅπου νὰ δύνανται

¹⁾ Αἱ Ἀδελφότητες ἐν Βενετίᾳ, αἱ ὁποῖαι εἶχον πάντοτε ἓνα ἅγιον Προστάτην, ὀνομάζοντο Scole.

²⁾ Capitolare III. Ἀρχεῖον Ἑλλήν. Κοινότητος.

νὰ ἐκπαιδεύονται καὶ νὰ μορφώνωνται, μάλιστα, ἐκδηλώνονται ἤδη ἐπιβλαβέσταται θεωρίαι καὶ καινοτομίαι, διότι πολλοὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης μεταβαίνουν εἰς ξένας χώρας καὶ ἐκπαιδεύονται παρὰ διδασκάλων κακοήθων, ἐμποτιζόμενοι οὕτως οἱ νεαροὶ αὐτοὶ σπουδασταὶ μὲ διεφθαρμένα ἦθη ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἔκτακτον στοργὴν καὶ προστασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἡ Γαληνοτάτη αὕτη Δημοκρατία, τῆς ὁποίας ὁ καθείς διαπιστώνει εἰς κάθε περίστασιν τὴν ἀπέραντον μεγαθυμίαν, προτιθέμεθα ἤδη νὰ ἐξεύρωμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν, χάρις εἰς τὴν ὑπέροχον σύνεσίν της, δύναται νὰ ἰδρυθῇ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐν Κολλέγιον ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ ἡμποροῦν νὰ ἐκπαιδεύονται οἱ νέοι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, κατὰ τὰς δυνάμεις καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ θὰ εἶναι περισσότερα ἢ ὀλιγώτερα, εἰς τὸ ὁποῖον Κολλέγιον νὰ προσκληθοῦν τρεῖς, τέσσαρες Ἕλληνες διδάσκαλοι ἢ ὑπήκοοι ἢ πρόσωπα ἀφοσιωμένα εἰς ταύτην τὴν Γαληνοτάτην Κυριαρχίαν, μὲ τὴν συμβουλήν, ἀρωγὴν καὶ προστασίαν τοῦ ἡμετέρου Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ θὰ ἀμείβωνται μὲ μίαν κατάλληλον μισθοδοσίαν καὶ θὰ διδάσκουν τοὺς εἰρημένους νέους τοῦ ἔθνους καὶ ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι θὰ ἡμποροῦμεν νὰ ἐλπίσωμεν ἀπὸ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς Αὐτοῦ Γαληνότητος, εἶναι ἀνάγκη ἵνα

«La Nation nostra che sempre ha fiorito di scienze, s'attrova nei tempi prnti per l'oppression de Turchi a così mal stato che si vede manifes.ma la declinatione per non vi esser loco ove possino andare ad instruirsi et documentarsi, anzi si vedino nelli tempi prnti pernicios.mi introductioni, poichè molti astretti da necessità, capitano in paesi esteri sotto precettori mal affetti imbevendosi giovani loro allievi di seditiosi costumi con molto pregiudizio della nation et provvedendo noi l'affetto straordinario et la protetion che tiene de tuti li Greci qsta Ser.ma Rep.ca della qual sicome deve ognuno in ogni loco precisare l'infinita Sua munificenza così condivenimo anco investigar modo col qual mercè alla Sua Sublime Prudenza si possa instituire in qsta città un Collegio nel qual possino instruirsi i giovani della Nation Greca et più et meno secondo le forze et rendite si renderan maggiori o minori nel qual sian condotti tre, quattro maestri Greci o suditi o persone ben affette a qsto Ser.mo Dom.o col consiglio agiuto et protetion del nostro Rev. mo Arciv.o, con quella recognitione che parerà conveniente, acciò questi insegnar debbino et instruir li predetti giovani della nation e perchè oltre quello che dalla pietà di Sua Ser.tà si potrà sperare, è necessario che tutta la Nazione soccorra così santa et degna opera, come anco il simile fu fatto quando fu fabricata la Chiesa nostra, aciò oltre il salario de maestri et affitto della casa si possa anco provveder a chi per povertà fosse inclinato a studii. Landerà parte che mette il Mco Sig. Geronimo Giustinian G. G. che a laude del Sig. Dio et a eterna gloria di qsta Ser.ma Rep.ca, sii datto auttorità all'ecc.mo Sig. Tomaso Flangini che a nome di

σύμπαν τὸ Ἔθνος βοηθήσῃ τόσον ἄξιον καὶ ἅγιον ἔργον, ὥς ἄλλως τε ἐγένετο κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, μὲ τὸν σκοπὸν ἵνα, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ τῶν διδασκάλων καὶ ἐνοικίου τοῦ καταστήματος, νὰ δύνανται νὰ τυγχάνουν συνδρομῆς ὅσοι, λόγῳ πτωχείας, ἤθελον ἔχει κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα, διὰ ταῦτα ὑποβάλλει πρότασιν ὁ μεγαλοπρεπὴς ¹⁾ κ. Ἰερώνυμος Γιουστινιάν, πρόεδρος ἵνα πρὸς αἶνον Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς αἰωνίαν δόξαν τῆς Γαληνοτάτης ταύτης Δημοκρατίας, δοθῇ ἡ πληρεξουσιότης εἰς τὸν ἐξοχώτ. κ. Θωμᾶν Φλαγγίνην ὅπως ἐν ὀνόματι δλοκλήρου τοῦ ἔθνους μας, δυνηθῇ νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Ἐκλαμπροτάτου Κολλεγίου καὶ ὅπου ἄλλοῦ παροῦσιασθῇ ἀνάγκη, μαζὺ μὲ τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐκλιπαρήσῃ καὶ ἱκετεύσῃ μὲ πᾶσαν ὑποταγὴν τὸν Γαληνότατον Πρίγκηπα, ὅπως μὲ τὴν συνήθη μεγάλυμον στοργὴν Του πρὸς τὸ ἡμέτερον πιστότατον καὶ λίαν ἀφοσιωμένον ἔθνος, εὐδοκήσῃ καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνέγερσιν ἐνὸς Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, μὲ ἐκείνους τοὺς τρόπους, κανόνας καὶ διατάξεις τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τούτου, ὅπου νὰ ἐκπαιδεύωνται οἱ νέοι ἐναρέτως καὶ νὰ ἀπο-

tutta la Nazione nostra possa supplicar et comparir nell' Ecc.mo Col.o et in dove più bisognerà insieme anco col G.G. e Rev.mo Sig. Arc.o et ivi implorar con ogni sommissione che Sua Ser.tà col solito Suo Benign.o affetto verso la nostra fidel. ma et divot.ma Nazione si degni suffragar l' eretione di un Collegio de Greci in qsta città con quei modi, regole et ordini che saranno proprii et adeguati per la bona cura de d.o loco et acciò s'allevino questi virtuosamente et con la debita dev. on verso il pub.o et verso la Nation, con la presente parte s'intendi obligata tutta la robba de raggion de Greci che sotto qualsivoglia nome e di qualsivoglia sorti capiterà di Levante havuto rispetto alle qualità delle robbe et così anco le navi de Greci che siino tassate iusta la loro condition, essendo robba grossa di pagar duc. 4 per sacco o cao et delle sede et altre robbe sottili duc. 12 acìò tanto più degnamente si possa construir et perfetionar così santa opera, dovendo quello che si caverà da qsta contributione esser posto in un scrigno a parte nè servir debba ad altro effetto nè per altro che per qsta sola opera mentre anco dalla Pub.ca Benignità ne sii sumministrato qualche per tal effetto altre volte contribuito altrove così dal Vescovado di Chissamo sotto la Canea come d'altro et inoltre anco si facci un Rodolo perchè ognun possa conforme alle sue forze far qualche contrib. on annuale et anco di pnte et anco si procuri con l'agiuto di Sua Ser.tà che li Monasteri et benefici di Levante che s'attrovan in buona fortuna ne faccino quelle contribution che si conviene a così santa opera». Et fu mandato il bossolo et per la parte de si si trovarono 32 et contro 1.

¹⁾ Ὁ Πρόεδρος εἶχε τὸν τίτλον τοῦ Magnifico.

κτοῦν τὴν δέουσαν στοργὴν καὶ ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὡς καὶ τοῦ ἔθνους. Μὲ τὴν παροῦσαν πρότασιν νὰ ὑποχρεωθῇ τοῦ λοιποῦ κάθε ἐμπόρευμα διὰ λογαριασμὸν Ἑλλήνων ποὺ ἤθελε καταφθάσῃ ἐκ τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς ὑπὸ οἰονδήποτε ὄνομα καὶ οἰονδήποτε εἶδος, λαμβανομένης ὑπ' ὅσιν τῆς ποιότητος τῶν ἐμπορευμάτων – καὶ τὰ πλοῖα τὰ ἑλληνικὰ νὰ φορολογηθοῦν ἐπίσης ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς των – ἂν μὲν εἶναι χονδρὰ ἐμπορεύματα νὰ πληρώνουν δουκ. 4 τὸν σάκκον ἢ δέμα καὶ ἐπὶ τῆς μετάξης καὶ ἄλλων παρομοίων λεπτῶν δουκ. 12, ἵνα μὲ τὸ μέσον τοῦτο ἔτι μεγαλοπρεπέστερον ἀνεγερθῇ καὶ τελειοποιηθῇ τὸ τόσον ἅγιον αὐτὸ οἰκοδόμημα καὶ ὅ,τι εἰσπραχθῇ ἀπὸ μίαν τοιαύτην εἰσφορὰν δέον νὰ ἐναποτεθῇ ἐντὸς ξεχωριστοῦ κιβωτιδίου καὶ οὔτε θὰ ἡμπορῇ νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἄλλον σκοπόν, εἰμὴ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἀποκλειστικῶς, ἐνῶ ταῦτοχρόνως ἡ Δημοσία Μεγαθυμία θὰ εὐδοκήσῃ νὰ μᾶς χορηγῇ ὅ,τι καὶ ἄλλοτε ἐχορήγησεν ἀλλαχοῦ, τόσον ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς Κισσάμου παρὰ τὰ Χανιά ὡς καὶ ἄλλοθεν καὶ νὰ γίνῃ καὶ ἐν βιβλίον εἰσφορῶν ἵνα ἐγγράφῃ τις ἐτησίως ὅ,τι αἱ δυνάμεις του ἐπιτρέπουν καὶ τώρα νὰ γίνῃ ἐνέργεια ὥστε καὶ τὰ Μοναστήρια καὶ ἄλλα ἀγαθοεργὰ καταστήματα τῆς Ἀνατολῆς, τὰ εὐποροῦντα, νὰ κάμουν μίαν βοήθειαν ἀρμόζουσαν διὰ τόσον ἅγιον ἔργον». Ὑπὲρ τοῦ ναὶ 32, ὑπὲρ τοῦ ὅχι εἷς καὶ ἡ πρότασις ἐψηφίσθη, ἀλλ' ἀτυχῶς τὸ μεγαλουργὸν σχέδιον τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνῃ – ὅστις ἔκτοτε εἶχε συλλάβει ἐν τῇ πατριωτικῇ του διανοίᾳ τὴν ἰδέαν τῆς δημιουργίας ἀνωτέρου Ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐν Βενετίᾳ καὶ ἦν ἐπραγματοποίησε μετὰ εἴκοσι περίπου ἔτη – τὸ μεγαλουργόν, λέγομεν, σχέδιον προσέκρουσε τίς οἶδε εἰς ποῖα προσκόμματα καὶ ἔμεινεν ἀνεκτέλεστον.

*
* *

Καὶ δὲν ἔπαυσεν οὐδέποτε ἡ ἀνάμιξις τοῦ Φλαγγίνῃ εἰς τὰ Κοινοτικά. Οὕτω τὴν 28 Δεκεμβρίου 1626 ἐξελέγη εἷς ἐκ τῶν 12 τῆς Πρωτοκαθεδρίας (decano) καὶ τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1627 ὡς ἐλεγκτής. Τὴν 19 Μαρτίου 1630 πάλιν ὡς decano, τὴν δὲ 24 Μαΐου 1632 ὑποβάλλει ὑποψηφιότητα ὡς Γκοβερνατόρος ἀλλ' ἀπέτυχε, καίτοι τοῖς ἐπανελήφθη ἡ ψηφοφορία. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος (26 Δεκεμβρίου 1633) δὲν ἐξελέγη ὡς Γκοβερνατόρος, καίτοι τόσα καὶ τόσα εἶχε προσόντα καὶ τοιαύτην εἶχε καταλάβει κοινωνικὴν θέσιν. Ἀλλὰ τὰ μέλη τοῦ μικροσκοπικοῦ τούτου Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, ἐνθα τὸ πᾶν ἐμετρεῖτο εἰς τὰ «κουκιά» ἢ «μπόσολι» ὡς τότε ἔλεγοντο, οὐκ ἠβουλήθησαν συνιέναι.

Μετὰ τρία ἔτη, ἤτοι τὴν 6 Ἀπριλίου 1636 ὁ Φλαγγίνῃς ὑπέβαλεν ὑποψηφιότητα Προέδρου, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ προϋτιμήθη, ὡς πλειοψηφίσας, ὁ σύγγαμβρός του Φίλιππος Τζιμπλέτι ἐκ Κύπρου. Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ἀποτυχίαν ἐξακολουθεῖ νὰ πολιτεύηται. Οὕτω τὴν 16 Ἀπριλίου 1636 ἐξελέγη ὡς εἷς τῶν δώδεκα καὶ τῷ 1640 Ἀπριλίου 10^η, προκειμένου νὰ ἀνοικοδομηθοῦν ¹⁾ αἱ παλαιαὶ οἰκίαι αἱ ἀγορασθεῖσαι

¹⁾ Τὴν 19 Αὐγούστου 1640 ὁ Σύλλογος συνήλθεν ἵνα κρίνῃ ἐπὶ τῶν σχεδίων αὐτὰ ὑπέβαλεν

παρὰ τῶν εὐγενῶν Λουδοβίκου καὶ Πέτρου Φοσκαρίνι, ἐκλέγονται τέσσαρες πληρεξούσιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Φλαγγίνης, ὅστις τὴν 25 Μαρτίου 1642 ἀνέρχεται διὰ δευτέραν φοράν εἰς τὸ ὑπατον ἀξίωμα τῆς Ἀδελφότητος ἥτοι τοῦ Προέδρου· ἀλλ' ἐπειδὴ, λόγῳ πολλῶν του ἀσχολιῶν, δὲν δύναται νὰ κρατῇ τὸ ταμεῖον εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν, ἀνατίθεται τοῦτο, τῇ συγκαταθέσει τοῦ Φλαγγίνη, εἰς τὸν Δημήτριον Ξενάκη, κατόπιν τῆς καθιερωμένης ἀπαραιτήτου ψηφοφορίας.

Πλὴν ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τοῦ Longhena ἦτο ὑπερβολικὴ. Τὸ ταμεῖον τῆς Κοινότητος ἦτο καὶ πῶς ἀναιμικόν, διὰ τὰ ἀντιμετωπίσει τοιαύτας ἀνάγκας. Καὶ ἀφοῦ εἶχε προστρέξῃ ὁ Σύλλογος εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδοβλαχίας καὶ πάσης Οὐγγαρίας Ματθαῖον Βοεβόδαν τῇ 22 ἑβρ. 1641 καὶ ἔλαβεν ὡς βοήθημα 10 σάκκους κηροῦ μελισσῶν, ἥτοι ὀκτάδας ἑπτακοσίας¹⁾ καὶ μὲ τὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολήν, εἶχεν ἀποστείλει δύο ἀργυρᾶς κανδήλας μὲ παράστασιν τοῦ Ἁγ. Νικολάου καὶ Ἁγίου Γεωργίου – μίαν διὰ τὸν ἡγεμόνα καὶ μίαν διὰ τὴν σύζυγόν του – (τῇ 28 Ἰουνίου 1642) – ἥδη, προτάσει τοῦ Προέδρου Φλαγγίνη, ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ ἐκκλησιᾷ καὶ νὰ ζητηθῇ ἡ ὑψηλὴ βοήθεια τοῦ «Ἀνωτάτου καὶ Μεγάλου Προστάτου τοῦ ἡμετέρου Ἐθνους καὶ τοῦ ἡμετέρου δόγματος ἥτοι τοῦ Εὐσεβεστάτου, Ἐνδοξοτάτου καὶ Ἐκκλησιολογικῶν Αὐτοκρατόρος καὶ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Μοσκοβίας».

*
* *

Ἀλλὰ καὶ νέος ἄνεμος οἰκονομίας πνέει εἰς τὴν Κοινότητα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Φλαγγίνη, ὅστις προτείνει νὰ παύσῃ τὸ περιττὸν ἔξοδον τῆς παρασκευῆς καὶ παραθέσεως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ κολλύβων δις τοῦ ἔτους, δι' ἃ δαπανῶνται Δουκ. 50 ἑτησίως. Ἀλλ' εἰς τὴν Συνεδριάσιν τοῦ Συλλόγου, ἐνεφανίσθη ὁ ἐξ Ἡπείρου μέγας εὐεργέτης καὶ μέγας ἐπίσης φιλόανθρωπος ὁ Ἐπιφάνιος ὁ Ἡγούμενος ὅστις ἀνέλαβε νὰ παρασκευάζῃ ἰδίᾳ δαπάνη τὰ κόλλυβα καὶ οὕτως ἀποφασίζεται νὰ ἐξοδεύῃ ὁ Σύλλογος μόνον 5 δουκάτα κατ' ἔτος. Μετὰ τὴν προεδρείαν, ὁ Φλαγγίνης ἐξελέγη τὴν 19 Μαρτίου ὡς εἰς ἐκ τῶν δώδεκα καὶ τὴν 19 Νοεμβρίου 1645 καὶ 8 Ἰουλίου 1646 ὡς ἐλεγκτὴς καὶ ὡς τοιοῦτος ἀνεδείχθη καὶ τὴν 19 Μαρτίου 1647 μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Νεγροπόντη, ὅστις παραιτεῖται καὶ ζητεῖ νὰ διορισθῇ ἄλλος πρὸς ἐξέλεξιν τοῦ ταμείου, διότι ὁ ἕτερος ἐλεγκτὴς Θωμᾶς Φλαγγίνης εἶναι πρωτεξάδελφός του. Τὴν 3 Δεκεμβρίου 1647 ἐξελέγη ὡς εἰς τῶν 12, τὴν 15 Μαρτίου 1648 ὑπέβαλεν ὑποψηφιότητα ὡς πρόεδρος, ἀλλὰ δὲν

ὁ ἀρχιτέκτων Baldissera ὁ οἰκοδομήσας τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ὑγείας (Chiesa della Salute) ἀλλὰ δὲν συνεκεντρώθη ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς ψήφων καὶ ἡ ἀπόφασις ἀνεβλήθη. Κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίαν ὑπέβαλε δύο σχέδια καὶ ὁ Pietro Betinelli, ἀλλὰ τὴν 22 ἑβρ. 1641 συνῆλθε καὶ πάλιν ὁ Σύλλογος καὶ ἐνέγκρινε τὰ τοῦ Longhena.

¹⁾ Ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τῆς 12 Ἰουνίου 1644 μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ Βοεβόδας ἔστειλε καὶ δεύτερον φορτίον Κηροῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Κοινότητος, ἡ ὁποία ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν δύο αὐτῶν ἀποστολῶν εἰσέπραξε Δουκάτα 1060 καὶ grossi 12.

ἐπέτυχε, συγκεντρώσας ἐπὶ 50, μόνον δέκα εὐνοϊκὰς ψήφους!! Τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1648¹⁾ ἀπέτυχε καὶ εἰς τὴν ὑποψηφιότητα ἐλεγκτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐτήρησε καμμίαν μνησικακίαν καὶ μετὰ τινὰς μῆνας ὅτε ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ἐξεδήλωσε κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν ὅλα τὰ πληροῦντα τὴν καρδίαν του φιλοπάτριδα καὶ φιλάνθρωπα αἰσθήματα, διαθέσας ἅπασαν τὴν περιουσίαν ὑπὲρ τοῦ προσφιλεστάτου Ἑθνους του καὶ δημιουργήσας οὕτως, αἰωνίαν τὴν μνήμην του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΤΟ ΦΛΑΓΓΙΝΙΑΝΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ²⁾

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μοναχοκόρης τοῦ Φλαγγίνη, Μαριέττας, ἡ διαχείρισις, συμφώνως τῇ διαθήκῃ, ἔδει νὰ περιέλθῃ εἰς τοὺς τρεῖς ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ εὐαγῶν Καθιδρυμάτων Ἐπιμελητὰς, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐχρειάζετο ἡ ἄδεια τῆς Γερουσίας, ἣτις πράγματι συνελθοῦσα, ἓνα μόλις μῆνα μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μαριέττας, ἐξέδωκε τὴν 27 Ἰουλίου 1661³⁾ ἐν τιμητικώτατον διὰ τὸν διαθέτην ψήφισμα, δι' οὗ ἀνελάμβανεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς τὴν περιουσίαν τοῦ Φλαγγίνη καὶ ἀνέθετεν εἰς τοὺς Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων ὅπως, ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ μοναδικοῦ ἀπομείναντος ἐκτελεστοῦ Βενεδίκτου Σοράντζου, προβοῦν εἰς τὴν πώλησιν τῶν κτημάτων, ἐπίπλων κ.λ.π. συγκεντροῦντες τὸ προῖόν εἰς κατάθεσιν παρὰ τῷ Δημοσίῳ θησαυροφυλακίῳ. Ὡς πρὸς δὲ τὸ Ἱεροσπουδαστήριον, ἡ Γερουσία ἀνέθηκε, διὰ τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος, εἰς τοὺς Ἀναμορφωτὰς τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Παδούης ἵνα μελετήσουν τὸ ζήτημα ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς πλευρὰς καὶ ὑποβάλουν εἴτα τὴν σχετικὴν ἐκθεσιν. Καὶ ἰδοὺ νέον ψήφισμα τῆς Γερουσίας ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1662 δι' οὗ ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις⁴⁾ τοῦ ἐν λόγῳ Ἱεροσπουδαστηρίου καὶ ἀνετέθη ἡ γενικὴ διοργάνωσις εἰς τοὺς εἰρημένους Ἀναμορφωτὰς, ἐνταλθέντας νὰ ἐκπονήσουν καὶ νὰ ὑποβάλουν πρὸς ἔγκρισιν τοὺς σχετικούς Κανονισμούς, οἵτινες καὶ ἐνεκρίθησαν διὰ νέου ψηφίσματος τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1664.

¹⁾ Τελευταίαν ἐμφάνισιν ἔκαμεν ὁ Φλαγγίνης τὴν 31 Ἰανουαρίου 1649 (Ἐν. ἔθ. 1648) ὅτε ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἐξελέγη ὡς εἷς ἐκ τῶν 9 ἀντιπροσώπων Κερκύρας ἐν τῷ Συλλόγῳ τῶν 40 καὶ προσθήκης καὶ μετὰ 23 μόλις ἡμέρας ἀπεβίωσεν.

²⁾ Ὁνομάσθη κατὰ καιροὺς Φροντιστήριον, Ἑλληνομουσεῖον, ἀλλ' ἦτο κυρίως Seminario = Ἱεροσπουδαστήριον. Ὡς τοιοῦτο τὸ ἠθέλησεν ὁ διαθέτης καὶ ἱερωμένοι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ διδάξαντες ὡς καὶ οἱ Ἐπόπται (Prefetti). Ἐκ παραδόσεως δὲ γνωρίζομεν ὅτι οἱ οἰκτροφοὶ ὁσάκις ἐξήρχοντο εἰς περίπατον, ἐφόρουν ῥάσα ὡς οἱ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

³⁾ Senato Terra. Βιβλίον ἀρ. 163 σελ. 326. (Archivio di Stato).

⁴⁾ Τὸ Φλαγγινιακὸν φροντιστήριον ἐστεγάσθη εἰς οἶκον τῆς Κοινότητος παραπλεύρως τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1684 τὸ ὑπὸ τῶν Ἀναμορφωτῶν καταβαλλόμενον ἐνοίκιον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀδελφότητος ἦτο 120 Δουκάτα ἐτησίως, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1684 ὅτε ἔγινεν ἀνακαίνισις ῥιζικὴ τῆς οἰκοδομῆς, τὸ ἐνοίκιον ἐκανονίσθη εἰς Δουκ. 170.

Τόσον τὰ ψηφίσματα ὅσον καὶ οἱ κανονισμοὶ ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς ἱστορίας τοῦ Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου καὶ κρίνομεν σκόπιμον νὰ τὰ δημοσιεύσωμεν περαιτέρω, ἔν τε τῷ ἀρχικῷ κειμένῳ καὶ ἔν μεταφράσει :

Pregadi ¹⁾ 1661 - 27 'Ιουλίου (Βιβλίον ἀρ. 162 σελ. 326).—Ἐκεῖνη ἡ πίστις καὶ ἀγνωστάτη ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Ἡμετέραν Αὐθεντίαν, ποὺ ἐπὶ μακρὸν διάστημα ἔτῳν εἶχεν ἐπιδείξει ὁ ποτε ἔξοχος Θωμᾶς Φλαγγίνης δικηγόρος εἰς τὰ διάφορα ὑπουργήματα, ἔνθα λίαν εὐδοκίμως ὑπηρέτησε, αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἠθέλησε πάλιν, εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, νὰ καταστήσῃ περισσότερον ἑναργῇ, διαθέσας τὰ ὑπάρχοντά του ὑπὲρ πολλῶν ἀγαθοεργῶν καὶ εὐεργετικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα πλεονάζουν, πρὸς δόξαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ κοινὸν ὄφελος. Ἔτι δέ, καθυποτάσων, δι' εὐλαβοῦς ἐκκλήσεως, τὴν ἰδίαν του θέλῃσιν εἰς τὴν Δημοσίαν Προστασίαν, διέταξε καὶ ὥρισεν, ὅπως, ἅπαν τὸ ἐκ κινήσεως καὶ ἀκινήτου περιουσίας του προῖόν, ἐναποτεθῇ πρὸς μερίζονα ἀσφάλειαν ἐν τῷ Ἡμετέρῳ Θησαυροφυλακίῳ.

Εἰς τὰ δείγματα αὐτὰ τῆς εἰλικρινείας, ἀρμόζουν πλήρεις ἐκφράσεις εὐαρεσκείας καὶ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην του ἐπὶ τὴν Δημοσίαν Προστασίαν, δέον νὰ ἀνταποκριθῶμεν μὲ ἴσην ἐτοιμότητα, ἐπαγρυπνοῦντες διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεων πρὸς διαδήλωσιν ἀκόμη τῆς μεγίστης ἀτομικῆς ἀξίας τοῦ ἀποθανόντος.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παροῦσιασθείσης ἤδη, ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου προσφιλεστάτου εὐγενοῦς Βενεδίκτου Σοράντζου, Προκουρατόρου ²⁾ ἀπομείναντος μοναδικοῦ Ἐπιτρόπου

In Pregadi ¹⁾ MDCLXI-XXVII Luglio (pp. 326 Registro N° 162).—Quella fede et divotione purissima verso la S. N. che in un lungo corso d'anni ha il q. ecc.te Tomaso Flangini avvocato comprobata con vari impieghi a publico vantaggio sostenuti quella stessa ha pure voluto nel fine di sua vita rendere magg. te palese mentre dispose della sua facoltà in molte opere pie e meritorie che ridondano a gloria del S. Dio et a benef.o pub.o ancora ha rassegnando con dichiarazione d'ossequio la propria volontà alla pub.a prote.e, ordinato e prescritto che il tratto tutto de suoi beni mobili e stabili sia a maggiore sicurezza nella Cecca nostra investito. A queste prove di scinceratezza convengono piene espressioni di grado et alla confidenza sua nel P.o patrocinio si deve corrispondere con ugual prontezza nell'invigilare per l'adempimento delle sue test.ie ordinationi a dichiarazione ancora del merito molto pieno del defonto già a quest' effetto dal dil.mo Nob. Nro Benetto Soranzo P.r restato unico Comm.o di detta facoltà, venendo esibito lo

¹⁾ = Γερουσία, περὶ τῆς λέξεως ταύτης γράφομεν ἄλλαχού.

²⁾ Προκουρατόρος τοῦ Ἀγίου Μάρκου, ἦτο τὸ δεύτερον ἀξίωμα ἀμέσως μετὰ τὸν Δόγην. Οἱ τοὶ μέχρι τοῦ 1259 ἦσαν μόνον τρεῖς, βραδύτερον ἔγιναν ἑξ καὶ κατόπιν ἑννέα καὶ ἐξελέγοντο ὑπὸ τῆς Γερουσίας προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Δόγη, μετὰ τῶν πρώων πρεσβευτῶν, τῶν χρηματισάντων

τῆς εἰρημένης περιουσίας, τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαθήκης, ὑποβάλλεται πρότασις ἵνα, διὰ τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἐπεκταθῇ ἡ Δημοσία Προστασία καὶ ἐπὶ τῆς πωλήσεως τῶν ὑπαρχόντων του, ἐπενδύσεως τοῦ προϊόντος, πληρωμῆς τῶν κληροδοτημάτων καὶ ἐπὶ παντὸς ποῦ ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ πλήρης ἐκτέλεσις τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ ὀρισθέντων.

Πρὸς τοῦτο νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων Ἀρχήν, νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἐκτέλεσιν, πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν] διαφωτίσεων καὶ τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν τοῦ εἰρημένου Ἐπιτρόπου, ἀλλ' ἡ ῥηθεῖσα Ἀρχὴ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπείαν μετὰ τῆς πλέον εὐρείας δικαιοδοσίας διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν δυσχερειῶν καὶ ἀμφισβητήσεων, αἵτινες ἤθελον τυχὸν ἀνακύψῃ ἀπὸ τὰς ἰδίας εὐσεβεῖς διατάξεις τοῦ ἀποβιώσαντος, συμφώνως μὲ τὰς ὁποίας θὰ ἀρχίσουν αἱ ἐκποιήσεις τῶν εἰρημένων ὑπαρχόντων του, μὲ πᾶσαν δυνατὴν ὠφέλειαν καὶ μὲ τὸν τρόπον ὃν διέγραψεν ἐν παντὶ ὁ διαθέτης καὶ εἰδικώτερον μὲ τὴν παρουσίαν τῶν πωλήσεων τούτων ἐνώπιον τοῦ Ἡμετέρου Κολλεγίου· καὶ ὥς πρὸς τὰ ἀκίνητα τῆς συνοικίας Ἀγίας Μαρίας τοῦ Τζομπενίγο, περὶ ὧν ποιεῖται μνεῖαν ἐν τῇ διαθήκῃ, ἵνα ἔτι μᾶλλον ὑποστηριχθῇ ἡ τιμὴ των, νὰ ὑποβληθῇ αὕτη προκαταβολικῶς εἰς τὴν Δημοσίαν εὐαρέσκειαν μετὰ τῶν εἰδικῶν πλη-

stesso suo test.o. Però anderà parte che per le dispositioni in esso della vendita de beni, investite del tratto di essi a sodi.ne de legati et in ciò fosse conosciuto necess.o si habbi in virtù del pnte Decreto ad estender la pub.a assistenza acìò ne resti assicurato il loro adempimento. All' effetto di chè sia commesso al Mag.to sopra li Hospetali d' invigilar alla esecutione predetta previi sempre li lumi et informationi necess.ie del sud.o Com.o restando però il Mag.to med.o delegato con ogni più ampla autorità per la decisione delle difficoltà et contese che insorgessero sopra le pie stesse ordinationi del defonto. In ordine a quali si doverà andare incaminando le vendite de beni predetti con quel vantaggio che sarà possibile con le forme in tutto dal testador med.o prescritte in particolare con la presentation delle vendite stesse nel Coll.o nostro dovendo quanto al lotto da esso mottivato per li stabili in contrà S. Maria Zobenigo ad oggetto di sostenerli magg.te nel prezzo che viene rimesso al pub.o Beneplacito con le informationi proprie et con le considerationi più opportune anderassi deliberando il più conferente ancora. Quanto

Ναύαρχων καὶ διοικητῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ θέσις τοῦ προκουρατόρου ἦτο ἰσόβιος καὶ ἡ κατοικία δωρεὰν εἰς τὰ ἐκατέρωθεν τῆς πλατείας τοῦ Ἀγίου Μάρκου οἰκήματα, τὰ καλούμενα Procuratie. Οἱ προκουρατόροι ἦσαν καὶ μέλη τῆς Γερουσίας, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ψυχὴ οὕτως εἰπεῖν τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας, ἐνῶ τὸ Maggior Consiglio ἦτο τὸ σῶμα. Εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο παρεχωρεῖτο εἰς τοὺς εὐγενεῖς ἐπὶ καταβολῇ ὀρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Soranzo μανθάνομεν ἀπὸ τοὺς Κώδικας Barbaro ὅτι οὗτος κατέβαλε τὴν 5 Ἀπριλίου 1649 Δουκ. 20.500 ἵνα γίνῃ προκουρατόρος.

ροφοριῶν ὥς καὶ μετὰ τῆς πλέον καταλλήλου αἰτιολογίας, ἵνα ἀποφασισθῇ τὸ σκοπιμότερον καὶ συμφωρότερον.

Ὡς πρὸς τὸ Ἱεροσπουδαστήριον τὸ ὁποῖον ὁ διαθέτης θὰ ἤθελε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ, ἐνῶ δέον νὰ προηγηθῇ τοῦ Διατάγματος ἡ καλῶς ἐννοουμένη ὥριμος σκέψις, ἃς ἀνατεθῇ εἰς τοὺς Ἀναμορφωτὰς τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης τὸ καθήκον νὰ ὑποβάλουν ἐγγράφως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ σύνεσις των θὰ κρίνῃ συνῆδον μὲ τὴν Δημοσίαν Ὑπερεσίαν, ἵνα κατόπιν καταστῇ δυνατόν νὰ ἀποφασισθῇ βασίμως ὅ,τι ἤθελε κριθῇ πλέον κατάλληλον καὶ ἀρμόζον.

+ 125 ¹⁾

3

5.

24 Ἰουνίου 1662 - *Pregadi* (Κατάστιχον 164 σελ. 241). — Τὸ πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθὲν ἐγγραφον τῶν Ἀναμορφωτῶν ³⁾ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης, τεθὲν ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν ὥριμον κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου ἵνα ἀποφασίσουν ὅ,τι ἡ ἰδία των σύ-

al Seminario che il testador vorebe fosse istituito mentre devono precedere al decreto li proprii riflessi ben compresi dalla Pub.a maturità, sia commesso alli R.ri dello Studio di Padova di dover a questo punto applicar per rappresentare in scrittura ciò che per loro prudenza stimeranno poter compiere al Pub.o servitio onde con fondamento, si possa deliberare il più opportuno e conferente ²⁾.

125

3

5.

XXIV *Giugno MDCLXII in Pregadi* (Registro 164 pp. 241). — La scrittura hora letta dalli Reff.ri dello Studio di Pad.a esattamente posta alla maturità di questo Cons.o ciò che stimeranno per propria prudenza convenirsi decretare per intiero

¹⁾ Αἱ ψηφοδόχοι, καλούμεναι Bossoli, ἦσαν τρεῖς, ἠνωμέναι εἰς ἓν σῶμα καὶ τριῶν διαφόρων χρωμάτων. Εἰς τὴν πρώτην λευκὴν ὑπῆρχεν τὸ γράμμα T (= taglio ἤτοι κόπτο καὶ ἦτο τὸ ὄχι. Εἰς τὴν δευτέραν πρασίνην ἦτο L (= laudo ἤτοι ἐπαινώ, ἐπιδοκιμάζω) καὶ ἦτο τὸ Ναί. Καὶ εἰς τὴν τρίτην ἐρυθρὰν τὰ γράμματα N S = non sincere ἤτοι ὄχι εὐλικρινεῖς, τοῦτέστι ἀμφίβολοι. Καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ ψήφισμα ἔσχε 125 ναί, 3 ὄχι καὶ 5 ἀμφιβόλους.

²⁾ Ἐφροντίσαμεν νὰ ἀποδώσωμεν, εἰς τὴν μετάφρασιν, ὅσον τὸ δυνατόν εὐκρινέστερον, τὸ πνεῦμα τὸ διέπον τὸ θαυμάσιον αὐτὸ διὰ τὸν Φλαγγίνην ἐπαινετικὸν ψήφισμα. Οἱ γνωρίζοντες τὴν Ἱταλικὴν ἃς τὸ ἀναγνώσουν εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον ἵνα ἐννοήσουν μὲ ποίαν βαρὺτητα καὶ μὲ ποίαν ἐπισημότητα συνετάσσοντο τὰ ψηφίσματα τῆς ὑπερχυλιετοῦς ἐκεῖνης Ἀριστοκρατικῆς Αἰθεντίας.

³⁾ Ἐξ αἰτίας τοῦ Συνδέσμου τοῦ Cambrai καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης πολιορκίας, πτώσεως καὶ ἐπανακτῆσεως τῆς Παδούης ἐπῆλθε σοβαρὰ διαταραχὴ καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου - ὅπερ τότε ἐκαλεῖτο Studio - καὶ τῷ 1517 ἀποφάσει τῆς Γερουσίας ἀνετέθη ἡ ἀναδιοργάνω-

νεσις ἤθελε θεωρήσει ἀρμόζον διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς θελήσεως τοῦ διαθέτου ποτὲ Θωμᾶ Φλαγγίνη, ἀφορώσης εἰς τὴν ἰδρυσιν ἑνὸς Ἱεροσπουδαστηρίου Ἑλληνικοῦ διὰ τοὺς ἀρίστους ἐκείνους σκοποὺς οὓς προέθετο ἐν τῇ διανοίᾳ του ὁ διαθέτης καὶ ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὑπῆρξεν ἀνάγκηθεν ἐπιρροεπὲς εἰς τὸ νὰ περιποιητῇ τοὺς ὑπηκόους καὶ ἰδιαζόντως εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα τείνουν πρὸς τὸ γενικὸν ὄφελος καὶ συμφέρον καὶ δεδομένου ὅτι τοιαῦτα προσόντα συντρέχουν πλήρως εἰς τὴν ἰδρυσιν τοῦ εἰρημένου Ἱεροσπουδαστηρίου διὰ τὸ καλὸν ποὺ θὰ προσπορίσῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, πάντοτε ἀγαπηθὲν καὶ προστατευθὲν παρὰ τῆς Ἡμετέρας Αὐθεντίας.

Ὑποβάλλεται πρότασις ἵνα ἐπιτραπῇ ἡ ἰδρυσις ἑνὸς Ἑλληνικοῦ Σεμιναρίου μετὰ τὸ ἔσοδον ἐκεῖνο ποῦ καθωρίσθη ἀπὸ τὸν ποτε Θωμᾶν Φλαγγίνην, διὰ τῆς διαθήκης του, ἅμα ὥς ῥευστοποιηθῶν τὰ κεφάλαιά του. Τόπος τῆς ἰδρύσεως θὰ εἶναι ἡ πόλις αὕτη· τὴν ἐπὶ τῆς τροφῆς ἐκλογὴν θὰ ἔχουν οἱ ἐπίτροποι, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν γενικὴν ἐπιβλεψιν τῶν ἀναμορφωτῶν τοῦ Φροντιστηρίου, οἱ ὁποῖοι τόσον ὥς πρὸς τὰς ἐπιστήμας ποὺ θὰ διδάσκωνται ἐν αὐτῷ, ὥς καὶ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων, διὰ τοὺς κανονισμοὺς καὶ ὅ,τι ἄλλο, ὀφείλουν περὶ τοῦ παντὸς νὰ προβλέψουν καὶ νὰ καταρτίσουν μίαν εἰδικὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἀφοῦ ἐγκρίνουν, θὰ ὑποβάλουν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τούτου διὰ τὴν ἀναγκαίαν ἐπιψήφισιν ταύτης ὥς καὶ παντὸς ἄλλου ὅπερ ἤθελε, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου τούτου, κριθῇ ἐπιβαλλόμενον νὰ ἀχθῇ εἰς γνῶσιν τοῦ Συμβουλίου.

adempimento della volontà testam.ia del q. Tomaso Flangini per l'erectione di un Seminario de Greci per quelli ottimi fini che si comprendono dalla mente del testatore essendo questo Cons.o stato sempre inclinato a compiacere i sudditi massime nelle cose che tendono a universal vantaggio e profitto e tale requisito concorrendo pienamente nella fonde del Sem.o sud.o per il bene che v è per ridonare alla Nazione Greca stata sempre amata e protetta dalla S. N.

L'anderà parte che sia permesso il fondarsi un Sem.o de Greci con quella rendita che è stata assignata dal q.m Tomaso Flangini et espressa nel suo test.o esitati che siano li di lui capitali. Il luoco habbi da esser in questa città con la disposizione circa la scielta del vito alli Commissari ma con la soprintendenza a tutto delli Reff.i dello Studio i quali cosi circa le scienze che doveranno in esso insegnarsi come circa el stipendio a maestri, le regole et altro doveranno intieramente disponer e farne una particolar terminatione da esser poi opportunte da essi stabilita e portata a questo Cons.o per la necessaria approb.e del medesimo e quel

σις καὶ γενικὴ ἐποπτεία τούτου εἰς τρεῖς εὐγενεῖς λίαν εὐπαιδεύτους, ὀνομασθέντας Reformatori dello Studio di Padova. Οὗτοι διώριζον καθηγητάς, ἐκανόνιζον μισθοὺς καὶ ὑπεδείκνυν καὶ τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας. Ἡ δικαιοδοσία των ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τὰς Σχολὰς τῆς Βενετίας, βραδύτερον δὲ τοῖς ἀνετέθη καὶ ἡ λογοκρισία ἐπὶ τῶν ἐκτυπουμένων συγγραμμάτων.

113

2

3.

6 Σεπτεμβρίου 1664 — Προεγάδι (Κατάστιχον 169 σελ. 420). — Ἐπιδοθέντες μετ' ἄξιεπαίνου ἀκριβείας οἱ Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Παδούης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Διατάγματος τοῦ Συμβουλίου τούτου, τῆς 24 Ἰουνίου 1662, ὡς πρὸς τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου ὅπερ δέον νὰ ἀνεγερθῇ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεως τοῦ ποτε Θωμᾶ Φλαγγίνῃ, ἐμφανίζουσιν ἤδη μὲ πολλὴν διάκρισιν τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελεσθὲν ἔργον, εἰς τρόπον ὥστε, ἡ εὐσεβὴς πρόθεσις τοῦ ἐπαξίου διαθέτου ἀφορῶσα τὸ κοινὸν καλὸν καὶ συμφέρον, πραγματοποιηθῇ ἔξ ὀλοκλήρου, ὑποβάλλουσιν ὑπὸ τὴν Ἡμετέραν Κρίσιν μίαν ἀπόφασίν των τῆς 2^ας τρέχοντος, περιέχουσαν τοὺς κανονισμοὺς ποῦ κατήρτισαν διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν τοῦ εἰρημένου Ἱεροσπουδαστηρίου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁμοίους μὲ τοὺς ἰσχύοντας ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Γυμνασίοις τῆς Ρώμης καὶ Παδούης. Τούτους ἀναγνωρίζοντες ὡς λίαν προσφόρους καὶ καταλλήλους, ὑποβάλλομεν πρότασιν, ἵνα ἡ ἀπόφασις καὶ οἱ ῥηθέντες κανονισμοί, ἐπικυρωθῶν παρὰ τοῦ Κυριάρχου τούτου Συμβουλίου καὶ ἐπιφορτισθῶν οἱ τόσον ἀξιέπαινοι Ἀναμορφωταὶ τοῦ εἰρημένου Φροντιστηρίου, οἵτινες δέον πάντοτε νὰ διορίζουσιν διδασκάλους καὶ ἄλλους ἀναγκαίους ὑπηρέτας εἰς τὸ Κολλέγιον καὶ νὰ ἐπιβλέπουν ὅπως ἔκτελῶνται ἐν παντὶ καιρῷ, ἐπακριβῶς καὶ ἵνα παραμένη σεβαστὴ ἡ θέλησις τοῦ Δια-

più che al tempo dell'erectione di questo luoco conosceranno dovuto alla Pub.ca notitia.

113

2

3.

VI Settembre MDCLXIII in Pregadi (registro 169 pp. 420). — Applicati con pontualità commendabile li Reff.i dello Stud.o nro di P.a ad eseguire il decreto di qsto Cons.o 24 Jugno 1662 circa l'istitute del Sem.o Greco che deve erigersi per ademp.o della dispo. e test.ia del q. Tomaso Flangini rapresentano con molta distintione l'operato da essi afine chè la pia intentione del benemerito test. or rivolta a vantaggio del Pub.o interesse habbi il suo intiero effetto e sottopongono a Publici riflessi in una term.e loro del 2 cor.e le regole che hanno stabilito per l'incaminamento e sussistenza del. Sem.o sopranominato per la maggior parte conformi a quelle che si praticano nelli Collegi Greci di Roma e di Padova le qli recognoscendosi per molto proprie et aggiustate sia preso che la termin.e e le regole soprad.e siano per autorità di questo Cons.o approvate et incaricato il zelo de Refformatori dello Studio predetto li quali doveranno sempre provveder de precet-

θέτου. Ἐπίσης καλοῦνται οἱ αὐτοὶ Ἀναμορφωταὶ ὅπως ἐπαγρυπνοῦν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ῥηθέντος Ἱεροσπουδαστηρίου ἵνα τοῦτο λειτουργῇ μὲ τὴν καλλιτέραν τάξιν καὶ τὸ χρῆμα νὰ χρησιμοποιῇται καλῶς καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, πάντοτε ἀγαπηθέντος παρὰ τῆς Ἡμετέρας Αὐθεντίας.

115

2

3.

1664 - 2 Σεπτεμβρίου (Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου). — Ἐγκριθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Διατάγματος 24 Ἰουνίου 1662 τῆς Ἐκλαμπροτάτης Γερουσίας, τῆς ιδρύσεως ἑνὸς Ἱεροσπουδαστηρίου, συμφώνως τῇ διαθήκῃ τοῦ ποτε Θωμᾶ Φλαγγίνῃ, ἀποφασίζουσι: «Εἰς τὸ Ἱεροσπουδαστήριον θὰ συντηρῶνται 12 μαθηταί, οἱ ὅποιοι θὰ ζοῦν κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, προτιμωμένων τῶν Κερκυραίων καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τῶν Κυπρίων, νὰ ἔχουν γεννηθῇ ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς Ἑλλήνων, ἐκ νομίμου γάμου, νὰ ἔχουν βαπτισθῇ κατὰ τὸ ἑλληνικὸν δόγμα, καλοῦ χαρακτῆρος, χωρὶς σημαντικὰ ἐλαττώματα εἰς τὸ σῶμα, ὅχι μικρότεροι τῶν 12 ἐτῶν, οὔτε μεγαλύτεροι τῶν 16, μὲ δικαίωμα νὰ ἡμποροῦν νὰ διαμένουν ἐν τῷ Ἱεροσπουδαστηρίῳ ἐπὶ ἕξ ἔτη. Νὰ γνωρίζουν νὰ ἀναγινώσκουν καὶ νὰ γράφουν ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ καὶ νὰ κατέχουν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γραμματικῆς. Νὰ ἔχουν ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους τῶν κληρικοῦς τὰ νόμιμα πιστοποιητικὰ τῆς γεννήσεώς των καὶ πατρίδος καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπάρκειάν των καὶ τοὺς βιωτικὸς πόρους νὰ ὑποχρεῶνται νὰ προσάγουν

tori et altri servienti necessari al Collegio e sopra intendere perchè siano in ogni tempo pontualm.e eseguite et adempita rimanga la volontà del Testador, rimanendo pure invitati li stessi Reff.i ad invigilar per la sussistenza del Sem.o preaccenato e perchè in esso si camini con meglio ordine e che il denaro sii ben impiegato a beneficio della Natione Greca, sempre amata dalla Sig.a nostra.

115

2

3.

1664. - 2 Settembre (Reff. dello Studio). — Dovendo in virtù del Decreto dell' Ecc.mo Senato 24 Giugno 1662 inerente a dispositione Test.ia del qu. Tomaso Flangini erigersi un Seminario, terminano I) che hanno nel Sem.o mantenerli dodese scolari, vivino alla greca, preferiti i Corfioti poi li Ciprioti, siano nati di padre e madre greci, di legit.o matrim.o, battezzati secondo il rito greco, di buona indole, senza diffeti notabili nel corpo, non minori di anni 12, ne maggiori di anni 16 con habilità di poter dimorar per anni 6 nel Sem.o. Sappino legger e scriver in

πιστοποιητικά τοῦ Κυρίου Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας, τοῦ διαμένοντος ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. Νὰ φέρουν μεθ' ἑαυτῶν βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπιστημῶν πού θὰ μανθάνουν καὶ νὰ ἔχουν ὅλοι ὁμοιόμορφον ἔνδυμα. Δέον νὰ ζοῦν ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ ἀπὸ κοινοῦ, μετριοφρόνως, χριστιανικῶς, συμφώνως τῷ δόγματί των. Καὶ ἐν περιπτώσει σπουδαίας τινὸς παραλείψεως καὶ παραβάσεως, θὰ ἀποβάλλωνται τοῦ Οἰκοτροφείου παρὰ τῶν Ἀναμορφωτῶν καὶ οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι δὲν θὰ δύνανται νὰ εἰσάγωνται ἐκ νέου, ἐκτὸς ἂν λάβωσι καὶ τὰς τρεῖς ψήφους τῶν ἰδίων. Νὰ φροντίζουν οἱ διδάσκαλοι των νὰ δίδουν, ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ κυρίου Ἀρχιεπισκόπου, τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας ποῦ θὰ ἐγκρίνουν καταλλήλους διὰ τὰς πρώτας αὐτῶν ἀσκήσεις καὶ οἱ Ἀναμορφωταὶ θὰ δώσουν διαταγὰς ἵνα, ὥς πρὸς τὰς ἐπιστήμας νὰ διδάσκωνται ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ φιλολογία (οὐμανισμός), ἡ ἱστορικὴ, ἡ λογικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία, εἰς τὰς ὁποίας συνηθίζουν ἐπίσης εἰς τὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ Φροντιστήρια καὶ ἐν Παδούῃ εἰδικὸν νὰ λαμβάνουν δίπλωμα διδάκτορος.

Νὰ δύναται κάθε Ἑλλήν νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰ μαθήματα, συμφώνως ταῖς ὁδηγίαις ἃς θὰ ὑποδείξουν οἱ εἰρημένοι Ἀναμορφωταί, ἀλλ' ὥς οἰκοτρόφοι θὰ γίνωνται δεκτοὶ μόνον οἱ ἄνω δώδεκα. Θὰ ἐκλέγουν διδασκάλους, οἰκονόμους καὶ ἄλλους ὑφισταμένους, οὓς θὰ θεωρήσουν ἀναγκαίους διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου οἱ Ἀναμορφωταί, οἱ ὁποῖοι καὶ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἐκδίδουν ἀπάσας τὰς διαταγὰς διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειτέραν οἰκονομίαν τοῦ παρὰ τοῦ διαθέτου ἀφεθέντος χρήματος».

Ἰωάννης Δονᾶτος, Ἀνδρέας Πιζάνι, Ἀγγελος Κορνὲρ

Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου

greco e latino et habbino i principi della grammatica greca e latina. Habbino da loro prelati superiori fedeli legali della loro nascita e patria et quanto alla loro sufficienza et alla loro fortuna siano tenuti haver attestati del Monsignor Arciv.o di Filadelfia esistente in questa città. Portino seco libri per uso delle scienze che devono imparar e siano tutti de habito conforme vestiti. Doveran nel Collegio viver in comunità con modestia christianamente secondo il loro rito, per dover esser anco in caso di qualche notabil mancamento esclusi dal Collegio, dai Reff.ri et gli licentiati non possino di nuovo esser introdotti se non con tutti tre li voti dei medesimi.

Sia cura de loro precettori di dar con notitia di Monsignor Arcivescovo gli ordini e regole che per li primati loro esercizi parefanno convenienti et dai Reff.i siano dati gli ordini perchè per quello riguarda le scienze siano insegnate la grammatica et humanità, retorica, logica e filosofia nelle quali sogliono pure nei studi esteri et in Padova particul.te addottorarsi. Possa ognuno de Greci esser introdotto alle letioni con le formole che saranno dai Sud.i Reff.i deliberate ma al soccorso e vito se non con li sud. dodese come sopra. Siano eletti Maestro, economo et altri mini-

**Ἀποφάσεις τῶν Ἐκλαμπροτάτων καὶ Ἐξοχωτάτων Κυρίων
Ἀναμορφωτῶν τοῦ Φροντιστηρίου Παδοῦης.**

1665 Σεπτεμβρίου 25. — Θέλοντες οἱ Ἐκλαμπρότατοι καὶ Ἐξοχώτατοι κύριοι Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδοῦης μὲ τὴν ἐξουσίαν ποὺ ἔλαβον ἀπὸ τὴν Ἐκλαμπροτάτην Γερουσίαν, νὰ διαγράψουν τοὺς καταλλήλους κανονισμοὺς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἱεροσπουδαστήριον αὐτῆς τῆς πόλεως, ἐγκαθιδρυθὲν συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς Διαθήκης τοῦ ποτε ἐξόχου κ. Θωμᾶ Φλαγγίνη, προῆλθον εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν κάτωθι προσταγῶν :

1. Ἐπειδὴ ἡ εὐσέβεια εἶναι τὸ θεμέλιον πάσης καλῆς κανονικῆς μαθήσεως διὰ τοῦτο δέον κυριώτατα νὰ ἐξασκῇται ἐπαγρύπνησις ἵνα τὰ παιδιά ἐπιδίδωνται εἰς ἐκείνην. Θὰ εἶναι συνεπῶς καθήκον τοῦ διδασκάλου νὰ τοῖς δίδῃ τὴν ἀναγκαίαν κατεύθυνσιν καὶ διὰ παραινέσεων καὶ κηρυγμάτων νὰ τοὺς παρορμᾷ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς εὐσεβείας.
2. Θὰ ἐξομολογῶνται τοὐλάχιστον μίαν φορὰν κατὰ μῆνα καὶ θὰ μεταλαμβάνουν τοῦλάχιστον ἑξ φορὰς κατ' ἔτος καὶ θὰ ἐξομολογῶνται πάντες παρ' ἑνὸς ἐξομολογητοῦ, ὅστις δέον νὰ ἐκλέγῃται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

stri che per servizio del Coll.o stimeranno necessari gli Reff.i da qual al presente et in avvenire siano distribuiti tutti gli ordini le pareran per la buona economia del med.o per il denaro lasciato dal Test.e.

Zuane Donado, Andrea Pisani, Angelo Corner

Refform.i dello Studio.

**Terminationi degl' Illustrissimi & Eccellentissimi Signori
Refformatori dello studio di Padova.**

1665 Settembre 25. — Volendo gl' Illustris. & Eccellentis. Signori Refformatori dello Studio di Padova con l' autorità che tengono dall' Eccmo Senato prescrivere le regole proprie da osservarsi nel Seminario Greco in questa Città, istituito in ordine alla dispositione Testamentaria del qu. Eccell. D. Tomaso Flangini, sono divenuti allo stabilimento degl' ordini infrascritti :

1. Perchè la Pietà è il fondamento d' ogni ben regolato sapere, perciò dovrassi principalmente invigilare che i Figliuoli s' approfittino in quella. Sarà per tanto ufficio del Maestro il provederli della necessaria direttione e con esortationi e discorsi spirituali animarli all' acquisto di essa.
2. Si confesseranno almeno una volta il mese e si Communicheranno almeno sei volte l' Anno e le Confessioni tutti le faranno da un Confessore che doverà perciò esser eletto da Monsignor Arcivescovo.

3. Ἐκτὸς τῶν προσευχῶν καὶ τῶν ἀσκήσεων εὐσεβείας αἱ ὁποῖαι θὰ τελῶνται καθημερινῶς ἐν τῷ Ἱεροσπουδαστηρίῳ, θὰ παρίστανται καθ' ὅλας τὰς ἑορτὰς τὰς καθιερωμένας εἰς τὰς λειτουργίας ποῦ ψάλλονται ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, κατὰ δὲ τὰς ἐπισημοτέρας ἑορτὰς καὶ εἰς τοὺς Ἑσπερινοὺς καὶ τοὺς ὄρθρους· θὰ ἀκροῶνται τῶν κηρυγμάτων καὶ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀσκήσεις θὰ τὰς κάμουν μετὰ τοιαύτας ἐκδηλώσεις ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀφοσιώσεως, ὥστε νὰ χρησιμεύουν ὡς ὑποδείγματα εἰς τοὺς ἄλλους, εἰς οὓς θὰ ἐπιδεικνύουν οὕτω τὴν καλὴν τῶν ἀνατροφῆν.
4. Ἄν τις ἐξ αὐτῶν ἤθελεν εἶσθαι ὅχι τόσον εὐσεβὴς καὶ μὲ τὸ παράδειγμα ἢ μὲ τὴν συμπεριφορὰν ἤθελε γίνεи σκάνδαλον εἰς τοὺς ἄλλους, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, δέον νὰ ἀποπέμπηται συμφώνως μὲ τὰς κάτωθι προσταγὰς.
5. Θὰ ἔχουν ὅλοι τὸ ἀρμόζον σέβας καὶ θὰ ὑπακούουν, εἰς ὅλα καὶ καθ' ὅλα, τὸν διδάσκαλον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματούχους, ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας ἣν ἕκαστος τούτων θὰ ἐξασκῇ· ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελέ τις παρακούσῃ καὶ διὰ λόγων ἢ δι' ἔργων ἤθελεν ἀποτολμήσῃ νὰ ἐναντιωθῇ, νὰ τιμωρῇται αὐστηρῶς καὶ ἂν ἡ προσβολὴ ἤθελεν εἶσθαι βαρεῖα νὰ ἀποβάλληται, ὡς ἄνω, τῆς Σχολῆς.
6. Θὰ ἔχουν ὅλοι τὴν ἰδίαν τροφήν, ἐνδύματα καὶ κατοικίαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνηται διακρίσις διὰ κανένα ἀπολύτως, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀσθενοῦς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νὰ καταβάλληται κάθε φροντίς ὥστε νὰ μὴ στερῇται οὐδενὸς ἀναγκαίου πράγματος πρὸς θεραπείαν του. Καὶ ἵνα τηρῇται ἡ δέουσα καθαριότης

3. Oltre l'Orationi ed essercitii di Pietà che haveranno quotidianamente nel Seminario, ritroveranno presenti in tutte le Feste di Precetto alle Messe che si cantan in San Giorgio e nei di più solenni anco ai Vesperi e Matutini; udiranno le Prediche e tutti questi esercitii li faranno con tali segni d'interiore e d'esteriore divotione che siano d'esempio a gl'altri e mostrino la bontà della loro educatione.
4. Se alcuno riuscisse poco devoto e coll'esempio e costumi suoi fosse di scandalo a gl'altri, havuto riguardo al ben Publico, doverà esser licenziato con gl'ordini qui sotto espressi.
5. Porteranno tutti il dovuto rispetto e obbediranno in tutto e per tutto al Maestro ed agl'altri Ufficiali per quanto importerà l'ufficio di ciascheduno: laonde chi non volesse obbedire e con parole o con fatti osasse di strapazzarli, sia rigorosamente punito, e se lo strapazzo fosse considerabile sia anche come sopra licenziato.
6. Haveranno tutti il medesimo Vito, Vestito ed habitatione nè s'userà partialità con veruno, se non in caso d'infirmità, nella quale si porrà ogni diligenza, che niente manchi della dovuta carità, e necessaria assistenza, dovendo man-

- κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ δέον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ διδασκάλου νὰ κόπτονται τὰ μαλλιά τῶν ὑποτρόφων.
7. Ὁ καθείς θὰ παρακολουθῇ μετ' ἐπιμελείας τὰ μαθήματα ἐκεῖνα, τόσον ἐλληνικά ὅσον καὶ λατινικά, τὰ ὅποια θὰ παραδίδῃ ὁ διδάσκαλος καὶ θὰ γίνηται ἐτησίως ἡ προμήθεια τῶν ἀναγκαίων βιβλίων δι' ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας.
  8. Δέον νὰ καταβάλληται ἡ δέουσα ἐπίβλεψις ἵνα μὴ οἱ μαθηταί, μὲ τὴν πρόφασιν νὰ ἐκμάθουν τὴν γλῶσσαν μεταχειρίζονται βιβλία τοιαῦτα τὰ ὅποια θὰ ἠμποροῦσαν νὰ τοὺς ἐκτρέψουν ἀπὸ τὴν εὐθειαν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν καλῶν ἡθῶν. Διὰ τοῦτο ὁ διδάσκαλος δέον νὰ ἐπαγρυπνῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε τὰ τοιούτου εἶδους βιβλία νὰ μὴ εὗρισκονται ἐντὸς τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου καὶ ἵνα εἶναι βέβαιος περὶ τούτου, νὰ ἀνοίγῃ καὶ νὰ ἐπιθεωρῇ συχνὰ τὰ συρτάρια ὅλων τῶν μαθητῶν καὶ ἂν ἤθελεν ἀνακαλύψῃ παραβάτην τινά, μετὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην παρατήρησιν νὰ τὸν ἐκβάλλῃ τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου.
  9. Νὰ μὴ εἶναι δικαίωμα τῶν μαθητῶν τοῦ Οἰκοτροφείου, νὰ ἐξέρχονται τῆς Σχολῆς ὑπὸ οἰονδήποτε πρόσχημα ἢ νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν θέσιν των καὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς τῶν ἄλλων, ἀλλ' ὀφείλουν πρὸς τοῦτο νὰ λαμβάνουν κάθε φορὰν ἄδειαν παρὰ τοῦ Διδασκάλου καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τούτου παρὰ τοῦ Ἐπόπτου.
  10. Ἵνα δὲ ἀποφεύγωνται οἱ περισπασμοί, δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ συνδιαλέγονται μὲ οἰονδήποτε, ἔξω τοῦ οἰκήματος. Ἐν τοσούτῳ πᾶς μαθητὴς πὺν ἤθελε προσκληθῇ εἰς τὴν θύραν παρὰ τινος, δέον πρότερον νὰ λαμβάνῃ τὴν

---

tener Politia e nell' introduzione del Collegio esserle dal Maestro fatti ben tagliar li capelli per maggior nettezza.

7. Ogn'uno attenderà diligentemente a quei studii così greci come Latini, ne quali sarà posto dal Maestro e si provvederà di quei Libri che Anno per Anno gli saran necessari per l' una e l' altra lingua.
8. Si avverta però esattamente che gl' Alluni sotto il pretesto d' imparar la lingua non si servissero di quei libri che li potessero far discapitare nella Pietà e buoni costumi. Dovera pertanto invigilare il Maestro che li libri di tal sorte non si ritrovino in Seminario, e per esser sicuro di ciò apra e riveda spesso i cancelli di tutti e se trovasse alcuno che in questa materia mancasse, doppo la terza o quarta correzione, sia come sopra licenziato dal Seminario.
9. Non sia in arbitrio degli alluni del Collegio uscir fuori di scuola sotto qual si sia pretesto o di partirsi del loro per andar ne luoghi d' altri ma doveranno di ciò pigliar licenza volta per volta dal Maestro & in assenza sua dal Prefetto.
10. Per evitar poi le distrattioni non si permetta a gl' Alunni il trattare con chi che sia di fuori di Casa. Per tanto ogni volta che alcuno sarà chiamato alla Porta prima si pigli la licenza dal Maestro, e non essendovi lui, dal Prefetto e tal,

ἄδειαν ἀπὸ τὸν Διδάσκαλον καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τούτου ἀπὸ τὸν ἐπόπτην καὶ ἡ ἄδεια αὕτη νὰ χορηγῇται σπανίως καὶ μόνον εἰς στενοὺς συγγενεῖς καὶ οὐδέποτε κατὰ τὴν ὥραν τῆς παραδόσεως καὶ εἰς τὴν συνδιάλεξιν δέον νὰ παρίσταται πάντοτε ἐπόπτης.

11. Νὰ μὴ δύνανται νὰ εἰσάγουν οἰονδήποτε εἰς τὰ δωμάτιά των. Καὶ εἰς τὴν Σχολὴν ὁμοίως νὰ μὴ προσέρχωνται εἰμὴ οἱ μαθηταὶ ὥς καὶ ἐκεῖνοι οἱ σπουδασταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν τὴν ἄδειαν τῶν Ἀναμορφωτῶν, ἵνα παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα.
12. Εἰς δὲ τὸ Οἰκοτροφεῖον (Κολλέγιον) νὰ μὴ δύνανται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ κατοικοῦν γυναῖκες οὔτε καὶ καὶ κἂν νὰ εἰσέρχωνται, ἔστω καὶ ἂν ἀνήκουν εἰς οἰανδήποτε τάξιν ἢ δι' οἰανδήποτε τυχὸν ὑπηρεσίαν ἢ καθῆκον.
13. Ἄν, κατόπιν ἐπαρκοῦς δοκιμασίας, ἤθελε διαπιστωθῇ ὅτι μαθητὴς τις εἴτε δι' ἑλλειψιν ἰδιοφυΐας εἴτε λόγῳ ἀμελείας δὲν ἔχει ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθήματα, οὗτος δέον, ὥς ἂνω ἐρρέθη, νὰ ἐκβάλληται τῆς Σχολῆς.
14. Δὲν θὰ ἐξέρχωνται ποτὲ ἔξω τοῦ οἰκήματος εἰς περίπατον, χωρὶς πρότερον νὰ ἔχουν τὴν ἄδειαν τοῦ διδασκάλου καὶ πάντοτε μετὰ τοῦ ἐπόπτου.
15. Νὰ ἐξέρχωνται ὅλοι ὁμοῦ καὶ νὰ πηγαίνουν κατὰ δυάδας, ἕκαστος μὲ τὸν προσδιωρισμένον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου σύντροφον καὶ πάντοτε τῇ συνοδείᾳ τοῦ ἐπόπτου, ὁ ὁποῖος οὔτε ἐντὸς τοῦ οἰκοτροφείου οὔτε ἔξω αὐτοῦ θὰ τοὺς ἀφίνη ποτὲ μόνους.
16. Νὰ μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ἔξοδος εἰς τινα μόνον, ἐκτὸς ἂν ὑπάργῃ ἀπόλυτος καὶ ἐπεί-

---

licenza si conceda di rado a soli congiuntissimi e mai in tempo di scuola e sempre vi assista il prefetto.

11. Non possano introdurre veruno di qualunque conditione si voglia nelle Camere loro. Et nella Scuola parimente non v' intervengano se non gl' Alluni e quelli scolari che per le Lettioni fossero destinati dagl' Eccellentissimi Refrattori.
12. Nel Collegio poi non possano in verun modo ne habitar donne ne meno entrarvi sian di qual si voglia conditione, o per qual si sia sorte d'Officio.
13. Se doppo sufficiente esperienza si vedesse che alcuno o per mancamento d'ingegno o d'applicatione non per far profitto nello studio, sia come sopra licenziato.
14. Non usciranno mai fuor di casa per andar a spasso senza aver prima la licenza dal Maestro e sempre col Prefetto.
15. Escano tutti insieme e vadano a due a due, ciascuno co'l Compagno assignatogli dal Maestro e sempre co'l Prefetto il quale ne in casa ne fuori li doverà mai lasciar soli.
16. L'uscir poi soli per andar in qual si sia luogo non si conceda a veruno senza

- γούσα ἀνάγκη ἐν γνώσει τοῦ διδασκάλου καὶ ἐν περιπτώσει παραβάσεώς τινος, ὁ ὑπαίτιος νὰ ἐκβάλληται τοῦ οἰκοτροφείου.
17. Ἡ διανυκτέρευσις ἔξω τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται, καὶ μὲ τὴν σήμανσιν τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν¹⁾ δέον νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε ἐντὸς τοῦ οἰκοτροφείου.
18. Τὸ νὰ γευματίζῃ τις ἔξω τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου δὲν θὰ ἐπιτρέπηται εἰμὴ δύο φορὰς κατ' ἔτος καὶ νὰ εἶναι ἐν γνώσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ὄχι εἰς ἄλλας οἰκίας εἰμὴ εἰς τὰς τῶν πατέρων, τῶν ἀδελφῶν καὶ θείων.
19. Καὶ ἂν τις ἤθελε φάγῃ ἢ ἀπλῶς πίῃ εἰς ἐστιατόρια ἢ οἰνοπωλεῖα, νὰ μὴ γίνηται πλέον δεκτὸς εἰς τὸ Ἱεροσπουδαστήριον.
20. Κατὰ τὰς ἑορτὰς νὰ μὴ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὸ οἶκημα τὸ πρῶτ', ἀλλὰ νὰ μένουν καὶ νὰ μελετοῦν ἕως ὅτου θὰ σημάνῃ ἡ ἑναρξίς τῆς λειτουργίας.
21. Δὲν πρέπει οἱ μαθηταὶ νὰ χαριεντίζωνται μὲ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ οἰκήματος, πολὺ δ' ὀλιγώτερον νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ δωμάτια των καὶ εἰς τὰ μαγειρεῖα καὶ πλυντήρια καὶ ἂν ἀποδειχθοῦν τυχὸν ἔνοχοι παραβάσεως, νὰ τιμωρῶνται αὐστηρῶς.
22. Τῶν πραγμάτων ποῦ εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ οἰκήματος τοῖς ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις οὐχὶ δὲ καὶ ἡ κυριότης καὶ οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ πάρῃ ἢ νὰ ἀποξενώσῃ οἶον-δήποτε πρᾶγμα εἴτε τροφὴν δηλ. ἢ ἄλλο τι ὑλικόν.
23. Μεταξύ των δὲν πρέπει νὰ ἀξιῶνουν, ὅταν κάθηνται ἢ περιπατοῦν, προτεραιότητά

---

cause necessarie & urgentissime da esser conosciute dal Maestro e contravenendo sia dal Collegio licenziato.

17. Il pernottare fuori del Seminario non sia lecito in verun modo, onde al suono delle vintiquattr'hore doveranno sempre esser in Casa.
18. Il desinare fuori del Seminario non si permetta se non due volte l' Anno con saputa di Monsignor Arcivescovo, ne in altre Case che in quelle de Padri de Fratelli e de Zii.
19. Che se poi alcuno mangiasse o semplicemente bevesse in Camere, Locande o Hosterie, non sia più ricevuto nel Seminario.
20. Le Feste non escano fuori di Casa la Mattina, ma stiano a studiare fintanto che suoni la Messa.
21. Non doveranno gl' Alunni usar familiarmente co' servitori di Casa, molto meno entrar nelle camere loro o nell' Officine del Seminario e se in ciò saranno trovati colpevoli siano severamente castigati.
22. Delle cose che sono in Casa gli si permette l' uso ma non il dominio; laonde

---

¹⁾ Αἱ εἰκοσιτέσσαρες ὥραι συνέπιπτον μὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὅτε οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμαινον τὸ Ave Maria καὶ ἤρχιζε κατόπιν τούτου μία, δύο, τρεῖς κλπ. τῆς νυκτός.

τινα οϊανδήποτε ἀλλὰ νὰ ὑπακούουν μόνον εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ διδασκάλου ἢ τοῦ Ἐπόπτου καὶ ὅς φροντίζουν μόνον νὰ ἐπιδεικνύουν ἀμοιβαίαν μεταξύ των ἐκτίμησιν καὶ νὰ ἀμιλλῶνται εἰς τὸ νὰ ὑπερτερῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, εἴτε ἐν τῇ Σχολῇ εἴτε ἔξω ταύτης εὐρισκόμενοι.

24. Ὡς δὲ διαφυλάττουν μεταξύ των τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, νὰ μὴ ἐπιτρέπωνται εἰς αὐτοὺς τὰ παιγνίδια ἐκεῖνα τὰ ὅποια καταλήγουν συνήθως εἰς ῥήξεις καὶ φιλονεικίας, μάλιστα νὰ μὴ ἐπιτρέπηται ὁ εἰς νὰ ἐγγίξῃ τὸν ἄλλον ἀκόμη οὔτε δι' ἀστειότητα. Ἄν δέ τις μὲ λέξεις ἢ μὲ κτυπήματα ἤθελε κακοποιήσῃ τὸν σύντροφόν του, νὰ τιμωρῇται αὐστηρῶς καὶ ἂν ἡ προσβολὴ ἤθελε κριθῇ πλέον ἀξιόποινος, νὰ ἐκβάλληται οὗτος – ὥς ἂνω ἐρρέθῃ – ἐκ τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου.

25. Ἐφιστάται ὅμως ἡ προσοχὴ ὅπως εἰς τὰς ὥς ἂνω παροῦσιασθησομένας περιπτώσεις καθ' ὅς θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ ἀποβάλλωνται μαθηταί, ἢ ὑποχρεωμένος ὁ διδάσκαλος νὰ εἰδοποιῇ τοὺς ἐξοχωτάτους Ἀναμορφωτάς, καὶ νὰ λαμβάνῃ τὰς διαταγὰς των καὶ ἂν μαθητὴς τις, ἅπαξ ἀποβληθεὶς, ἤθελεν ἐκλιπαρήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸ Ἱεροσπουδαστήριον, νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπανέλθῃ χωρὶς καὶ τὰς τρεῖς ψήφους τῶν ἐξοχωτάτων ἀναμορφωτῶν, συμφώνως τῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ληφθείσῃ ἀποφάσει.

26. Καὶ ὥς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν ὥρων διὰ τὰ μαθήματα καὶ τὰς ἄλλας ἀσκήσεις, αὕτη ἐπαφίεται εἰς τὸν διδάσκαλον τοῦ αὐτοῦ Οἰκοτροφείου (Κολλεγίου).

non ardirà verun di pigliare od alienare cosa veruna siasi robba di vito o altra materia.

23. Non pretendano fra se stessi nel sedere o nel camminare, in camera o in Scuola precedenza di sorte veruna, ma ubbidiscano quello si farà comandato dal Maestro o prefetto, e procurino nell' honorarsi di vincersi vicendevolmente l' un l' altro.

24. Per conservar fra di loro la pace e carità fraterna, non gli si permettano quei giuochi che sogliono partorire risse e contese, anzi ne meno il toccarsi l' un l' altro, benchè per burla. Che se poi qualcuno con parole o con percosse maltrattasse il Compagno sia severamente castigato e se l' insolenza il meritasse, sia anco come sopra licenziato dal Seminario.

25. Si avverta però che in tutti i casi sopracennati nequali si vedesse occasione di dover licenziare gl' allunni, sia obbligo del Maestro dar parte a gl' ecc.mi Reff.i per ricever i loro ordini e se alcuno una volta licenziato supplicasse ritornare in Sem.o non possa senza tutti tre i voti degl' Ecc.mi Reff. conforme la parte in questo proposito.

26. Et quanto alla distributione dell' hore per lo studio & altri esercitii resti questa rimessa al Maestro del Collegio medesimo.

5^ο Ὀκτωβρίου 1665 (Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Παδούης). — Ἐγκαθιδρυθέντος ἤδη μὲ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκλαμπροτάτης Γερουσίας τοῦ ἑλληνικοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, συμφώνως τῇ διαθήκῃ τοῦ ἐξόχου ποτε Θωμᾶ Φλαγγίνῃ καὶ διευθετηθέντων παρὰ τῶν Ἐξοχωτάτων Ἀναμορφωτῶν τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Παδούης τῶν πραγμάτων διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου, θέλοντες ἤδη νὰ κανονίσουν ἀκριβοδικαίως καὶ ὀρθῶς τὰ τῆς διανομῆς καὶ διαθέσεως τοῦ διὰ τοῦτο ἀπαιτηθησομένου χρηματικοῦ ποσοῦ, ἀφοῦ ἔλαβον τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας, κατέληξαν εἰς τὴν ἀκόλουθον κατανομὴν καὶ τὰ κάτωθι ποσὰ δεόν νὰ διανέμονται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους παρὰ τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων Ἐπιμελητῶν ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων, ἐπὶ τῇ βάσει ἐνταλμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν ἐξοχωτάτων Ἀναμορφωτῶν τοῦ εἰρημένου Φροντιστηρίου Παδούης :

Διὰ δώδεκα οἰκοτρόφους μαθητὰς πρὸς δουκ.	55	ἕκαστον = Δουκ.	660
Δι' ἓνα οἰκονόμον καὶ ἓνα ὑπρέτην διὰ τροφὴν καὶ μισθὸν			
ἀνὰ 60 δουκ. εἰς ἑκάτερον	.....	= »	120
Δι' ἓνα ἐπόπτην	.....	»	60
Δι' ἐνοίκιον τοῦ Οἰκήματος	.....	»	120
Διὰ τροφὴν τοῦ διδασκάλου	.....	»	75
Διὰ μισθὸν τοῦ ἰδίου	.....	»	100
		Τὸ ὅλον	Δουκ. 1135

Ἰωάννης Δονάτος, Ἀνδρέας Πιζάνι, Βαπτιστὴς Νάνι

Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης

5 Ottobre 1665. (Refformatori dello Studio di Pad.a). — Eretto già con permissione dell'Ecc.mo Senato il Seminario Greco in questa città in ordine alla dispositione dell'Ecc.te q. Tomaso Flangini e disposte dagli ecc.mi Reff.ri dello Studio di Padova le cose per il buon incamin.to e sussistenza, volendo metter regola aggiustata e propria nella dispos.e e distribut.e del denaro che dovrà supplire per l'occorenza del Seminario med.mo, prese le convenienti informazioni dal Mgr Arcivescovo Rev.mo di Filadelfia, sono divenuti al seguente comparto dovendo tutte le qui sottoscritte sume esser distribuite a chi spetta rispettivamente dagli Ecc.mi Sigg. Provv.i sopra li hospitali con mandati degli Ecc.mi Sig.Refformatori dello Studio di Padova sopradetto :

Per dodesi scolari a duc.	55	cadauno	.....	= Duc.	660
Per un economo e un servitor tra vitto e salario a duc.	60				
per cadauno	.....	= »			120
Per un prefetto	.....	»			60

5 Ὀκτωβρίου 1665. — Οἱ Ἐκλαμπρότατοι καὶ Ἐξοχώτατοι Κύριοι Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης, κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, κατέληξαν εἰς τὰς ἐπομένους συνταγὰς ὡς πρὸς τὴν τροφοδοσίαν τῶν ὑποτρόφων τοῦ Κολλεγίου Φλαγγίνης, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ Οἰκονόμος ὀφείλει ἀπαρεγκλίτως νὰ συμμορφώνηται :

Διὰ τὰς συνήθεις ἡμέρας.

Τὸ πρῶτ' ὀφείλει νὰ δίδῃ εἰς ἓνα ἕκαστον ἓν ῥόφημα (μανέστρα), ἕξ οὐγγίας κρέατος καὶ ἓν ἐπιδόρπιον ἀπὸ ὀπωρικά. Τὸ βράδυ μίαν σαλάταν, τέσσαρας οὐγγίας κρέατος καὶ ἓν ἐπιδόρπιον ὁμοίως ἀπὸ ὀπωρικά ἢ ἀντὶ τούτων, ἓν τεμάχιον τυροῦ.

Διὰ τὰς ἑορτάς.

Τὸ πρῶτ' ἔν παρὰθεμα ἀπὸ κρέας ταριχευτὸν (σαλάμι) ἢ χοιρομῆρι ἢ ἐντόσθια καὶ τὸ πιάτο τοῦ κρέατος δέον νὰ εἶναι πέντε οὐγγίαι Μοσχαριοῦ.

Διὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῶν ἀπόκρεω.

Θὰ ἔχουν δύο παραθέματα καὶ διπλοῦν τὸ ἐπιδόρπιον ἥτοι ὀπωρικά καὶ τυρόν.

Per affitto di casa	Duc.	120
Per vitto del maestro	»	75
Per salario del medesimo	»	100
in tutto	Duc.	1135

Zuane Donado, Andrea Pisani, Battista Nani

Refformatori dello Studio di Padova

5 Ottobre 1665. — Gli Illustrissimi & Eccellentissimi Signori Refformatori dello Studio di Padova infrascritti, sono divenuti alle infrascritte prescittioni perchè l'Ecconomo del Collegio Flangini habbi a regolarsi in conformità di esse nel somministrar l'Alimenti a Convittori del Collegio medesimo.

Per li giorni ordinarii.

La mattina doverà dare per ciascheduno dei sopradetti una Minestra, sei oncie di Carne & un pospasto di Frutti. La sera un' Insalata, quattr' oncie di Carne & un Pospasto parimente di Frutti o in vece di questi un pezzo di Formaggio.

Per li giorni Festivi.

La mattina un' Antipasto di salame o Presciuto o Interiora & la Piatanza della Carne dovrà essere cinque Oncie di Vitello.

Per li giorni ultimi di Carnevale e Pasqua.

Doveranno havere due Antipasti & il Pospasto doppio cioè Frutti & Formaggio.

Διὰ τὰς νηστευσίμους ἡμέρας.

Ἀντὶ κρέατος δέον νὰ τοῖς δίδηται ψάρι εἰς τὴν αὐτὴν ποσότητα ἀναλόγως. Κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ ἀργίας, διαρκούσης τῆς ἐβδομάδος, θὰ τοῖς δίδηται τὸ πρόγευμα ἥτοι μισὸ ψωμί, ὀπωρικά, κρασί κ.λ.π.

Ὁ οἰκονόμος θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ φροντίζη διὰ τὸ πλύσιμον τῶν ἀσπρορρούχων καὶ θὰ προμηθεύηται πᾶν ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὴν τροφὴν τῶν ὡς ἄνω οἰκοτρόφων.

Χορηγεῖται εἰδικὴ ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ ἐπιθεωρῇ πάντοτε ἐπιμελῶς τὸ κρασί, τὸ ἀλεῦρι καὶ τὴν τροφὴν, ποῦ θὰ ἀγοράζη ὁ ῥηθεις οἰκονόμος, ὡς ἔχει ὑποχρέωσιν, καὶ ἂν τὰ τρόφιμα δὲν ἤθελεν εἶσθαι καλῆς ποιότητος, νὰ τὰ ἀπορρίπτῃ ὅπως δῆποτε.

Ἰωάννης Δονάτος, Ἀνδρέας Πιζάνι καὶ Βαπτιστὴς Νάνι.

*
* *

ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκπόνησιν καὶ δημοσίευσιν τῶν ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν, οἱ Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου ἐπεφόρτισαν τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλλ. Κοινότητος ἵνα ὁμοῦ μετὰ τοῦ τότε διορισθέντος οἰκονόμου Γεωργίου Σκορδύλλη προβοῦν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων ἐπίπλων¹⁾ καὶ σκευῶν διὰ τοὺς κοιτῶνας τῶν μαθητῶν, τὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεων, διὰ τὸ μαγειρεῖον, πλυντήριον κ.λ.π. Διαταγῇ τῶν ἰδίων Ἀναμορφωτῶν ἀνηρτήθη εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ ἐλαιογραφία τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου, ἧς φωτοτυπίαν ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς καὶ τὴν δημοσιεύομεν ἐν τῇ παρουσίᾳ μελέτῃ.

Περαιτωθεισῶν οὕτω τῶν ἀναγκαίων προπαρασκευῶν, ἐξελέγη τὴν 1^{ην} Μαΐου

Per li giorni Magri.

In luogo di Carne si dovrà dare Pesce nella stessa quantità propotion.te. Nelli giorni di Festa e di Vacanza della settimana gli si doverà dare la Sua Collatione che farà mezo Pane, qualche Frutto, Vino ec.

Sia tenuto l'Ecconomo far lavar la Biancheria del Collegio & proveder di tutto quello occorrerà per l'alimento de Convittori sopradetti.

Con speciale incarico al Maestro di riveder sempre diligentemente il Vino, Farina e vito che l'Ecconomo sopradetto comprerà in conformità del suo obbligo e quando la robba non fosse di buona qualità debba in ogni modo regettarla.

Zuane Donado, Andrea Pisani, Batista Nani.

¹⁾ Οἱ Χαρτοφύλακες οἱ περιέχοντες τὰ ἔγγραφα τῆς διαχειρίσεως τῶν Ἐπιτρόπων Φλαγγίνῃ, συμποσούμενοι εἰς 52, εὐρίσκονται ἐν τῷ Archivio di Stato, Provveditovi agli Ospedali ἀρ. 116 μέ-
χρη τοῦ 168.

1665¹⁾ ὡς πρῶτος Διευθυντὴς καὶ Διδάσκαλος (Rettore e Maestro) ὁ διδάκτωρ Νικόλαος Καλλιάρχης²⁾ ὁ Κρής ἐπὶ μισθῷ δουκάτων ἑκατὸν ἔτησίως³⁾, πληρωτέων καθ' ἐξαμηνίαν. Οὗτος ἐδίδαξε συνεχῶς ἐπὶ ἔνδεκα ἔτη ἤτοι μέχρι τῆς 28 Φεβρουαρίου 1676⁴⁾ ὅτε προτάσει τῶν ιδίων Ἀναμορφωτῶν διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐκλαμπροτάτης Γερουσίας Καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης.

Ἀποχωρήσαντος τοῦ Καλλιάρχη, διορίζεται διδάσκαλος ὁ τότε ὑπηρετῶν ὡς ἱατρός παρὰ τῷ Νοσοκομείῳ Φλαγγίνῃ Gio - Antonio Procacciante⁵⁾ τῇ 1^η Μαρτίου 1677 ἐπὶ μισθῷ δουκάτων ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἔτησίως. Οὗτος δὲν ἐδίδαξεν εἰμὴ ἐπὶ 15 μῆνας περίπου ἤτοι μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1678⁶⁾, ὅτε καὶ ἐξελέγη ὁ ἐκ Κεφαλληνίας Ματθαῖος Τυπάλδος, ὅστις, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὑπότροφος ὁ εἰσαχθεὶς εἰς τὸ Φλαγγινιανόν. Οὗτος ἐμισθοδοτεῖτο κατ' ἀρχὰς μὲ δουκ. 120 τὰ ὅποια ἀπὸ τοῦ 1681 ἠϋξήθησαν εἰς 150. Τὸ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνταλμα⁷⁾ πληρωμῆς ὑπ' ἀριθ. 176 φέρει χρονολογίαν 7 Ἰουλίου 1685 καὶ ἀναγράφει: «Δουκάτα 37.12 κατεβλήθησαν εἰς τὸν Σεβασμιώτατον⁸⁾ Ματθαῖον Τυπάλδον διδάσκαλον, δι' ὑπόλοιπον μισθοδοσίας του μέχρι τῆς 1^{ης} Ἀπριλίου παρελθόντος».

Τέταρτος κατὰ σειρὰν διδάσκαλος ὑπῆρξεν ὁ Θωμᾶς Κατάνης⁹⁾ Tommaso Catanéo¹⁰⁾ ὅστις διορισθεὶς τὴν 7^{ην} Ἀπριλίου 1685 ἐδίδαξε μέχρι τῆς 7^{ης} Ἰουνίου 1687 ὅτε καὶ προήχθη εἰς καθηγητὴν τοῦ ἐν Παδούῃ Πανεπιστημίου.

Ἀνοίγομεν ἐνταῦθα μίαν παρένθεσιν ἵνα παραθέσωμεν τὰ νέα στοιχεῖα τὰ ὅποια ἀνεύρομεν διὰ τὸν ἐπιφανῆ τοῦτον λόγιον περὶ οὗ ἐλάχιστα ἔγραψαν, καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπέχοντα τῆς ἀληθείας, οἱ Σάθας, Παπαδόπουλος Βρετὸς κ. ἄ.

Ἐν τῇ Μαρκιανῇ Βιβλιοθήκῃ (48 C. 32) ὑπάρχει τὸ κάτωθι σύγγραμμα:

«Opere Postume di Tommaso Catanéo, dedicate all' Ecc^{mo} Senato Veneto. In Venetia, presso Albrizzi, MDCCXXXVI. Ἴδου ἐν περιλήψει τὸ μανθάνομεν ἀπὸ τὴν

¹⁾ Busta 128.

²⁾ Οὗτος ἀνεμίχθη καὶ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλ. Ἀδελφότητος. Οὕτω τὴν 28 Ἰουλίου 1669 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Κρήτης ἐν τῷ Συλλόγῳ τῶν 40 καὶ προσθήκης, τὴν δὲ 31 Δεκεμβρίου 1670 ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ὡς εἷς ἐκ τῶν δύο governatori.

³⁾ Ἀπὸ τοῦ 1674 ὁ μισθὸς του ἠϋξήθη εἰς Δουκάτα 140 ἔτησίως.

⁴⁾ 1677 κατὰ τὸ παλαιὸν ἔτος. Τὸ Ἑνετικὸν ἔτος ἤρχιζεν ὡς γνωστὸν ἀπὸ τῆς 1^{ης} Μαρτίου καὶ ἔληγε τὴν 28 Φεβρουαρίου.

⁵⁾ Busta 129. Ἡ ὑπογραφή του ἡ ιδιόχειρος ὅπισθεν τῶν ἐνταλμάτων οὕτως ἔχει. Εἰς δὲ τὸ βιβλίον βαπτίσεων ὑπογράφει δις ὡς ἀνάδοχος: Τζάν Ἀντώνιος Προκατσιάντες καὶ Τζάν (Ἰωάννης) Ἀντώνιος Προκατζάντες.

⁶⁾ ⁷⁾ Busta 129.

⁸⁾ Τὴν 28 Μαρτίου 1685 διὰ ψήφων 129 κατὰ ὁκτώ — καὶ ὄχι παμψηφεί ὡς λέγει ὁ Βελούδος — ἐξελέγη Μητροπολίτης Φιλαδελφείας ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγ. Νικολάου (Capitolare N° VIII).

⁹⁾ Filza 189.

¹⁰⁾ Ὅπισθεν τῶν ἐνταλμάτων οὕτως ὑπεγράφετο.

ἀφιέρωσιν τῶν «ταπεινοτάτων καὶ βαθυσεβάστως ὑπογραφομένων Ἰωάννου καὶ Πέτρου Κατάνη», υἱῶν τοῦ δηθέντος Θωμᾶ. Ἡ οἰκογένεια Κατάνη ὑπῆρξεν εὐγενὴς τιμαριούχος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτης καὶ ὡς τοιαύτην τὴν ἀνεγνώρισεν καὶ ἡ Ἐκλαμπροτάτη Γερουσία διὰ ψηφίσματος ¹⁾ τῆς 27 Δεκεμβρίου εἰς ἔνδειξιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς ἡ οἰκογένεια αὕτη προσέφερε κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας. Τῇ 11 Ἀπριλίου 1685 ὁ στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ἰωάννης Κατάνης ²⁾, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε πολεμήσει εἰς τὰ Δαρδανέλλια, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Τενέδου καὶ Λήμνου, διωρίσθη εἴτα διοικητὴς τῆς Δαλματίας καὶ τελευταῖον τῆς Κερκύρας, ὅπου ἐπίσης ἐπέδειξε τὰ μεγάλα προσόντα του. Τὴν 11 Φεβρουαρίου 1710, ὁ διδάκτωρ Θωμᾶς Κατάνης, λόγῳ ἀδιαθεσίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Παδούης, ἔνθα εὐδοκιμώτατα ὑπηρετήσε, αὐτὸς ὁ ὁποῖος εἰς τὴν εὐγενῇ καταγωγῇ του καὶ εἰς τὸ τιμᾶριον οὗτινος ἀπελάμβανε, ἐνώνει τὰ ἀνεκτίμητα προσόντα τῆς εὐρείας του μορφώσεως καὶ ἀναζωογονεῖ οὕτω ἐν τῷ προσώπῳ του τὰς ἀλησμονήτους ἀρετὰς τῶν προγόνων καὶ τοῦ πατρὸς οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθησαν νὰ σπᾶσουν τὰ δεσμὰ τῶν βαρβάρων, ὑπεραμυνόμενοι οὕτω τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος».

Εἰς τὸ αὐτὸ σύγγραμμα ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀφιερώσεως παρατίθεται μικρὰ βιογραφία τοῦ Κατάνη, ληφθεῖσα ἀπὸ τὴν Biblioteca Volante di Giovanni Cinelli Calvoli, Τόμ. II σελ. 109. Venezia 1735.

«Θωμᾶς Κατάνης υἱὸς τοῦ Ἰωάννου, εὐγενοῦς τιμαριούχου ἐκ Κρήτης, στρατάρχου (Condottiero d'armi) τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1660 καθ' ὃν χρόνον ὁ πατὴρ του Ἰωάννης ἦτο στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς πόλεως ἐκείνης. Περὶ τῆς οἰκογενείας του ὁμιλοῦν μετ' ἐπαίνου πολλὰ ψηφίσματα τῆς ἐκλαμπροτάτης Γερουσίας. Εἰς ἡλικίαν 12 ἐτῶν εἰσῆχθη εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, ὅπου μετὰ ὀκτὼ ἔτη ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς καὶ ἀνεδείχθη διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ θεολογίας. Ἐλθὼν εἰς Βενετίαν προϋτάθη διὰ τὸ Ἑλλην. Γυμνάσιον Φλαγγίνη καὶ τῷ 1686 διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκλαμπροτάτης Γερουσίας εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης ἔδραν τῆς φιλοσοφίας ὡς ὑφηγητὴς (in secondo luogo) καὶ τῷ 1692 προήχθη μὲ διπλὴν μισθοδοσίαν εἰς τὴν ἑκτακτον ἔδραν τῆς Φιλοσοφίας ὡς πρῶτος καθηγητὴς (in 1° luogo). Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν περιορισμένην αὐτὴν σφαῖραν τῶν γραμμάτων, παρηκολούθει ταυτοχρόνως τὰ τῆς ἱατρικῆς μαθήματα ἐν τῷ αὐτῷ Πανεπιστημίῳ ὡς καὶ τὰ τῆς Νομικῆς καὶ ἔγινεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιστήμας διδάκτωρ ἥτοι medicofisico καὶ dottore in ambileggi (τοῦτέστι ἱατρὸς - φυσικὸς καὶ διδάκτωρ τοῦ τε κοινοῦ καὶ κανονικοῦ δικαίου). Ἄλλ' ὑποστὰς ὑπερκόπωσιν ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς περιβλέπτου ἔδρας ἣν κατεῖχε. Ἡ δὲ Γερουσία ἀναγνωρίζουσα τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας ἃς προσέ-

¹⁾ Τὰ ψηφίσματα τῆς Γερουσίας ὠνομάζοντο «Ducali».

²⁾ Πατὴρ τοῦ Θωμᾶ καὶ πάππος τῶν γραψάντων τὴν ἀφιέρωσιν.

φερεν ὁ πατήρ του καὶ ὁ ἴδιος, παρεχώρησεν αὐτῷ ἐν σημαντικὸν τιμᾶριον ἐν τῷ Βασιλείῳ τοῦ Μωρέως καὶ μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Πελοποννήσου τῷ παρεχωρήθη ἄλλο τιμᾶριον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἰστρίας. Εὐχαριστημένος ἤδη ἀπὸ τὴν ἐν Βενετία διαμονήν του, προσεῖλκυσε, λόγῳ τῆς φήμης ἣν ἀπέκτησε, πολλοὺς εὐγενεῖς εἰς οὓς ἐδίδασκε πολιτικὴν καὶ ῥητορικὴν, καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἡσχολήθη μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. Καταληφθεὶς ἀπὸ σιτηθικὸν νόσημα εἰς ἡλικίαν 64 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, ἐξέπνευσεν ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἥτοι τὴν 27 Φεβρουαρίου 1725 εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν δύο υἱῶν του.

Πολλὰ εἶναι τὰ συγγράμματά του τὰ ἐκτυπωθέντα καὶ μὴ:

1. Successi dell' Armi Cesaree nell' una e nell' altra Ungheria.
2. Lettere di Monsignor de l' heremitage à Madame Argenide (Venetia 1688). Ἐμφανίζονται ὡς μετεφρασμένοι ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ἀλλ' εἶναι γραμμένοι ἀπὸ τὸν ἴδιον.
3. La vita di S. Lorenzo Giustiniano 1° patriz. di Venetia (1712 - Venezia).
4. Moltissime orazioni in lode dei più rinomati Patrizii Veneti et altre varie operette.

Βλέπουν ἤδη τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος: ¹⁾

5. L' introduzione alle scienze.
6. L' arte del pensare.
7. L' oratore.
8. I tre ragionamenti sopra l' esistenza delle prime verità architettoniche nella religione, nella politica e nella morale.

Παραμένουν ἀνέκδοτα:

9. L' arte di vivere sociabile.
10. Preliminare alla Morale.
11. La Morale.
12. Un trattato del corpo umano.
13. Un Trattato dei principi.
14. Un' arte del pensare.
15. Un intero quaresimale.
16. Un trattato dello spirito, incompiuto.
17. Commentarii sopra il testo greco delle sacre scritture.
18. Traduzione di LXX Salmi dal Testo Greco.
19. Un Buon numero di poesie delicatissime.
20. Varie favole e racconti.
21. Un piccolo trattato dei motivi e effetti della venuta in carne del Salvator Gesù».

¹⁾ Bibl. Marciana 48 C. 32.

*
* *

Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἀνυψώνει ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπιγιγνομένων τὸν Θωμᾶν Κατάνην, εἶναι ὅτι οὗτος παρ' ὅλας τὰς δημοσίας θέσεις ἃς κατέλαβε, οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὴν Ἑλληνορθόδοξον καταγωγὴν του, Καὶ τὸν ἴδιον συναντῶμεν ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ Μητροῦν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγ. Νικολάου καὶ τὰ παιδιά του ἐβάπτισεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Ἑλλήνων, ὡς μαρτυροῦν αἱ κάτωθι δύο ἐγγραφαὶ ἃς παρελάβομεν ἀπὸ τὸ Βιβλίον Βαπτίσεων:

1698 Μαρτίου 24. Πέτρος - Ἰωσήφ νόμιμος υἱὸς τοῦ λογιωτάτου καὶ εὐγενοῦς ἄρχοντος κ. Θωμᾶ Κατάνου καὶ κυρᾶς Φαουστίνας Φιλίππου Μποναμίμου, ἐβαπτίσθη παρ' ἐμοῦ Μεθοδίου Ἱερέως τοῦ Ἀνθρακίτου¹⁾, ἐφημερίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Γραικῶν». Ἀνάδοχοι: ὁ ἐκλαμπρότατος ἄρχων Δημήτριος Πιτζαμᾶνος, Μιχαὴλ Περούλης, Νικόλαος Καραγιάννης.

1699 Ἰανουάριος 21. Τίτος - Ἰωάννης - Μπερναρδὶν - Ροδόλφος υἱὸς γνήσιος τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Θωμᾶ Κατάνη καὶ τῆς κυρίας Φαουστίνας Βοναμίν, ἐβαπτίσθη παρ' ἐμοῦ Μεθοδίου Ἱερέως τοῦ Ἀνθρακίτου. Ἀνάδοχος ὑπῆρξεν ὁ ἐνδοξότατος Ροδόλφος Καντακουζηνός²⁾.

*
* *

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Κατάνη ἦτοι τὴν 8^{ην} Ἰουνίου 1687 διωρίσθη ὁ Νικόλαος Παπαδόπουλος³⁾ διδάκτωρ φιλοσοφίας καὶ ἱερᾶς Θεολογίας, ἐπὶ μισθῷ ἑκατὸν δουκάτων ἑτησίως. Ὑπὲρ τούτου ἐξεδόθη τὸ τελευταῖον ἔνταλμα ὑπ' ἀρ. 98 τὴν 19 Ἰουλίου 1689 διὰ δουκάτα 25 ἦτοι μισθὸν του μιᾶς τριμηνίας ληξάσης τὴν 7^{ην} ἰδίου καὶ φθάνομεν εἰς τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1690 ὅτε ἀνευρίσκομεν εἰς τὸν φάκελλον ἀρ. 548 τῶν Ἀναμορφωτῶν τοῦ Φροντιστηρίου τὸ κάτωθι πρακτικόν: «Ἐκτιμῶντες τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Διακόνου Ἠλίας Μηνιάτη, ἀντικαταστάτου τοῦ Παπαδοπούλου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας του καὶ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του⁴⁾, μέχρι σήμερον, ἀποφασίζομεν νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν ὁ μισθὸς ἐνὸς ἔτους ἦτοι δουκάτα ἑκατόν⁵⁾».

¹⁾ Ὁ γνωστὸς λόγιος Ἰωαννῆτις περὶ οὗ ἐγράψαμεν (Ἡπειρωτ. Χρον. Γ'. σελ. 254 καὶ 324 (ὑποσημ. 27) ὅτι εὐρίσκετο μέχρι τοῦ 1707 ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ νεωτέρας ἐρεῦνης μαυθάνομεν ὅτι οὗτος ἐβάπτισε τῇ 12 Φεβρουαρίου 1708 (παλ. ἔθ.) τὴν Ἀγγελαν τοῦ Ἑρνέστου Μαϊῶτα καὶ Πιερίνας (Βιβλ. Βαπτίσεων Ἑλλ. Κοινότητος) ὡς ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Κατὰ συνέπειαν ἐκ Βενετίας ἀνεχώρησε κατὰ τὸ 1708.

²⁾ Τὸν πρῶτον Καντακουζηνὸν ἐν Βενετίᾳ, τὸν Μανώλην, τὸν συναντῶμεν τῷ 1554 καὶ τῷ 1555 τὸν εὐρίσκομεν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος.

³⁾ Φάκελλος 129.

⁴⁾ Οὗτος ἀπεβίωσε νεώτατος ὡς μαρτυρεῖ ἡ κάτωθι ἐγγραφή: 30 Ἰουλίου 1689 ὁ αἰδ. Νικόλαος Παπαδόπουλος Ἑλλήν ἱερεὺς, ἐτῶν 28 περίπου. Ἰατρὸς Ζανδίρης (πρβλ. Βιβλ. θανάτων Ἐκκλ. Ἀγ. Ἀντωνίου).

⁵⁾ Τῷ κατεβλήθησαν τὴν 20 Ἰουλίου 1690 ὡς ἡ ἀπόδειξις του ἐν τῇ ὑπογράφεται: Don Elia Mignatti (πρβλ. filza 189 - Provveditori agli ospedali).

Ἀμέσως μετὰ τὸν Μηνιάτην, ὅστις ἐδίδαξε μόνον ἐν ἔτος καὶ ὄχι τρία, ὡς ἔγραψαν οἱ Μαζαράκης, Ζαβύρας, Σάθας, Τσιτσέλης κ. ἄ., διωρίσθη τὴν 12 Ἰουλίου 1690 ὁ Στέφανος Μόσχος¹⁾ εἰς ὃν κατεβλήθησαν «δουκ. 50 τὴν 11 Ἀπριλίου 1691 διὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τῆς διδασκαλίας του, τὸ λῆξαν τὴν 12 Μαρτίου παρελθόντος». Οὗτος παρέμεινε διδάσκων μέχρι τέλους Μαΐου τοῦ 1693 ὅτε καὶ ἀνεχώρησε, λαβὼν τετράμηνον ἄδειαν διὰ Κέρκυραν, ἔνθα ἐπείγουσαι ὑποθέσεις τὸν προσεκάλουν. Ἀντικαταστάτης του προσωρινὸς διωρίσθη τὴν 2^{αν} Ἰουνίου 1683 ὁ Ἀλέξανδρος Κόκκινος²⁾, ὅστις καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ ἑννέα μῆνας, ὡς μαρτυρεῖ τὸ σχετικὸν ἑντάλμα πληρωμῆς ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 19 Μαρτίου 1694: «εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Κόκκινον ἐμετρούθησαν δουκ. 75 διὰ μισθὸν του ἑννέα μηνῶν, ἥτοι μέχρι τῆς 2^{ας} τρέχοντος Μαρτίου».

Παρατεινομένης τῆς ἀπουσίας τοῦ Στεφ. Μόσχου, διωρίσθη ὀριστικὸς ἀντικαταστάτης τὴν 3^{αν} Μαρτίου 1694 ὁ Ἰωάννης Χαλκεὺς³⁾ ὅστις παρέμεινε διδάσκων μέχρι τῆς 20 Μαρτίου 1703, μὲ μισθὸν 100 δουκ. αὐξηθέντα ἀπὸ τοῦ 1696 εἰς 120. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἀναμορφωταὶ ἐδημοσίευσαν καὶ νέον ἐσωτερικὸν κανονισμόν, ἀφορῶντα εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ οἰκοτροφείου τῆς Σχολῆς, ἔχοντα οὕτω:

22 Ἰουνίου 1698. — Οἱ Ἐξοχώτατοι καὶ Ἐκλαμπρότατοι κύριοι Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης, ἐπαγρυπνοῦντες μὲ ἑνθερμον ζῆλον ἐπὶ τὴν καλλιτέραν διεύθυνσιν τοῦ Οἰκοτροφείου Φλαγγίνης καὶ εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐδοκιμωτέραν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν, τῶν εἰς αὐτὸ προοριζομένων ἐκάστοτε, ἀποφασίζουν:

1. Οἱ ἐκλεχθισόμενοι οἰκότροφοι, δέον νὰ γίνωνται δεκτοὶ κατόπιν ἐντολῆς ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τῆς ἐξοχότητός των.
2. Περαιτουμένου τοῦ καθορισθέντος διὰ τῶν κανονισμῶν χρόνου παραμονῆς τῶν οἰκοτρόφων ἐν τῷ Κολλεγίῳ, δέον ὁ οἰκονόμος νὰ ὑποβάλλῃ σχετικὴν εἰδοποίησιν εἰς τὴν ἐξοχωτάτην Ἀρχὴν ἡμῶν, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν τῷ παραδίδηται ἐντολὴ περὶ ἀπολύσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα δημοσιεύωνται αἱ συνήθεις προκηρύξεις διὰ νέαν ἐκλογὴν οἰκοτρόφων.

22 Giugno 1698. — Gli Ill.mi & Ecc.mi Signori Refformatori dello Studio di Padova, invigilando col zelo loro alla miglior drettione del Collegio Flangini & alla più pontual educatione degli alunni, che si destinano in esso, hanno terminato:

1. Che quelli, che saranno eletti Convittori, habbino sempre ad essere introdotti con Mandato sottoscritto dall' Eccellenze loro.
2. Che terminato da Convittori il tempo della permanenza loro prescritta dalle

¹⁾, ²⁾ Busta 164 καὶ 130.

³⁾ Οὗτος εἰς τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς ὑπέγραφε: Giovanni Chalchia, ἀλλ' εἰς τὸ Rodolo τοῦ 1694 τῆς Ἑλλήν. Κοινότητος ἐνθ' ἀνέγραψε καὶ ὁ ἴδιος μίαν μικρὰν συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ὑπογράφεται: Ἰωάννης Χαλκεὺς.

3. Ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελε παροῦσιασθῇ ἀνάγκη εἰς τινὰ τῶν οἰκοτρόφων νὰ ἀπουσιάσῃ προσωρινῶς ἐκ τοῦ Κολλεγίου, νὰ ζητῆται πάντοτε ἡ ἄδεια τῆς ἐξοχωτάτης Ἀρχῆς ἡμῶν ἣτις θὰ χορηγεῖται διὰ διάστημα 15 ἡμερῶν παρ' ἐνὸς τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων Ἀναμορφωτῶν καὶ ἂν ἤθελε ζητηθῇ διὰ μακρότερον χρόνον, παρὰ δύο ἐξ αὐτῶν καὶ πάντοτε ἐγγράφως.
4. Ὑφισταμένης τῆς συνηθείας ἵνα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκδίδουν ἐντάλματα πληρωμῆς αἱ αὐτῶν ἐξοχώτητες πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς ἐξοχωτάτης ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ εὐαγῶν Καθιδρυμάτων Ἀρχῆς, ὑπὲρ τοῦ οἰκονόμου τοῦ Κολλεγίου ὅστις διὰ τοῦ χρήματος τούτου προνοεῖ διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἰδίου, ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐφεξῆς θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ αὐτὸς οἰκονόμος προτοῦ λάβῃ τὸ ἐντάλμα, νὰ προσάγῃ πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ Κολλεγίῳ ὑποτρόφων καὶ περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤθελέ τις ἀπουσιάσει, ἵνα ἐπὶ τοιούτων βάσεων ἐκδίδηται τὸ σχετικὸν ἐντάλμα, θὰ τῷ χαρίζεται δὲ δίκην φιλοδοWRήματος τὸ ἔξοδον μαθητοῦ τινος, ποῦ ἤθελεν ἀπουσιάσει μόνον 15 ἡμέρας, ἀλλ' ἂν πρόκειται περὶ μεγαλειτέρου χρονικοῦ διαστήματος, θὰ ἐκπίπτηται τὸ ἀναλογοῦν δι' ὀλόκληρον τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας, ὡς ἐπίσης θὰ ἀφαιρῇται ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν καὶ τὸ ἐπὶ ἔλαττον ἔξοδον ὅπερ θὰ προκύπτῃ ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκοτρόφων δὲν θὰ εἶναι πλήρης καὶ διέταξαν ἵνα οὕτω καταχωρηθῇ.

constitutioni del Collegio, ne habbi da esser portata la notitia dal Prefetto all' Ecc.mo Magistrato per esserli rilasciato mandato di licenza e per devenirsi alla publicatione de soliti Proclami per nuove elettioni.

3. Che occorrendo a convittori uscire dal Collegio, habbia ad esserne impetrata la licenza dal Magistrato Ecc. mo da esserle concessa per il termine di giorni quindecì da uno degl' Ecc. mi Signori Refformatori & quando il bisogno fosse di maggiore tempo, da due di essi, e sempre con loro sottoscrizione.
4. Che essendo solito di levarsi di tempo in tempo dal Magistrato dell' Ecc. ze loro, all' Economo del Collegio li mandati per riscotere dalla Cassa dell' Ecc. mo Magistrato sopra gl' Ospitali e Luoghi Pii il Dinaro per provvedere all' occorrenze del. Coll. o, sia in avvenire tenuto esso Economo, prima di levar il Mandato, portar fede del numero degl' Allunni ch' esistono nel Coll. o & del tempo che ne fossero alcuni mancanti, perchè con tali fondamenti possi levarsi il mandato stesso, annuendosi gratiosamente bonificarli la spesa per la mancanza, che per soli quindecì giorni fosse seguita per alcuno di medesimi allunni, ma quando transcendesse di più de sudetti giorni quindecì, doverà esserli dibattuto per l' intiero tempo della loro assenza e così anco per la mancanza che potesse succedere da Scolari a proportione dell' una e dell' altra e così ordinarono doversi annotare.

* *

Μετά τὸν Ἰωάννην Χαλκέα, οἱ Ἀναμορφωταὶ ¹⁾ διώρισαν τὸν ἐξ Ἀθηνῶν διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου Παδούης Ἰωάννην Πατούσαν ²⁾ τοῦ Σταματίου, τὴν 21 Μαρτίου 1703, ἐπὶ μισθῷ 100 δονκ. ἐτησίως.

Οὗτος ἐδίδαξε συνεχῶς ἐπὶ ὅκτῳ ἔτη καὶ τὴν 25 Ἰανουαρίου 1711 ³⁾ τῇ ὑποδείξει τοῦ Μελετίου Τυπάλδου Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας διορίζεται καὶ δεύτερος διδάσκαλος, ἀποφάσκει τῶν Ἀναμορφωτῶν, ὁ καὶ ἄλλοτε ὑπηρετήσας Ἰωάν. Χαλκεὺς, ὅστις καὶ ἤρξατο τῶν παραδόσεων ἀπὸ τῆς 5 Ἀπριλίου 1712 ⁴⁾. Ἀποθανόντος τοῦ Πατούσα ⁵⁾, ὁ μὲν Χαλκεὺς καταλαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ πρώτου διδασκάλου καὶ δεύτερος διορίζεται ὁ ἐκ Παραμυθίας καταγόμενος καὶ ἐν τῷ Ἑλλην. Γυμνασίῳ τῆς Ῥώμης σπουδάσας Ἀπόστολος Μῆχος, διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας καὶ ἱερᾶς Θεολογίας. Ὁ Χαλκεὺς, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1713 ἐμισθοδοτεῖτο μὲ 120 δονκάτα, ἀπεχώρησε τῆς Σχολῆς τὴν 5 Ἰουνίου 1716 ⁶⁾ ὅτε διὰ πρακτικοῦ τῶν Ἀναμορφωτῶν διορίζεται «ὁ Αἰδ. Ἀντώνιος Κατήφορος, πρῶν ἱεροκῆρυξ ἐν Ζακύνθῳ, σπουδάσας ἐν Ῥώμῃ ἔνθα καὶ ἐξημάτισε καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς Γλώσσης ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Κολλεγίῳ». Ταῦτοχρόνως ἐδίδασκεν ὡς δεύτερος καὶ ὁ Μῆχος μέχρι τῆς 1^{ης} Μαρτίου 1717, ὅτε διὰ λόγους οἰκονομίας κατηργήθη ἡ θέσις τοῦ δευτέρου καὶ παρέμεινε μόνον ὁ Κατήφορος ὅστις καὶ ἐδίδαξε μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουλίου 1720, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐπόμενον πρακτικὸν τῶν Ἀναμορφωτῶν: «1720 Ἰουλίου 1 ἐνεφανίσθη σήμερον ὁ αἰδ. Ἀντώνιος Κατήφορος καὶ εἶπεν ὅτι θέλει νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον καὶ γίνεται δεκτὴ ἡ παραίτησίς του». Ἐν τῷ μεταξὺ καὶ νέος ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῶν Ἀναμορφωτῶν Κανονισμὸς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, ἔχων οὕτως:

20 Μαρτίου 1703. — Καταβαλόντες πᾶσαν ἐπιμέλειαν οἱ ἐξοχώτατοι καὶ Ἐκλαμ-

¹⁾ Refform. φάκ. 548.

²⁾ Εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῆς τετρατόμου Φιλολογικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας (πρβλ. Κ. Δ. Μέρτζιου. Κατάλ. Ἐκδ. Ν. Γλυκῆς σελ. 117 - Ἠπειρ. Χρον. Ι).

³⁾ 1712 παλ. ἔτος. Ὁ Μελέτιος εἰς τὴν ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1711 ἐμπιστευτικὴν ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς Ἀναμορφωτάς ὑποδεικνύει τὸν διορισμὸν καὶ ἄλλου διδασκάλου καὶ συνιστᾷ ἵνα οἱ Ἀναμορφωταὶ λάβουν πρόνοιαν καὶ ἀξιῶσιν ἀπὸ τοὺς διδασκάλους νὰ μὴ ἀσχολῶνται εἰς ἄλλας ὑποθέσεις, περαινῶν δὲ τὴν ἐπιστολὴν του ἐκχύνει ὅλον τὸ δηλητήριον κατὰ τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνορθοδόξου Κοινότητος, μεθ' ἧς τότε εὐρίσκετο εἰς διάστασιν - περὶ ἧς ἀλλαχοῦ γράφομεν - διὰ τῶν φράσεων: «in questa vigna greca piena di sterpi e di serpi» ἤτοι «εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην ἀμπελον ἡ ὁποία εἶναι γεμάτη ὑπὸ ἀποφυάδας καὶ ὄφεις».

⁴⁾ Reff. 548 καὶ Provv. 164.

⁵⁾ Οὗτος ἀπεβίωσεν ἐν Βενετίᾳ τῇ 11 Νοεμβρίου 1712 ὡς ἡ κάτωθι ἀπόδειξις: Ἐλαβον ἐγὼ ὁ Γεώργιος Πατούσας, ἀδελφὸς καὶ κληρονόμος τοῦ αἰδεσίμου Ἰωάννου Πατούσα, διατελέσαντος διδασκάλου τῆς Σχολῆς Φλαγγίνης, ἀποβιώσαντος τὴν 11 Νοεμβρίου παρελθόντος δονκ. 58.16 ὑπόλοιπον τοῦ μισθοῦ του (ἐντάλμα 24, φάκελλος 132).

⁶⁾ Reff. 548.

⁷⁾ Οἱ κανονισμοὶ εὐρίσκονται ἐν τῷ φακέλλῳ 547.

πρότατοι κύριοι Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ καλλιτέραν διεύθυνσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου, ἰδρυθὲν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς σχετικῆς διατάξεως ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ποτε ἐξόχου Θωμᾶ Φλαγγίνῃ, ἀπεφασισαν νὰ καταργήσουν ἐκτροπὰ τινα συμβαίνοντα ἐν αὐτῷ καὶ προέβησαν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν κάτωθι διατάξεων.

1. Παραμενουσῶν ἐν πλήρει ἰσχύϊ τῶν προσταγῶν ὅσας εἰς διαφόρους ἀποφάσεις ἀπεκρυστάλλωσεν ἡ σύνεσις τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων Ἀναμορφωτῶν, τῶν προὑπαρξάντων, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1665, γίνεται δῆλον διὰ τῆς παρούσης ὅτι, δὲν δύνανται εἰς τὸ μέλλον νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ Οἰκοτροφεῖον οἱ νεανῖαι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν θὰ ἦσαν ἐφοδιασμένοι μὲ τὰ νόμιμα πιστοποιητικά, ὑπογεγραμμένα παρὰ τῶν ἱεραρχῶν των, οἵτινες θὰ πιστοποιοῦν τὸν τόπον γεννήσεως, τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν διαγωγὴν, ἵνα αἰρομένων τῶν ἀμφιβολιῶν, νὰ ἠμποροῦν πάντοτε νὰ ἐκλέγωνται κατὰ προτίμησιν οἱ ἱκανώτεροι καὶ οἱ καταλληλότεροι, συμφώνως μὲ τὴν εὐλαβῇ διάταξιν τοῦ Διαθέτου.
2. Νὰ μὴ δύνανται εἰς τὸ μέλλον νὰ εἰσάγωνται οἱ οἰκότροφοι ὑπὸ τύπον προσωρινότητος ἀλλὰ νὰ ἐκλέγωνται μὲ τὰς συνήθεις διατυπώσεις καὶ νὰ καταλαμβάνουν τὰς θέσεις ἐκείνας ποὺ θὰ ἔμεναν διαθέσιμοι εἴτε ἀπὸ τοὺς περατοῦντας τὰς σπουδὰς ἢ τοὺς ἀποχωροῦντας δι' οἰανδήποτε αἰτίαν.
3. Καὶ ἐπειδὴ κατὰ νόμον δέον νὰ προτιμῶνται οἱ Κερκυραῖοι ὡς οἰκότροφοι, νὰ ἐπι-

---

20 Marzo 1703. — Rivolte tutte le applicationi degl' Ill.mi & Ecc.mi Signori Reff.i dello Studio di Padova alla sussistenza e migliore direttione del Collegio de Greci instituito in questa città in adempimento della dispositione test.ia del qu.eccellente Tomaso Flangini, sono divenuti con l'oggetto di togliere li pregiudicii in esso Collegio invalsi allo stabilimento degli ordini infr.i.

1. Che restando nel suo intiero vigore le prescittioni tutte in varie Terminazioni estese dalla prudenza degl' Eccellentissimi Signori Refformatori Predecessori et espresse particolarmente in quella di 25 Settembre 1665 sia inoltre dichiarato che non possino in avvenire essere admessi nel Collegio quei giovani che non fossero muniti di fedi legali sottoscritte da Loro Prelati che giustifichino la patria, l'habilità & il costume, onde tolti gl'equivoci, siano sempre prescielti in ordine alla pia dispositione del Testatore li più capaci & idonei.
2. Che non possino in avvenire admettersi li Convittori in atto provisionale ma con le forme solite esser eletti & occupare quei luochi che o per finir del tempo o per qualunque altra causa si trovassero vacanti.
3. Che dovendo per le leggi essere preferiti all'ingresso li Corfiotti, sia incaricato il Rettore & Maestro del Collegio di portare d'anno in anno al Segre-

φορτισθῇ ὁ Διευθυντὴς—Διδάσκαλος τοῦ Κολλεγίου, νὰ παρουσιάσῃ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος λεπτομερῇ σημείωσιν εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Ἀρχῆς ἡμῶν, τῶν οἰκοτρόφων ἐκείνων ποῦ θὰ προσήγγιζον τὸ τέλος τῆς ἐν αὐτῷ παραμονῆς, ἵνα καθίσταται δυνατή, ἕξ μῆνας πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου, ἡ κοινοποίησις εἰς τὸ Σύνταγμα Κερκύρας διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν συνήθων προκηρύξεων καὶ ἡμποροῦν οὕτω οἱ καταγόμενοι ἐκ τῆς νήσου ἐκείνης νὰ προσέρχωνται ἐγκαίρως εἰς τὴν Κυρίαρχον ταύτην καὶ παροῦσιάζωνται εἰς τὸν διαγωνισμόν.

4. Ὁ Διευθυντὴς ἢ Διδάσκαλος ὅστις θὰ προορίζεται διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν οἰκοτρόφων, νὰ μὴ δύναται αὐτοβούλως νὰ ἀπουσιάσῃ διὰ λόγους διακοπῶν ἢ ἑορτῶν, ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως τοῦ Κυρίου Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας· ὁμοίως δὲν θὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν Σχολὴν ἢ ἀπὸ τὸ Κολλέγιον ἢ ἀπὸ τὴν πόλιν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἐξοχωτάτων Κυρίων Ἀναμορφωτῶν. Ὁ αὐτὸς Διευθυντὴς ἢ Διδάσκαλος εἶναι ὑποχρεωμένος καὶ ἐπιφορτισμένος νὰ διαπαιδαγωγῇ τοὺς ὑποτρόφους οὐ μόνον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Λατινικὰ γράμματα ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀσκήσεις τῆς εὐσπλαχνίας καὶ εἰς τὴν χρηστότητα τῶν ἡθῶν.

5. Ὁ Ἐπόπτης εἰς ὃν ἐπαφίεται ἡ ἐπιστασία καὶ ἡ φροντίς τῶν οἰκοτρόφων, ὀφείλει νὰ ἐξασκῇ τὸ καθήκον του μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας, ἵνα μὴ παρεκκλίνουν ἀπὸ τὴν ὀφειλομένην ὑπακοὴν καὶ ἵνα διάγουν ἐν χρηστοηθείᾳ καὶ σωφροσύνῃ, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον.

6. Ἐν τῷ μέλλοντι ὁ διορισμὸς τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ καὶ Διδασκάλου καὶ Ἐπόπτου

tario del Magistrato nota distinta di quei Convittori che s'accostassero al fine della permanenza loro in esso, perchè s'abbia sei mesi avanti al terminar del tempo a scrivere al Reggimento di Corfù per la publicatione di soliti proclami e possino li nativi di quell'isola comparire in tempo opportuno in questa Dominante & presentarsi al concorso.

4. Che il Rettor o Maestro che sarà destinato all'educazione de Convittori, non possi prendersi arbitrio di vacanze o di feste, senza precedente notizia di Monsignor Arcivescovo di Filadelfia, come pure non allontanarsi dalla Scuola o dal Collegio o dalla Città senza assenso degl'Ecc.mi Signori Riformatori, restando esso Rettor o Maestro strettamente incaricato a tenere coltivati li Convittori non meno delle lettere Greche e Latine, che negl'esercitii di pietà & probità di costumi.

5. Ch'il Prefetto al quale resta comandata la custodia & cura de Convittori, debba attentamente e diligentemente esercitarla, affinchè non declinino dall'obbedienza dovuta & vivano con morigeratezza ch'è sommamente necessaria.

6. Ch'in avvenire l'impiego del medesimo Rettor e Maestro e Prefetto sia limitato per anni tre, spirato il qual termine habbia per il Magistrato degl'Ecc.

θὰ περιορίζηται εἰς τρία μόνον ἔτη, μετὰ τὴν λήξιν τῶν ὁποίων ἡ ἀρχὴ τῶν Ἐξοχωτ. Κυρίων Ἀναμορφωτῶν θὰ προβαίνει εἰς τὸν ἐπαναδιορισμὸν τότε ὅτε θὰ ἔχουν ὑποβληθῇ πιστοποιήσεις καὶ ὁμολογίαι τοῦ Σεβασμιωτάτου Κυρίου Ἀρχιεπισκόπου, ὅτι ἔκαμον ἐπακριβῶς τὸ καθήκον των καὶ τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα θὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τετραμηνίαν ἵνα χρησιμεύουν ὡς βάσις διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν συνήθων ἐνταλμάτων πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας των.

7. Ὁ Οἰκονόμος θὰ ἐκτελῇ καὶ αὐτὸς τὸ καθήκον του καὶ θὰ προετοιμάζῃ καθ' ἑκάστην τὸ φαγητὸν εἰς τοὺς οἰκοτρόφους εἰς τὰς ποσότητας ἐκεῖνας ποῦ ἔκανονίσθησαν μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1665.

8. Ὁφείλει οὗτος λόγῳ τῶν ὑποχρεώσεων ποῦ ἀναλαμβάνει, νὰ καταβάλλῃ κάθε δυνατὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν διατήρησιν τῶν σκευῶν ποῦ τοῦ παραδίδονται παρὰ τῆς Ἐξοχωτάτης Ἀρχῆς τῶν ἐπὶ τῶν νοσοκομείων καὶ εὐαγῶν καθιδρυμάτων Ἐπιμελητῶν, νὰ ἀναπληρῶνῃ κάθε ἔλλειψιν, νὰ τηρῇ καθαρὰ τὰ δωμάτια, συντηρῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἰδίαις δαπάναις, ἓνα ὑπηρέτην.

9. Καὶ τούτου ὁ ἐπαναδιορισμὸς θὰ γίνηται κατὰ τριετίαν ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιητικῶν περὶ τοῦ ὅτι ἐξετέλεσε ἐπακριβῶς τὴν ὑπηρεσίαν του.

10. Καὶ ἵνα ἐπιτυγχάνηται, τόσον παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ, Διδασκάλου, Ἐπόπτου καὶ Οἰκονόμου καὶ ἐκ μέρους τῶν ὑποτρόφων, ἡ πλέον πρόθυμος ὑπακοὴ εἰς πάσας τὰς ἐκδοθείσας διαταγὰς, νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἀνωτάτη ἐπίβλεψις εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ὅστις προτρέπεται ἵνα μετὰ ζήλου ἐπαγρυπνῇ οὕτως ὥστε ἡ

mi Signori Refformatori a seguirne la Confirmatione previe le fedi & attestati di Monsignor Rev.mo Arcivescovo, ch'habbino pontualmente adempite le parti loro & le fedi stesse doveranno esserli rilasciate dal medesimo Monsignor Arcivescovo di quattro in quattro mesi, perchè servano di fondamento al lievo di soliti Mandati del loro stipendio.

7. Che l'Economo sia pur tenuto a supplire alle proprie incombenze provvedere il giornaliero vitto a Convittori con le misure già stabilite con la terminatione di 5 Ottobre 1665.

8. Doverà egli in consonanza dell'obbligo che le corre contribuirvi la più accurata attenzione alla conservatione degli Utensili che li vengono consignati dal Magistr. Eccellentiss. de Proveditori sopra Hospitali e Luoghi Pii, supplire all'occorrenze del luogo, tenere ben nette le stanze, mantenendo all'effetto stesso a proprie spese un servitore.

9. Doverà pur correre d'anni tre in tre la confirmatione della sua elettione, previe le Fedi della pontualità del suo servitio.

10. Et per esigere tanto dal Rettore o Maestro, Prefetto & Economo & altresì da Convittori la più pronta obbedienza agl'ordini tutti che restano prescritti, ne

ὑπακοή νὰ μὴ εἶναι βραδυκίνητος ἢ ἀμελητέα καὶ νὰ προσάγῃ κάθε ἕξ μῆνας λεπτομερῆ ἐκθεσιν παντὸς ἀξιοσημειώτου εἰς τὰς αὐτῶν ἐξοχότητας, ἵνα δύνανται οὗτοι νὰ λάβουν τὰ μέτρα ἐκεῖνα καὶ τὰς ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι θὰ προσαρμόζονται εἰς τὴν περίστασιν καὶ θὰ συντείνουν εἰς τὸ νὰ κρατοῦν μὲ τὴν καλλιτέραν πειθαρχίαν καὶ κανονικότητα αὐτὸ τὸ Κολλέγιον, ὡς ἀκριβῶς εἶναι ἡ πρόθεσις καὶ ἡ θέλησις τοῦ ἀξιεπαίνου Διαθέτου.

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις, μὲ τὰς προηγουμένας ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου καὶ 5 Ὀκτωβρίου 1665 καὶ 22 Ἰουνίου 1698, νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ νὰ τοιχοκολληθῇ εἰς τὰ δωμάτια καὶ εἰς διάφορα μέρη τοῦ Οἰκοτροφείου, πρὸς τελείαν κατανόησιν παρ' οἰουδήποτε καὶ πρὸς ἀπαράβατον ἐκτέλεσιν.

Ἰωάννης Λάνδος ἱππότης Προκουρατόρος

Σεβαστιανὸς Φοσκαρίνι » »

Φραγκῆσκος Κορνάρος » » Ὁ Γραμματεὺς Ἀγγουστῖνος Γκασταλδίνι.

Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου Παδούης.

*
* *

Τὸν Κατήφορον ἀποχωρήσαντα διεδέχθη ὁ αἰδ. Γεώργιος Πατούσας τοῦ Σταματίου «υἱὸς εὐγενεστάτου εὐπατρίδου Ἀθηνῶν» ὡς ἀναφέρει ὁ Μεθόδιος Ἀνθρακίτης¹⁾. Οὗτος ἐδίδαξεν συνεχῶς ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουλίου 1720 μέχρι τοῦ 1761 ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου πρακτικοῦ 1761 – Αὐγούστου 17. Ἀποβιώσαντος τοῦ αἰδ. Γεωργίου Πατούσα τὴν 4^{ην} τρέχοντος, ἐκλέγεται ὁ Ἀντώνιος Μοσχόπουλος ὅστις ὑπῆρ-

sia raccomandata la soprintendenza à Monsignor Reverendiss. Arcivescovo & eccitato il zelo suo ad invigilare perchè in alcuna parte non sia ralentata o negletta & a portarne di sei in sei mesi pontuale relatione di tutto ciò ch' emerge, all' Eccellenze loro, afinchè possino prendersi quegli espedienti e de liberationi che si troveran più accomodate e che vegliano a tenere nella più esata disciplina e regola il Collegio stesso come è dell' intentione & volontà del benemerito Testatore.

La presente terminatione con l' altre di 25 Settembre & 5 Ottobre 1665 & 22 Giugno 1698 sia stampata & affissa nelle stanze & in ogni luogo del Collegio a chiara intelligenza di chi si sia per la sua inviolabile essecutione.

Cio. Lando Cav. Proc.

Sebastian Foscarini » »

Francesco Cornaro Proc.

Agostino Cadaldini Segretario.

Refformatori dello Studio di Padova.

¹⁾ Κ. Α. Μέρτζιου. Τὸ ἐν Βενετία Ἑπειρωτ. Ἀρχ. (Ἑπειρ. Χρον. ΙΑ' σελ. 255).

ξεν βοηθός, χωρίς μισθόν, κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν τοῦ ἐσχάτου γήρατός του ¹⁾. Ὁ Μοσχόπουλος ἐδίδαξεν ἐπὶ μίαν πενταετίαν καὶ τὴν 28 Μαΐου 1766, ἀντ' αὐτοῦ παραιτηθέντος, διορίζεται ὁ Ἀγάπιος Λοβέρδος ²⁾.

Ὁ Λοβέρδος, πλὴν μιᾶς διακοπῆς κατὰ τὸ 1767 ὅτε ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Κεφαλληνίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ βαρέως ἀσθενοῦντος πατρὸς καὶ προσωρινῶς ἀνεπληρώθη ἀπὸ τὸν διάκονον Σπυρίδωνα Παπαδόπουλον ³⁾, ἐδίδαξε συνεχῶς μέχρι τῆς 21 Ἰανουαρίου 1794, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐντάλματος πληρωμῆς: «Εἰς τὴν χήραν Ἀγαπίου Λοβέρδου ἐμετρήθησαν δουκ. 13.13 ⁴⁾ διὰ μισθὸν ἑνὸς μηνὸς καὶ 21 ἡμερῶν ἥτοι ἀπὸ τῆς 1 Δ/βρίου 1794 μέχρι τῆς 21 Ἰανουαρίου 1794» ⁵⁾.

Ὁ Ἀγάπιος Λοβέρδος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Βιβλίου θανάτων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίνου, ἦτο υἱὸς τοῦ Νικολάου Λοβέρδου καὶ ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 74 ἐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ 1794 εἶναι τὸ Ἑνετικὸν ἔτος καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν εἶναι 1795, ἄρα ἐγεννήθη τῷ 1721 καὶ σφάλλονται προφανῶς ὁ Μαζαράκης ἀναφέρων ὡς ἔτος γεννήσεως 1710, ὁ Σάθας τὸ 1718 καὶ ἄλλοι ἄλλως.

Τελευταῖος διδάσκαλος ἐ χρημάτισεν ὁ Σπυρίδων Βλαντῆς ⁶⁾ μέχρι τοῦ 1797 ὅτε ἐξαμισθέντων τῶν κεφαλαίων συνεπεία τῆς πτώσεως τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας καὶ τῆς καταλήψεως τῆς Βενετίας ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Βοναπάρτου, ἔκλεισε τὸ περὶ φημον ἀνὰ σύμπαντα τὸν ὑπόδουλον Ἑλληνισμόν καταστὰν Φλαγγινιανὸν Φροντιστήριον. Ὡς πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ ἐπὶ ἐξαετίαν διδασκόμενα μαθήματα καὶ τὰ ὅποια ὡς εἶδομεν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανονισμῷ τῆς 2 7βρίου 1664 ἦσαν ἡ γραμματικὴ, ἡ κλασικὴ φιλολογία (οὐμανισμός), ἡ ῥητορικὴ, ἡ λογικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί, ἔχομεν τεκμήριόν τι μόνον διὰ τὴν φιλοσοφίαν, ὅπερ ὑπάρχει ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Βενετίας (φάκελλος 531):

Theses philosophicae in utroque idiomate disputationi expositae a studentibus Collegii Flanginiani: ⁷⁾

α'. Τὸ εἰδικὸν καθόλου ἀδύνατον ὑπάρχειν χωρὶς τῆς τοῦ νοὸς ἐνεργείας.

β'. Ὁ συστατικὸς τῆς οὐσίας λόγος οἰκεῖται μὲν ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ μὴ εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ μήτε ἐν τῷ ὑπόκεισθαι τοῖς συμβεβηκόσιν, ἀλλ' ἐν τῷ καθ' αὐτὴν ὑπάρχειν καὶ ὑφίστασθαι.

¹⁾ Reff. 547, Busta 167 καὶ filza 128.

²⁾ Reff. 547.

³⁾ Ἑλλ. Κοινότης Βενετίας ἀρχ. θήκη 528.

⁴⁾ Τὸ δουκάτον ὑποδιηγρεῖτο εἰς 24 grossi.

⁵⁾ Refformatori 548.

⁶⁾ Οὗτος διωρίσθη τῇ 7 Φεβρουαρίου 1794 (ἐν. ἔτ.) ἥτοι 1795.

⁷⁾ Ἦτο τὸ θέμα τῶν ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί. Ἡμεῖς δημοσιεύομεν μόνον τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον. Καὶ αἱ ἐξετάσεις αὗται αἱ ἐξιτήριοι, ἐλάμβανον, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐκ παραδόσεως, χαρακτηριστὰ πανηγυρικόν, παρούσῃ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν Ἑνετικῶν Ἀρχῶν.

- γ'. Ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῆς οὐσίας πάντα τίθεται τὰ κτιστὰ καὶ αὐτὸς ὁ σεσαρκωμένος Λόγος ὡς ἄνθρωπος, ὁ δέ γε Θεὸς ἢ τοιοῦτος ὑπάρχει ἀχώριστος.
- δ'. Ὁ τοῦ ποσοῦ συστατικὸς λόγος οὐκ ἔστιν αὐτὸ τὸ μέτρον, οὐ μὴν ἡ εἰδικὴ τῶν μερῶν διαίρεσις, οὐδὲ γε τὸ μὴ δι' ἀλλήλων τὰ μέρη χωρεῖν, ἀλλ' ἡ κατ' ὄντοτητα ἔκτασις τῶν μερῶν.
- ε'. Ἡ σχέσις τῶν πρὸς τι οὐκ ἔστι τι τρίτον παρὰ τὰ ἄκρα πραγματικῶς διακεκριμένον.
- ς'. Τρεῖς εἰσιν αἱ ἀρχαὶ τῇ φύσει ὄντος ἐν τῷ γίνεσθαι δύο δὲ ἐν τῷ γενέσθαι, ὡς ἔδοξε τῷ Σταγειρίτῃ.
- ζ'. Ἡ ὕλη καθ' αὐτὴν ὑπάρχει δι' οἰκείας ὑπάρξεως, φύσει δὲ παντὸς εἶδους ἀδιαφόρως ἐφίεται.
- η'. Καὶ φύσει μὲν ἡ ὕλη οὐχ οἷά τε χωρὶς εἶδους ὑπάρχειν, δύναται δὲ ὑπὲρ φύσιν ἀπολελυμένη Θεοῦ δυνάμει.
- θ'. Ἡ μεταξὺ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους ἔνωσις, ἔστι μὲν τι ἀμφοῖν διακεκριμένον, τὸ δ' ἐκ τούτων σύνθετον οὐδὲν ἔστι πραγματικῶς παρὰ τὰ μέρη ἡνωμένα.
- ι'. Οἰκεία δυνάμει ἡ Τέχνη οὐκ ἐκτελεῖ τὰ τῆς φύσεως εἰμὴ κατ' ἐπίθεσιν τῶν δραστικῶν τοῖς παθητικοῖς.
- ια'. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον οὐ δύναται ἀμέσως εἰς τὰ πόρρω ἐνεργεῖν.
- ιβ'. Τὸ δυνάμει Ἀπειρον ἔστι μὲν, τὸ δ' ἐντελεχεῖα ὑπάρχει ἀδύνατον καὶ αὐτῇ τῇ Θεῷ δυνάμει.
- ιγ'. Οὐκ ἐνδέχεται φύσει δύο σώματα ὁμοῦ εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, δύναται δὲ ὑπὲρ φύσιν.
- ιδ'. Ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα ἅμα ἐν πολλοῖς τόποις εἶναι περιγραπτῶς καὶ ὑπὲρ φύσιν ἀδύνατον.
- ιε'. Τὸ Κενὸν οὐκ ἔστιν, οὔτε μὴν ἐνδέχεται εἶναι κατὰ φύσιν, ὑπὲρ φύσιν δὲ δύναται.
- ις'. Ὁ χρόνος ἔστιν ἀριθμὸς Κινήσεως κατὰ πρότερον καὶ ὕστερον.
- ιζ'. Τὸ συνεχὲς οὐκ ἔστιν ἐξ ἀδιαιρέτων μαθηματικῶν, ἢ φυσικῶν, ἀλλ' ἐκ μερῶν αἰεὶ διαιρετῶν.
- ιη'. Ὁ Κόσμος οὐκ ἀπ' αἰῶνος, ἀλλ' ἐν χρόνῳ ἐκ τοῦ μηδαμῶς ὄντος ἐποιήθη παρὰ Θεοῦ.
- ιθ'. Οὐ γὰρ μὴν ἐδύνατο ἀπ' αἰῶνος ποιηθῆναι, πῇ μὲν κατὰ τὰ ὄντα τὰ διαμένοντα, πῇ δὲ κατὰ τὰ διαδεχόμενα. — Venetiis anno MDCLXXXI.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδίδασκεν ὁ ἐκ Κεφαλληνίας Ματθαῖος Τυπάλδος, ὁ μετέπειτα Φιλαδελφείας Μελέτιος. Καὶ ἦτο ἀρτία ἡ μόρφωσις ἐν τῷ Φλαγγινιανῷ, ἀφοῦ οἱ ἐκ τούτου ἐξερχόμενοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ διδάσκουν. Καὶ τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ Τυπάλδος ὅστις, παρ' ὅ,τι γράφουν οἱ Ἀνθιμος Μαζαράκης, Βελοῦδος καὶ Τσιτσέλης, δὲν ἐφοίτησεν ἐν Παδούῃ. Ἄλλως τε, ὡς εἶδομεν, οὗτος περατώσας τὰς σπουδὰς του ὡς ὑπότροφος ἐν τῷ Φλαγγινιανῷ, τῷ 1671, προσελήφθη ἀμέσως ὡς διδάσκαλος τῆς Σχολῆς τῆς Κοινότητος ἔνθα ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ 1678 καὶ ἐντεῦθεν ἐξελέγη διὰ τὸ Φλαγ-

γινιανὸν ὅπου καὶ ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1685 ὅτε ἀνεδείχθη Ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας. Ἀλλὰ καὶ ἔρρευνα γενομένη κατὰ παράκλησίν μας εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Παδοῦης παρὰ τοῦ ἐκεῖ σπουδάζοντος Κερκυραίου φοιτητοῦ κ. Καρύδη, ἀπεκάλυψεν ὅτι φοιτητὴς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ματθαῖος Τυπάλδος οὐδέποτε ἐχρημάτισε.

Εἰς τὸ αὐτὸ Φλαγγινιανὸν ἐξεπαιδεύθησαν καὶ οἱ ἐξ Ἰωαννίνων μεγάλοι διδάσκαλοι : Γεώργιος Σουγδουρῆς, Μιχαὴλ ἢ Μελέτιος Μῆτρος καὶ Μεθόδιος Ἀνθρακίτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ ΟΙ ΥΠΟΤΡΟΦΟΙ

Συμφώνως τῇ διαθήκῃ, οἱ Ἀναμορφωταὶ τοῦ Φροντιστηρίου συνέταξαν τὸν Κανονισμόν τῆς 2^ας 7βρίου 1664 δ' οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποτρόφων μαθητῶν ὠρίσθη εἰς δώδεκα, ἡ ἡλικία των ὅχι κάτω τῶν 12 οὔτε ἄνω τῶν 16 καὶ ἡ ἀποδοχὴ των ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ ἐκανονίσθη νὰ γίνηται διὰ κλήρου, μεταξὺ τῶν καταγομένων ἐκ Κερκύρας, Κύπρου πτωχῶν καὶ ἐν ἐλλείψει ἐπαρκoῦς ἀριθμοῦ ἐκ τῶν δύο τούτων νήσων, καθωρίσθη ὀλίγον τι βραδύτερον καὶ ἡ πρόσληψις καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποτρόφων διέθεσε καὶ ὁ ἐκ Κύπρου Βερνάρδος Ἀκρης τοὺς τόκους Λουκάτων 2,400 ἵνα προστεθοῦν δύο ὑπότροφοι, κατὰ προτίμησιν ἐκ Κύπρου. Τὴν δωρεὰν ταύτην ἀπεδέχθη ἡ Γερουσία δι' ἐνὸς ἐγκωμιαστικοῦ ψηφίσματος ὑπὸ χρονολ. 28 Αὐγούστου 1666 καὶ ἀνέθηκε τὴν μὲν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν εἰς τοὺς Ἀναμορφωτάς, τὴν δὲ διαχείρισιν εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων ἐπιμελητάς.

Πλὴν τῶν ὀνοματεπωνύμων τῶν ὑποτρόφων θέλομεν δημοσιεύσει καὶ τινα πιστοποιητικὰ γεννήσεως ἢ βαπτίσεως παρουσιάζοντα κάποιο ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον.

Τὴν 7 Αὐγούστου 1665 ¹⁾ εἰσάγονται ἀποφάσει τῶν Ἀναμορφωτῶν τέσσαρες : Παναγιώτης Βούλγαρης, Ἰωάννης Ρίκης, Αὐγουστίνος Καπέλλο καὶ Ἰωάννης Κακαβέλλας.

Τὴν 25^{ην} Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ κλῆρος εὖνοεῖ τοὺς : Ματθαῖον Τυπάλδον ²⁾ τοῦ Ἀντωνίου ἐκ Κεφαλληνίας, Εὐστάθιον Ζάνε τοῦ Κωνσταντίνου ἐκ Κερκύρας, Ἐμμανουὴλ Βάρδαν ἐκ Κρήτης καὶ Ἀντώνιον Βαρούχαν τοῦ Γεωργίου ἐκ Κερκύρας. Ἐνεφανίσθησαν καὶ ἄλλοι ὑποψήφιοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλ' ἀπερρίφθησαν διότι δὲν εἶχον τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα. Καὶ ἵνα συγκεντρωθῇ μεγαλείτερος ἀριθμὸς, ἀπεφασίσθη νὰ τοιχοκολληθοῦν προκηρῦξεις εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ εἰς ἄλλας νήσους ὑπὸ τὴν Ἑνετικὴν Κυριαρχίαν.

¹⁾ Refformatori dello Studio, φάκελλοι 547 καὶ 548.

²⁾ Εἶναι ὁ μετέπειτα διδάσκαλος τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Φλαγγινιανοῦ καὶ εἶτα Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Μελέτιος.

Τὴν 18 Νομβρίου 1674 ἐγένοντο δεκτοὶ οἱ ἐπόμενοι: Ἀντώνιος Μαδερός, Φραγκίσκος Δημητρίου, Γεώργιος Παπαδόπουλος καὶ Κωνσταντῖνος Τυπάλδος. Τὴν 3^{ην} Φεβρουαρίου 1677 ὁ Μᾶνος Πολυνᾶς καὶ Βαράγγας Στεφανόπουλος. Τὴν 23^{ην} Μαρτίου 1678 ὁ Φραγκίσκος Παδοβᾶς ἐκ Κερκύρας, τὴν 6^{ην} Αὐγούστου ὁ Νικόλαος Γερομεσάτης ἐκ Κερκύρας, τὴν 25^{ην} Αὐγούστου 1679 ὁ Ἐμμανουὴλ Τζανκαρόλος ἐκ Κρήτης, τὴν 2^{ην} Ἰουλίου 1680 ὁ Κάρολος Γονέμης τοῦ ποτε Στεφάνου ἐκ Κερκύρας. Τὴν 22^{αν} Ἰουλίου 1680 εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κωνσταντίνου Τυπάλδου εἰσάγεται ὁ ἀδελφός του Βερνάρδος, τὴν 19^{ην} Μαρτίου 1681 ὁ Παῦλος Μελιγαλᾶς τοῦ Ἰωάννου ἐκ Κύπρου καὶ τὴν 31^{ην} Μαρτίου 1681 ὁ Γεώργιος Μαγιώτας¹⁾ καὶ ὁ ἐκ Κεφαλληνίας Ἡλίας Μηνιάτης.

Ὡστε λοιπὸν ὁ Μηνιάτης εἰσῆχθη τῷ 1681 καὶ δὴ δωδεκαέτης, ὡς ὥριζεν ὁ κανονισμὸς καὶ ὄχι δεκαέτης τῷ 1679 ὡς ἔγραψαν ὁ Ἀνθιμος Μαζαράκης καὶ ἄλλοι. Καὶ δὲν παρηκολούθησε συνεχῶς τὰ μαθήματα τῆς ἑξαετοῦς φοιτήσεως, διότι τὴν 18^{ην} Αὐγούστου τοῦ 1684 ἐγκατέλειψε τὴν Βενετίαν διὰ λόγους ὑγείας καὶ τὴν θέσιν του, ἀποφάσει τῶν Ἀναμορφωτῶν, κατέλαβεν ὁ Θεόδωρος Λογοθέτης. Ὅτε δέ, μετὰ ἐν περίπῳ ἔτος, ἐπανῆλθεν ὁ Μηνιάτης εἰς Βενετίαν, ἐχρειάσθη ἡ ἐπέμβασις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας, ἵνα οἱ Ἀναμορφωταὶ τὸν δεχθοῦν καὶ πάλιν. Ὁ Μελέτιος τὸν συνίστα θερμοῦς ὡς νέον καλῶν ἡθῶν καὶ λίαν ἐπιμελῆ.

Τὴν 10^{ην} Νοεμβρίου 1681 εἰσῆχθησαν οἱ Παῦλος Ἀλιάρης, Μᾶνος Χρήστου Κορέσση, Νικόλαος Κλαδᾶς, Νικόλαος Βόλος, Δημήτριος Παλαιολόγος. Ὁ τελευταῖος ὁμῶς παρητήθη καὶ τὴν 4^{ην} Φεβρουαρίου 1682 κατέλαβε τὴν θέσιν του ὁ Χριστόδουλος Πουλημένος. Τὴν 22^{αν} Μαΐου 1683 ὁ Γεώργιος Βλαστός, τὴν 13^{ην} Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Ἰωάννης Ἀβράμιος²⁾ καὶ ὁ Iseppo Giusti Sfakioto ἐκ Κερκύρας. Τὴν 9^{ην} Δεκεμβρίου 1687 οἱ Ἀντώνιος Δαμαλᾶς, Μάρκος Καράτης, Νικόλαος Κορέσσης καὶ Φραγκίσκος Ζωγράφος.

Ἀλλὰ τὰ πρακτικὰ τῶν Ἀναμορφωτῶν παραλείπουν ἐνίστε καὶ ἄλλα ὀνοματεπώνυμα εἰσαγομένων ὑποτρόφων. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, μία σημείωσις ἀχρονολόγητος εἰς τὸν ἴδιον φάκελλον 548 περιλαμβάνει τινὰς ἐκ τῶν προαναφεροθέντων ἀλλὰ καὶ ἄλλους μὴ σημειωθέντας, ἦτοι: Πέτρος Κατάνης ἐκ Χανίων, Isepo Giusti Sfakioto ἐκ Κερκύρας, Εὐαγγέλης Μηνιάτης ἐκ Κεφαλληνίας, Παῦλος Μπελαρόζας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Γεώργιος Χρυσafίδας ἐκ Κύπρου, Ἀντώνιος Βερβιτσιώτης ἐκ Κερκύρας, Ἀντώνιος Πιλὸς ἐκ Κερκύρας, Νικόλαος Μελιγαλᾶς ἐκ Κύπρου, Νικόλαος Κλαδᾶς, Γεώργιος Βλαστός, Μᾶνος Κορέσσης.

Τὴν 30 Δεκεμβρίου 1688 ὁ Nutio Sicuro ἐκ Ζακύνθου, ὁ Κωνστ. Κατσαΐτης τοῦ Σταματέλλου καὶ ὁ Μάρκος Λοβέρδος. Τὴν 10^{ην} Ἰουνίου 1691 ὑπαρχουσῶν πέντε

¹⁾ Ἐκ Κρήτης.

²⁾ Εἶναι ὁ μετέπειτα διδάσκαλος τῆς Κοινότητος καὶ διορθωτὴς τῆς τυπογραφίας τῶν Γλυκῶν Ἱεροδιάκονος Ἀβράμιος ὁ Κρήτης.

θέσεων κενῶν εἰσάγονται οἱ: Πέτρος Κασιμάτης, Γεώργιος Θεοτόκης¹⁾ ἐκ Κερκύρας, Γεώργιος Μπουλίνης, Γεώργιος Μηνιάτης ἐκ Κεφαλληνίας καὶ Κωνστ. Κιαρέλλος ἐκ Ῥεθύμνου. Τὴν 12^{ην} Ἰουνίου 1691 ὁ Πέτρος Γιαφόνις ἐκ Κύπρου, τὴν 14^{ην} 7βρίου 1692 οἱ Ἰωάννης Μόρος, Στέλλιος Συρόπουλος τοῦ Ἀντωνίου καὶ Ἀναστ. Κοντοῖδης ἐκ Κερκύρας, τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1692 ὁ Μαρίνος Μηλιαρέσης, τὴν 27 Ἰανουαρίου 1692²⁾ (ἐν. ἔτ.) ὁ Δαρεῖος Πολυκαλᾶς Κεφαλλὴν καὶ τὴν 2 Φεβρ. ἰδίου ἔτους ὁ Ἀνδρέας Μαντζαβίνος. Τὴν 4 Ἰουλίου 1694, ὑπαρχουσῶν ἔξ θέσεων κενῶν, εἰσάγονται οἱ Θωμᾶς Κολομπῆς³⁾ τοῦ Ζωσίμου ἐκ Κεφαλληνίας, Γεώργιος Μαγουλᾶς τοῦ Ἰακώβου⁴⁾ ἐκ Κεφαλληνίας, Ματθαῖος Καμιλαῦχος ἐκ Χίου, Γεώργιος Κιαρέλλος ἐκ Κρήτης, Κωνσταντῖνος Μέμος⁵⁾ τοῦ Νικολάου ἐκ Κρήτης καὶ Κωνσταντῖνος Παλιμιέρης ἐκ Κεφαλληνίας. Τῇ 10 Ἰανουαρίου 1694 (ἐν. ἔτ.) ὁ Φραγκῖσκος Μαντζαβίνος ἐκ Κεφαλληνίας, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1696 οἱ Ἀντώνιος Ἀξέντης τοῦ ἐξοχωτάτου Φιλίππου ἐκ Ζακύνθου⁶⁾, Ἰωάννης Βούλγαρης⁷⁾ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Λιμπέριος Κολέττης ἔξ Ἀθηνῶν τοῦ ποτὲ Ἰωάννου, καὶ ὁ Ἰερώνυμος Ἀννίνος τοῦ Φραγκίσκου ἐκ Κεφαλληνίας.

Τὴν 20 Μαρτίου 1703 ὁ Δημήτριος τοῦ Λορέντζου Σέρικα (ἢ Σενέκα) ἐκ Κύπρου, ὁ Νικόλαος Λούζης τοῦ Ἰωάννου ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ Στάθης Χωραφᾶς τοῦ Ἰωάννου ὁμοίως καὶ ὁ Μιχαὴλ Τσιονότο (ἢ Τσιουρότο), Τῇ 3 Ἀπριλ. 1703 ὁ Ἀντώνιος Λάζαρος ἐκ Μυτιλήνης, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1704 ὁ Ἰωάννης Πυλαρινὸς καὶ ὁ Γεώργιος Δαμαλᾶς τοῦ ποτε Κωνσταντίνου ἐκ Κων/πόλεως καὶ τῇ 2 Ἀπριλ. 1705 ὁ Λουδοβίκος Χαλικιόπουλος⁸⁾. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀναδημοσιεύομεν καὶ νέαν σημείωσιν μαθητῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης: Γεώργιος Τραπεζούντιος, Ἐμμανουὴλ Μπούμπουλης, Μιχαὴλ Ἰουστινιανὸς ἐκ Κων/πόλεως, Νικολέτος Φούνη, Μάρκος Ἀντώνιος Καρδάκος, Πέτρος

¹⁾ Τὸ ἐπώνυμον Θεοτόκης συνηντήσαμεν καὶ εἰς τὸ Μητρώον τῆς ἀδελφότητος μὲ ἔτος 1629: Γεώργιος Θεοτόκης καὶ 1611 Θωμᾶς Θεοτόκης ἐκ Κερκύρας ἀμφότεροι. Ὁ πρῶτος ἀπέθανεν ἐν Βενετίᾳ τῇ 3 Ἀπριλίου 1699 ἐβδομηκοντούτης (Βιβλ. θαν. S. Antonino) καὶ τέλος Δημήτριος Θεοτόκης ὑπὸ ἔτος ἐγγραφῆς 1674 καὶ Νικόλαος Θεοτόκης 1680 ὅλοι ἐκ Κερκύρας.

²⁾ Ἦτοι 1693.

³⁾ Παρουσίασε πιστοπ. βαπτίσεως τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοπατᾶ Φραγκίσκου Μηνιάτη. Ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Διαμάντω Μπριόνι.

⁴⁾ Τὰ δνόματα πατρὸς τὰ ἀντιγράφομεν ἀπὸ τὰ σχετικὰ βαπτιστικά.

⁵⁾ Ἐχρημάτισε καὶ οὗτος διδάσκαλος τῆς Κοινότητος (ᾶρα σχετ. Κεφάλαιον).

⁶⁾ Πιστοπ. Μελετίου Τυπάλδου Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας.

⁷⁾ Οὗτος, ἐπεμβάσει τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἀρκετὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθήματα παρέμεινε μίαν ὀκταετίαν ἐν τῇ Σχολῇ.

⁸⁾ Περί τούτου ὑπάρχει πιστοποιητικὸν ἔξ οὗ ἐμφαίνεται ὅτι ἐγεννήθη ἐκ πατρὸς Ἀντωνίου καὶ μητρὸς Κιαρέτας τὸ γένος Τζώρτζη Βαρούχα καὶ ἐβαπτίσθη τῇ 6 Φεβρουαρίου 1692 ἐν τῇ Μονῇ τῆς Ἀγίας Θεοτόκου Ὁδηγητρίας καὶ Ἀγ. Ἀθανασίου εἰς τὰ Μουράγια τῆς Κερκύρας ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἱερέως τοῦ Ἀγαπητοῦ, ἱερομνήμονος. Ἐπισυνάπτεται καὶ πιστοπ. γάμου ἔξ οὗ μανθάνομεν ὅτι ὁ πατήρ του Ἀντώνιος Χαλικιόπουλος τοῦ ποτε εὐγενοῦς Ἀλοῦσίου (= Λουδοβίκου) ἐστεφανώθη τὴν Κιαρέταν, αὐτὸς μὲν εἰς α'. γάμον αὕτη δὲ εἰς β', τῇ 23 Ἰανουαρίου 1687 ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀλεξάνδρου Βουλγάρεως.

Βερναρδάκης ἐκ Ζακύνθου, Πέτρος Μάνεσης ἐκ Κερκύρας, Φραγκῖσκος Κολουμπῆς, Ἀντώνιος Στρατηγὸς ἐκ Κερκύρας.

Τῇ 8 Ὀκτωβρ. 1706 Φραγκῖσκος Κουλουμπῆς ἐκ Κεφαλληνίας καὶ Πέτρος Βερναρδάκης. Τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1709 ὑπαρχουσῶν τεσσάρων κενῶν θέσεων ἐκλέγονται οἱ Πέτρος Μάνεσης, Λορέντσος Βενιέρ, Γεώργιος Πατούσας ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀντώνιος Λάνδος ἐκ Λευκάδος. Τῇ 5 Ἀπριλ. 1712 ὁ Φραγκῖσκος Ἰωάννου ἐκ Μεθώνης, τῇ 25 Φεβρ. 1712 (ἐν. ἔτ.) ὁ Γεώργιος Τομπέτης ἐκ Ζακύνθου, τῇ 2 Ὀκτωβρ. 1714 ὁ Βαπτιστῆς τοῦ Θεοδώρου Πεζάρου ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ Ἀντώνιος Ζάνκης ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ Στέφανος Λαγκαδάνης ἐκ Κερκύρας, υἱὸς τοῦ ἐπιλοχίου Λορέντσου, Ἰωάννης Μάκουλας τοῦ Νικολάου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1715 ὁ Λεονάρδος Λάνδος¹⁾. Τῇ 17 Μαΐου 1716 ὁ Ἀντώνιος Νικολ. Ἀβραμιώτης ἐκ Ζακύνθου, περὶ οὗ οἱ τρεῖς ἡμετέριοι τῆς Ἐκκλησίας Ἀγ. Γεωργίου: Ἰωάν. Στίας, Γ. Πατούσας καὶ Βενέδικτος Μοσχόπουλος πιστοποιοῦν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Νικολάου ὅστις κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν βαρβάρων. Τῇ 7^η Ἀπριλίου 1717 ἀντὶ τοῦ Ἰωάννου Μάκολα ἀποχωρήσαντος, εἰσάγεται ὡς ὑπότροφος ὁ ἀδελφὸς του Βερνάρδος. Τῇ 30 Νοεμβρίου 1717 ὁ Νικόλαος Λάνδολος ἐκ Μονεμβασίας, τῇ 28 Μαρτίου 1718 ὁ Ἰωάννης τοῦ Γεωργίου Συροπούλου, τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1720 ὁ Πέτρος Κρασσᾶς τοῦ Νικολάου ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ Ἰωσήφ Λαγκαδάνης τοῦ Λορέντσου ἐκ Κερκύρας καὶ τῇ 12 Ἰανουαρίου 1720 (ἐν. ἔτ.) ὁ Χριστόδουλος Ἀραβαντινὸς ἐκ Κεφαλληνίας.

Ἴδου καὶ ἄλλη σημείωσις τῶν ὑποτρόφων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:

Πέτρος Πυλαρινὸς Κεφαλληνία (1721), Στέφανος Κεφαλᾶς ὁμ. (1722), Ζήσιμος Περσαστιᾶνος ὁμ. (1723), Mauri Policalà ὁμ. Κεφαλλ. (1723), Φώτιος Κατσαΐτης ὁμ. Κεφαλλ. (1723), Rodi Bouzichi - Patrasso (1723), Nicolò Scorzi ἐκ Ζακύνθου (1723), Ζήσιμος Πυλαρινός, Κεφαλλ. (1724), Mattio Cusin ἐκ Σπιναλούγκας (1724), Γεώργιος Βλαστὸς Κεφαλλ. (1725).

Τῇ 25 Ἰουνίου 1725 εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀντωνίου Κεφαλᾶ παραιτηθέντος, εἰσάγεται ὁ Ἰωάννης Μαυρογιάννης. Τῇ 23 Νοεμβρίου 1726, ἀποθανόντος τοῦ μαθητοῦ Γεωργίου Βλαστοῦ, εἰσάγεται ὁ Λάζαρος τοῦ Λαζάρου ἐκ Ζακύνθου. Τῇ 8 Ἰανουαρίου 1726 (ἐν. ἔτ.) εἰσάγεται ὁ Ἀναστάσιος Πολίτης τοῦ Ἰωάννου ἐκ Κερκύρας, τῇ 12 Μαρτίου 1727 ἀποχωρήσαντος τοῦ Νικολάου Ζόρζι ἐκ Ζακύνθου ἐκλέγεται ὁ Ἀγγελος Τυπάλδος ἐκ Κεφαλληνίας καὶ τὴν 23 Ἰουλίου 1727 ὁ Σπυρίδων Παλαιοχωρίτης Βαληνιώτης ἐκ Κερκύρας.

¹⁾ Ὑπάρχει πιστοποιητικὸν τῶν τριῶν ἡμεμερίων τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ὅτι ὁ Λεονάρδος τοῦ κόμητος Φραγκῖσκου Λάνδου καὶ τῆς Νικολέτας δὲ Τζόρτζι ἐβαπτίσθη τὴν 23 Ἰανουαρίου 1703 ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς τῆς νήσου Λευκάδος ὑπὸ τοῦ ἱερέως Ἀγγέλου Παπαδοπούλου.

Τῇ 5 Μαρτίου 1728 ὁ Γεώργιος Πλατυγένης ἐκ Κορώνης, τῇ 26 Ἰουλίου 1730 ὁ Λεονάρδος Μέμος ἐκ Κρήτης καὶ ὁ Πασχάλης Γραμματικόπουλος ἐκ Κεφαλληνίας. Τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1730 ἀντὶ τοῦ Rodi Busichi¹⁾ ἀποχωρήσαντος, εἰσάγεται ὁ Ruggero Speranzi ἐκ Μήλου. Τὴν 3 Φεβρουαρίου 1730 εἰς πλήρωσιν κενῆς θέσεως ὁ Ἀντώνιος Ἀμπελικόπουλος²⁾ ἐκ Κερκύρας. Τῇ 20 Μαρτίου 1731 ἀντὶ τοῦ Σπύρου Παλαιοχωρίτη εἰσάγεται ὁ Γεώργιος Ζορζέτος³⁾ ἐκ Ζακύνθου. Τῇ 14 Ἰουνίου 1732 ἀντὶ τοῦ Ἀναστασίου Πολίτη ἀποχωρήσαντος, ὁ Ἀγγελος Λούζης ἐκ Κεφαλληνίας καὶ τῇ 18 Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους ὁ Ἀντώνιος Ταρακούλης ἐκ Κερκύρας. Τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1733 ἀποχωρήσαντος τοῦ Διαμάντη Κιβωτοῦ ὡς καὶ τοῦ Γεωργίου Ζορζέτου λόγῳ ἀσθενείας, ἐκλέγονται ὡς ὑπότροφοι οἱ Ἀντώνιος de Santi⁴⁾ ἐκ Κερκύρας καὶ Παναγιώτης Γκατζίνης⁵⁾ ἐκ Λευκάδος. Τῇ 5 Νοεμβρίου 1733 εἰς πλήρωσιν τριῶν κενῶν θέσεων εἰσάγονται οἱ Θωμᾶς Λαγγαδάνης⁶⁾ ἐκ Κερκύρας, Marin Biceli⁷⁾ ὁμ. καὶ Νικόλαος⁸⁾ Ἱερομνήμων υἱὸς τοῦ Φιλίππου Γκατζίνι ἐκ Λευκάδος. Τῇ 18 Ἰανουαρίου 1733 ὁ Ἀνδρέας τοῦ Μιχαὴλ Μελισσηνοῦ⁹⁾ ἐκ Κεφαλληνίας τῇ 5 Αὐγούστου 1734 ὁ Ἀναστάσιος Μιχαλίτσης¹⁰⁾ ἐκ Κεφαλληνίας καὶ τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1734 ὁ Νικόλαος Βενιζέλος Ρίτσι¹¹⁾ ἐκ τοῦ Βασιλείου τοῦ Μωρέως καὶ 6 Ἀπριλίου 1735 ὁ Νικόλαος Λησανᾶς¹²⁾ τοῦ

¹⁾ Ἴδὲ περαιτέρω ὑπόσημ. σχετικὴν μὲ τὸν ἀδελφόν του.

²⁾ Υἱὸς τοῦ Ἀναστασίου ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τῇ 3 Νοεμβρίου 1719 καὶ ἐβαπτίσθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀειπαρθένου τῆς Πλατυτέρας.

³⁾ Υἱὸς Παναγιώτου.

⁴⁾ Υἱὸς τοῦ ποτε Σάντου ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐβαπτίσθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου καὶ Λαζάρου ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σπύρου Σανδορίνη.

⁵⁾ Υἱὸς τοῦ Φιλίππου καὶ τῆς Ἐλισσάβητ Μπαδέρι.

⁶⁾ Υἱὸς τοῦ Στεφάνου — ὅστις ὑπῆρξεν, ὡς εἶδομεν, ὑπότροφος τοῦ Φλαγγινιανοῦ — ἐβαπτίσθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀγ. Τριάδος καὶ Ἀγίας Νίκης, Κερκύρας. Τὸ πιστοποιητικὸν ὑπογράφει ὁ ἐφημέριος τῆς Μονῆς Δανιὴλ Τζανακαρόλος καὶ ἐπικυροῖ ὁ Μέγας Πρωτοπαπᾶς Κερκύρας Σπυρίδων Βούλγαρης τῇ 14 Ἰουλίου 1733.

⁷⁾ Τὸ πιστοποιητικὸν ὅτι εἶναι νόμιμος υἱὸς τοῦ Σπυρίδωνος καὶ τῆς Μαρίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Μονὴν Ἀγ. Μεγαλομάρτυρος Παρασκευῆς ὑπογράφει ὁ ἱερεὺς Σπυρίδων Καρακάτης ἐφημέριος τῇ 5 Αὐγούστου 1733 ἐκ Κερκύρας.

⁸⁾ Ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου Παναγιώτου Γκατζίνι.

⁹⁾ καὶ μητρὸς Μαρίας... ἐβαπτίσθη τῇ 1719 εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τοῦ Ληξουρίου.

¹⁰⁾ Τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Ζαφείρας... ἐβαπτίσθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγ. Μαρίας ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ πιστοποιητικὸν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τοποτηρητοῦ Ἀναστασίου Τρέκα.

¹¹⁾ Ὁ Νικόλαος τοῦ Βενιζέλου Ρίτσι καὶ τῆς Ἀναστασίας Μαλακάσα ἐβαπτίσθη ἐν Πάτραις, ἀλλὰ κατὰγεται ἐκ Κρήτης.

¹²⁾ Ἐπισυνάπτεται πιστοποιητικὸν συμβολαιογράφου Ζακύνθου 6 Ἀπριλίου 1735 ὅτι ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν του ὁ Πανιερώτατος Ἐπίσκοπος κ. Ἰάκωβος Σταθόπουλος ὁ Καρονίας, «ἦτον ἡ ἐπαρχία του εἰς τὴν Πάτραν εἰς τὸν καιρὸν τῆς Χριστιανοσύνης καὶ ὁ εὐλαβ. ἱερεὺς Ἰάκωβος Μπαρτζὸς ἀπὸ Μωρέαν» κάτοικοι καὶ οἱ δύο Ζακύνθου, ὁ τελευταῖος ἐφημέριος τοῦ Ἀγ. Στεφάνου καὶ βεβαιοῦν ὅτι ὁ Νικόλας Λησανᾶς υἱὸς τοῦ Μιχαλάκη ἐβαπτίσθη τὴν 27 Ἀπριλίου 1715 εἰς τὴν Πάτραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγ. Τριάδος ὑπὸ τοῦ ποτε εὐλαβ. ἱερ. Παναρέτου Κανελλοπούλου ἐφημερίου καὶ ἀνάδοχος παρέστη ὁ εὐγενὴς Ἀναστάσιος Μεταξᾶς ὁ Συμβολαιογράφος Νικόλαος Γρηγοράς.

Μιχαλάκη καὶ Δημ. Ρίτσι ¹⁾. Τῇ 13 Μαρτίου 1735 εἰσάγεται ὡς ὑπότροφος ὁ Γεώργιος Συρόπουλος τοῦ Νικολάου. τῇ 24 Ἰουλίου 1735 ἀντὶ τῶν Ἀντωνίου Ἀμπελικοπούλου καὶ Κωνστ. Μαϊώτα, Κρητικοῦ, ἀποχωρησάντων, γίνονται δεκτοὶ οἱ Ἀντώνιος Συγοῦρος ²⁾ ἐκ Ζακύνθου καὶ Μανώλης τοῦ Γεώργη Καρακιανῇ ἀπὸ τὴν Γεωργίαν τῆς Περσίας. Τὴν 10 7βρίου 1735 εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μαρίνου Μπετσίλη ὁ Γεώργιος Γαβαλᾶς ³⁾ ἐκ Κερκύρας καὶ τὴν 28 Ἀπριλίου 1736 ἀντὶ τοῦ Παναγ. Γατζίνη ἀποχωρήσαντος οἰκειοθελῶς πρὶν ἢ συμπληρωθῇ ἡ ἐξαετία, ἐκλέγεται ὁ Ἰωάννης τοῦ Ἀγγέλου Παιγνιδοπούλου ἐκ Πατρῶν. Τὴν 28 Ἀπριλίου 1737 ἀναχωρήσαντος τοῦ Γεωρ. Συροπούλου εἰσάγεται ὁ Ἀναστ. Παναγιώτου Ζορζέτος ἐκ Ζακύνθου. Τῇ 5 Ἰουνίου 1737 ὁ Σπυρίδων Λοβέρδος ⁴⁾ ἐκ Κεφαλληνίας. Τὴν 9 Ἰουνίου 1738 ὁ Ἰερώνυμος Τσερνίτας ⁵⁾ καὶ τὴν 8 Αὐγούστου 1738 ὁ Ἀντώνιος Πετρόπουλος ⁶⁾ ἐκ Χίου, ἀντὶ τοῦ Μανώλη Καρακιανοῦ ἀποχωρήσαντος. Τὴν 17 Μαρτίου 1738 ὁ Ἀντώνιος δὲ Santi υἱὸς τοῦ Santo, ἀποβάλλεται τῆς Σχολῆς ὡς ἀνήσυχος καὶ θορυβοποιός. Τῇ 20 Ἰανουαρίου 1739 εἰσάγεται ὁ Μιχαὴλ Μοσχόπουλος ⁷⁾. Τῇ 23 Ἰουλίου 1737 ὁ Νικόλαος τοῦ

¹⁾ Ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου.

²⁾ Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 4 Αὐγούστου 1723 ἐκ πατρὸς Νικολάου καὶ μητρὸς Χρυσούλας Καρρέρ. Ἡ οἰκογένεια Σιγούρου εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Κοινότητι: τῷ ὄντι συνηντήσαμεν Jacopo Sicuro τῷ 1563. Κωνστ. Σιγοῦρον τῷ 1555 καὶ Zorzi Sicuro 1572, Μάρκον Σιγοῦρον τοῦ ποτε Κωνσταντίνου τῷ 1560 καὶ Siguro Siguro τῷ 1575 ὅλοι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Μητρώον τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀγ. Νικολάου.

³⁾ Τοῦ Δημητρίου καὶ Κατερίνης ἐβαπτίσθη ὑπὸ ἱερομ. Μιχαὴλ Μπουρνέλη ἐφημ. τῆς Μονῆς τοῦ Σωτήρος ἐν Κερκύρᾳ. Τὸ πιστοποιητικὸν (4 Φεβρουαρίου 1735) υπογράφει ὁ τότε ἐφημέριος ἱερεὺς Ἰωάννης Προσαλέντης καὶ προσελικροὶ ὁ Μέγας Πρωτοπαπᾶς Σπυρ. Βούλγαρις ὡς καὶ ὁ συμβοηθὴς Γεώργιος Πολυμάρκης.

⁴⁾ Ἐκ πατρὸς Σπύρου καὶ μητρὸς «κυράττας» Κατερίνης τὸ γένος Παναγιώτου Δραγανίου ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐβαπτίσθη τριῶν μηνῶν τὴν 22 Νοεμβρίου 1725 ἐν τῇ ὑπεραγίᾳ Θεοτόκῳ Ὁδηγητρίᾳ καὶ ἁγίων 40 Μαρτύρων ὑπὸ ἱερέως Χριστοδούλου Τσαουσοπούλου ἐφημερίου. Τὸ πιστοποιητικὸν ἐπικυροῖ ὁ Ἰωάννης Βούλγαρις, Μέγας Σακελλάριος καὶ Πρωτοπαπᾶς πόλεως καὶ νήσου Κερκύρας. Ἐκ τῆς Πρωτοπαπαδικῆς Ἱεροκαγγελαρίας ἀψλῇ (Ἀπριλίου 8) ἤτοι 1738, Ἰωάννης Σφακιώτης συμβοηθὴς.

⁵⁾ Υἱὸς τοῦ Γεωργίου καὶ τῆς Μαργαρίτας Μάρκου Πυλαρινοῦ Γιούγκαλη ἐβαπτίσθη ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Παναγίας τῆς Ὑγείας ὑπὸ τοῦ αἰδ. Παπαναστασίου Βουτσινᾶ καὶ εἶναι τῶρα 12 ἐτῶν.

⁶⁾ Περὶ τούτου ἐνώπιον Ἐνετοῦ Συμ/φου κατέθεσαν ἐνόρκως οἱ Σταμάτης Θαλασσινὸς τοῦ ποτε Δημητρίου καὶ Νικόλαος Κουλουμάσης τοῦ Ὁσμὰν ἐκ Χίου ὅτι εἶναι νόμιμος υἱὸς τοῦ Φραγκίσκου Πετροπούλου καὶ τῆς Περίνας Γιούγκαλη καὶ ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἐβαπτίσθη τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1724 ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Βίκτωρος παρὰ τοῦ ἱερέως Νικολάου Καριώτη. Ἀνάδοχοι ἦσαν ὁ Δημήτριος Μενεξέλης καὶ Φραγκίσκος Νόβας.

⁷⁾ πιστοπ. Ἱερέως Γεωργίου Γαλάτη μᾶς γνωρίζει ὅτι ὁ Μιχαὴλ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου Μοσχοπούλου καὶ τῆς Εὐαγγελούλας Ἀραβαντινοῦ ἐβαπτίσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῶν Χαβριάτων Κεφαλληνίας τὴν 8 Ν/βρίου 1725 παρὰ τοῦ Ἀναστ. Γαλάτη ἐφημερίου τότε καὶ ὅτι «ὑπάρχουν πτωχοὶ μὰ εὐγενεῖς τῆς πατρίδος» Κεφαλληνία 22 7βρίου 1729. Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Γαλάτης καὶ Ἀναστ. Ἱερεὺς ὁ Τρέκας ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος. Ἐν Βενετίᾳ εἰσῆχθη εἰς τὸ Φλαγγινιανὸν

Ἀγγέλου Παιγνιδοπούλου καὶ τῆς Αἰκατερίνης Ἰωάννου Παΐλου ἐκ Πατρῶν, τῇ 15 Ἰουνίου 1738 ὁ Σπυρίδων Μηνιάτης¹⁾ τῇ 3 Μαρτίου 1743 ὁ Ἀνδρέας Βάλσαμος²⁾ τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1743 ὁ Ἰωάννης Ρώσση ἐκ Κερκύρας, τῇ 8 Ὀκτωβρ. 1742 ὁ Γεώργιος τοῦ Ἰωάννου Βαϊνόλη καὶ τῆς Τζανέτας ντὲ λα Ρόζα ἐκ Βενετίας, τῇ 3 Μαρτίου 1744 ὁ Εὐάγγελος Παριστιάνος³⁾ τῇ 9 Μαΐου 1745 ὁ Ἰωάννης Σπυρίδων Κλάδος⁴⁾, τῇ 10 Δεκεμβρίου 1746 ὁ Γεώργιος Κοκκίνης ἐκ Χίου υἱὸς τοῦ Λορέντσου καὶ Ἰσαμπέλλας, τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1747 ὁ Σπῦρος Μαυροφόρος τοῦ πότε Γεωργίου καὶ Καροῦς Πασκουάλη ἐκ Ναυπλίου, ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐβαπτίσθη ἐκεῖ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἁγ. Γεωργίου», τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1747 ὁ Προκόπιος Ζίφκοβιτς ἐκ Castelnovo⁵⁾, τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1748 ὁ Νικόλαος τοῦ Στέλιου Μηλιαρέση⁶⁾, Τῇ 30 Δεκεμβρίου 1749 ὁ Μᾶρκος τοῦ Ἰωάννου Καβάκου ἐκ Χίου⁷⁾, τῇ 18 Ἰανουαρίου 1749 (ἐν. ἔθ.) εἰσήχθη εἰς ὑπότροφος ὁ Δημήτριος τοῦ Ζαφείρη Καμουρσῆ καὶ τῆς Φραγγίσκης Ταρακούλη, μὲ πιστοποιητικὸν τῶν ἐν Βενετίᾳ Ἐφημερίων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὅτι ἐγεννήθη τὴν 30 Ὀκτωβρίου 1737.

Τῇ 26 Φεβρουαρίου 1738 ὁ Ἀλέξανδρος Βενιέρ καὶ τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1739 ἐξελέγη ὁ Δημήτριος Τρέκας τοῦ Ἀνδρέου, Κεφαλλήν· ἐπειδὴ ὁμοῦς οὗτος δὲν προσῆλθε, εἰσάγεται τῇ 14 Δεκεμβρίου ὁ Πέτρος Γιαφόνης (ἢ Τζιαφόνης) τοῦ ποτε Γεωργίου⁸⁾. Ἀλλὰ τὴν 17 Μαΐου 1740 ὁ Τρέκας κατέφθασε καὶ καταλαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ Τζιαφόνι, εἰσαχθέντος, ὥς λέγει τὸ πρακτικόν, προσωρινῶς. Τὴν 18 Αὐγούστου

ἐνεργείαις τοῦ θείου Βασιλείου Μοσχοπούλου, ἐφημερεύοντος ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν.

¹⁾ Υἱὸς τοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς Μαρίας Λοβέρδου ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Μηνιατῶν τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1726 ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Νικολάου Μηνιάτη.

²⁾ Υἱὸς τοῦ Νικολάου καὶ τῆς Κυριακῆς Βούλγαρη. Τὸ πιστοποιητικὸν ὑπογράφεται τῇ 14 Ἰανουαρίου 1743 ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Βλαστοῦ ἱερέως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως. Ὁ Ἀνδρέας εἶχε καὶ ἀδελφὸν ἱερωμένον ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ὀνόματι Δημήτριον. Φέρει καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ προβλεπτοῦ Ζακύνθου Βέμβο.

³⁾ Τοῦ Γιάκομο καὶ Παγῶνας ἐβαπτίσθη τῇ 10 Μαΐου 1728 ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Νικολάου τοῦ Ληξουρίου.

⁴⁾ Τοῦ Ἀντωνίου Κλάδου καὶ τῆς Πασκουαλίγκας ἐβαπτίσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἁγ. Μαρτίνου Κυθήρων ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Ἀγγέλου Μπόν. Ἀνάδοχος Giacomo Bregadino, Provedidor.

⁵⁾ Ἐκ πατρὸς Ἰωάννου καὶ μητρὸς Ἀγγέλας Καίτης ἐβαπτίσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κοιμήσεως εἰς τὸ Καστέλνὸβο. Τὸ πιστοποιητικὸν ὑπογράφουν: ὁ δὸν Μάρκο Μέρκοβιτς τοῦ ποτε Λουκά καὶ Γεώργιος Κάιτς τοῦ λοχαγοῦ Λουκά.

⁶⁾ Καὶ τῆς Φραγγίσκης Κρασσᾶ ἐβαπτίσθη τῷ 1735 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἁγ. Θεοδώρων ὑπὸ τοῦ ἱερέως Στάθη Κρασσᾶ.

⁷⁾ Καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Κακαῖλῃ ἐβαπτίσθη τῇ 22 Ἰουνίου 1737 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἁγ. Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου. Οἱ γονεῖς του εἶνε εὐγενεῖς ἐκ καταγωγῆς ἀλλὰ τώρα εἶναι μᾶλλον πτωχοί.

⁸⁾ καὶ Αἰκατερίνης Λυκούδη ἐβαπτίσθη ἐν Βενετίᾳ τῇ 16 Δεκεμβρίου 1725 ὥς πιστοποιεῖ ὁ διδάσκαλος Γεώργιος Πατούσας ὅστις προσθέτει ὅτι εἶναι ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ ὅτι γνωρίζει ἀρετὰ Ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ καὶ ὅτι ἐσπούδαζε τότε Ρητορικὴν.

1740 ὁ Φραγκίσκος Καβᾶκος ἐκ Χίου¹⁾ καὶ ὁ Γεώργιος Σκιαδᾶς τοῦ Ἀναστασίου ἐκ Μόσχας²⁾ καὶ τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1741 ἀντὶ τῶν Νικολάου Σιγούρου καὶ Ἀνδρέου Πετροπούλου ἀποχωρησάντων, ἐκλέγονται οἱ Εὐθύμιος τοῦ Λεονάρδου Μποζίκη³⁾ ἐκ Πατρῶν καὶ ὁ Δανιὴλ—Ἀθανάσιος τοῦ Ἰωάννου Σταυροφόρου ἐκ Ναυπλίου. Τὴν 18 Ἰουλίου 1742 ὁ Ἀντώνιος Μοσχόπουλος τοῦ Γρηγορίου⁴⁾, τὴν 29 Αὐγούστου ἰδ. ἔτους ὁ Κωνσταντῖνος τοῦ Ἰωάννου Καβάκου ἐκ Χίου καὶ τὴν 27 Σεπτεμβρίου ὁ Πέτρος τοῦ ποτε Ἀποστόλου Βαλσαμάκη ἐκ Κεφαλληνίας. Μετὰ τὸ 1742⁵⁾ καὶ μέχρι τοῦ 1752 ὑπάρχει κενὸν εἰς τὰ πρακτικά. Ἀπὸ μίαν διαμαρτυρίαν ὅμως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον εἰς τοὺς Ἀναμορφωτὰς οἱ Seminaristi (= ἱεροσπουδασταὶ) παραλαμβάνομεν τὰ ἐπόμενα ὀνόματα: 1) Ἀντώνιος Μοσχόπουλος, 2) Γεώργιος Τρέκκας, 3) Ἀντώνιος Καβᾶκος, 4) Δανιὴλ Σταυροφόρος, 5) Δημήτριος Ἀρμένης, 6) Εὐθύμιος Βοζίκης, 7) Γεώργιος Δένδες, 8) Κωνστ. Καβᾶκος, 9) Πέτρος Βαλσαμάκης, 10) Γεώργιος Atelini (πιθανῶς Ἀγγελίνης). Καὶ περὶ μὲν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1, 4, 5, 8, 9, ἔγινεν ἤδη λόγος, τὰ ἄλλα εἶναι νέα ἄγνωστα ἡμῖν ἐκ τῶν πρακτικῶν.

Τῇ 1^η Μαΐου 1752 ὁ Σπῦρος Λούζης τοῦ Ἀνδρέα ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ βραδύτερον διαπρέψας ὡς λόγιος, ὡς στρατιωτικὸς καὶ ὡς διπλωμάτης· τῇ 2 Μαΐου 1753 ἀντὶ τῶν ἀποχωρησάντων Ἰωάννου Κανδούνῃ ἐκ Ζακύνθου καὶ Νικολάου Βλασποπούλου, εἰσάγονται ὁ Ἰωάννης Ἀγιοποστολῆτης καὶ ὁ Πέτρος Φάτσι, υἱὸς τοῦ ἐπιλοχίου Ἀγγέλου ἐκ Λευκάδος, ἀλλὰ καταγόμενος ἐκ Κρήτης. Τῇ 31 Ἰουλίου 1753 ὁ Σπῦρος Κονδόρης⁶⁾ τοῦ Γεωργίου ἐκ Κεφαλληνίας, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Ἀναστασίου Λοβέρδου ἀποχωρήσαντος.

Μετὰ τὸ 1753 οἱ ὑπότροφοι γίνονται ὀλωνὲν ἀραιότεροι. Τῷ 1765 εἰσάγεται ὁ

¹⁾ Τοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς «κυρᾶ Ἀγγελοῦς γυνῆς του ἐβαπτίσθη εἰς ταύτην τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου τὴν 11 γεναρίου 1732, ἀνάδοχοι ὁ μέσερ Ἀντώνιος Μπιρμπίλης καὶ ἡ Κυρὰ Κατερίνα γυνὴ τοῦ μέσερ Κυριάκου. Ἰωάννης Κουράης ἱερεὺς καὶ Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ».

²⁾ Ἐπισυνάπτεται πιστοποιητικὸν Συμβολαιογραφικὸν ἐξ οὗ ἐμφαίνεται ὅτι ὁ Νικόλαος Ροδωτάμος ἐκ Κερκύρας τοῦ ποτε Ἰωάννου καὶ Δημήτριος Γιαννόπουλος, τοῦ ποτε Κωνσταντίνου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατέθεσαν ἐνόρκως ὅτι γνωρίζουν τὸν Γεώργιον Σκιαδᾶν τοῦ Ἀθανασίου ἐκ Κεφαλληνίας ὅτι ἐγεννήθη εἰς Μόσχαν τὴν 1 Νοεμβρίου 1724 καὶ ἐβαπτίσθη τὴν 8^{ην} ἰδίου κατὰ τὸ Ἑλληνορθόδοξον δόγμα. Περὶ τῆς μεταναστεύσεως ταύτης τῶν Σκιαδάδων εἰς Μόσχαν γράφουν καὶ οἱ Κεφαλλῆνες συγγραφεῖς Μαζαράκης καὶ Τσιτσέλης.

³⁾ Πιστοποιητικὸν 6 Μαΐου 1740. Παλαιὰ Πάτρα. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Ἀγ. ἐνδοξοτάτου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλήτου μαρτυρεῖ πῶς τις 20 Γενάρη 1724 ἐβάπτισε τὸν Εὐθύμιον τοῦ σινιὸρ Κόντε Λεονάρδου Μποζίκι καὶ τῆς κυρᾶς Μαρίας. Ἀνάδοχος ἡ κυρὰ Ἀναστασοῦλα θυγάτηρ τοῦ σινιὸρ Κόντε Ἀνδρέα Κασῆ, ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὸ Φλαγγίνειον. Πανάγος ἱερεὺς ἐφημέριος 13 Μαΐου 1740. Ἐπικυρῶνει ὁ Antonio Ghirardi, Console Veneto.

⁴⁾ Ἐγεννήθη συμφώνως τῷ πιστοποιητικῷ τῷ 1728—καὶ οὐχὶ τῷ 1713 ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Τσιτσέλης εἰς Κεφαλληνιακὰ Σύμμικτα σελ. 489—καὶ ἀπὸ τοῦ 1761—1766 ἐδίδαξεν ἐν τῷ Φλαγγινιῳ.

⁵⁾ Busta 167, Filza 128. Provveditori agli ospedali.

⁶⁾ Ἰσως Κονιδάρης.

ἐκ Κερκύρας Γεώργιος Ἀσπρέας τοῦ ἱερέως Σπυρίδωνος καὶ τῆς Ἑλένης Παναγ. Καλλονᾶ. Τῷ 1767 ὁ Γεώργιος Τάλλπος. Τῷ 1772 ὁ Ἰωάννης Πέλικας ἐκ Κεφαλληνίας καὶ τῷ 1778 ὁ Γεράσιμος Χωραφᾶς, ὁμοίως.

Διὰ δὲ τὰ ἐπλέοντα ἔτη μέχρι τοῦ 1797 ὅτε ἔκλεισε τὸ Οἰκοτροφεῖον, ἀνεύρομεν σημειώσεις περιεχούσας τοὺς κάτωθι μαθητεύσαντας ὑποτρόφους: 1783-1786: Ἀντώνιος Τυπικδός, Δανιὴλ Κουράκλης, Κωνστ. Ραβαντζῆς, Ἰωάννης Κωνσταντίνου, Παναγῆς Μυλωνᾶς, Βασίλειος Μόρος τοῦ Ἀγγέλου, Διονύσιος Λοβέροδος, Γεώργιος Μάρκου Παραμυθιώτης, Σπῦρος Χρήστου Μπαρότης. 1787-1797: Φραγκίσκος Ψαλλίδης Ἡλίας Βέγιας, Φίλιππος Ψαλλίδης, Γεώργιος Βιτάλης, Μαρίνος Μπρομῆρος, Νικόλαος Σκορδύλης, Παῦλος Συρόπουλος, Ἰωάννης Ρόζας, Κάρολος Δριμῆς, Νικόλαος Βίδας, Ἰωάννης Στρατινόβιτς, Θεοχάρης Βελοῦδος, Σάββας Βίδας ἐξ Ἰωαννίνων, Ἰάκωβος Βελοῦδος, Ἀνδρέας Σκαλισσιᾶνος, Ἀναστάσιος Παναγῆς, Ἰωάννης Σπανόπουλος, Νικόλαος Παρασκευᾶς, Νικόλαος Μπαρότης, Δημήτριος Μόρος, Ἰωσήφ, Καγιάννης, Ἰάκωβος Σμεράλδης. Γεώργιος Ἀναστασίου Θεριανός, Εὐαγγελῆς Αὐγερινός, Ἰωάννης Σπυρίδωνος Βαλλιᾶνος, Βασίλειος Ἀγγέλου Μόρος, Σίμων Μίρκοβιτς, Ἀνδρέας Βελοῦδος, Γεώργιος Μήτσης, Χριστόδουλος Βίδας ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀναστάσιος Σφαέλος, Ἰωάννης Πετραλίδας τοῦ Γεωργίου ἐκ Μιστρᾶ καὶ Σπῦρος Παναγιώτου Ἰωανᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΦΛΑΓΓΙΝΗ

Συμφώνως τῇ θελήσει τοῦ Διαθέτου ἡ ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων Ἐπιμελητεία, ἵδρυσεν καὶ τὸ Νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ἀπόρους ἀσθενεῖς Ἑλλήνας. μὲ δέκα κλίνας. Εἰς τοὺς διαφόρους φακέλλους ἀνεύρομεν πολλὰς, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, καταστάσεις τῶν ὑπὸ θεραπείαν πτωχῶν τοὺς ὁποίους ἐπεσκέπτοντο δύο ἰατροί, εἰς παθολόγος καὶ εἰς χειροῦργος, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Ἑλληνες. Πρῶτος ἰατρὸς διωρίσθη τῷ 1666 ὁ Pietro Zeno καὶ μετ' αὐτὸν τῷ 1667 δι' ὀλίγους μῆνας ὁ Δημήτριος Κιγάλας medico-fisico. Καὶ ἐκ νέου ἀνέλαβεν ὁ Zeno μέχρι τοῦ 1674 ὅτε διωρίσθη ὁ Ἰωάννης Ἀντώνιος Προκατσίαντης ὁ χρηματίας ἐπίτινα καιρὸν καὶ διδάσκαλος τοῦ Φλαγγινιανοῦ, ὡς χειροῦργος δὲ ὑπηρετεῖ ὁ Φραγκίσκος Schiavo.

Ὁ Προκατσίαντης παρέμεινε μέχρι τῶν ἀρχῶν Μαΐου 1684 ὅτε καὶ ἀπέθανεν, νεώτατος, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐπομένη ἐγγραφὴ: «2. Μαΐου 1684 ὁ ἐξοχώτατος Ἀντώνιος Προκατσίαντης ἰατρὸς-φυσικὸς ἔτων 34» (Βιβλίον θανάτων Καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἀγίου Ἀντωνίου) Ἰδοὺ καὶ ἄλλη σχετικὴ μαρτυρία: ἀριθμὸς ἐντάλματος 115. «Εἰς τὸν Μάρκον Προκατσίαντην, ἀδελφὸν τοῦ ποτε Gio. Ant° Procacciante ὅστις

ὕπηρεται ὡς ἱατρὸς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Φλαγγίνη, διὰ μισθόν του ἐπὶ καὶ ἡμίσεος μηνῶν μέχρι τῆς 1^{ης} Μαΐου, ἡμέρας καθ' ἣν μετέστη εἰς ἄλλην ζωὴν, κατεβλήθησαν Δουκάτα 26, 6 τῇ 8 Ἰουλίου 1684¹⁾. Τὸν Προκατασιάντην διεδέχθη ὁ Κερκυραῖος ἱατρὸς Γεώργιος Ζανδίου, ὡς χειροῦργος δὲ ἀπὸ τοῦ 1687 προσελήφθη ὁ ἐκ Κρήτης Φραγκῖσκος Μπόν²⁾. Ὁ Ζανδίου ὑπηρετήσε μέχρι τοῦ 1713 ὅτε ἀνέλαβεν ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀλέξανδρος Καγκελάριος³⁾, ὅστις παρέμεινε μέχρι τοῦ 1760 καὶ λόγῳ τοῦ γήρατος, ὑπέβαλε παραίτησιν. Ἀντ' αὐτοῦ διωρίσθη ὁ Giuseppe Rossini, καὶ κατόπιν ὁ Sartori, ὁ Vaarini καὶ ὁ Lazzari.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τοὺς ἱατροὺς⁴⁾. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἀσθενεῖς, οὗτοι, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Κρήτης, ὅτε πολλοὶ πρόσφυγες εἶχον καταφύγει εἰς Βενετίαν, ἀθρόοι προσήρχοντο, προσποιούμενοι ἀσθένειαν, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ ἵνα, ἀποχωροῦντες μετὰ τινος ἡμέρας, λαμβάνουν τὸ καθορισθὲν ὑπὸ τοῦ διαθέτου βοήθημα ἐκ Δουκάτων δύο. Ἡ ἀδικαιολόγητος αὕτη συρροὴ ἠνάγκασε τοὺς ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων Ἐπιμελητὰς – οἵτινες συμφώνως τῇ διαθήκῃ ἦσαν οἱ κύριοι διαχειρισταὶ τῆς περιουσίας Φλαγγίνη – νὰ ἐκδώσουν τὴν 27 Σεπτεμβρίου τοῦ 1694 τὴν κάτωθι διαταγὴν: «Οἱ Ἐξοχώτατοι
» Antonio Pasqualigo, Sebastiano Molini e Francesco Sanudo, προτιθέμενοι νὰ διορ-
» θώσουν τὴν ἀταξίαν ἣ ὁποία παρατηρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι εἰσέρχονται τόσοι ὡς ἀσθενεῖς
» καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξέρχονται καὶ ζητοῦν τὰ δύο δουκάτα, ἀποφασίζουσιν ἵνα τοῦ
» λοιποῦ μὴ γίνηται κανεῖς δεκτὸς ἄνευ ἐνόρκου βεβαιώσεως τοῦ ἱατροῦ πρὸς τοὺς Ἐξο-
» χωτάτους Ἐπιμελητὰς περὶ τοῦ εἶδους τῆς ἀδιαθεσίας καὶ οὐδεὶς θὰ δικαιούται νὰ
» λαμβάνῃ τὰ δύο δουκάτα, ἂν μὴ ἔχῃ προηγουμένως παραμείνῃ τοῦλάχιστον εἴκοσι ἡμέ-
» ρας ἐν τῷ Νοσοκομείῳ, κατόπιν δεδικαιολογημένης αἰτίας. Ἐν περιπτώσει δὲ ποῦ
» ἤθελεν ἀποθάνῃ τις ἐν τῷ Νοσοκομείῳ, νὰ παρουσιάζεται λεπτομερὴς ἔκθεσις εἰς τοὺς
» Κυρίους Ἐπιμελητὰς ὡς καὶ ἔνορκος διαβεβαίωσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
» Φιλαδελφείας ἂν παρὰ τῶν Ἐφημερίων ἐπεδαπιλευθήσαν εἰς τὸν ἀποθανόντα ὅλα τὰ
» διὰ τὴν ψυχὴν ἀναγκαῖα χαρίσματα». ⁵⁾

Ἀπὸ τὰς καταστάσεις ποὺ ὑπέβαλλεν ὁ κατὰ καιροὺς νοσοκόμος μανθάνομεν ὅτι ἐνῶ κατ' ἀρχὰς ἡ δαπάνη τροφῆς δι' ἕκαστον ἀσθενῆ ὑπελογίζετο κατ' ἀποκοπὴν πρὸς 18 σολδία ἡμερησίως, ἀπὸ τοῦ 1714 αὕτη ἀνεβιβάσθη εἰς 20 ἥτοι εἰς μίαν λίραν Ἑνετικὴν. Μακρὰ ἐπίσης εἶναι αἱ σημειώσεις τῶν ἱατρικῶν τὰ ὁποῖα ἐχορήγει τὸ γειτονικὸν φαρμακεῖον «alla Groce di Malta» τὸ ὁποῖον διατηρεῖται καὶ σήμερον ἔτι, μὲ

¹⁾ Φάκελλος 129 Provveditori Ospedali.

²⁾ Εἶναι ὁ πενθερὸς τοῦ ἐπίσης ἱατροῦ Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου (πρβλ. Κ. Δ. Μέρτζου, τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον σελ. 224 (Ἑπ. Χρ. ΙΑ').)

³⁾ Ὁ λόγιος οὗτος Ἰωαννίτης διορθωτὴς τοῦ Τυπογραφείου Ν. Γλυκεός, ὑπῆρξε φυσικὸς υἱὸς τοῦ Γεωργίου Καγκελλαρίου καὶ ἐβαπτίσθη ἐν Βενετίᾳ τῇ 8 Αὐγούστου 1673.

⁴⁾ Κατὰ τὸ 1713 ἐπὶ τι διάστημα ὑπηρετήσεν ὡς ἱατρὸς καὶ ὁ Ἰωάννης Λοράνδος ἐκ Κρήτης.

⁵⁾ Φάκελλος 128.

τὴν ἰδίαν ἐπιγραφὴν καὶ ἀπ' αὐτὸ προμηθεύεται ἤδη ἡ Ἑλλην. Κοινότης τὰ ἀναγκαζοῦντα φάρμακα διὰ τοὺς ὀλίγους πτωχοὺς τῆς.

Τὸ Νοσοκομεῖον ἐστεγάζετο εἰς οἶκημα παραπλεύρως τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιοκτησίας τῆς Ἑλλ. Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Νικολάου, διὰ τὸ ὅποιον κατεβάλλετο παρὰ τῶν Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων ἐτήσιον ἐνοίκιον ἐκ Δουκάτων 170, εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Ἀδελφότητος.

Μετὰ τὸ 1797 ἔξατμισθέντων τῶν ἐσόδων καὶ κεφαλαίων ὡς καὶ ἀλλαχοῦ γράφομεν, ἔκλεισε καὶ τὸ Νοσοκομεῖον Φλαγγίνῃ. Ἀλλὰ κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀνασυνεστήθη καὶ πάλιν ὡς Νοσοκομεῖον Φλαγγίνῃ-Πίγγεριγκ¹⁾, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ εὐεργέτου Πίγγεριγγ, ἀφήσαντος διὰ διαθήκης ἱκανὸν ποσὸν ὑπὲρ τῆς λειτουργείας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

Ἄλλος τομεὺς εἰς ὃν ἐξεδηλώθη ἡ εὐεργετικὴ προστασία τοῦ Φλαγγίνῃ ἦτο, ὁ τῶν αἰχμαλώτων, οἱ ὅποιοι συνελαμβάνοντο τόσον κατὰ τοὺς ἐπανειλημμένους πολέμους οὓς διεξήγαγον τότε οἱ Ἑνετοὶ κατὰ τῶν Τούρκων ὅσον καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ὑπὸ τῶν Μπαρμπαρέσων πειρατῶν ποῦ ἐλυμαίνοντο τὴν Μεσόγειον.

Καὶ ἰδοὺ ἡ σχετικὴ παράγραφος τῆς Διαθήκης του: Ὁμοίως κατ' ἔτος νὰ διατίθηνται παρὰ τῶν ἐξοχωτάτων Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων δουκάτα πεντακάσια δι' ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων Ἑλλήνων καὶ νὰ δίδηται πάντοτε προτίμησις εἰς ἐκείνους ποῦ ἤθελον συλληφθῇ ἐπὶ πλοίων τῆς Γαληνοτάτης αὐθεντίας καὶ εἰδικῶς εἰς ἐκείνους ποῦ θὰ ὑπηρετοῦν ὡς στρατιῶται τοῦ Κράτους καὶ ἂν δὲν εἶνε Ἕλληνες καὶ οἱ Λατίνοι ὑπήκοοι Ἑνετοί, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες νὰ προτιμῶνται καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶνε ὑπήκοοι, διότι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὡς πρὸς τὴν ἀφοσίωσιν δύνανται νὰ ὀνομασθοῦν ὑπήκοοι».

Τὸ ζήτημα τῶν αἰχμαλώτων εἶχε κατ' ἐπανάληψιν ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τῆς Γερουσίας ἢ ὅποια ἐξέδωκε πολλά, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ψηφίσματα. Τὸ πρῶτον εἶναι τῆς 19 Φεβρουαρίου 1566 καὶ τὸ δεύτερον τῆς 12 Φεβρουαρίου 1585, Διὰ τῶν δύο τούτων ἀνεντίθετο ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης εἰς τοὺς Ἐπιμελητὰς τῶν Νοσοκομείων, οἱ ὅποιοι διὰ διαταγῆς των πρὸς ὅλους τοὺς διοικητὰς τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Βορείου Ἰταλίας, ὅσαι ἦσαν ὑπὸ τὴν Ἑνετικὴν Κυριαρχίαν, ἠξίωσαν νὰ περιφέρῃται δίσκος τρεῖς φορὰς κατὰ τὴν Μεγάλῃν Τεσσαρακοστὴν ὑπὸ τῶν ἱεροκηρῶν

¹⁾ Ὁ Γεώργιος Ἐδουάρδος Πίγγεριγκ, Ἄγγλος τὴν Ἑθνικότητα ἐκ μητρὸς Ἑλληνορθοδόξου, γεννηθεὶς ἐν Κων/πόλει, ἠσπάσθη ἐν Βενετία τὸ ὀρθόδοξον δόγμα καὶ ἀφῆκεν τῷ 1843 ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου φρ. χρ. ἐξήκοντα χιλιάδας.

εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων (19 Φεβρουαρίου 1586 ἐγκύκλιος). ¹⁾

Τρίτον ψήφισμα τῆς Γερουσίας εἶναι τὸ τῆς 3 Ἰουνίου 1588 ἐν ᾧ μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται ὅτι ἤδη ὑπάρχουν 2500 αἰχμάλωτοι εἰς χεῖρας ἀπίστων καὶ διατάσσονται οἱ Ἐπιμεληταὶ τῶν Νοσοκομείων νὰ φροντίσουν διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἀναγκαίου πρὸς ἐξαγορὰν τῶν χρημάτων καὶ γίνεται ἀπόφασις νὰ διορισθοῦν προξενικοὶ πράκτορες εἰς τὰς χώρας τῆς Μπαρμπαραῖς οἱ ὅποιοι θὰ προνοοῦν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, συνεννοούμενοι μὲ τοὺς Κων/πόλει Μπαίλους (= Ἐνετοὺς Πρεσβευτάς), Διὰ τοῦ ἰδίου ψηφίσματος διατάσσονται οἱ συμβολαιογράφοι τῆς Βενετίας ἵνα κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν διαθηκῶν ὑποχρεωτικῶς «ὑπομιμνήσκουν εἰς τοὺς διαθέτοντας τὴν ἄνω ὑπόθεσιν τῶν αἰχμαλώτων. ἡ ὁποία εἶναι ἀξία διὰ τὴν σημασίαν της, κάθε ἰδιαιτέρας προστασίας».

Τέταρτον Διάταγμα τῆς Γερουσίας ἐξεδόθη τὴν 4 Φεβρ. 1695 «διὰ τοῦ ὁποίου» — παραμενόντων ἐν ἰσχύϊ τῶν προηγουμένων τριῶν ψηφισμάτων, ὑποχρεοῦνται οἱ «Διοικηταὶ τῆς τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ²⁾ νὰ διατάσσουν τοὺς ὑπ' αὐτοὺς Γραμματεῖς, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως διὰ τὰς οἰκείας θέσεις, νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν τριῶν Ἐπιμελητῶν καὶ νὰ ἀποσύρουν τὸ βιβλιάριον τὸ περιέχον ἐντύπους, ἀπάσας τὰς Διαταγὰς τῆς Γερουσίας ὡς καὶ τὰς ὁδηγίας τῶν Ἐπιμελητῶν, ὡς πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους καὶ μὲ τὴν ᾗτὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπανεκλέγωνται ὡς Διοικηταί, ἅμα τῇ λήξει τῆς περιόδου των, ἂν μὴ πρότερον προσαγάγουν πιστοποιητικὸν τῶν ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων Ἐπιμελητῶν ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξιν τοῦ χρηματος ἀπὸ τοὺς περιφερομένους ἀνὰ τὰς Ἐκκλησίας δίσκους καὶ ὅτι τὸ χρῆμα τοῦτο τὸ κετέθεσαν ἤδη εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον Βενετίας, οἱ δὲ παραμελοῦντες θὰ παραπέμπωνται διὰ τὰ περαιτέρω εἰς τὴν Γερουσίαν. — Τέλος εἰς τοὺς Συμβολαιογράφους τῆς τε Βενετίας καὶ τῶν ἐν τῇ ξηρᾷ κτήσεων νὰ ὑπομνησθῇ καὶ πάλιν ἡ ὑποχρέωσις νὰ προκαλοῦν τὸ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον τῶν διαθετῶν διὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο καθήκον».

*
* *

Εἰς τοὺς φακέλλους τοῦ ἀρχείου Φλαγγίνη φυλάσσεται ὀγκώδης ἀλληλογραφία ἀφορῶσα ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατήγοντο ἐκ Κεφαλληνίας, Κρήτης, Κερκύρας, Ζακύνθου, Κυθήρων, Ἀθηνῶν κ.λ.π. ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἐκρατοῦντο εἰς τὴν Τρίπολιν, ἄλλοι εἰς τὸ Ἀλγέρι, ἄλλοι εἰς τὴν Τύνιδα, ἄλλοι εἰς τὴν Σκόδραν, καὶ μερικοὶ εἰς τὸ Μαργαρίτι τῆς Ἡπειρωτικῆς ἀκτῆς. Καὶ δὲν ἦσαν μόνον ἄνδρες οἱ αἰχμαλωτιζόμενοι ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, τὸ δὲ τίμημα τῶν λύτρων ἐκυμαίνετο, ἀναλό-

¹⁾ Φάκελλος 98 Provveditori agli Ospedali.

²⁾ Ἐν τῇ ἐπισήμῳ γλώσσῃ ἡ Ἐνετικὴ Ἀριστοκρατία ὠνόμαζε τὰς μὲν ἐν τῇ Βορείῳ Ἰταλίᾳ κτήσεις: terraferma, τὰς δὲ ὑπερποντίους ἤτοι Ἑπτάνησα, Κρήτην καὶ Ἑλλάδα ἐν γένει, «da mar.»

λως τῆς μεγαλειτέρας ἀφ' ἑνὸς ἢ μικροτέρας ἀπληστίας τῶν φυλάρχων πειρατῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῶν συλλαμβανομένων, μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῶν 40 Δουκάτων καὶ τῶν 500. — Μίαν δὲ μόνην φορὰν διὰ τὴν ἐξαγορὰν ἑνὸς εὐγενοῦς Ἑνετοῦ, τοῦ Ματθαίου Κουερίνη, ὑπεχρεώθη τὸ Ταμεῖον Φλαγγίνη, κατόπιν ψηφίσματος τῆς Γερουσίας ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1681 νὰ καταβάλλῃ Δουκάτα 3600 !!

Οἱ οὕτω λυτρωθέντες ὁμογενεῖς ἀνέρχονται εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας, ἀλλὰ πλὴν τούτων ἐλυτρώθησαν καὶ Ἰταλοὶ αἰχμαλῶται, ὡς ἠθέλησεν ὁ Διαθέτης.

Καὶ φθάνομεν εἰς τὴν 30 Δεκεμβρίου 1726 ¹⁾ ὅτε εὐρίσκομεν τὸ κάτωθι πρακτικὸν τῶν Ἐπιμελητῶν τῶν Νοσοκομείων «... λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐσόδων τῆς Ἐπιτροπείας Φλαγγίνη, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν πολλῶν *χρεῶν* τὰ ὁποῖα συνήφθησαν διὰ τὴν *ἀπελευθέρωσιν Ἑλλήνων αἰχμαλώτων*, ὡς διέταξεν ὁ διαθέτης, βλέποντες τέλος οἱ Ἐπιμεληταὶ μὲ βλέμμα συμπαθείας τὴν πληθὺν τῶν πτωχῶν τοῦ εἰρημένου Ἔθνους τόσον εὐνοηθέντος παρὰ τοῦ διαθέτου, οἱ ὁποῖοι προσέρχονται καθ' ἑκάστην εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν καὶ μὴ ὑπάρχοντος τρόπου ἐνισχύσεως τῶν ἀποφασίζουσιν νὰ γίνουν αἱ κάτωθι οἰκονομίαι εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως: Εἰς τὸν ἐντεταλμένον ἐπόπτην ἀντὶ 132 Δουκάτων νὰ δίδωνται 80 ἔτησίως. Ἡ θέσις τοῦ γραμματέως συγχωνεύεται μὲ τὴν τοῦ ἐλεγκτοῦ εἰς ὃν θὰ χορηγῶνται 90 Δουκ. ἔτησίως καὶ ὅχι ἄλλο ὄωρον κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἢ τὸ Πάσχα».

Βραδύτερον ἢ πληθὺς τῶν αἰχμαλώτων ἦτο τοιαύτη ὥστε τὸ Ταμεῖον δὲν ἐξήρκει νὰ καταβάλλῃ ἀμέσως τὰ ἀπαιτούμενα δι' ἕκαστον αἰχμαλῶτον λύτρα, ὧν τὸ ποσὸν διευτυπώνετο ἐγγράφως δι' ἐνταλμάτων φερόντων τὰς ὑπογραφάς τῶν Ἐπιμελητῶν. Καὶ εὐρέθησαν διάφοροι κερδοσκόποι οἱ ὁποῖοι προεξώφλουν τὰ τοιαῦτα ἐντάλματα ἅτινα ἢ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐπιμελητῶν ἐπλήρωνε τμηματικῶς, ἀναλόγως τῶν διαθεσίμων.

Ἀλλὰ τὰ ποσὰ τῶν ἐνταλμάτων ἔφθασαν εἰς ἀριθμοὺς τεραστίους καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἠνάγκασε τὸ Ταμεῖον Αἰχμαλώτων νὰ προτείνῃ συμβιβασμὸν εἰς τοὺς προκαταβαλόντας τὰ ποσὰ κερδοσκόπους.

Καὶ ἰδοὺ τὸ πρακτικὸν τῆς 19 Αὐγούστου 1751; ²⁾

«Ὅντος λίαν μικροῦ τοῦ ποσοῦ τῶν πεντακοσίων δουκάτων ἔτησίως καὶ ἰδίως κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον τοῦ Μωρηᾶ, ὅτε πλεῖσται αἰχμαλωσίαι ἔλαβον χώραν, εὐρέθη ἠναγκασμένη ἡ Ἐπιτροπεὶα νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς Ἕλληνας τοὺς πεσόντας εἰς τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν μὲ ὑποσχέσεις χρηματικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν λύτρωσίν των, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ πληρωμὴ ἐντὸς τῶν ὁρίων ποῦ διέγραψεν ὁ διαθέτης, αἱ δὲ ὑποσχέσεις τοιαύτης φύσεως ἀνῆλθον εἰς μίαν ποσότητα εἰς τρόπον ὥστε μετὰ τὴν ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον ἔτη χρησιμοποίησιν τῶν 500 Δουκάτων ἔτησίως, ὑπάρχουν ἤδη χρεὴ διὰ τοὺς ἄνω ἐκτεθέντας λόγους συνολικοῦ πο-

¹⁾ Φάκελλος 117.

²⁾ Φάκελλος ἀρ. 117.

σοῦ εἴκοσι χιλιάδων Δουκάτων τὰ ὅποια εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸ ἀκέραιον νὰ πληρωθοῦν καὶ ἀποφασίζεται νὰ διατεθῇ τὸ ἔσοδον 16 ἑτῶν ἤτοι Δουκ. 8000 καὶ ἂν οἱ ἐνδιαφερόμενοι πιστωταὶ δέχωνται νὰ λάβουν μόνον τὰ 40 % τῶν ὅσων ἔχουν νὰ λάβουν, ὀφείλουν νὰ παρουσιασθοῦν ἐντὸς ἐνὸς ἔτους καὶ νὰ κάμουν ἔγγραφον δήλωσιν ἀποδοχῆς τοῦ συμβιβασμοῦ».

Ἄλλο πρακτικὸν μεναγενέστερον ἤτοι τῆς 15 Νοεμβρίου 1755 σημειώνει περίσσευμα ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐσόδων Φλαγγίνῃ διὰ Δουκ. 4000 ἐξ ὧν τὰ ἡμίση ἀπεφασίσθη νὰ διατεθοῦν δι' ὑπανδρεῖαν πτωχῶν παρθένων καὶ τὰ ἄλλα ἡμίση δι' ἔξαγορὰν αἰχμαλώτων καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες ἀπεφασίσθη νὰ ἐλευθερωθοῦν «Λατῖνοι ποῦ στενάζουν εἰς χεῖρας βαρβάρων».

Νεώτερον πρακτικὸν εἶναι τῆς 19 Φεβρουαρίου 1766 δι' οὗ ἀποφασίζεται νὰ ἐξαγορασθοῦν 24 Ἕλληνες αἰχμάλωτοι κρατούμενοι ἐν Κων/πόλει.

Καὶ τῇ 16 Ἀπριλίου 1768 δι' ἄλλου πρακτικοῦ ἀπεφασίσθη ἵνα διατεθοῦν, ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα περισσεύματα ἐκ τῆς διαχειρίσεως Φλαγγίνῃ, Τζεκίνια 1000 πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων, ὅσοι περιέχονται εἰς τὸν ἀποσταλέντα παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μπαίλου κ. Ruzzini, κατάλογον.

Καὶ ἐπειδὴ περὶ αἰχμαλώτων ὁ λόγος παραθέτομεν ἐνταῦθα, ἀντιγράψαντες ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, τὴν κάτωθι δήλωσιν:

«Δηλῶ ἐγὼ ὁ Βενέδικτος Βαλιέρ ὅτι ἐπώλησα μίαν Τουρκοποῦλαν ἡλικίας πέντε ἑτῶν περίπου εἰς τοὺς κυρίους Γεώργιον καὶ Ἰωάννην ντὰ Πάριζι ¹⁾ ἔναντι τοῦ ἀντιτίμου ποὺ ἐσυμφωνήσαμεν καὶ δέον οὗτοι νὰ ἀναγνωρισθοῦν παρὰ πάντων ὡς κύριοι τῆς ἰδίας καὶ νὰ τὴν διαθέτουν ὡς ἰδικόν των πρᾶγμα καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας ἕκαμα τὴν παροῦσαν ἔγγραφον δήλωσιν ἰδίᾳ χειρί.

Βενέδικτος Βαλιέρ βεβαιῶ.

Κάτωθι τῆς δηλώσεως ταύτης ὑπάρχει τὸ πρακτικὸν τῆς βαπτίσεως, τῆς «τουρκοπούλας ἀπὸ τὴν Καβάλλαν ὀνόματι Ἐζοῦλας ἣ ὁποία συνελήφθη αἰχμάλωτος μαζὺ με ἄλλες Τούρκισσες ἀπὸ τὸν Ἐκλαμπρότατον κύριον Βενέδικτον Βαλιέρ», ὑπὸ τοῦ ἱερέως Ἀγτωνίου τοῦ Μπούμπουλη ἡμερηίου τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῶν Γραικῶν τῇ 29 Ἰουνίου 1663 καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα Μαρία.

¹⁾ Ἑλληνορθόδοξοι ἐκ Ζακύνθου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Η ΥΠΑΝΔΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Τὸ μεγαλείτερον, μετὰ τὴν Σχολήν, ποσὸν διέθεσεν ὁ αἰμνηστος Φλαγγίνης ὑπὲρ πτωχῶν Ἑλληνίδων παρθένων, εἴτε διὰ τὴν ὑπανδρείαν των, εἴτε διὰ τὸν μοναχικόν των βίον.

Καὶ ἰδοὺ ἡ σχετικὴ παράγραφος τῆς διαθήκης :

«Κατ' ἔτος νὰ τίθηνται εἰς τὰς κληρωτίδας τὰ ὀνόματα διαφόρων Ἑλληνίδων παρθένων αἱ ὁποῖαι θὰ ζοῦν κατὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἔθιμα, κόραι Ἑλλήνων καλῆς διαγωγῆς, ἐφοδιασμέναι μὲ τὰ πιστοποιητικά των ἀπὸ τοὺς ἐφημερίους Ἑλληνας καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ αἱ πρῶται δέκα πού θὰ ἐξαχθοῦν ἐκ τῆς κληρωτίδος νὰ λαμβάνουν δουκ. ἑκατὸν ἑκάστη διὰ τὴν ὑπανδρείαν των μὲ Ἑλληνας ἢ διὰ τὸν μοναχικόν των βίον καὶ ἂν ἤθελον ἐμφανισθῇ νεάνιδες Ἑλλήνων ναυτικῶν, φονευθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Δημοκρατίας, νὰ ἐκλέγωνται δύο τοῦλάχιστον χωρὶς κλήρωσιν . . .».

Καὶ ἦτο σημαντικὸν διὰ τὴν τότε ἐποχὴν τὸ ποσὸν τῶν 100 δουκάτων ὅπερ διετίθετο δι' ἑκάστην παρθένον, ἐφόσον ἄλλως τε καὶ ὁ Γυμνασιάρχης τοῦ Φλαγγινιανοῦ ἐμισθοδοτεῖτο ἐτησίως μὲ ἴσον ποσόν. Παρὰ τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἑλλ. Κοινότητος (Busta ἀρ. 37 φάκελλος 533) φυλάσσεται κατάστιχον περιέχον ὅλα τὰ ὀνοματεπώνυμα καὶ τόπον γεννήσεως τῶν ἀπὸ τοῦ 1665 μέχρι τοῦ 1797 εὐεργετηθεισῶν.

Ἡ πρώτη κλήρωσις ἔλαβε χώραν τὴν 1^{ην} Μαΐου 1665 ὅτε ἐξήχθησαν 9, τῷ 1667-11. Ἀπὸ τοῦ 1667 ἕως τὸ 1672 «δὲν ἔβγαλαν - λέγει μία σημείωσις τοῦ βιβλίου γραφεῖσα ἀπὸ τοὺς τότε ἐφημερίους - διότι οἱ ἀφένταις ἠθέλαν νὰ προξεντάρουν τῆς φέδαις¹⁾ εἰς τὸ Ματζιστράτο²⁾ καὶ ὁ Σεβασμιώτατος δὲν ἠθέλησε καὶ ἔτσι καθυστέρησε». Εἰς τὰ 1672-16, 1673-26, 1674-10, 1675-13, 1676-36, 1677-13, 1678-11, 1679-10, 1680-10 (ἐπὶ ὀλικοῦ πιστοποιητικῶν παρουσιασθέντων 40) 1681-10, 1682-10, 1683-1696 ἀνὰ 10 ἐτησίως = τὸ ὅλον 140, τῷ 1700-17, 1701-12, 1702-14, 1703-20, 1704-23, 1705-10, 1706-10 (ἐπὶ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ 32 τεθέντων ἐν κληρωτίδι) 1707-10, 1710-30, 1714-10 (ὀλικὸς ἀριθμὸς 80 ἐν τῇ κληρωτίδι) 1719-10, 1721 ἕως 1745 ἀνὰ 10 ἐτησίως = 250, τῷ 1747-16 καὶ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις «τοῦτον τὸν χρόνον ἔβγαλαν μόνον 16 ἐπειδὴ καὶ ἔλειπαν ἀπὸ τοὺς ἀπερασμένους χρόνους ὅπου ἔβγαζαν μόνον ταῖς Βενετιάναις, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν οἱ ἀφεντάδες ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπροσθεν ὅτι ὅσαις λείπουν ἀπὸ ταῖς Βενετιάναις νὰ εὐγένουν τόσαις Λεβαντίναις».

Ζώσιμος Μαντζαβίνος ἐφημέριος.

¹⁾ Νὰ παρουσιάσουν τὰ πιστοποιητικά.

²⁾ Εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων Ἀρχήν.

Τῷ 1749 ἕως 1755 ἀνὰ 10 ἐτησίως = 70. Τῷ 1756-30, μὲ τὴν ἐξῆς σημείωσιν : « τοῦτον τὸν χρόνον ἔβγαλαν ἄλλαις εἴκοσι κοπελιαῖς περισσότερον ἀπὸ τὸ διαταγμένον » ἐπειδὴ καὶ νὰ ἦτον σολδία εἰς τὴν κάσαν ὅπου ἐπερίσευσαν καὶ ἔτσι οἱ ἀφεντάδαις » ἀποφάσισαν νὰ τὰ δώσουν εἰς τόσαις παρθέναις ». Τῷ 1757 ἕως 1759 ἀνὰ 10 ἐτησίως = 30. Τῷ 1760-30, μὲ τὴν σημείωσιν ὅτι « ἔβγαλαν καὶ τὸν παρόντα χρόνον εἴκοσι περισσότερες ἐπειδὴ καὶ νὰ ἐπερίσευσαν εἰς τὴν κάσαν σολδία ». Τῷ 1761 ἕως 1762 ἀνὰ 10 ἐτησίως = 30. Τῷ 1763-30 μὲ τὴν αὐτὴν ὡς προηγουμένως σημείωσιν. Τῷ 1764-30 « ἀκόμη καὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἔβγαλαν περισσότερες εἴκοσι ». Τῷ 1765-1772 ἀνὰ 10 ἐτησίως = 80. Τῷ 1773-16, τῷ 1774-10, τῷ 1775-10, τῷ 1776 τεσσαράκοντα (μεταξὺ τῶν ὁποίων 24 ἐκ Κεφαλληνίας, 4 ἐκ Κερκύρας, 8 ἐκ Ζακύνθου καὶ τὰς ἄλλας ἐκ διαφόρων μερῶν), τῷ 1778-10, 1779-10, 1780-25, τῷ 1781-14, 1782-15, 1783-12, 1784-10, 1785-16, 1786-13, 1787-16, 1788-14, 1789-13, 1790-10, 1791-10, 1792 ἕως 1795 ἀνὰ 10 = 40.

Ὁ συνολικὸς ὅθεν ἀριθμὸς τῶν οὕτω προικοδοτηθεισῶν Ἑλληνίδων παρθένων ἀνέρχεται εἰς 1288 καὶ τὸ διατεθὲν ποσόν, εἰς δουκάτα 128.800, ἥτοι λίρας Ἑνετικὰς ἑπτακοσίας ἑνενήκοντα ἑξ χιλιάδας καὶ πεντακοσίας ἑξήκοντα πρὸς λίρ. 6 καὶ σολδία 4 τὸ κάθε δουκάτον. Ἀτυχῶς καὶ αἱ πρόσοδοι αὐταί, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι τοῦ αἰμνήστου Φλαγγίνη, ἐξητμίσθησαν τῷ 1797, μὲ τὴν πτώσιν τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας.

*
* *

Αἱ οὕτως εὐεργετηθεῖσαι, προήρχοντο κυρίως ἐκ Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, ἐκ τῆς ἐν Βενετία πολυπληθοῦς Ἑλληνικῆς παροικίας, ἐκ Κερκύρας, ἐκ τῶν Ἑλληνορθοδόξων Κοινοτήτων τῆς Δαλματίας καὶ ἐλάχιστα ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ (Πελοπόννησος, Ἀθῆναι, Σμύρνη, Κων/πολις, Χίος, Ἰωάννινα κ.λ.π.) καὶ 4 ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παροικιῶν τῆς Βουδαπέστης καὶ Τεργέστης.

Ἡ φήμη εἶχε τότε διασπαρῆ ἀνὰ σύμπαντα τὰ Ἑλληνικὰ κέντρα καὶ ἦτο τοιαύτη ἡ συρροὴ ὑποψηφίων, ὥστε τὸ 1766 ἐτέθησαν εἰς τὴν κληρωτίδα 286 ὀνοματεπώνυμα πτωχῶν παρθένων καὶ μόνον τὰ δέκα ἠννοήθησαν ὑπὸ τοῦ κλήρου. Δὲν ἔλειψαν δὲ καὶ αἱ συνήθεις παρατυπίαί καὶ ἀταξίαι ὡς μαρτυρεῖ ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ ¹⁾ τοῦ Φιλadelphείας Γρηγορίου Φατσέα πρὸς τὸν Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου κ. Σωφρόνιον ὑπὸ χρονολογίαν 1767 Ὀκτωβρίου 8^η . . . « καθ' ἕκαστον χρόνον οἱ ἐπὶ τῶν Ὀσπιδαλίων Ἐξοχώτατοι αὐθένται ἐβγάζουν κατὰ τύχην, δέκα πτωχὰς παρθένας ῥωμαίων γονέων τέκνα, τὰς ὁποίας εὐεργετοῦν μὲ 100 δουκάτα τὴν κάθε μίαν. Ἐπειδὴ ὁμως συνέβη εἰς τοὺς προαπερασμένους χρόνους νὰ ξεσκεπασθοῦν ἀταξίαι καὶ κατὰ τινα τρόπον ἀδικήματα πονηρά, ἐδιώρισαν νὰ γένουν τὰ ἐνθάδε περισφραγισμένα χαρτία τυπωμένα τὰ ὁποῖα ἢ εὐεργετημέναις κοπέλαις νὰ παραλαμβάνουν καὶ νὰ φυλάττουσιν ἀσφαλῶς

¹⁾ Ἀρχεῖον Ἑλλ. Κοινότητος Busta 37 φάκελλος 532.

ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς ὑπανδρείας των, πρὸς δὲ νὰ προσέχουν ὅταν ἀπεράσωσι δέκα πέντε χρόνοι, χωρὶς νὰ ὑπανδρευθῶσι, νὰ τὰ στέλλουν ἐδῶ διὰ νὰ ἀνανεώνωνται. Οἱ αὐθένται λοιπὸν μᾶς ἐπαράδωσαν τὰ γράμματα τῶν παρθένων, ὁποῦ τὸν παρόντα χρόνον εὐηργετήθησαν μὲ τὸ λεγάτο ¹⁾, ἐπιτάττοντες νὰ στείλωμεν τῇ αὐτῆς πανιερότητι ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν ἐπαρχίαν της καὶ νὰ τῆς γράψουμε νὰ προσκαλέσῃ τὰς παρθένους καὶ εἰς αὐτάς νὰ παραδῶσῃ τὰ μανδάτα ²⁾ διὰ τὴν προερχομένην αἰτίαν καὶ δὴ ἀναπληροῦντες τὰ προσταττόμενα, τῆς τὰ πέμπομεν μὲ τὴν παροῦσαν ἄπερ εἰσὶ δύο διὰ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ πέντε διὰ τὴν Ζάκυνθον· ὅθεν ὁ πατρικὸς καὶ πνευματικὸς πόθος της εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν πτωχῶν παρθένων ἃς κάμῃ νὰ τὰ λάβουν ἀσφαλῶς ἀφοῦ τὰ δεχθῇ καὶ ἃς μᾶς ἀξιῶσῃ σεβασμίων αὐτῆς ἐπιστολῶν δηλωτικῶν τῆς ἐφετωτάτης ἡμῶν ὑγείας της . . . ».

Ἐν Βενετίαις ἀψξξ' Ὀκτωβρίου η'.

*
* *

Ἵνα λάβουν μέρος εἰς τὴν κλήρωσιν αἱ παρθένοι, ἔδει νὰ ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν δέκα ἐτῶν καὶ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ στέλλουν τὰ βαπτιστικά των δεόντως ἐπικυρωμένα. Ὅσαι δὲ ἡνυοοῦντο ὑπὸ τῆς τύχης, εἰδοποιοῦντο καὶ ἐλάμβανον τὰ σχετικὰ ἐντάλματα, τὰ ὁποῖα ἔστελλον πρὸς εἰσπραξιν ὁμοῦ μὲ τὰ πιστοποιητικά τοῦ τελεσθέντος γάμου ἢ μὲ τοιαῦτα τοῦ Μοναστηρίου εἰς ὃ ἐγκλειόμεναι περιεβάλλοντο τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα. Εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἐπιτροπείας Φλαγγίνη φυλάσσονται ὅλα σχεδὸν τὰ πρωτότυπα πιστοποιητικά, γάμων, βαπτίσεων καὶ λοιπὰ ἔγγραφα, ἐντὸς διαφόρων χαρτοφυλάκων — καὶ πρόκειται περὶ χιλιάδων — ἅτινα καὶ διεξήλθομεν ἐπισταμένως ἀντιγράψαντες μόνον ἐκεῖνα ποῦ ἔχουν κάποιο ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον.

Ἀπὸ τὰ περαιτέρω δημοσιευόμενα — ὅτε μὲν ἐν περιλήψει, ὅτε δὲ αὐτούσια — μανθάνομεν τοὺς κατὰ καιρὸν Ἐφημερίους τῶν Ἑλληνικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Δαλματικῆς ἀκτῆς Zara, Pola, Sebenico, Lesina, περὶ ὧν ἐλαχίστας εἶχομεν πληροφορίας καὶ περὶ τῆς ἐρεῦνης τῶν ὁποίων ἐξεδήλωσεν ἡμῖν μέγα ἐνδιαφέρον κατὰ τὴν ἐντεῦθεν διέλευσίν του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανός. — Ἐτι δὲ τῶν ἐλληνικῶν ἐκκλησιῶν Βουδαπέστης, Τεργέστης, Λιβόρνου, ἐν μέρει τοῦ Σταυροδρομίου, Γαλατᾶ καὶ Σμύρνης, τῶν Ἰωαννίνων — εἰς ἃ ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φορὰν ὡς Μητροπολίτης τῷ 1766 ὁ Ματθαῖος, ἀγνοούμενος μέχρι σήμερον παρὰ τῶν ἱστοριογράφων τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἰωαννίνων. — Ἐχομεν ἐπίσης ὀνόματα Μητροπολιτῶν, πρωτοπαπᾶδων καὶ ἱερέων τῶν Ἀθηνῶν, Ναυπλίου, Κορίνθου, Πατρῶν, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας, Ἰθάκης, Κυθήρων, Κερκύρας, Τρικαλῶν, Παξῶν, Σμύρνης, ὡς καὶ τῶν διαφόρων προεστώτων, τῶν εὐγενῶν καὶ μὴ, τῶν μερῶν τούτων ὀνόματα εἴτα, ξένων

¹⁾ Κληροδοτήματα.

²⁾ Ἐντάλματα.

προξένων Ρωσσίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἑνετίας, ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Ναυπάκτῳ, Σμύρνῃ, Τεργέστῃ, ὡς καὶ Ἑνετῶν πρεσβευτῶν ὀνόματα Ἑλλήνων Συνταγματαρχῶν, πλοιάρχων, λοχαγῶν, σημαιοφόρων καὶ ναυτῶν ὑπηρετούντων ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας καὶ τέλος μίαν σημαντικὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ ἐν Verona σταθμεῦον κατὰ τὸ 1734 *Σύνταγμα Χειμαριωτῶν* ὑπὸ τὸν διοικητὴν *Φώτιον Θεοτόκην* εἶχε καὶ *ἱερέα Ἑλληνα* παρακολουθοῦντα τὸ στράτευμα ὀνόματι Ἡλίαν Γκίκαν.

*
* *

Καὶ ἰδοὺ τὰ πιστοποιητικὰ τῶν εὐεργετηθεισῶν:

*Κορυφοὶ 1 Φεβρουαρίου 1673*¹⁾. — Σπυρίδων ἱερεὺς ὁ Σπυρῆς τῆς μονῆς Ἀγ. Γεωργίου εἰς τὸ *μαντοῦκι* ἐστεφάνωσε τὸν Ἀνδρέα Δελότι τοῦ ποτὲ Μπάρτολη μὲ τὴν κυράτσαν Ὀρσέταν θυγατέρα τοῦ ποτε Μπατίστα Βεβέλη ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ *Ρέθυμνου*.

Μάρτυς Θεόδ. Καναβέλας ντοτόρες.

1676 Νοεμβρίου 17. — Ὁ Νεόφυτος ἐφημέριος τῆς Ἐκκλ. san Nicolò de Greci a Pola πιστοποιεῖ ὅτι ἐστεφάνωσε τὴν Ἑλένην Παπαδοπούλου ἐκ Κρήτης μὲ τὸν Ἰωάννην Βαπτιστὴν Τσιμιγότον ἐκ Κρήτης ὁμοίως. Κατοικοῦν εἰς τὸ Parenzo παρὰ τὴν Pola (Δαλματίας).

1677 Ἰουλίου 1, Ζάκυνθος. — Ἡ Μαργαρίτα θυγάτηρ τοῦ ποτε Λινάρδου Καρακαβούλη καὶ γυνὴ τοῦ ποτε Δημητρίου Πατρίκη, ὑπάνδρευσε τὴν θυγατέρα της ὀνόματι Λουϊζέταν μὲ τὸν κυρ. Στεφανῆν Δίκαιον τοῦ Θοδωράκη ἀπὸ τὴν Μάνην, κατοικοῦντα ἐν Ζακύνθῳ καὶ τοῦ δίδει διὰ προῖκα, πρῶτον τὴν εὐχὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔπειτα τὴν ἰδικὴν της καὶ τὰ ἑξῆς: *στρομαντσο κενουργιο μπουρδινο γιοματο μαλὴ καὶ δυο προσκεφαλα δυο ζευγαρια ἐνδεμέλες*²⁾ *ενα ζευγ. σεντονια σκουλινα*³⁾ *μέρεκοπλεκες*⁴⁾ *ατορνο*⁵⁾, *εξι πονκαμίσα κενουργια ουτραδας σκουλινας καὶ στουπινας*⁶⁾ *πλεον λογιῶν, ενια πουδιες, μια ογγιαρικη με τὰ μερλα*⁷⁾, *δυο σκουλινες κενουργιες, δύο τουλουπανένιες και η ετερες στουπίνες ουτραδες, εξι τουβαλιθια*⁸⁾ *τα δυο βενετικα κενουργια καὶ τα αλα ουτραδας, πεντε σοτανελλες*⁹⁾ *ἢ μια κοκινη κενουρια απο σαρτζα*¹⁰⁾ *η*

¹⁾ Archivio di Stato, Provveditori agli ospedali Busta N° 155.

²⁾ Αἱ προσκεφαλοθῆκαι.

³⁾ Ποιότης πανιοῦ.

⁴⁾ Complica = περίπλεγμα.

⁵⁾ Ὀλόγυρα.

⁶⁾ Ὡς φαίνεται τρεῖς ἦσαν αἱ ποιότητες τοῦ ὑφάσματος.

⁷⁾ τρίχαπτα (δαντέλα).

⁸⁾ tonaglioli = πετσέτες.

⁹⁾ Φούστες.

¹⁰⁾ Γαλλ. Serge.

αλη απο γρογαν¹⁾ μαβρη κενουρια, αλες καβεληνας απο καντι κενουρια καλί, τζαμπελοτο μαβρο ουτραδας καί η αλη μπλαβί ουτραδα απο σαρτζί, ενα βελέσι πάνινο μπλάβο, ενα τζενταλε μαβρο κενουριο, τεσερα τζιπουνια η τριπουνια το ενα κολορ δεμουσικο σαγια κενουργιο το άλλο κοκινο σαρτζα κενουργιο το αλο ρουχο κοκινο ουτραδο και το ετερο απο σαρτζα μπλαβο δυο ακασας το ενα απο περπιτουάλας . . . .» Καί εξακολουθεῖ τὸ προικοσύμφωνον μετὰ τὴν αὐτὴν ἀκατάληπτον φρασεολογίαν τῶν παρεφθαρμένων ἐνετικῶν λέξεων, ἀλλὰ διακόπτομεν τὴν συνέχειαν διότι ὡς δείγμα τῆς τότε διαλέκτου εἶναι ἀρκετὸν τὸ ἄνω δημοσιευόμενον.

1677 Νοεμβρίου 25. — Ὁ ἐν Πόλα ἐφημέριος τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Γραικῶν *Νεόφυτος Σαργέδος* ἐστεφάνωσε τὴν Μαρίαν τοῦ Νικολάου Δράκοβικ ἀπὸ τὸ *Peroi* μετὰ τὸν Γαβριήλ Λουμποτίνα τοῦ Μαρτίνου.

1676 Ὀκτωβρ. 29 — Ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πρωτοπαπᾶς *Ζακύνθου* κ. Σταμάτιος πιστοποιεῖ ὅτι ὁ Ἐφημ. τοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος ἐστεφάνωσε τὴν Μαρίαν τοῦ ποτε ἱερέως Σουργιά μετὰ τὸν Ἀντώνιον Ξενοπούλου.

1679, 1685, 1686, 1687, 1688. — Ὁκτὼ νεάνιδες τῆς Κοινότητος *Peroi* (Δαλματίας) ἐστεφανώθησαν ὁρθοδόξους Δαλματοὺς ἱερουργουῖντος τοῦ ἐφημερίου τῆς Ἐκκλ. Ἀγ. Νικολάου ἐν Πόλα, *Διονυσίου Μαζαράκη*.

1680 Μαρτίου 6. — Ἡ Ζαφείρα τοῦ Νικολάου Δοβρώτη ἐστεφανώθη ἐν Κερκύρᾳ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γερμανοῦ Γαῖτάνη τὸν Μανώλην Ταπεινὸν ἐκ Κυθήρων ὡς πιστοποιεῖ ὁ Πρωτοπαπᾶς Κερκύρας Χριστόδουλος Βούλγαρης. Ἡ Ζαφείρα διώρισεν ἐν Βενετίᾳ πληρεξούσιον τὸν ἐξ Ἰωαννίνων Μᾶνον Γκιόλμαν ἵνα εἰσπράξῃ τὰ 100 Δουκάτα. Μάρτυρες εἰς τὸ πληρεξούσιον εἶναι :

Μπαλᾶνος Βασιλόπουλος «πρόξενος τῶν Λεβαντίνων
πραγματευντᾶδων ἐν Κερκύρᾳ».

Φίλιππος Ἀλέξη Νικόλας ἐκ Τρικιάλων.

Συμβολαιογράφος Ἰωάννης Καπέλλος.

1690 Ἰανουαρίου 6, ἐν Κερκύρᾳ. — Ὁ ἱερεὺς Ἐμμανουὴλ Μελισσινὸς ἐστεφάνωσε τὴν Μενεγίναν τοῦ ποτε Νικολάου Κλαπατζαρά λεγομένου Δαράκη ἀπὸ τὴν Κρήτην μετὰ τὸν Κων/τῖνον Κουρκουμέλην τοῦ ποτε Πιέρου ὁμοίως ἐκ Κρήτης. Παράνυμφοι Νικόλαος Τριανταφύλλου καὶ Στυλιανὸς Μάστρακας.

1691 Αὐγ. 19 εἰς Κορφοῦς — πόντα²⁾ ευγαλμένι ἀπο το ομολογον οπου εκαμαν η κира Κάτερικα Παπαδόπουλο γυνη χηρα του ποτε κυρ Γεωργ. Γαστρα οπια εὐ- ρισκετε ρεγγιστραδα³⁾ καὶ ἐνφιλτζάδα⁴⁾ εἰς τα ατι εμου του υπογεγραμενου Νοταρίου καὶ

¹⁾ Gros grain.

²⁾ Punta = ἄκρα (ἀπόσπασμα).

³⁾ Registrata = κατακεχωρημένη.

⁴⁾ iufilzata, περασμένη εἰς τὴν filza (τὰ χειρόγραφα τὰ ἐτρυποῦσαν εἰς τὸ μέσον μετὰ τὴν βελόνα καὶ περνοῦσαν μίαν κλωστήν καὶ αὐτὸ ὀνόμαζον. filza)

υπανδρευσεν την κυρ. Μαριαν γαστρο θυγατερα της καὶ τῆς εδωκεν ανδραν νομιμον τον κυρ Κωνταντίνον πρινον του ποτε Ἰωαννου, εἰς τὸ οπιον αναμεσα ἐς αλλα οπου τῆς τασει δια πρικαν της, ταση και εις μετρητα δοκατα επτακοσηα (700) κομπρεζο ¹⁾ το λασον του ποτε εὐγενου Τομαζο Φλαγγινη δοκατα εκατο βενετικα, ενοπιον τον τιμιον κ. Κωνσταντηνου βουλγαρην και αγגעλου Καβοδηστρια δοτορου και υπογραφουν:

Νικόλαος στρολιος νοτάριος δημόσιος.

Zuane Querini, Bailo di Corfù, επικυρώνει.

1690-1692 — Καὶ ἄλλαι δύο νεάνιδες ἐκ Δαλματίας ἔλαβον τὸ κληροδότημα τοῦ Φλαγγίνη, ὑπανδρευθεῖσαι Δαλματοὺς Ὀρθοδόξους, Ἱερουργὸς ὁ Μαζαράκης Διονύσιος ἐν Pola.

1690 Ἰουνίου 4. — Ὁ Παρθένιος Ἱερομόναχος ὁ Καβαδίας ἐφημ. τῆς ἐκκλ. Προφῆτου Ἡλίου εἰς τὸ Κάστρον τῆς Ἀσσου ἐστεφάνωσε τὸν Καποράλ ²⁾ Νικόλαν λοκέρην μὲ τὴν θυγατέραν τοῦ Ἀλφιέρη ³⁾ Φραγκίσκου Κορέση τοῦ ποτε Μάρκου ὀνομαυ Λορέντζαν, Μάρτυρες: Ὁ Γερόλιμος Τζιτζάνας, Κοβερναδόρος ⁴⁾ καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Κάπου ⁵⁾ Παντζηλιέρ ὀνόματι Γιούλια.

1693, 1694, 1695, 1697, 1699: Ἀλλαι ἐπτὰ νεάνιδες ἀπὸ τὸ Peroi (Pola) εὐηργετήθησαν. Ἱερουργὸς ὁ αὐτὸς Μαζαράκης.

1695 Ἰανουαρίου 24 ἐν Βενετία. — Ἡ Μαρία ἐξ Ἀθηνῶν Τούρκα, γενομένη χριστιανὴ ἐστεφανώθη τὸν Χριστόδουλον τοῦ ποτε Βικεντίου Ἑλληνα ἐκ Μακεδονίας. «Ἡ Μαρία αὕτη αἰχμαλωτισθεῖσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ κατελήφθησαν αἱ Ἀθῆναι» ἀπὸ τὰ ἐνδοξα ὄπλα τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας ἐβαπτίσθη ἐκεῖ κατὰ τὸ Ἑλληνορθόδοξον δόγμα ὑπὸ τοῦ τότε Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς πιστοποιεῖται ἀπὸ ἀξιοπίστους μάρτυρας.

1695 Φεβρουαρίου 2. — Ἡ Μαρία Τούρκα ἀπὸ τὸ Βασίλειον τοῦ Μωρέως γενομένη χριστιανὴ ἐστεφανώθη σήμερον ἐν Βενετία τὸν Φίλιππον Δημητρίου Ἑλληνα ἐξ Aosta (Τουρίνου).

1700 Ἰουλίου 28. — «Ἀμβρόσιος ἐλέϊ θείῳ μητροπολίτης Ναυπλίου καὶ Ἀργους ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος Πατριαρχικός.

«Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος κάμνει φαῖδε ⁶⁾ καὶ πίστιν ἡ ταπεινότης ἡμῶν τοῖς Ἐπιτρόποις καὶ ἀδελφοῖς τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τοῦ ἐν ταῖς κλιναῖς Ἑνεταῖς ὅτι ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν ὀνό-

¹⁾ Περιλαμβανομένου.

²⁾ Δεκανέα τῆς Ἑνετικῆς ἐθνοφρουρᾶς.

³⁾ Σημαιοφόρος.

⁴⁾ Στρατιωτικὸς κυρίως Διοικητής.

⁵⁾ Ἀξίωμα ἐν τῷ Ἑνετικῷ Ναυτικῷ.

⁶⁾ Fede = πίστις.

ματι Μανώλης σμυρνέος ἔλαβε διὰ νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους τῆς Ἐκκλησίας τὴν Αἰκατερίνην θυγατέρα τοῦ ποτε Μαμωνᾶ Κωνσταντινοπολίτου ὅθεν εἰς ἔνδειξιν, καὶ βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας ἔγινε τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδῶθη τῷ αὐτῷ εἰρημένῳ Μανώλῃ σμυρνέῳ κατεστρώθη δὲ ἐν τῷ κώδικι τῆς ἡμετέρας Μητροπόλεως, ἐν ἔτει σριῶ αψ^ῷ Ἰουλλίου κη'».

Ταπεινὸς μητροπολίτης Ναυπλίου καὶ Ἀργους Ἀμβρόσιος βαιβεοῦ.

Ἐπισυνάπτεται πιστοποιητικὸν γάμου τοῦ ἱερέως Παπαγαβριὴλ ἐφημ. τῆς Ἐκκλησίας Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου ἐν Ναυπλίῳ. Ὑπάρχει καὶ ἡ ἐπικύρωσις τοῦ Ἑνετοῦ προβλεπτοῦ Antonio Minio, ὁ ὁποῖος ἐχορήγησε καὶ τὴν ἄδειαν!! πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου τὴν 21 Φεβρουαρίου 1699. (*Ha concesso la licenza*, λέγει τὸ κείμενον).

1700, 1701, 1702, 1703, 1704. Ἄλλα 8 συνοικέσια ἐκ Δαλματίας παρθένων, εὐεργετηθεισῶν μὲ τὸ κληροδότημα Φλαγγίνῃ. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1701 ἐφημέριος ἱερουργὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Γραικῶν ἐν Pola ἦτο ὁ Διονύσιος Μαζαράκης. Ἀπὸ τοῦ 1702 ἐμφανίζεται ἐφημέριος νέος, ὁ Ἰωάννης Μπραΐκ, Δαλματός.

1704 Ὀκτωβρίου 26. — Ἡ Θεοδώρα τοῦ Γεωργίου Μπούσεβικ ἀπὸ τὸ Sebenico ἔστεφανώθη τὸν Ἰωάννην Ράδικ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ *Sebenico* ὡς μαρτυρεῖ πιστοποιητικὸν τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης ἱερομονάχου Ἀμβροσίου Μεταξᾶ.

1705 Μαρτίου 24. — Ἡ Αἰκατερίνη τοῦ Μάρκου Νοβάκου ἐκ Villa Peroi ἔστεφανώθη τὸν Δημήτριον Βαλάσσι παρὰ τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἀγ. Νικολοῦ τῶν Γραικῶν ἐν Πόλᾳ, ἱερέως Ἰωάννου Ράδολε. Τῷ 1705 ἄλλαι δύο νεάνιδες τοῦ Peroi ἔτυχον τοῦ αὐτοῦ εὐεργετήματος.

Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον τῷ 1704 καὶ πρωτοπαπᾶν Ζακύνθου συναντῶμεν τὸν Σάββαν Ρωμαντζᾶν. Τῷ 1705 Μέγιστον Πρωτοπαπᾶν Κερκύρας τὸν Ἀναστάσιον Αὐλωνίτην.

Βενετία 1704 Σεπτεμβρίου 29. — Ἡ Κατερίνα τοῦ Ζήσιμου Κράβαρη ἐκ Κεφαλληνίας συνεζεύχθη τὸν Ἰωάννην Μόρμορην — Τοῦρκον, ψυχογιὸν τοῦ *Συνταγματάρχου Γεωργίου Μόρμορη*, ἐχριστιανισθέντα.

1705 Μαρτίου 25. — Ἡ Ἄννα τοῦ Ἐμμ, Περιλιγκᾶ καὶ Μαρίας Χοῖδᾶ ἐκ Κεφαλληνίας συνεζεύχθη τὸν Ζαχαρίαν Ἀραβαντινόν.

1706 Ἰουνίου 13. — Ἡ Αἰκατερίνη τοῦ Μιχαὴλ Δράκοβικ συνεζεύχθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Νικολάου τῶν Γραικῶν τὸν Στογγιᾶννον Βάσεβιτς, ἑλληνορθοδόξου δόγματος, ἐκ Πατρῶν. Τοῦτο πιστοποιοῦν ὁ *Μητροπολίτης Πατρῶν Ἀρσένιος* καὶ οἱ πρόκριτοι: Σταμάτης Ζωγράφος καὶ Σταμάτης Ροῦφος (πιστοπ. τῆς 19 Φεβρουαρίου 1706).

1702 Αὐγούστου 8. — Ἡ Ἑλισσάβητ τοῦ Πέτρου Ζωγράφου συνεζεύχθη ἐν Πά-

τραις τὸν Γεώργιον Καρκανδύλην Ἑλληνα Ἀθηναῖον ὑπὸ Καμίλλου ἱερέως καὶ Οἰκονόμου.

1706 Μαΐου 5. — Ἡ Ἀτοῦσα τοῦ Κωνστ. Ἀλήμπεη ἐκ Κεφαλληνίας συνεξέχθη ἐκεῖ τὸν Χριστόδουλον Κοντομάτην, συμφώνως πιστοπ. Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Τιμοθέου.

Ὁ αὐτὸς «Τιμόθεος ἐλέει θεῷ Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου ἀρχιεπίσκοπος πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Μαρία θυγάτηρ Ζησίμου Ζερβοῦ καὶ κυρ. Ἀσημίνας τοῦ Σπύρου Ἀλήμπεη ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον τοῦ Ληξουρίου ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σταμάτη Καμινάρη· ἀνάδοχος ὁ Λιβαθηνὸς Ληξουριώτης ὅστις ἐχάρισεν αὐτῇ τὸ ὄνομα Μαρία, ὅτι εἶναι σήμερον 19 ἐτῶν, ὅτι εἶναι πτωχὴ καὶ ἀρχόντισσα ἄλλοτε. — 1704 Μαρτίου 12 καὶ ὅτι τὴν 20 Αὐγούστου 1706 ἐστεφανώθη τὸν Φλώριον Μαντζαβῖνον.

1705 Ἀπριλίου 23. — Ἡ Ἀγγελικὴ τοῦ Ἑμμ. Σκένδου τοῦ ποτε Μιχαὴλ ἐκ Καστορίας καὶ τῆς Πιερίας Ἀβράμη ἐκ Κρήτης συνεξέχθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ζαρά τὸν Γαβριὴλ Γιάδιτς ὀρθοδόξου δόγματος ἐκ Seraio di Bossina ¹⁾, ἱεροουργοῦντος τοῦ ἐφημερίου τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας ἱερομονάχου Βησσαρίωνος Κελαῖτη.

Μετὰ δύο ἔτη (5 Δεκεμβρίου 1707) καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς προγενεστέρας, Αἰκατερίνη συνεξέχθη τὸν Μάρκον Καρατζιᾶν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ τῆς Ζαρά.

1708 Φεβρουαρίου 15. — Ὁ Κεφαλληνίας Τιμόθεος πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Ρουμπίνα τοῦ Γεωργίου Καλέργη τοῦ ποτε Ἀνδρέου καὶ Μαργαρίτας τοῦ ποτε κυρ Ἀντωνίου Καλλιγᾶ, ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Σπυρίδωνος ἱερέως τοῦ Καλλιγᾶ καὶ συνεξέχθη τῇ 26 Ἀπριλίου 1707 τὸν Ἀνδρέαν Καλλιγᾶν. Ὑπογράφει καὶ ὁ Πρωτονοτάριος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντῖνος ἱερεὺς ὁ Τυπᾶλδος.

1709 Σεπτεμβρίου 22. — Ἡ Ἑλένα τοῦ Giacomo Bianchi καὶ Ἀνεξίνας Καλαφάτη ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Νικολάου τοῦ Lepare, ὀρθοδόξου δόγματος, καὶ ὅτι ὁ πατήρ της ἀπέθανεν ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου τῆς Ἀριστοκρατίας, εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ ὅτι συνεξέχθη τὸν Γεώργην Καλλέργην.

1713 Μαρτίου 26. — Ὁ ἐφημέριος τῆς Ἑλλ. ἐκκλησίας τοῦ Προφήτου Ἡλίας ἐν Ζάρα Γεώργιος Ἀπαλληρᾶς πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Περίνα τοῦ Δημητρίου Καρατζιᾶ ἐκ Θεσσαλονίκης ἐστεφανώθη τὸν Παναγιώτην Ἡλίαν ἐκ Ζαγορᾶς.

Τῷ 1713. — Ὁ Διονύσιος Μαζαράκης ἐφημέριος τοῦ Ἀγ. Νικολάου τῆς Pola ἐτέλεσε τρεῖς γάμους Δαλματῶν ἑλληνορθόδοξων.

1713 Ἀπριλίου 7. — Ὁ ἱερεὺς Νικόλας Μάνεσης τῆς Ἐκκλησίας Κυρίας τῆς Φανερωμένης ἐν Ζακύνθῳ ἐστεφάνωσε τὴν κυράττσα Μαρίαν Μοσκοποῦλαν μὲ τὸν Ἰωάννην Ἀσπρογέρακα.

Κόρινθος 3 Νοεμβρίου 1712. — Ὁ Παπαστέφανος Κοριάνος ἐφημέριος τοῦ προ-

¹⁾ Τὸ Σεράγεβον τῆς Βοσνίας.

αστείου τῆς Κορίνθου (Corinto del Borgo) πιστοποιεῖ ὅτι ἐστεφάνωσε τὴν Ἑλένην τοῦ Μάρκου Μόρα καὶ Βικτωρίας Μιζοτοπούλας μὲ τὸν Γιάννην Πόρην.

1713 *Αὐγούστου 17*. — «Πέτρος πρῶην πρωτοπαπᾶς Ζακύνθου ἐφημέριος καὶ νοικοκύρης τοῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὁ Ἀβούρης, ἐστεφάνωσα σήμερον τὴν Ἀναστασίαν Χαλκία τοῦ Στάμου Χαλκία μὲ τὸν Θεόδωρον Κόλιαρην. Κουμπᾶροι ὁ κὺρ Κανέλλος Γραμματικόπουλος καὶ Εὐστάθιος Μαρτινέγκος». Ἔλεται ἐπικύρωσις Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ πρωτοπαπᾶ Ζακύνθου Θωμᾶ Μπελέτη.

1715 *Μαΐου 1*. — «Χριστόφορος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Μητροπόλεως Παλαιῶν Πατρῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀχαΐας πιστοποιεῖ ὅτι ὁ Θεόδωρος Ἰακώβης γεννηθεὶς ἐν Πάτραις παρὰ τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβη καὶ Διαμάντως ἐβαπτίσθη ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος ὑπὸ τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις κ. Δωροθέου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἐν ἔτει 1702 Ἰανουαρίου 6 — ἀνάδοχος Ἰωάννης Μαντέλλος». Ἐδόθη ἐν Βενετίᾳ 1715 Μαΐου πρώτῃ, ἔθος παλαιόν.

1715 - 1717. — Ἄλλους δύο γάμους ἐτέλεσεν ὁ Διονύσιος Μαζαράκης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου τῶν Γραικῶν ἐν Πόλᾳ, καὶ αἱ ἐνδιαφερόμεναι ἐπῆραν τὰ 100 δυνκ.

1718 *Μαοῖου 15 Ἀθήνα*¹⁾, μαὶ τὸ παρον γράμα φανερονον και ομολογουνε η Κυριακὶ ψυχοπεδα του σιορ ἀλαΐξι βαιρίσι και ὁ ἄντρα της ονοματη Κοσταντης του γιοργου πως ἐκλαίγουν καὶ ψοφουνε δηα επειτροπον τους και καθολικὸν νοικοκιρι τον ανοθι κυρι ἀλέξι οπου εβρισκεται εις τα μερη της χριστιανουσνης του οπιου διδουναι εξουσια δηα να ηπορι να λαβαινει καὶ να σκοδέρι²⁾ απο το μαγιστρατο ἐξοχότατον τον χαρισμάτον ἄπανο στα σπιταλια της χριστιανουσνης δοκατα εκατο χαρισμα οπου ἔτιχαν τὶς ανοθεν κυριακὶς γινὴ του ανοθε κοσταντὴ του γιοργι ταζοντας να κρατοῖν το παρον δια βαιβαιον και μεταθετον ηπομαρτερον καὶ τα εξὴς καὶ ανισος ο ανοθεν βαιρισις δαι ναι βραιθί³⁾ και εχη να παιαλουнайπορυ⁴⁾ να εκλαιγε αλο επιτροπον οσαν τον ιδιον και τα εξης.

σταματις κακαβακὶς μαρτυρό.

διμιτριος διαμαντις μαρτυρό.

Nous Joseph de Gaspari Cons. er du Roy et Consul pour sa majesté très Chretienne à *athenes*, Lepante⁵⁾ et les dependences certiffions a tous qu' l apartiendra que c' est la veritable Signature des themoins Signès ci dessus ayant Souscris ama presence en foydequoy jatteste, fait *Athenes* le 27 May 1718 Gaspari Consul. L. S.⁶⁾.

¹⁾ Φάκελλος 133.

²⁾ Riscuotere = εἰσπράττω.

³⁾ Δὲν εὐρεθῇ.

⁴⁾ Νὰ πάη ἄλλου νὰ ἡμπορεῇ

⁵⁾ Ναύπακτος.

⁶⁾ Σφραγίς.

1718 Δεκεμβρίου 12.— 'Ιδρα νησί¹⁾ πιστιν βαιβαιαν πιουμεν οτι η Χρυση του σιορ Αλεξη Βερυση και ὁ ανδρας της Γεώργιος του Μανολη διορηζουν επιτροπον τὸν Αλεξη Βερίσι.

Αναργιρος Βαθης μαρτιρο,

Γεωργιος τοῦ Μανολι βεβαιονω δια τοῦ λογου μου και δια την γυνέκα μου Χρυση ως ανοθι.

Βενετία, 7 Σεπτεμβρίου 1719. Τὰ ἔλαβεν ὁ 'Αλέξ. Βερίσης.

1720 'Ιουνίου 21.—'Ο κύριος συνταγματάρχης Δῆμος Λιόση τοῦ Νικολάου ἀπὸ τῇ Ρούμελῃ ὡς πληρεξούσιος τοῦ 'Αναστασίου Λιόση καὶ τῆς γυναικὸς του Στάμωσ ὡς καὶ τῆς Μαρίνας Γιάννη καὶ Πάνου Λιόση υἱῶν των, ὡς καὶ τοῦ 'Ιωάννου Λιόση ἀδελφοῦ τοῦ εἰρημένου 'Αναστάση ὡς καὶ τοῦ 'Αθαν. Τριανταφύλλου καὶ Κασάνδρας Λιόση ἀνεψιῶν τοῦ 'Αναστάση, εἰς τὸ πληρεξούσιον καμωμένον εἰς τὴν πολίχνην Τρίκαλα (Villa di Tricala) τῆς Ρούμελης, ἀπὸ τὸν ἱερέα Γεώργιον Μιχαήλ, Πρωτοπαπᾶν, ἔφημέριον τῆς 'Εκκλησίας τοῦ 'Αγίου Πέτρου τῆς πόλεως ταύτης (città), πληρεξούσιον μεταφρασθὲν παρὰ τοῦ ἔφημερίου τῆς 'Εκκλησίας 'Αγίου Γεωργίου Βενετίας Γερασίμου Φωκᾶ. 'Ο εἰρημένος Δῆμος Λιόσης συνταγματάρχης ὡς πληρεξούσιος ἐπίσης τοῦ Δημητρίου Φολεροῦ καὶ τῆς Δρακοῦλας Φολεροῦ προγονῆς του, ὡς καὶ τοῦ 'Αντωνίου καὶ Λεονάρδου υἱῶν τοῦ εἰρημένου συνταγματάρχου Δήμου Λιόση συμφώνως πληρεξουσίῳ γενομένῳ ἐν τῷ Βράχῳ (Scoglio) Κοιλούρης ἀπὸ τὸν ἱερέα Παναγιώτην, Οἰκονόμον καὶ ἔφημέριον τῆς ἐκκλησίας ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς νησίδος Κουλούρης, διορίζει τὸν 'Αντώνιον Μπόρτολι νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τοὺς ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων ἐπιμελητὰς 10 ἐντάλματα διὰ δουκάτα 1000».

1720 9 'Οκτωβρίου²⁾. —'Ο Μιχαήλ Καραγιάννης τοῦ ποτε 'Ιωάννου ἐξ 'Αθηνῶν, ἐξ ὀνόματος τῆς Φλώρας Καραγιάννη γυναικὸς του καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων του: Νικολάου, Σωτηρίου, Γαρουφαλιᾶς, Κατερίνης, Μαρίας, καὶ Μίχου, διορίζει πληρεξούσιον τὸν 'Αντώνιον Μπόρτολι, ἵνα εἰσπράξῃ ἀπὸ τὴν 'Επιτροπείαν Φλαγγίνη 7 ἐντάλματα ἀπὸ 50 δουκ. ἕκαστον ἥτοι δουκ. 350.

1721 13 'Απριλίου. —'Ο κ. Γεώργιος Βαλαβάνης τοῦ ποτε Νικολάου ἐκ Ρούμελης ὡς πληρεξούσιος τοῦ κ. Γεωργάκη Παραγιοῦ καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων του: Τριανταφυλιᾶς, Παρασκευῆς, Κωνσταντίνου, 'Εμμανουήλ, Εὐθυμίου, Βασιλείου, Αἰκατερίνης, 'Αγγελήνας καὶ Παργιανῆς, συμφώνως πληρεξουσίῳ γραφέντι ἐν Κων/πόλει ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Γερασίμου 'Επισκόπου Σινᾶ, μεταφρασθέντι ἐδῶ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Πατούσα, διορίζει πληρεξούσιον τὸν 'Αντώνιον Μπόρτολι ἵνα εἰσπράξῃ ἀπὸ τὴν 'Επιτροπείαν Φλαγγίνη τὰ δουκάτα 650 τὰ ὅποια ὑπεσχέθη εἰς τὰ 10 εἰρημένα ἄτομα τὴν 10^{ην} παρελθόντος 'Ιουλίου».

¹⁾ Φάκελλος 133.

²⁾ Φάκελλος 144.

1723 *Ἰουνίου 3.* — Ἡ Ἀντωνία τοῦ Χριστοδ. Σπύρου ἐστεφανώθη ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Δημητρίου Μανιώτη, τὸν Δημήτριον Καμπάρην. Ἐπισυνάπτεται πιστοποιητικὸν τοῦ Ἑνετοῦ Ναυάρχου Antonin Diedo ὅστις πιστοποιεῖ, ἐπὶ τῇ βάσει ἐνόρκου διαβεβαιώσεως τοῦ Pietro Pasqualigo, governator da mar, ὅτι ὁ Χριστ. Σπύρος ἐκ Ζακύνθου ἐφονεύθη ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου, ἔνθα ὑπηρετεῖ, ἔξωθι τοῦ Ἀγίου Ὁρους τὴν 16 Ἰουνίου 1717. (Συμφώνως τῇ διαθήκῃ, δὲν ἐτίθετο εἰς τὴν κληρωτίδα ἢ κόρη φονευθέντος ἐν πολέμῳ, τοῦ παρὰ τοῖς Ἑνετοῖς ὑπηρετοῦντος Ἑλλήνος).

1723 *Αὐγούστου 20.* — Ὁ Ἀρχιεπ. Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου Ἀγάπιος Λοβέρδος πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Μαρία Λιβαδά τοῦ Δημητρίου καὶ τῆς Anzoletta Bruno, ἐστεφανώθη τῇ 18 Αὐγούστου 1723 τὸν Ἀθαν. Λυκούδην τοῦ Δημητρίου.

1724 *Ἀπριλίου 7.* — Ἱερόθεος ἱερομόναχος ὁ Μερατάρης ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλίας τῶν Γραικῶν ἐν Ζάρα, πιστοποιεῖ ὅτι ἐστεφάνωσε τὴν κυράτσα Ἀνναν τοῦ ποτε Γεωργίου Ἀβράμη ἀπὸ τὴν Κρήτην μετὰ τὸν Ἀπόστολον Στογιανοβίκι ἀπὸ τῇ Ρούμελῃ. Κουμπᾶροι: ὁ σιὸρ Μιχαὴλ Μερατάρης ἀρμιράγιος¹⁾ τοῦ ἀφεντὸς Γενεράλ Νικόλα Ἐρίτζου καὶ ἡ Λάουρα τοῦ Νικόλα ντὲ Τζόρτζη καὶ ὁ Πέτρος Καραντζιάς».

1724 *Μαΐου 28.* — Ἰωάννης Μηνιάτης Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος Κεφαλληνίας καὶ πρωτοπαπᾶς. Ἐπειδὴ καὶ ὁ Θεὸς νὰ ἐπροσκάλεσεν εἰς καλύτεραν ζωὴν τὸν μακαρίτην ἀρχιερέα Κεφαλληνίας κ. Ἀγάπιον Λοβέρδον, πιστοποιῶ ὅτι ἡ Αἰκατερίνη τοῦ Δημ. Αὐλωνίτου καὶ Διαμάντως ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἀναστάσιον Κρασσᾶν ἐφημέριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Περγλικάτων εἰς τὰ 1706 Νοεμβρίου 10. Ἀνάδοχοι: Θεόδωρος Χωραφᾶς καὶ Ἀντώνιος Κρασσᾶς τοῦ Κωνσταντίνου.

1712 *Αὐγούστου 30 Βενετία.* — Εὐρισκόμενος ἐδῶ εἰς Βενετίαν ἐγὼ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος πίστιν ἀληθείας ποιῶ ὅτι εἰς τοὺς 1696 Φεβρουαρίου 28, ὡν ἐφημέριος τῆς Θεοτόκου Φανερωμένης τοῦ Ναυπλίου, ἐβάπτισα τὴν Ἀρετὴν θυγατέρα τοῦ Zorzi Varda ἀπὸ τὴν Κρήτην καὶ τῆς Μαρίας Μπονινοπούλας ὁμοίως.

Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ Κληματαρεῆς πρωτέκδικος Ναυπλίου.

1726 *Μαΐου 18.* — Ἀντώνιος Κατήφορος²⁾ Ἀρχιπρεσβύτερος Ζακύνθου καὶ Ἐφημέριος τοῦ Ἀγίου Νικολάου τῶν ξένων ἐστεφάνωσε τὴν κυρά Πιαουλίναν τοῦ Γεωργίου Θεοδόση μετὰ τὸν Εὐστάθιον Παπαδόπουλον, τῇ 8 Ἰουλίου 1725.

Ὁ αὐτὸς τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1726 ὅτι ἐστεφάνωσε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν Ἰουστίναν τοῦ Ἀλεξίου Λιβαθινοπούλου καὶ τῆς Μαρίας Δραμισοπούλας μετὰ τὸν Νικόλαον Πανιέλον.

¹⁾ Ναύαρχος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιναυάρχου (Proveditor General da Mar) Νικολάου Ἐρίτζου.

²⁾ Εἶναι ὁ χρηματίας Γυμνασιάρχης τοῦ Φλαγγινιανοῦ.

1726 29 Δεκεμβρίου. — Σωφρόνιος Ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου ὁ Ρομαντζᾶς πιστοποιεῖ ὅτι ὁ ἱερεὺς Γεώργιος Λοβέρδος ἐφημέριος τῆς Θεοτόκου τῶν Πετριγγάτων εἰς τὸ Ληξοῦρι, ἐστεφάνωσε τὴν Νικολέταν Ἀλεξ. Κουρούκλη μετὸν Ἰωάν. Καμινάρην.

1726. — Συναντῶμεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγίου Νικολάου τῶν Ἑλλήνων ἐν Pola ὡς ἐφημέριον τὸν Πέτρον ἱερέα τὸν Γιαφούνην, ἐν Ζακύνθῳ τὸν Ἀβέρκιον ἢ Ἀρσένιον Ἱερομόναχον τὸν Τεμπονέραν ἐφημέριον Ἀγ. Ἀντωνίου καὶ Ἀνδρέαν ἱερέα τὸν Νομικόν, τῆς Ἀγίας Μαρίνας, τὸν Δανιὴλ Μελαχρινὸν ἐφημέριον μονῆς τοῦ Σωτῆρος ἐν Κερκύρα, τῷ 1728 τὸν ῥηθέντα Ἀντώνιον Κατήφορον, ὡς Ἀρχιεπισκοπικὸν Ἐπίτροπον καὶ πρωτοπαπᾶν Ζακύνθου, τὸν Ἀναστάσιον ἱερέα τὸν Μεταξᾶν ἐφημέριον ἐκκλησίας Ἀγ. Θεοδώρων τοῦ Κάστρου (Κεφαλληνίας), τὸν Ἀλέξανδρον ἱερέα τὸν Χοιδᾶν ἐφημέριον τῆς ἐνδόξου Ἀναλήψεως καὶ Ζωσιμᾶν Ροσόλυμον ἱερουργοῦντα ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τοῦ Ληξορίου, τῷ 1724 τὸν Φραγκίσκον ἱερέα τὸν Κονταρίνι ἐφημέριον τοῦ ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου εἰς Ληξοῦρι.

Τῷ 1726 16 Αὐγούστου. — Ἰωάννην τὸν Μηνιάτην Πρωτοπαπᾶν Κεφαλληνίας τοποτηρητὴν τοῦ εἰς περιοδείαν εὐρισκομένου Ἀρχιεπισκόπου, Ἀντώνιον ἱερέα τὸν Θεριανδὸν ἐφημέριον Ἀγ. Κωνσταντίνου Ζακύνθου, Ἰωάννην ἱερέα τὸν Λιβέριον ἐφημέριον τῆς Θείας Ἀναλήψεως, Νικηφόρον ἱερομόναχον τὸν Βλαστὸν ἐφημέριον τῆς ἐκκλησίας Ἀρσενιότισσας τοῦ Τζούφλη, Ἀρτέμιον ἱερομόναχον ἐκκλησίας Ἀγ. Ἰωάν. Χρυσοστόμου Ζακύνθου, Ἀναστ. ἱερ. τὸν Τρέκαν τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ληξουρίου.

Τῷ 1727. — Στυλιανὸν ἱερ. τὸν Πινιατόρον ἐφημέριον Μεγάλης Παρασκευῆς Ἀργοστολίου, τῷ 1729 20 Αὐγούστου Νικόλαον ἱερέα τὸν Μηνιάτην, πρωτονοτάριον, Γεώργιον ἱερέα τὸν Γεράκην καὶ ἐφημέριον Ἀγίας Τριάδος Ἀργοστολίου, Νικόλαον πρῶην πρωτοπαπᾶν τὸν Μπαρτζὸν ἐφημέριον Ἀποστόλου Παύλου, Ζακύνθου, Θεόδ. ἱερέα τὸν Ρίζον ἐφημέριον Ἀγ. Παντελεήμονος Ζακύνθου.

Τῇ 24 Ἀπριλίου 1731 Zara. — Ἑλλην. ἐκκλησία Προφήτου Ἡλίας. Ὁ Νικόλαος Δούκας ἐκ Μακεδονίας κάτοικος νησίδος Osgliach ἔναντι τῆς Zara ἐστεφανώθη τὴν Παρασκευὴν τοῦ Καπιτὰν Μάρκου Καρατζιᾶ παρ' ἐμοῦ Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ Σινάιτου, κωλυομένου τοῦ ἐφημερίου Δωροθέου Μερατάρη».

1727. — Ὁ ἐφημέριος Πέτρος Γιαφούνης τοῦ Ἀγ. Νικολάου τῶν Γραικῶν ἐν Pola ἐτέλεσε δύο γάμους ἐκεῖ, μετὰξὺ Δαλμοτῶν.

1732 Ἰουλίου 22. — Ὁ Δωρόθεος Μερατάρης ἐφημέριος Προφήτου Ἡλίας ἐν Ζάρα ἐστεφάνωσε τὸν Μάρκον τοῦ Πέτρου Σαραλιᾶ ἐκ Sebenico μετὸν Δωροθέαν τοῦ ποτε Γεωργίου Λέκα.

1725 Ἀπριλίου 15 εἰς Ἀθήνας¹⁾. — Ὁ Ἀθηναῖος Ἰάκωβος βεβαίει «Ἐν μπρο-

¹⁾ Φάκελλος ἀριθ. 154.

σθεν τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιωτάτου ἡμῶν αὐθεντὸς καὶ δεσπότη μητροπολίτου Ἀθηνῶν κυρίου κυρίου Ἰακώβου καὶ τὸν κάτωθεν ὑπογεγραμμένων αξιοπίστων καὶ εμοῦ νοταρίου ἐφανίστησαν σωματικὸς ὅτε κυρ νικολὸς Πουλος καὶ ὁ κυρ διμίτρις καρσιβάνις καὶ ἀργυρὸς πούλος γνωρισμένι ὑπὸ ἡμῶν δια ἄξιη πίστεως καὶ ὁπῃ μαρτυρίσαν με θόρκου πὸς ἡ κρεούζα ἦνε νομημος θηγάτιρ τού ποτε κυρ ἀργυρου κοτονικία καὶ τῆς κασάντρας θηγατρὸς του ποτε διμητρίου παπαθωμᾶ καὶ βαπτισμένοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὸ παζάρι εἰς τοὺς 1705 ὑπὸ του ἐφημερίου του ποταὶ μακαρίτου Παπασαμουήλ οπου ἦτον τὸν γκερὸν ἔκεινον ἐφιμεριος εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν καὶ ἡ νονά τῆς ἐστάθη ἡ κυρὰ κρεούζα ἡ θηγάτιρ του ποτε νηκολιού Χιλὰ ἡ ὁπία Κρεούζα θηγάτιρ του ἀνοθι ποτε κοτονικία ζῇ εὖς τὴν σήμερον παρθένα καὶ τημιμένη με πράξις φρόνιμες καὶ τημιμένες ὁμιος εὐρίσκεται εἰς ἐσχάτην πενία καὶ ἀκολουθα τορίτον¹⁾ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ὅθεν εἰς ἐνδιξην καὶ βεβαίωση τις ἀληθίας τῆς ἐδοθη ἡ παρούσα φέδε

δημιτριος καρσηβανος βαιβαιωνω με θορκου
 Αργυρὸς πούλος βεβεώνω μεθε ωρκω
 Νικολὸς Πούλος βεβαιώνω με θορκου
 μιχαήλ Γερένης μαρτιρῶ
 Ἀντωνῆς Παλαιολογος μαρτιρῶ
 Ἀθανάσιος Τρωανιτης μαρτιρῶ
 Διμιτριος Πατούσας μαρτιρῶ
 Χριστόδουλος Πατούσας μαρτιρῶ
 Λεονάρδος Καλογεράς μαρτιρῶ

Ἐγὼ Προτονωτάρχιος **μπερνάδος** ὁ Παλαιολόγος μαρτιρῶ καὶ οὗτος ὑπογραφα
 Nous **Gaspari** Consul de france affirmons le sins ej contre estre veritables
 comme aussi le sin du notaire ej dessous.

Athenes le 2 May 1725.

Βεργάρδος Καπιτανάκης τοῦ ποτε Ἰωάννου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ
Δημήτριος Πάϊκος τοῦ **Κωνσταντίνου** ὁμοίως ἐξ Ἀθηνῶν
 βεβαιώνουν ὅτι αἱ ἄνω ὑπογραφαὶ εἶνε γνήσιαι.

Βενετία 9 Ἰουλίου 1725.

Συμβολαιογράφος **Ἐμίλιος Βελάνος**²⁾

Καὶ τὸ μὲν δημοσιευθὲν ἄνω εἶναι τὸ βαπτιστικὸν ὅπερ ἐστάλη εἰς Βενε-
 τίαν ἵνα κληρωθῇ ἡ ῥηθεῖσα ἥτις ἠνυνόθη ὑπὸ τῆς τύχης καὶ ἐδῶ μετὰ ἑπτὰ ἔτη
 παρουσίασε τὸ πιστοποιητικὸν γάμου, ἔχον οὕτως:

Εἰς δόξαν Χοῦ 1732 Ὀκτωβρίου 15 εἰς Ἀθήνας.

Πηστην ἀληθινὴν καὶ βεβαίαν πηρὸ ἐγὼ ὁ κατωθεν ὑπογεγραμμενος ἐφημέριος τοῦ

¹⁾ Τὸ δόγμα.

²⁾ Οἱ Συμβολαιογράφοι Βελάνοι ἦσαν Ἑλληνορθόδοξοι ἐκ Κρήτης.

ναοῦ τῆς ὑπερευλογημένης δεσπίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ αειπαρθένου Μαρίας τῆς ἐπονομαζομένης Μεγάλης Παναγίας εἰς τούτην τὴν χώραν πῶς εστεφάνωσα κατα τοὺς θείους καὶ ιερὺς νομούς τῆς αγίας ἡμῶν Ανατολικῆς ἐκκλησίας πρωτον γάμον τον κυρ Φιλαχτὸ μαρουσιάτη με τὴν κυρα Κρεοῦζα θυγάτηρ νομιμος του ποτε ἀργυροῦ κοτονία καὶ εἰς ἐνδιξὴν ἀληθείας ἐδοθὶ ἢ παρῶσα του αὐτοῦ γαμπροῦ ὡς ἀνω ὅτι ἀναδουλευτῇ ὅπου του χριστῆ καὶ τα ἐξῆς.

σιμεῶν ἱερομοναχὸς ἐφημέριος του ἀνωθε ναοῦ βεβεῶνο.

ἢ ταπεινότης ἡμῶν μετὰ των περὶ αὐτὴν κληρικῶν πιστὴν βεβαίαν ποιεῖται πῶς ὁ ἀνωθὶ ἐφημέριος σιμεῖον εἶναι καὶ εὐρισκεται εἰς τον ἀνωθεν τῆς κυρίας Θεοτοκου Ναον καὶ το ἀνωθὶ συνοικέσιον ὑπάρχει ἀληθὲς καὶ βέβαιον. Ὅθεν καὶ ἐδώσαμεν τὴν παρῶσαν πιστὴν εἰς χείρας του ἀνωθεν γαμπροῦ καὶ εἰς ἐνδείξιν ἀληθείας,

ὁ Ἀθηνῶν Ἰάκωβος βεβαιοῖ

Λαμπρος ιερεὺς καὶ οἰκονομὸς βαιβεοῖ

διμιτριος ιερεὺς καὶ σακελαριος βεβαιοῖ

Λαζαρος ιερεὺς καὶ σκενοφυλαξ βεβαιοῖ

διμιτριος ιερεὺς καὶ χατοφύλαξ βεβαιοῖ

διμιτριος ιερεὺς καὶ σακελῶν βεβεῶνο

Βενετία 26 Φεβρουαρίου 1732. — Ὁ διδάκτωρ κ. Γεώργιος Πατούσας τοῦ ποτε Σταμάτη διδάσκαλος τοῦ Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου τῆς πόλεως ταύτης καὶ ὁ κ. Πανταζῆς Σκουζὲ υἱὸς τοῦ κ. Διονυσίου ἐξ Ἀθηνῶν, μετ' ὅρκου ὅτι τὸ εἰρημένον ἑλληνιστὶ ἐγγράφον ὑπεγράφη ἰδιοχείρως παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Ἰακώβου.

Συμβολαιογράφος Ἐρετός, Ἐμίλιος Βελάνος

Πρὸς εἰσπραξὶν τῶν 100 δουκάτων ἐγένε τὸ κάτωθι πληρεξούσιον:

Εἰς δώξαν Χοῦ 1732¹⁾ Οκτόμβρη 20 εἰς Ἀθήνας. — Εμφανίστησαν ἐμπροστὰ ἐμου νοταρηοῦ καὶ μαρτυρῶν ὁ κυρ φυλαχτος μαρουσιατὴς καὶ ἡ θυγάτηρ νομιμος του ποτε κυρ Γυρου κοτονία ὀνοματὴ Κρεοῦζα ἀντρογινο στεφανομένο κατα τους θηους καὶ ιερους νομούς τῆς αγίας του Θεοῦ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας το ὁποιο ἀντρογινο εἰς δινάμεως τῆς παρουσης πειεῖ καὶ ἐκλεγει δια νομιμον του ἐπίτροπον καὶ καθολικον κόμισο²⁾ του τον κυρ Φυλαχτο βοβὸν πρὸς τον οπίον διδουν ἀπλὴν ἀδιαν καὶ ἐξουσίαν νὰ ἡμπορῇ νὰ σκουδερχῇ ἀπο το ἐξοχοτατο μακιστρατο ὅτι σοπρα³⁾ ὀσπιτάλι⁴⁾ καὶ λογους⁵⁾ πious⁶⁾ καὶ ἀπο κάθε ἀλη ἀφεντικῇ κασα ἢ μπανκο δηγιρο⁷⁾ τα δου-

¹⁾ Φάκελλος 134.

²⁾ Ἐπιστάτην.

^{3, 4)} Ἐπὶ τῶν Νοσοκομείων.

^{5, 6)} Luoghieri = εὐαγὴ καθιδρύματα.

⁷⁾ Banco di giro = κρατικὸν Τραπεζικὸν Γραφεῖον ἐν Βενετίᾳ.

κατα ασημενία εκατον οπου ητον αυτης της κιρα κρεούζας έτηχανε, χάρην απο το λασο του ποτε Φλαγγινη με τους 1725 καπος διαλαμβανι πολυ καλητοτερα η φεδε της αυτης χαρητας οπου εδρίσχετε εις το ανοθι μαγηστρατο και να ημπορη να αφηνη της πρεπουμενες καουκιονες ¹⁾ και η αυτη σκόσι ²⁾ να εινε στερεά βέβαια και απερα σαλευτι και ουτω περηγάλεσε να γραψω ως θέλι βεβαιωση η ηδιοχηρο του ο αυτος γαμβρος δια ονομα της ανο συμβιας του και υπο μαρτυριας και των εξής.

Φυλακτος μαρουσιατη βεβέονω ομου και δια ονομα της οιβιας μου **Κρεούζης.**

Λεονάρδος Καλογεράς μαρτυρώ

Αγγελαικις Καντζιλαίρης μαρτυρώ

μπερνάρδος Πατισιάτης »

μπερνάρδος Καπιτανάκης »

Γεωργιος δημάκις »

Ίωάννης Ταρωνήτης »

Ο Αθηνών πρωτονοταριος μπελεναρδής ο Παλαιολογος μαρτυρώ και ουτως υπογραφα.

1733 Φεβρουαρίου 2 στο παλαιόν, ο Μητροπολίτης Σμύρνης Νεόφυτος βεβαιοί.

«κάμνο πιστιν αληθινή εγω υποκατοθεν επιμέριος και σίγγελος τής μιτροπόλαιοις σμυρνης και εκκλησια ονομαζομενη αγια Φοτινή την σημερον εβλογησα εις τα 1733 Ίανουαρίου 28 την μαρίνα θυγάτηρ του ποτε Νικόλα Μπαλαμπάνη με τον Γιαννάκη Αυγουστή ο ανοθι μπαλαμπανης δεν εκαμεν αλη θυγατεραν ζοντας του, μονον ονοματη μαριναν αυτήν την οπίαν τους εβλογησα ρομέϊκα ως ρομέϊ και οι δύο απο τής γεννήσεως και εις πιστεως την αληθιαν δίνω στα χερια ινα λαβη το λασο του Φλαγγινι κατα την εστρασιον ³⁾ και ουτως υπογραφομεν».

Εγω **Ιγνατης Τινηακός** εφημεριος και συγγελος τής αγιας μιτροπολεως Φοτινής σμυρνης βεβέονω.

Noi **Franco Cortazzi** per la Ser.ma Rep.a Console in Smirne et sue dipendenze ⁴⁾.

Επισυνάπτεται και το βαπτιστικόν: 1723 5 Μαΐου. — Σπυρίδων Βούλγαρης έλέω Θεού Μέγας πρωτοπαπᾶς πόλεως και νήσου Κερκύρας, ότι η Μαρίνα του ποτε Νικολ. Μπαλαμπάνη εκ Ναυπλίου, πρώην αιχμαλώτου, εβαπτίσθη εν τῇ μονῇ τῶν Ἀσωμάτων εν τῇ ῥηθείσῃ πόλει, γεννημένη μετὰ τῆς νομίμου συμβίας του Ἀργεντοῦς εκ Χίου, ὑπὸ Γαβριήλ ιερέως ἐξ Εὐρίπου εφημερίου τῆς ἁνωθεν Μονῆς. Ἀνάδοχος Χατζὶ Παλαιολογος Καποῦτζος.

¹⁾ Cauzioni = ἀσφαλείας, ἐγγυήσεις.

²⁾ Scosso = εἰσπραχθέν, εἰσπραξις.

³⁾ Ἐξαγωγήν εκ τῆς κληρωτίδος.

⁴⁾ Ἡμεῖς Φράγκος Χορτάκης διὰ τὴν Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν πρόξενος Σμύρνης και τῶν εκ ταύτης ἐξαρτωμένων μερῶν.

1737 Ἀπριλίου 2 Πάτραι (ἔγγραφον Ἰταλιστί). — Ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Βρεττανικοῦ Προξενείου ὁ αἰδ. Ἱερομόναχος Δὸν Συμεὼν Ἀντίπας ἐκ Κεφαλληνίας, διαμένων ἐν Ἀθήναις, ὅστις ἐβεβαίωσεν ἐνόρκως ὅτι τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1728 ἐστεφάνωσε τὸν Δομήνικον Κουερίνι τοῦ ποτε Ἀνδρέα μετὰ τὴν Ἀνεξίαν θυγατέρα τοῦ κ. Γεωργίου Κουμάνου, προξένου Ἐνετοῦ ἐν Ναυπάκτῳ, ἀμφοτέρους Ἑλληνορθοδόξου δόγματος καὶ ὁ γάμος ἐτελέσθη εἰς τὴν Δραγομιστᾶν ¹⁾ (Dragomestà) ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα. Κουμπᾶροὶ Βικέντιος καὶ Βαλιᾶνος Πλέσση ἐκ Κεφαλληνίας.

Συμεὼν Ἀντίπας Ἱερομόναχος βεβαίω.

Γεώργιος Μηνιάτης Καγγελάριος ἀντέγραψε καὶ ἐπέγραψε.

Ἡμεῖς Nicolò Paul, πρόξενος Βρεττανός, πιστοποιοῦμεν ὅτι τὸ ἄνω ἀντίγραφον εἶναι αὐθεντικὸν γραμμένον ἰδιοχείρως ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιον Μηνιάτην καὶ ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ ἰδίου. Ἐγένετο ἐν τῷ ἐν Πάτραις Προξενικῷ Καταστήματι τῇ 2 Ἀπριλίου 1733.

Ὁ Βρεττανὸς Πρόξενος Nicolò Paul.

1734 Σεπτεβρίου 8 εἰς Ἀθήνας. — πιστὴν ἀληθὴ καὶ βεβαίαν ἀποκαθιστήμε ἐγὼ ὁ κατωθεν γεγραμμενός εφημεριος τοῦ σεβασμίου Ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐπονομαζομένης Παναγίας Ἀγγέλου κειμένου ἐνδον τῆς ἐνταῦθα τῶν Ἀθηναίων πολιτείας πῶς κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ανατολικῆς ἐκκλησίας ἐστεφάνωσα εἰς πρωτον γαμον τὸν Γεωργάκι Μιχαὴλ Αἰγινήτη μετὰ τῆς Ἀνῆς θυγατρὸς νομίμου του ποτε Στάμου Ρακιντζῆ καὶ Παναγιώτας οντος κουμπάρου τοῦ κ. Γεωργάκι κούρη καὶ πρὸς ἐνδειξιν ἐγίνε τὸ παρὸν μου ἐνυπογραφον ὑπομαρτυρον τῶν κατωθεν ἀξιολιστῶν μαρτυρων προσέτι βεβαιούντος τοῦ πανιερωτάτου ἡμῶν Μητροπολίτου εἰς ἀσφάλειαν.

*Σταματιῶς ἱερεὺς καὶ προτεκδικὸς ἐστεφανώσα τον ἄνωθε
εἰς γαμον πρότον κατὰ τοὺς θίους καὶ ἱερούς νομούς.*

Gaspari, thimoin, Nicolas Logotheti, Console Britanico Testimonio,

Μιχάλης Γερένης μαρτυρᾷ, Βερνάρδος Καπιτανάκης μάρτυς, Νικόλαος Παπαδάκης, Ἀντώνης Δαρακλόγης.

Ὁ Ἀθηναίων Γεράσιμος ἐπιβεβαίω.

1734 Φεβρουαρίου 2, (Ἰταλιστί). — πιστοποιῶ μεθ' ὅρκου ἐγὼ ὁ πρωτοπαπᾶς τῆς σεβασμίας Ἐκκλησίας τοῦ Ἀγ. Ἰουλιανοῦ τῶν Γραικῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Sebenico ὅτι ἡ Θωμαζίνα τοῦ Γεωργίου Καλίκη καὶ τῆς Βίδας συζύγου του, ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν προκατόχον μου Γεράσιμον Γκλιουμποτίνια ἀπὸ τὸ Περόϊ, περιφερείας Πόδας, τῇ 19 Μαΐου 1715 ὡς φαίνεται εἰς τὰ βιβλία Βαπτίσεων τῆς ἐκκλησίας ταύτης.

Ἐγὼ Δὸν Νικόλαος Μεταξᾶς βεβαίω ἰδιοχείρως.

¹⁾ Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀστακοῦ, ὃν οἱ Ἐνετοὶ ὠνόμαζον Dragomeste.

Διὰ πιστοπ. 7 Ἰουλίου 1736 τοῦ ἰδίου Μεταξᾶ γίνεται δῆλον ὅτι ἡ Θωμαζίνα ἐστεφανώθη τὸν Γεώργιον Λαλίκην ἐν τῇ εἰρημένη ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ».

1734 Αὐγούστου 6 εἰς Ἀθήνας. — πιστιν αληθη καὶ βεβαίαν αποκαθίστημι ἐγὼ ὁ κατωθεν εφημέριος τοῦ σεβασμίου καὶ θείου Ναοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ τοῦ ἐπονομαζομένου *μαγκούτη* κείμενον ἔνδον κατὰ τὴν ἐνταῦθα τῶν Αθηνῶν πολιτειαν πως ἐστεφανώσα κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱερούς νομούς τῆς αγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τον κυρ ανδρεαν Πάτζον με την παρθένον κυρὰ Φλοροῦν του ποτε γεώργη Αγγίκου καὶ Κρεοῦζας, κουμπάρος Κουτρικᾶς Νικόλαος ὅθεν εἰς πληρεστάτην βεβαίωσιν ἐγινε τὸ παρὸν ἐνυπογραφον προσμαρτυρικο τον κατοθεν τιμηωτατων αρχοντων προσεπιβεβεοῦντος καὶ τοῦ πανιερωτάτου ημων μητροπολιτου διασφαλειαν.

Λαμπρος ἱερεὺς καὶ οικονομος, εφημέριος τοῦ Ἰωάννου *Μαρκοντη* βεβαιοῖ.

Ὁ Ἀθηνῶν *Γεράσιμος* ἐπιβεβαίω.

Gaspari j'affirme le sein deleconome, *Nicolas Logothetis*, Console Britanico come sopra. *Μιχαήλ γερένης* μάρτυς, *Μπερνάρδος Καπιτανάκης* μάρτυς, *Λεονάρδος Καλογεράς* μάρτυς.

Ἐπισυνάπτεται καὶ βαπτιστικὸν ἔχον οὕτω :

1729 9 Ἀπριλίου. — Ὅτι ἡ Φλωροῦ τοῦ Γεωργίου Ἀγγίκου καὶ Κρεοῦζας ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἀγ. Ἰωάννην Μαγκούτη εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀθηνῶν τῇ 12 Νοεμβρίου 1704 ἀπὸ τὸν εὐλαβέστατον κυρ παπᾶ *γεροῦτζο* Ἀλέξη, οἰκονόμον ἐφημέριον.

Ἰωάννης Παπααγγελῆς νοτάριος Ἀθηνῶν μαρτυρῶ καὶ ὑπόγραφα.

Nous Joseph de Gaspari Cons^{er} 1) du Roy et Consul de France a Athènes et ses dépendances certiffions que le certificat ci dessus a este 2) fait par le notaire public de cette vile et pour estre 3) la verite telle, nous avons signé le présent.

a Athènes le 22 Avril 1729. s. n.

Gaspari.

1735 Αὐγούστου 8. — Ἡ Νικολέτα τοῦ αἰδεσίμου Βασιλείου Κολυβᾶ ἐστεφανώθη ἐν Λευκάδι τὸν Λουκᾶν Βριώνην τοῦ Ἀντζολέτου, ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου ἱερέως τοῦ Πολίτη, ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἀγίας Μαύρας ὡς μαρτυρεῖ πιστοποιητικὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λευκάδος *Εὐγενίου*.

1737 13 Ἀπριλίου. — Ὁ αἰδ. Νικόλαος Μεταξᾶς ἐφημέριος ἑλληνικῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Ἰουλιανοῦ ἐν *Sebenico* ἐστεφάνωσε τὴν Μαρίαν τοῦ ποτε Γεωργίου Κοντογιάννη με τὸν Στέφανον Δραγόλοβικ.

1736 Σεπτεμβρίου 20. — Ὁ ἱερεὺς Δημήτριος Βάλσαμος ἐστεφάνωσε ἐν Ζακύνθῳ τὴν Ἀναστασίαν θυγατέρα τοῦ Μαρίνου Βάλσαμου — *φορευθέντος* ἔξωθι τῆς *Τενέδου*

1) Conseiller.

2) été. 3) être.

ἐπὶ τοῦ Ἑνετικοῦ Πολεμικοῦ San Gaetano ἔνθα ὑπηρετεῖ ὡς ἐθελοντὴς ναύτης, ὡς μαρτυρεῖ πιστοπ. τοῦ κυβερνήτου τοῦ σκάφους Βαρθολομαίου Μπάλλι — μὲ τὸν Ἀντώνιον Βάλαμον τῆς Κοινότητος Βαλαμαῖτα.

1729 Ἰανουαρίου 30. — Ἡ Μαργαρίτα τοῦ Ἰωάννου Βέργη καὶ τῆς Κατερίνας τοῦ ποτε Ἰωάννη Γερομεργιάτη ἐβαπτίσθη ἐν Κορίνθῳ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Παπαγιάν Τηνιότι, καὶ ἐστεφανώθη τὸν Νικόλαον Μακρῆν, ἱερουροῦντος τοῦ ἱερέως Σπυρίδωνος Μεταξᾶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Πλατυτέρα τῆς Κερκύρας.

1737. — Αἱ δύο θυγατέρες τοῦ ἱερέως Ἀντωνίου Βασιλᾶ ὑπανδρεύθησαν ἐν Κερκύρᾳ ἡ μὲν Φραντσεσκίνα τὸν Ἀναστάσιον Παντελὶν ὑπὸ ἱερέως Μιχαὴλ Σαγιαῖ ἐφημερίου ἐκκλησίας Ἀγ. Νικολάου, ἡ δὲ Ἀντωνία τὸν Νικόλαον Μαζαράκην ὑπὸ ἱερέως Ἀνδρέα Ἀργυροκαστρίτη ἐφημ. τῆς Σπηλιώτισσας.

1738 Ἰουλίου 20, Ἀγ. Μαύρα. — Ὅτι ὁ Ἀντώνιος Ποπολάτος ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην Ἀναστασίου Γρυπάρη ἐκ Ζακύνθου, μὴ ὑπάρχοντος ἐμποδίου ὡς μαρτυροῦν:

Νικόλαος Τρίμπας, Ἀντώνιος Ἀντύπας, Γεώργιος Λόξα, Σταμάτιος Μπισκόνη κάτοικοι Λευκάδος.

Παράνυφοι ὁ Ἐκλαμπρότατος Δόκτωρ Ἀμβρόσιος Χαλικιόπουλος τοῦ ποτε Στέλιου καὶ Ἰωάννης Μουδιᾶνος τοῦ ποτε Νικολάου

Ὁ εὐλόγησας τὸν γάμον Κωνσταντῖνος ἱερεὺς Μουδιᾶνος.

1733 Ἀπριλίου 13. — Ὁ Στέφανος ἱερεὺς Τυπάλδος τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Σπυρίδωνος εἰς Ληξοῦρι ἐστεφάνωσε τὸν Φραγκίσκον Κοκίνην μὲ τὴν Μαρίαν τοῦ Ἀνδρέα Δελαπόρτα καὶ Καλομοίρας βαπτισθεῖσαν παρὰ τοῦ Γεωργίου ἱερέως Τυπάλδου τῇ 10 Ἰουνίου 1723 «καὶ εἶναι ἡθῶν χριστῶν ἀπὸ ταῖς λοιπαῖς ἀρχοντοπούλαις τῆς πατρίδος».

Ἐπικυρώνει: Ἀναστάσιος Τρέκας Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος.

Δαλματία 1736 16 Ἰανουαρίου. — Ὁ ἱερεὺς Πέτρος Γιαφούνης ἐστεφάνωσε τὴν Ναταλίαν Μιχαὴλ Λουμποτίνα μὲ τὸν Λάζαρον Δράκοβικ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου Pola. Ὁ ἴδιος τῇ 29 Νοεμβρίου 1738 τὴν Μαργαρίταν τοῦ Στογιάνο Δράκοβικ μὲ τὸν Μιχαὴλ Ἰσκάρτο τοῦ Ἰωάννου.

1738 Αὐγούστου 4. — Ὁ Νικόλαος Μεταξᾶς ἐφημέριος ἐκκλησίας Ἀγ. Ἰουλιανοῦ Sebenico τὴν Νικολέταν Ἀντωνίου Ραφτοπούλου μὲ τὸν Ἰωάννην Μιλόσεβικ.

Τῷ 1741 ἄλλον γάμον ἐτέλεσε μεταξὺ Δαλματῶν ὁ ἱερεὺς Λωρόθεος Μερατάρης ἐν Ζάρα εἰς τὴν ἐκεῖ ἑλλην. ἐκκλησίαν Ἀγ. Ἡλία Προφήτου.

Ἀπὸ τοῦ 1741 εἰς τὴν ἑλλην. ἐκκλησίαν Ἀγ. Νικολάου ἐν Pola συναντῶμεν ἐφημέριον Νικόλαον Μπαλάσην, τελέσαντα δύο γάμους κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Εἰς τὸ Σταυροδρομίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπλὲς Ὀκτωβρίου β'. — Οἱ ἐφημέριοι τῆς ἐκκλησίας Παναγίας Καταφιανῆς ἐπιλεγομένης καὶ προεστοὶ τοῦ τε Σταυροδρομίου καὶ Μπέογλου πιστοποιοῦν πῶς διὰ προσταγῆς καὶ ἀδείας τοῦ Παναγ. ἡμῶν αὐθεντὸς καὶ Δεσπότη, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κ. Κ. Νεοφύτου, ἐστεφανώσα-

μεν κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν τιμιώτατον ἄρχοντα κ. Πᾶνον Φολερὸν εἰς β' γάμον μετὰ τῆς τιμιωτάτης ἀρχοντίσσης Ἰουστίνας Κιαρέλλου τοῦ Κωνσταντίνου, ἀνεψιᾶς τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κ. Μαρίνου Καλαβροῦ, Ἀμπέρτη καὶ Δραγουμάνου τῆς Γαληνοτάτης καὶ Θεοφρουρήτου τῶν Ἑνετῶν Ἀριστοκρατίας. Κουμπᾶρος δὲ καὶ συνεργὸς τοῦ μυστηρίου ἐστάθη ὁ κ. Γεώργιος Μπαλτατζῆς. Ὅθεν διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας δίδομεν εἰς χεῖρας τὴν παροῦσαν ἀπόδειξιν, βεβαιοῦντες μεθ' ὅρκου καὶ ἰδιοχείρως ὑπεγράψαμεν.

Ρωμανὸς ἱερομόναχος παρὼν, Μελέτιος ἱερομόναχος ὑπουργὸς ¹⁾,

Γεώργιος Μπαλτατζῆς βαιβεόνω.

Ἔπεται Ἰταλικὴ μετάφρασις τοῦ ἄνω πιστοποιητικοῦ καὶ ἐπικύρωσις ἀπὸ τὸν Δημόσιον Διερχομένη Χριστόφορον Ράλην (attesto io sottoscritto Pub. co Drag. no Cristoforo Rali, esser vera e legittima l'oltrascritta fede tradotta dal Greco ²⁾).

Ἐπικυρώνει καὶ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Bailo ³⁾ Nicolò Errizzo.

1740 Φεβρουαρίου 6.

ἀγλὲ Ἀπριλίου κ' ἐθ. π. — Ὁ παλαιδεσιμώτατος καὶ μέγιστος αὐθέντης ἡμῶν πρωτοπαπᾶς κ. κ. Σπυρίδων ὁ Βούλγαρης ἰδίᾳ χειρὶ εὐλογῶν, ἀρραβοστεφάνωσα τὸν εὐγενῆ κ. Ματθαῖον Γερομεριάτη τοῦ ποτε εὐγενοῦς Πιέρου μετὰ κ. Μαργαρίτας τοῦ τιμίου κ. Ἰωάννου Μοδιάνου, Ραγγιονάτου ⁴⁾ τὸν μὲν εἰς γάμον β'. τὴν δὲ εἰς α'. ὄντων παρὰνύμφων τοῦ εὐγενοῦς κ. Τζῶν Μάρκου Θεοτόκου καὶ τοῦ κ. Πιέρου Κομπίζη.

Γεώργιος Πολυμάρκης, Συμβοηθὸς τῆς Ἱεροκαγγελαρίας.

1744 26 Ἰουνίου. — Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Σωτήριος τοῦ ποτε Καπιτὰν Σπύρου ἐξ Ἀθηνῶν, διαμένων ἐν Mestre καὶ ὁ Καπιτὰν Νικόλαος Μάρμπαρικ τοῦ ποτε Λουκά ἐκ Ρονίζα, ἐβεβαίωσαν ἐνόρκως ὅτι ἡ Μπετίνα Πέπα εἶναι κόρη νόμιμος τοῦ συνταγματάρχου Γκίκα Πέπα τοῦ ποτε Καπιτὰν Ἀντώνη καὶ τῆς Ἀσιμίνας τοῦ Κωνσταντίνου Μάνεση Γιούγκαλη ὅτι ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στρατηγοῦ ὑπὸ τοῦ ποτε ἐφημερίου Χριστοδούλου Στρατηγοῦ. Ἀνάδοχος Γεώργιος Ζῶτος ἀπὸ τὰ Γιάννινα». Ἡ Μπετίνα αὕτη συνεζεύχθη ἐν Βενετίᾳ, τῇ 23 Δεκεμβρίου 1744 τὸν σημαιοφόρον Θειάνον Μῆχον τοῦ λόχου τοῦ Καπιτὰν Νικόλα Μάρμπαρικ.

1744 Ὀκτωβρίου 7. — Ἡ Κοκώνα τοῦ Ἰωάννη Λάσκαρη βαπτισθεῖσα ἐν Κων-

¹⁾ Ἱερουργός.

²⁾ Πιστοποιῶ ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Δημόσιος Διερχομένης Χριστόφορος Ράλης ὅτι εἶναι ἀληθὲς καὶ νόμιμον τὸ ἄνω πιστοποιητικὸν ὅπερ μετέφρασα ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ.

³⁾ Μπάιλος ὠνομάζετο ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνετὸς Πρεσβευτῆς καὶ ὁ ἐν Κερκύρᾳ Πολιτικός Διοικητής.

⁴⁾ = λογιστοῦ.

στατινουπόλει συνεξεύχθη ἐν Βενετία τὸν Παναγιώτην Σχολάριον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Γεωργίου ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Βενεδίκτου Μοσχοπούλου καὶ ἔλαβε τὰ 100 δουκάτα Φλαγγίνη.

1744 Μαρτίου 25. — Ἡ Βενετία τοῦ Ἀλεξάνδρου Κατσαῖτη ὑπανδρεύθη τὸν Ἀναστάσιον Ἀραβαντινὸν τοῦ ποτε Ἀθανασίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου τοῦ χωρίου Ἰλάρους Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερομονάχου Μητροφάνους Συνοδινού.

1744 Δεκεμβρίου 12. — Ἡ Μαρία τοῦ ποτε Ἀνδρέου Λοβέρδου ὑπανδρεύθη 2 Φεβρουαρίου 1737 τὸν Χαρίτον Λοβέρδον ἐν τῷ χωρίῳ Κοντογενάτα, ἐκκλησία Ἀγ. Ἰωάννου Εὐαγγελιστοῦ, ἱερουργὸς Γεώργιος Πασχάλης.

1745 Φεβρουαρίου 2. — Ἡ Ἄννα τοῦ Νικόλα Λεφτέρη ὑπανδρεύθη τὸν Σπυρίδωνα Ραφομανίκην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Προφήτου Ἡλίας τῆς Ζαρα ὑπὸ τοῦ αἰδ. Μάρκου Δημητροπούλου, ἐφημερεύοντος. Τὸ βαπτιστικὸν της ἀναφέρει ὅτι ἡ μήτηρ της Ἑλένη ἦτο Τούρκα, ἐκχριστιανισθεῖσα καὶ ὅτι κατὰ τὴν τελετὴν τῆς βαπτίσεως ἐν Ζάρα τῇ 8 Ἰουνίου 1729 ἱεουργοῦντος τοῦ Δωροθέου Μερατιάρη, παρέστη ὡς ἀνάδοχος ὁ ἀντισυνταγματάρχης Θεόδωρος Δέδες.

25 Αὐγούστου 1745. — Ἡ Ἀναστασία Πέτρου Κουτουφᾶ ὑπανδρεύθη τὸν Μαρίνον Ἀραβαντινὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγίας Μαρίνης τοῦ χωρίου Μιχαλitsάτα Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερομονάχου Παύλου Κουτουφᾶ ἐφημερίου.

Ἐπικυρώνει ὁ Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ἀναστάσιος Τρέκας.

1746 Ἰουλίου 26. — Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος τοῦ ποτε Εὐσταθίου ἐνυμφεύθη — κατόπιν ἀδείας τοῦ πρωτοπαπᾶ Ι. Βούλγαρη — τὴν Αἰκατερίνην τοῦ ποτε Ἰωάννου Καλούτζη. Παράνυμφος ὁ ἐκλαμπρότατος Γεώργιος Μαρχορᾶς τοῦ ποτε εὐγεν. κ. Ἀντωνίου. Ὁ ἱεουργήσας Ἀνδρέας ἱερεὺς ὁ Χαλκίας τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀγ. Πατέρων καὶ Ἀρσενίου εἰς τὴν χώραν τῶν Κορυφῶν.

1747 Μαΐου 20. — Ἡ Διαμάντω τοῦ Ἀνδρέα Δρόσου ὑπανδρεύθη τὸν Ἀντῶνιον Κορνάλπαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου, ἱεουργοῦντος Ἰωάν. Βλασσοπούλου.

Τὸ πιστοποιητικὸν ἐπικυροῖ ὁ *Marin Co. Metaxa*¹⁾ della *S^a R^a de V^a Governator e Cap. nio di Thiaki* — 8 Ἰουλίου 1747.

1749 Ὀκτωβρίου 4. — Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ἐκκλησιαστικοῦ ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος²⁾ πίστιν ποιούμεν ὡς ἔγνωμεν ἤδη καὶ ἐβεβαιώθημεν δι' ἀκριβοῦς ἐρεῦνης καὶ ἐξετάσεως, ὡς ἡ Ἀλεξάνδρα γνησία θυγάτηρ τοῦ ποτε Κώστα Μπιλιάρη καὶ Μαργαρίτας ἀνεδέχθη διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος ἐν τῷ Πανσέπτῳ Ναφ

¹⁾ Κόμης Μαρίνος Μεταξᾶς στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ἰθάκης.

²⁾ Ὁ παραβάλλων τὴν ὀρθογραφίαν καὶ σύνταξιν τοῦ παρόντος πιστοποιητικοῦ μὲ τὰ προγενεστερά τῶν Ἀθηνῶν καὶ Σμύρνης ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως εἰς ποῖον σημεῖον ὑδρίσκετο τότε ἀνεπτυγμένη ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Ἰωαννίνοις καὶ εὐλογος εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς ὅστις ἐδόθη εἰς αὐτὰ τῶν «Νέων Ἀθηνῶν».

τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Μεγ. Ἀθανασίου τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἰωαννίνων, ὑπὸ ἀναδόχου τοῦ Πασχάλῃ Θεοδώρου διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν ἱερεῦσιν Ἰωάννου, ἐφημερίου τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἰωαννίνων κατὰ τὸ αἰσκ' ἔτος τὸ σωτήριον ὅθεν δὴ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ἐγένετο παρ' ἡμῶν ἡ παροῦσα ἐνυπόγραφος καὶ ἐμμάρτυρος ἐκκλησιαστικὴ πίστις καὶ ἐπεδόθη αὐτῇ εἰς ἔνδειξιν. αἰσμθ' Ὀκτωβρίου δ'.

Ἐπίτροπος Ἰωαννίνων *Δαμασκηνὸς* ὑποβεβαιοῖ.

Νικόλαος Γλυκὺς μαρτυρεῖ ὡς ἄνοθεν.

Ἰωάννης Δευγαμάτης Βράσιος μαρτυροῦ.

Ἐν Βενετία 4 Ἀπριλίου 1750. — Βεβαίωσις τοῦ Συμβολαιογράφου ὅτι τὴν μετάφρασιν ἔκαμαν ἐνόρκως οἱ Νικόλαος Γλυκὺς ¹⁾ τοῦ ποτε Μιχαὴλ καὶ Γιώργος Τομαρᾶς τοῦ ποτε Ἀναστασίου ἐξ Ἰωαννίνων.

Ἐκ τοῦ πιστοποιητικοῦ τῶν ἐφημερίων τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Γεωργίου Βενετίας προκύπτει ὅτι ἡ εἰρημένη Ἀλεξάνδρα ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα καὶ τὰ 100 δουκάτα ἐμετρήθησαν εἰς τὴν Καθηγουμένην τοῦ Μοναστηρίου τῶν Ἑλληνίδων ἐν Βενετίᾳ.

1751 Μαΐου 9. — Ἡ Ἀγγελα τοῦ Συν/χου Γκίκα Πέπα — περὶ οὗ ἔκαμαμε λόγον προηγουμένως — ὑπανδρεύθη ἐν Βενετίᾳ τὸν Χριστόφορον τοῦ Ἰωάννου Μάϊνα, ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ. Ἐκ τοῦ βαπτιστικοῦ μανθάνομεν ὅτι ἐβαπτίσθη τῇ 15 Φεβρουαρίου 1729 ἐν *Zara* παρὰ Δωροθ. Μερατάρη ἐφημερίου τότε τῆς ἑλλην. ἐκκλησίας καὶ ὅτι ὁ πατήρ της Γκίκας ἦτο τότε *λοχαγός*.

1748 Μαρτίου 25. — Ὁ Ἀναστάσιος Τυπάλδος τοῦ ποτε Κωνσταντίνου ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην τοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου καὶ Βαγγελούλας Κατερέλλου, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Παρασκευῆς Ληξουρίου ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Στεφάνου Τυπάλδου.

1749 Δεκεμβρίου 23. — Ὁ Ἀντώνιος Τυπάλδος τοῦ ποτε Γεωργίου ἐνυμφεύθη τὴν Ρουμπίναν τοῦ Κωνσταντίνου Μέμου ἐν ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Σωτῆρος Ληξουρίου, ἱερουργοῦντος τοῦ Νικολάου Μαλασπίνα.

1749 Ὀκτωβρίου 30. — Ὁ ἐφημέριος Μπαλάσης Νικόλαος, τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Νικολάου ἐν *Pola* ἐτέλεσε γάμον.

1750 Νοεμβρίου 21. — Ἡ Ἑλένη τοῦ Νικολάου Συροπούλου ὑπανδρεύθη τὸν Φίλιππον Gasigavich ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ Προφήτου Ἡλίας — *Zara* ὑπὸ ἱερομονάχου Μάρκου Δημητροπούλου.

1752 Ἀπριλίου 5. — Ἡ Μαρία Ἰωάννου Καταλάκη τὸν Γρηγόριον Μοντεσάντον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Παρασκευῆς — Ληξουρίου ὑπὸ ἱερέως Γεωργίου Λοβέροδου.

1752 Ἰανουαρίου 27. — Ἡ Ἄννα τοῦ Δημητρίου Γαβαλᾶ τὸν Παῦλον Καλαμαρᾶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν Πάτραις — Βασίλειον τοῦ Μωρέως — ἱερουργοῦντος τοῦ πανιερωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν Παρθενίου. Φέρει ἐπικύρω-

¹⁾ Ἐγγονος τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Τυπογραφείου.

σιν τοῦ Ἀναστασίου Μεσαλά, per la Ser. a Rep. a Console di Lepanto, Arta, Patrasso e sue giurisdizioni»¹⁾. Ἰδὸν τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Μητροπολίτου: Διὰ τοῦ παρόντος δῆλον ποιούμεν ὅτι ἡ κυρία Ἀννα τοῦ Δημητρίου Γαβαλά συνεξεύχθη νομίμως τὸν ἐξοχώτατον ἐν Ἱατροῖς Παιῦλον τὸν Καλαμαράν κατὰ κγ'. παρόντος Ἰανουαρίου παρ' ἡμῶν ἀμέσως καὶ μὲ ὅλην τὴν παρατήρησιν καὶ διατύπωσιν τοῦ θείου Νόμου. ἀψνα'. Ἰουνίου γ'.

Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παρθένιος

1752 Δεκεμβρίου 9. — Ἡ Καλομοῖρα τοῦ αἰδεσιμωτάτου Εὐσταθίου Ταρίτη τὸν Φλώρον Ἀμπάτην ἐν ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Σπυρίδ. Ἀργοστολίου, ἱερουργοῦντος Ἀντωνίου Βουτσινᾶ. Κουμπάροι: Νικόλαος Μεταξᾶς, Νικόλαος Πινιατόρος καὶ Γεώργιος Παγκάλος.

1753 Ἰουλίου 2. — Ἡ Τριανταφυλλιά τοῦ Γκίκα Δήμου, σημαιοφόρου καὶ τῆς Θεοδώρας γυναικός του, ἔγινε μοναχὴ τῇ 14 Ἰουνίου 1753 ἐν Βενετίᾳ. Τὸ βαπτιστικόν της ἀναφέρει ὅτι ἐβαπτίσθη τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1734 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ *San Vigilio* τῆς *Verona*, ἱερουργοῦντος τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γκίκα Ἡλίας ὅστις ἦτο ἱερεὺς τοῦ Συντάγματος τῶν Χειμαριωτῶν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Φώτιον Θεοτόκην.

1751 Ὀκτωβρίου 26. — Ἡ Ρουμπίνα τοῦ Ἀναστασίου Μηλιαρέση ἐνυμφεύθη τὸν Ἀνδρέαν Καρύδην ἐν ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου Ληξουρίου ὑπὸ ἱερέως Νικολάου Μηνιάτη.

1756 Ὀκτωβρίου 12). Ἡ Μαρία τοῦ Νικολάου Ἐλευθέρη τὸν Νικόλαον Ντὲ Ζόρζι εἰς τὴν *Zara* ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ Προφήτου Ἡλίας ὑπὸ ἱερέως Σπύρου Ραγρομανίκη. Τὸ πιστοποιητικὸν ὑπογράφει ὁ Μάρκος Δημητρόπουλος ἐφημέριος.

1760. — Ἄλλα δύο συνοικέσια μετὰ Δαλματῶν ἔγιναν ἐν *Pola* καὶ *Zara* καὶ αἱ ἐνδιαφερόμεναι ὥς καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι προηγούμεναι, ἐπῆραν τὰ 100 δουκάτα.

1763 Ἰουλίου 30. — Ἡ Εἰρήνη τοῦ Χριστοδούλου Γριπιώτη καὶ Αἰκατερίνης Γιούγκαλη τὸν Ἀλέξανδρον Μάροβιτς τοῦ ποτε Στογιάννου, ἐκ Καστὲλ Νόβο, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Σπυρίδωνος τῆς Τεργέστης ὑπὸ Ραφαὴλ Δημολᾶ, ἱερομονάχου ἐφημερίου ἰδίου ναοῦ.

1763 Ὀκτωβρίου 9, (ἐν. ἔθ.) ἡ Ἀγγελὰ τοῦ Γεωργίου Μεταξᾶ καὶ Μαρίας Μπιάνκας, τὸν Δημήτριον Πάνδην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Προφήτου Ἡλίας τῆς *Zara* ὑπὸ ἱερέως Μάρκου Δημητροπούλου.

1763 Ὀκτωβρίου 22. — Ἡ Ἀγγελὰ τοῦ Λαρείου Συνοδικοῦ καὶ Περιστερᾶς τοῦ ποτε Παναγιώτου Ποταμιάνου, ἐνυμφεύθη τὸν Χαράλαμπον Αὐγερινὸν τοῦ Βαλλιάνου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγίου Νικολάου-Ληξουρίου, ὑπὸ ἱερέως Νικολάου Μηνιάτη Πρωτοπαπᾶ.

¹⁾ Προξένου τῆς Γαλινοτάτης Δημοκρατίας διὰ τὴν Ναύπακτον, Ἀρταν, Πάτρας καὶ διακοδοσίας των.

²⁾ Φάκελλος 156.

1764 Φεβρουαρίου 2. — Ἡ Μάρθα τοῦ Ζώσιμου Λυκούδη καὶ Ἰσαμπέλας, τὸν Χριστόφορον Πυλαρινὸν τοῦ ποτε Δημητρίου. Ἐκκλησία Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Ληξουρίου. Ἱεροουργὸς Παπαῖερώνυμος Καλτσούνης.

1764 Ἰανουαρίου 14. — Ἡ Εἰρήνη τοῦ Μανώλη Κασσιμάτη ἔγινε μοναχὴ ἐγκλεισθεῖσα ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τῆς Ἀγ. Βαρβάρας ἐν Ζακύνθῳ, ὡς μαρτυρεῖ πιστοποιητικὸν τοῦ ἡγουμένου Δημητρίου Ταβολάρη.

1764 Ὀκτωβρίου 10. — Ἡ Κρέουζα τοῦ Σπυρ. Ὀλιβέρη καὶ τῆς Ἀνεζίνας Τρεντίν τὸν Νικολέτον Φουλιὰν τοῦ ποτε Καρόλου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Σπηλιώτισσας καὶ Ἀγ. Βλασίου ὑπὸ ἱερέως Ἀνδρέα Ἀργυροκαστρίτου.

Ἐπικυροῖ ὁ Ἀλοῦσιος Καππάδοκας Μέγας πρωτοπαπᾶς Κερκύρας.

1765 Ἰανουαρίου 30. — Ἡ Βικτωρία τοῦ Γιάννη Γιατρᾶ καὶ Φραγκίσκης τὸν Νικόλαον Μεταξᾶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Ἰωάννου-Πρεκουράρου ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ ἱερέως Γεωργίου Αὐξέντη. Παράνυμφοι ὁ ἐκλαμπρότατος Ἀντώνιος Καρέρης καὶ Νικόλαος Σολωμὸς λεγόμενος Ταμπακέρης ¹⁾.

1766 Ἰανουαρίου 21. — Ἡ Ἰωάννα τοῦ Δημητρίου Κοτάκη καὶ Μαρίας Μαρμωρᾶ ἔγινε μοναχὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θεριανῇ ἐν τῷ Μοναστηρίῳ Ἀγίου Ἀντωνίου-Πενδεκάμερο, Ζακύνθου, ὡς πιστοποιεῖ ὁ ἡγούμενος Ἀθέρκιος Τεμπονέρα.

1766 Φεβρουαρίου 17. — Ἡ Βασιλικὴ τοῦ Λάμπρου Γιαννιώτη καὶ Ἀγγελικῆς ἑστεφανώθη ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ Βενετίας τὸν Γεώργιον Κώσταν ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐπισυνάπτεται πιστοποιητικὸν τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου ἔχον οὕτω: † ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου γράμματος δηλοποιεῖ ὅτι ὁ ἐν ἱερεῦσι Παπαφίλης παρασταθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν ὁμολόγησεν κατὰ αἰσιν ἔτος τὸ σ/ριον ἐν μηνὶ Μαΐῳ ι' προσῆλθεν αὐτῷ ἡ Βασιλικὴ θυγάτηρ τοῦ ποτε Λάμπρου καὶ τῆς Ἀγγελικῆς, ὄντων τούτων Χριστιανῶν ὀρθοδόξων καὶ ὁωμαίων, ἀκολουθούντων [ἀπὸ ἀρχῆς καὶ μέχρι σήμερον τὸ ρίτον τῆς Ἀνατολικῆς Ἀποστολικῆς καὶ ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀναδόχου οὔσης αὐτῆς τῆς κυρίας Ἑλένης τοῦ Ἱερομνήμονος. Ὅθεν παριστῶντες τὴν ἀλήθειαν ταύτην δεδώκαμεν καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν ἐνυπόγραφον ἀποδεικτικὸν καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν.

αἰφνέ' Σεπτεμβρίου κς'.

1765 Νοεμβρίου 14. — Ἡ Βρισίδα τοῦ Ἀνδρέου Σολωμοῦ καὶ τῆς Λαουρέτας τὸν Ἀναστάσιον Κουρούκλην ἐν ἐκκλησίᾳ Παναγίας εἰς Περγλιγκάτα Ληξουρίου-ἱεροουργὸς Στέφανος Κρασσᾶς.

1765 Νοεμβρίου 11. — Ἡ Κυριακοῦλα τοῦ Γεωργίου Χωραφᾶ τὸν Πέτρον Μηλιαρέσην τοῦ ποτε Βαγγέλη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ-Ἀργοστολίου ὑπὸ τοῦ

¹⁾ Οὗτος εἶναι πιθανῶς ὁ πατὴρ τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ Διον. Σολωμοῦ.

ιερέως Στέλιου Βουτσινᾶ. Ἐφημέριος Βαλιᾶνος Μεταξᾶς. Ἀνάδοχος ἢ Ἀρχόντισσα κυράτσα Βασιλική τοῦ κύρ Στάθη Κατελάνου.

1766 Μαΐου 4. — Ἡ Καλομοῖρα τοῦ Βασιλείου Δεβέρη καὶ Αἰκατερίνης τὸν Ἡλίαν Τυπάλδον τοῦ ποτε Πέτρου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Ἀποστόλου - Ληξουρίου - ἱερουργοῦντος Ἰωάννου Κωφαλᾶ ἐφημερίου καὶ πρωτονοταρίου.

1766 25 Μαρτίου. — Ἡ Ἀναστασοῦλα τοῦ Μηνᾶ Κωστή τὸν Ἀντώνιον Λοβέρδον τοῦ ποτε Σπυρίδωνος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου - χωρίου Κοντογενάδα Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερέως Μιχαὴλ Λοβέρδου.

1767 Ἀπριλίου 8. — Ἡ Ἀναστασοῦλα τοῦ Γιάννη Ρωμάνου καὶ Αἰκατερίνης τὸν Γεράσιμον Πυλαρινὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Παρασκευῆς - Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερέως Σπυρίδωνος Περισιτιάνου.

1768 Μαρτίου 6. — Ἡ Ἰουλιανὴ τοῦ κ. Κόμιτο ¹⁾ Βαπτιστοῦ Παπαδοπούλου καὶ Μαρίας τὸν κ. Μπογδὰν Ποζέτα *parone* ²⁾ della galera di S. E. Capo da Mar Boldù ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Λουκᾶ εἰς Cattaro ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου πρωτοπαπᾶ Δὸν Πέτρου Βλάτοβιτς. Ἀπὸ τὸ βαπτιστικὸν μαρθάνομεν ὅτι ἡ Ἰουλιανὴ ἐβαπτίσθη ἐν Κερκύρᾳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Αἰκατερίνης τῇ 20 Ἰανουαρίου 1749 ὑπὸ τοῦ τότε ἐφημερίου Παρθενίου Κουρσάρου, ἀναδόχων παραστάντων τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως Ἀναστασίου Μαρμαρᾶ καὶ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Ὁρλάντου Ρίκη.

1768 Νοεμβρίου 14. — Ἡ Κατερίνα τοῦ ποτε Καπιτὰν Δημήτρι Βλασοπούλου τὸν Γεώργιον Σίδερην ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ Τεργέστης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ Ἀγ. Σπυρίδωνος ὑπὸ τοῦ αἰδ. Δὸν Λαμασκηνοῦ Ὁμήρου (Damasceno Omero) ἀρχιμανδρίτου καὶ προϊσταμένου.

1767 Ὀκτωβρίου 1. — Ὅτι ἡ Παρασκευὴ τοῦ Δρόσου καὶ Ἰουλίας, τὸν Γιόβο Λούιτς δεκανέα ἐν τῷ λόχῳ τοῦ Συντάγματος τοῦ Πέτρου Παπαδοπούλου, Συν/χρον. Ἀπὸ τὸ βαπτιστικὸν μαρθάνομεν ὅτι ἡ Παρασκευὴ (Veneranda) κόρη τοῦ Δρόσου καὶ Ἰουλίας ἀπὸ Bergamo - Ἑλλήνων ἀμφοτέρων - ἐβαπτίσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς τῆς πολίχνης Lesina ³⁾ ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μωραΐτη. Ὁ γάμος ἐτελέσθη ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ Βενετίας.

1768 ⁴⁾ 9/βρίου 13. — Ἡ Διαμάντω τοῦ Εὐσταθίου Ἀργυροπούλου καὶ Σταμάτως ἔγινε μοναχὴ, ἐγκλεισθεῖσα εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἀγ. Βαρβάρας - Ζακύνθου ὑπὸ τὸ ὄνομα «Λιονυσία» ὥς πιστοποιεῖ ὁ καθηγούμενος Ζώσιμος ἱερομόναχος Πασπαλίνης.

1770. — Δύο γάμοι ἐτελέσθησαν μεταξὺ Δαλματῶν ὀρθοδόξων ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ τῆς Pola ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Σπυρίδωνος Αἶμα.

1771 Ἀπριλίου 10. — Ἡ Μαγδαληνὴ τοῦ Σπυρίδωνος Βαρβέρη - πρώην Ἑβραίου

^{1, 2)} Ἀξιόματα ἐν τῷ Ἑνετικῷ Ναυτικῷ, ἀντιστοιχοῦντα μὲ τὸ τοῦ ναυκλήρου.

³⁾ Ἐνθα ἀπέθανεν τῷ 1616 ὁ Γαβριὴλ Σεβήρος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας.

⁴⁾ Φάκελλος 157.

ἐκχριστιανισθέντος — καὶ τῆς ᾽Αγγέλως ᾽Αβράμῃ τὸν Γεώργι Τσερκὶον τοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Προφήτου Ἡλίας — Zaga ὑπὸ τοῦ ἱερέως Μάρκου Δημητροπούλου.

1770 Φεβρουαρίου 2. — Ἡ Μαρία τοῦ ποτε αἰδεσίμου ᾽Αποστόλου Δούκα καὶ Σωζάνας τοῦ ποτε Ἰωάννου Τεμπονέρα τὸν Γεώργιον Μέγα Ἰωάννην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῆς Ὑγείας ἐν Λευκάδι ὑπὸ τοῦ ἱερέως Παχωμίου Δούκα. Τὸ πιστοποιητικὸν ἐκδίδει ὁ ἐφημέριος Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ Λεκατζᾶς καὶ ἐπικυρώνει ὁ Μελέτιος ἐλέφ Θεοῦ Λευκάδος καὶ Ἀγίας Μαύρας Ἀρχιεπίσκοπος. αψοα΄ Ὀκτωβρίου 1β΄.

Ἀδριανὸς Φέτσης Ἀρχιεπισκοπικὸς Καγγελάριος.

1770 Ὀκτωβρίου 10. — Ἡ Ἀγαθὴ τοῦ Ἰωάννου Λιβαθινοῦ καὶ Ἀναστασίας τὸν Χρῆστον Δελαπόρταν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Παναγίας εἰς Περγλιγκᾶτα Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερέως Σπυρίδωνος Βασιλοπούλου.

1772 Ἰουλίου 17. — Ἡ Ζαφειροῦλα τοῦ Νικολὸ Κουκουμῆ καὶ Μαροῦλας Βουτσινᾶ τὸν Ἀντώνιον Μαυροκέφαλον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου ὑπὸ τοῦ ἱερέως Ἀντωνίου Μηνιάτη.

1773 Ἀπριλίου 24. — Ἡ Καλομοῖρα τοῦ Λὸν Νικολάου Σολωμοῦ τοῦ ποτε Ἱερωνύμου καὶ Ρεγγίνας, τὸν Φραγκῖσκον Βουτσινᾶ τοῦ ποτε Σπύρου, ἐκκλησίας ἁγ. Γεωργίου, Κεφαλληνίας ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Σπυρίδωνος Δεβάρη. Παράνυμφος Δημήτριος Πινατόρος τοῦ Νικολάου τὸ βαπτιστικὸν ἀναφέρει ὅτι ἡ Καλομοῖρα τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ λογιωτάτου Νικολάου Σολωμοῦ καὶ Ρεγγίνας ἐβαπτίσθη τῷ 1754 Ἰανουαρίου 19 ὑπὸ ἐφημερίου Μαρκῆ Ἀγγελάτου. Ἀνάδοχος ὁ Παπασπυρίδων Μαρκόπουλος.

1773 Αὐγούστου 4. — Ἡ Εὐτυχία τοῦ Νικόλα Τηνιότη καὶ Ἰσαμπέλας Ἐξαδάχτυλου ἐγίνε μοναχὴ ἐγκλεισθεῖσα ἐν τῇ Μονῇ Ἀγ. Βαρβάρας τῆς Ζακύνθου, ὑπὸ τὸ ὄνομα Μελανία, ὡς πιστοποιεῖ ὁ ἱερομόναχος Σεραφεῖμ Μελανίτης καὶ ὁ Λὸν Ἀντώνιος Μαλιᾶς.

1773 Ἀπριλίου 17. — Ἡ Σωζάνα τοῦ Ἀναστασίου Ποταμιάνου καὶ Μαρίας Δελαπόρτα τὸν Ἰωάννην Καλιτσούνην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου Λιβαθινάτων ὑπὸ τοῦ ἱερέως Μιχαὴλ Τυπάλδου.

1773 Ὀκτωβρίου 30. — Ἡ Ἰωάννα τοῦ Μάρκου Τζόβα καὶ Μαρίας, τὸν Λούκαν Βορτσέλαν τοῦ ποτε Ἀντωνίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου τῶν Ἑλλήνων ἐν Pola ὑπὸ ἱερέως Ἰωάννου Μοσχονᾶ, ἐφημερίου.

1773 Ἀπριλίου 14. — Ἡ Μαρία Δαρείου Συνοδινοῦ καὶ Περιστερᾶς τοῦ ποτε Παναγῆ Ποταμιάνου, τὸν Παναγιώτην Λιβαδᾶν τοῦ ποτε Ἰωάννου, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου Κεφαλληνίας ὑπὸ Ἀντωνίου Μηνιάτη.

1773. — Καὶ ἄλλοι δύο γάμοι μεταξὺ Δαλματῶν ἐτελέσθησαν ὑπὸ Ι. Μοσχονᾶ ἐφημερίου τῆς ἁνω ἐκκλησίας ἐν Pola.

1774 Ὀκτωβρίου 26. — Ἡ Κατερίνη τοῦ Σπυρίδωνος Ραψομανίκη καὶ Ἀννης τὸν Θεόδωρον Κουπινόβιτς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Προφήτου Ἡλίας — Zaga ὑπὸ ἱερομονάχου

Ἰωσήφ Δοσένοβιτς ¹⁾). Παράνυμφοι ὁ ἐνδοξότατος κύρ. Ragionato Ἡλίας Ἀντύπας, ὁ κ. Ἀρμιράγιος (armiragio) Μιχαήλ Δογοθέτης.

1774. — Ἄλλοι δύο γάμοι ἐτελέσθησαν ἐν Pola ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Ἰωάννου Μοσχονᾶ.

1773 Ὀκτωβρίου 13. — Ἡ Ἀκριβὴ τοῦ Ἀναστασίου Μαρκέτου καὶ Ἀναστασίας, τὸν Ἀναστάσιον Ρωμάνον τοῦ Ἡλίου, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Χαραλάμπους εἰς τὸ Ληξοῦρι ὑπὸ ἐφημερεύοντος Σπυρίδωνος Βασιλοπούλου.

1774 Μαΐου 4. — Ἡ Αἰκατερίνη τοῦ Δημητρίου Πολίτη καὶ Ἐλοῦλας τὸν Μάρκον Δραζίνον τοῦ ποτε εὐλαβεστάτου ἱερομονάχου κυρίου Γεωργίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Θεοτόκου Σπηλιώτισσας ἐν Κερκύρᾳ. Παράνυμφοι Σπυρίδων Χρυσομάλλης. Τὸ πιστοποιητικὸν ὑπογράφει ὁ ἐφημέριος Νικόλαος ὁ Λάσκαρις καὶ ἐπικυρώνει ὁ πρωτοπαπᾶς Ἀλοῦσιος.

1774 Φεβρουαρίου 22. — Εἰς τὸν γάμον τῆς Ἀνδριάνας τοῦ Ἀντζολέτου Σουμάκη-εὐεργετηθείσης ὑπὸ κληροδοτήματος Φλαγγίνῃ-μὲ τὸν Νικόλαον Μπαρμπαρίγον, συναντῶμεν ἐφημέριον καὶ νοικοκύρην τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης-Ζακύνθου, τὸν ἱερέα Πέτρον Γρυπάρην.

1777 27 Ἰανουαρίου. — Ἡ Παουλίνα τοῦ Ἐμμανουὴλ Λιονταράκη καὶ Μαρίας Λάνδολο τὸν Παναγῆν Λοβέρδον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγγέλων-Ζακύνθου ὑπὸ ἐφημερίου Ἀνδρέου Καλογεροπούλου. Παράνυμφοι: Μιχαήλ Σικοῦρος, Ρικάρδος Σαρτζέν καὶ Γεώργιος Μελιατινός.

Pesta, Ἰανουαρίου 11 1776. — «Πίστιν βεβαίαν ποιῶμαι οἱμεις οἱ ὑποκάτωθεν ὑπογεγραμμένοι καὶ ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τῆς Πέστας πως ἢ κυρὰ Μαρία θυγάτηρ τοῦ κ. Βασιλείου Κούσκου, τὸ γένος Ζακυνθινοῦ συνεζεύχθη μὲ τὸν κύρ Κωνσταντῖνον Ἰωάννου Μορτζάνι τὸ γένος αὐτοῦ Σιατιστινὸς τῆς Ρούμελης ἀμφοτέρω κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀνατολικῆς καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας, διὰ τοῦτο δίδωμεν αὐτοῖς τὴν παροῦσαν ἐκ χειρὸς ἡμῶν διὰ πίστως καὶ μαρτυρίαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ἀξιόπιστους μάρτυρας, εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

Μιχαήλ Κάστρα ²⁾ πρωτοπαπᾶς.

Ὁ τοῦ Στεριάδῃ Θεόδωρος ἱερεὺς καὶ ἐφημέριος τῆς Πέστας.

Χατζῆ Αὐξέντης Χριστόφορος νόθος μαριτῶ

Λάσκαρης Ἀγγελάκης μαριτῶ

Δημήτριος Πόποβιτς μαριτῶ.

Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο μετεφράσθη λατινιστὶ ὑπὸ Συμβολαιογράφου ἐν Βουδαπέστη καὶ ἐπεκυρώθη ἀπὸ τὸν ἐκεῖ Ἑνετὸν Πρεσβευτὴν Alvise Contarini τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1776.

¹⁾ Τὸ πιστοποιητικὸν εἶναι Σλαβικόν.

²⁾ Ὑπογράφει Σλαβιστί. (Φάκελλος 157).

Ἰωάννινα. — Ἡ ταπεινότης ἡμῶν κ.λ.π. ὅτι Θεοδόσιος ὁ ἱερομόναχος, κώνωψ καλούμενος, ὅτε ἱερομόναχος ἱερεὺς τοῦ Ἀρχιμανδρείου Ἀνθιμος ἐμαρτύρησαν ὅτι ἡ κυρὰ Βασιλικὴ ὑπάρχει θυγάτηρ τοῦ ποτε Ἀναστασίου Νικολάου καὶ ὁμοζύγου αὐτοῦ Ζαφείως, ἀμφοτέρων ὄντων ῥωμαίων, τὴν ὁποίαν Βασιλικὴν ἐβάπτισεν ὁ ὤθεις ἱερομόναχος κ. Ἀνθιμος κατὰ 1750 καὶ ἀνάδοχος ἐστάθη ἡ Θεοκλήτη μοναχὴ καθὼς διατάττουσιν οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι τῆς ἐκκλησίας, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν κώδικα τοῦ ἀρχιερέως. Διὸ ἐγένετο τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν καὶ στέλλεται πρὸς ἐνδειξὴν καὶ ἀσφάλειαν. ἀχξθ' μαΐου ς'.

Ὁ Ἰωαννῖνων Γαβριήλ βεβαίω.

Θεοδόσιος ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελος τοῦ Ἀρχιμανδρείου βεβαίω.

Ἀνθιμος ἱερομόναχος βεβαίω.

Οἱ μάρτυρες Ἀναστάσιος Καραγιάννης, Ἰωάννης Μπέρκος,

Παναγιώτης Συκάς, Δημήτριος Δρόσος, Δημήτριος

Γ. Συκάς, Παναγιώτης Παπαναστάσις.

1777 Μαΐου 18. — Ἡ Ἀναστασοῦλα Νικολάου Φωκᾶ καὶ τῆς Ἐλισσάβητ Κωνσταντῇ Καβαδία, τὸν Ἀναστάσιον Ἀγγελᾶτον τοῦ ποτε Παναγῇ ὑπὸ ἐφημερίου Σπυρίδωνος Καλούσου τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Νικολάου τῶν ξένων — Κεφαλληνίας.

Κέρκυρα, 1778 Ἀπριλίον 29. — Ἡ Δωροθέα τοῦ κ. Μιχαὴλ Καππάδοκα, *Συνταγματάρχου* καὶ Μαρίας Σάββα, τὸν Ἰωάννην Κοέρο τοῦ Κωνσταντίνου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἀντιβουνιώτισσας, ἱερουργούντος Ἐμμανουὴλ Χαλκιοπούλου σακελλαρίου καὶ ἐφημερίου. Παράνυμφοι: *Συνταγματάρχης* κύρ Ἀνδρέας Πατιμόρης καὶ ἡ κυρ. Μαργαρίτα Βελμέρη Ραϊζόνη.

1779 Μαρτίου 17. — Ἡ Ἀγγελικοῦλα τοῦ Φραγκίσκου Πυλαρινοῦ καὶ τῆς Καλομοίρας, τὸν Ζόρζι Τυπάλδον τοῦ ποτε Σπύρου Ξυδιᾶ ὑπὸ ἱερέως Νικόλα Πυλαρινοῦ τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Γερασίμου Κεφαλληνίας.

1779 Ἰανουαρίον 20. — Ἡ Ἀγγελικὴ τοῦ Δημητρίου Τυπάλδου Ζανάτο καὶ Βικτωρίας τοῦ Ἀναστασίου Λοβέρδου τὸν Ἰωάννην Λιβιεράτον, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Δημητρίου Κεφαλληνίας ὑπὸ ἱερέως Τιμοθέου Κούρτζουλα.

1779 Ἰουνίου 2. — Ὁ Νικόλαος Χρυσομάλλης τὴν Ἀγγελικὴν τοῦ Χρήστου Ἀνδρέα ὑπὸ Ἀμβροσίου Βιτζαμάνου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ Βενετίας. Παράνυμφοι: Ἰωάννης Λάζαρος καὶ Σίμων Καλαμανάκης ἐξ Ἰωαννῖνων. Ἰδοὺ καὶ τὸ ἐξ Ἰωαννῖνων πιστοποιητικόν: ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς ἐνυπογράφου καὶ ἐμαρτύρου γραμματος πίστιν ποιεῖται βεβαίαν καὶ ἀληθῆ ὅτι ἡ Ἀγγελικὴ θυγάτηρ νόμιμος τοῦ κύρ Χρήστου Ἀνδρέα¹⁾ καὶ τῆς κυρίας Ἑλένης Βρανᾶ²⁾ συμβίας αὐτοῦ,

^{1, 2)} Πρβλ. Κ. Α. Μέρτζιου, Οἰκογένεια Γλυκῶν σελ. 3 καὶ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον ἐν Βενετίᾳ σελ. 217, 218 — Ἑπειρωτ. Χρον. Γ' καὶ ΙΑ'. Παραδόξως ὁμως ἐκεῖ ἡ Ἑλένη φέρεται τὸ ἐπώνυμον «Γλυκῆ», ἐνῶ ἐδῶ ἐπωνομάζεται «Βρανᾶ» πρόκειται περὶ λάθους τοῦ γράψαντος ἢ μήπως οἱ Γλυκῆδες ἐπωνομάζοντο καὶ «Βρανᾶδες»;

ἀμφοτέρων ὄντων ὁωμαίων, ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἰωαννίνων κατὰ τὸ ἀσπνδ' ἑνδεκάτῃ μηνὸς Μαΐου ἧς τινος ὑπάρχει ἀνάδοχος ὁ κὺρ Γεώργιος Στάνου καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ ἐνταῦθα δὲν εἶναι συνήθεια διὰ νὰ κρατοῦσι βιβλία τῶν βαπτιζομένων βρεφῶν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν διὰ τοῦτο ἐγράφη παρ' ἡμῶν ἡ παροῦσα ἐκκλησιαστικὴ, ἐνυπόγραφος καὶ ἐμάρτυρος πίστις καὶ ἐπεδόθη αὐτοῖς εἰς ἔνδειξιν καὶ τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν.

Ὁ Ἰωαννῖνον *Ματθαῖος* ¹⁾ ὑποβεβαίω.

Νικόλαος Θεοδοσίου μαρτυρῶ,

Ἀναστάσιος Δρόσος μαρτυρῶ,

Κυριάκης Χαραμῆς μαρτυρῶ,

Ἰωάννης Πάλης μαρτυρῶ.

Ἰωάννινα ἀπὸς Μαΐου ιη'

1779 Ἰανουαρίου 17. — Ἡ Ἀνδριάνα τοῦ Νικόλα Τυπάλδου Δρακάτου καὶ Ἀνέτας Πολυκαλᾶ τὸν Παῦλον Λιβαθηνὸν τοῦ ποτε Ρόδι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἑρνικάτα ὑπὸ ἱερέως Σπυρίδωνος Τζιμάρα. Παράνυμφος ὁ Μπερναρδῆς Ποταμιᾶνος.

1779 Ἰουλίου 30. — Ἡ Ἄννα τοῦ Θωμᾶ Γιαίτης καὶ Ἑλένης, τὸν Λάζαρον Βαρτάτη τοῦ ποτε Πέτρου ὑπὸ Μάρκου Δημητροπούλου ἐφημερίου Προφήτου Ἡλία, Ζαρά.

1779 Σεπτεμβρίου 10. — Ἡ Μαρία τοῦ Μάρκου Γκάτζιτις καὶ Μαγδαληνῆς τὸν Ἰωάννην Μαρτίνοβιτις τοῦ ποτε Θωμᾶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐφημερίου ἐν Ζάρα.

1778 ²⁾ Ἀπριλίου 28. — Ἡ Παολίνα τοῦ Λεονάρδου Βιτζαμάνου καὶ τῆς Γεωργίας τὸν Γεώργιον Καλούτσην τοῦ ποτε Χριστοφόρου ὑπὸ ἐφημερίου τῆς Ἀναλήψεως Ἑμμανουὴλ Καλούτση. Παράνυμφος ὁ ἐξοχώτατος δόκτωρ Μόρμορης.

1780 Τριέστι Φεβρουαρίου 9. — Μαρία Χριστοδ. Παχούμα καὶ Σοφίας Πολυτρίχη, τὸν Γεώργιον Χαρβούρη. Παράνυμφος Νικόλαος Πλαστιρᾶς. Ἐκκλησία Ἅγιος Σπυρίδων, 1780 Φεβρουαρίου 10. Δανιὴλ Βιτάλης, πρωτοσύγκελος καὶ ἐφημέριος. Ἡ ἐν λόγῳ Σοφία ἐβαπτίσθη τῇ 23 Φεβρουαρίου 1762 ἐν τῇ ἑλλην. ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ *Livorno* ὑπὸ *Σεραφεῖμ Θωμᾶ* ἱερομονάχου, τοῦ τότε ἐφημερίου, ὡς πιστοποιεῖ ὁ ἤδη ἐφημέριος Θεόκλητος πρωτοσύγκελος ἐν τῷ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1777 πιστοποιητικῷ «γενομένῳ ἐν Λιβόρνῳ». Ἴδου καὶ τὸ ἐκ Τεργέστης πιστοποιητικὸν γάμου: 30 Νοεμβρίου 1780 Τεργέστη (ἰταλιστὶ) ὁ *Δαμασκηνὸς Ὁμηρος ἀρχιμανδρίτης καὶ προῖστάμενος τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Τεργέστης* ὅτι, ὁ πρωτοσύγκελος Δὸν Δανιὴλ Βιτάλι ἐφημέριος τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος ἐστεφάνωσε τὸν Κώσταν Ἰωάννου Γιανικωστόπουλο μὲ τὴν δεσποινίδα Ἀναστασίαν τοῦ Δημητρίου Γκουμπρουγάνη καὶ Ἀγγελικῆς, γεννηθεῖσαν ἐν Pola καὶ βαπτισθεῖσαν τῷ 1761 Αὐγούστου 16 ὑπὸ τοῦ τότε ἐφημερίου ἐκεῖ Νικολάου Μπαλάση».

¹⁾ Ἄγνωστος τελείως εἰς τοὺς ἀσχοληθέντας μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας Ἰωαννίνων.

²⁾ Φάκελλος 158.

1781 Φεβρουαρίου 22. — Ὁ αὐτὸς προϊστάμενος τῆς ἐκκλησίας *Τεργέστης* πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Ἀγγελικὴ Σπύρου Χρονοπούλου τοῦ Ἰωάννου, ἐστεφανώθη τὸν Ἀντώνιον Αὐγερινὸν ὑπὸ τοῦ ἱερέως Δὸν Βιτάλι τὴν 7 Φεβρουαρίου 1781. Ἡ Ἀγγελικὴ ἐγεννήθη ἐν Pola τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1761 καὶ ἐβαπτίσθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ ἐφημερίου Μπαλάση.

1780 Νοεμβρίου 8 Pola, ἐκκλησία ἑλλην. Ἀγ. Νικολάου. — Ὁ ἐφημέριος Ἰωάννης Μοσχονᾶς τὴν Αἰκατερίναν τοῦ Πέτρου Δοπίλα μὲ τὸν Μάρκον Βονιζέταν τοῦ ποτε Μιχαήλ.

1783 Ὀκτωβρίου 15 Pola, ἐκκλησία Ἀγ. Νικολάου. — Ὁ ἐφημέριος Κνέσεβιτς τὴν Ἀνναν Ζόρζι Λουμποτίνα μὲ τὸν Ναδαλὶν τοῦ Χριστ. Βάλδιτς.

1783 Ἰουλίου 4. — Ὁ ἀββᾶς Ἀνανίας Θεοδόσης τῆς Μονῆς ἁγ. Γεωργίου Ζακύνθου ὅτι ἡ Ἀναστασία Γεργ. Βελονάκη ἔγινε μοναχὴ καὶ ὠνομάσθη Ἀθανασία.

Ἀντώνιος Καῖσαρ ἡγούμενος τῆς Μονῆς.

1784 Ἰανουαρίου 6. — Ἡ Καλομοῖρα τοῦ Δημητρ. Τυπάλδου Τζανάτου καὶ Ζαφείρως, τὸν Γεράσιμον Τυπάλδον Προτενδέρην ὑπὸ ἐφημ. Ἰωάννου Λευκοκίλου ἐν τῇ Ἐκκλ. τοῦ Σωτήρος εἰς τὸ Ληξοῦρι.

1784 Ἰουλίου 15. — Κέρκυρα. Ἡ Καθηγουμένη Εὐπραξία Πετρετῇ τῆς Μονῆς Ἀγ. Νικολάου τοῦ Κατσίνα, πολίχνης Μανδουκίου, ὅτι ἡ Λουκία Ἀντωνίου Μακρῇ καὶ Κρουσταλένιας, ἔγινε μοναχὴ καὶ ὠνομάσθη Λορέντσα.

1785 Ἰουνίου 17. — Κόπια Ἐκκλ. Φανερωμένης *jus*¹⁾ τοῦ εὐγενοῦς Νικολάου Πολίτη: «1770 Ἰανουαρίου 20. ἐβαπτίσθη θηλικὸν τοῦ κ. Μαριάνου Ἀλμπρίτζη τοῦ ποτε Ἰωάννου-Βαπτιστῇ καὶ Φραγκίσκας Αὐγερινοῦ. ἀνάδοχος. ὁ εὐγενὴς Ἀντώνιος δὲ Τζόρτζης Σκέντος καὶ ἡ τιμία Ρεγγίνα τοῦ Σπυρίδωνος Βαπτισμᾶ καὶ ὠνομάσθη Ρεγγίνα.

Νικόλαος Ἱερεὺς Παλατιανὸς ἐφημέριος, Ἀρτέμιος Ἱερεὺς Παλατιανὸς ὁμοίως.

Δημήτριος Πετρετῆς Μέγας Πρωτοπαπᾶς Κερκύρας Ἐπισκοπῆς.
αὐτῇ Ἰουνίου 15.

Αὕτη συνεξέυχθη τὸν Νικόλαον Παπαδόπουλον τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1785 ἐν τῇ Ἑλλην. Ἐκκλησίᾳ τῆς Βενετίας.

1775. Σεπτεμβρίου 28. — Μαρία Τοῦρκα, ἐκχριστιανισθεῖσα, συνεξέυχθη τὸν Θεόδωρον Ζανετᾶτον τοῦ ποτε Κοσμᾶ ἐκ Κεφαλληνίας ὑπὸ Γερασίμου Ζυγούρα ἐφημ. ἐν Βενετίᾳ.

1785 30 Ὀκτωβρίου — Κεφαλληνία. Ἐκκλ. Ἀγ. Χαράλαμπος, ὁ Ἐφημ. Αὐγουστῆς Ἀντύπας ἐστεφάνωσε τὸν Βασίλειον Τυπάλδον Κιάπλιαν τοῦ ποτε Ἰακώβου

¹⁾ Juspatronato, ιδιόκτητος τοῦτέστι Ναός.

μὲ τὴν Κατερίναν τοῦ Εὐσταθίου Βουλισμᾶ τοῦ ποτε Ἀντωνίου καὶ Καλομοίρας Δελαπόρτα.

1787 Ἰανουαρίου 6. — Κεφαλληνία. Ἐκκλησ. ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου ὅτι ἡ Αἰκατερίνη τοῦ Νικολάου Μαζαράκη καὶ Ἀντζολέτας Χρυσάφη τὸν Ἀνδρέαν Κατουφᾶν τοῦ ποτε Γερασίμου, ὑπὸ Ἐφημ. Ἰωάννου Λευκοκίλου.

1788 Μαΐου 5. — Ὁ Ὁμηρος Λαμασκηρός, Ἀρχιμανδρίτης ἐν Τεργέστη, πιστοποιεῖ ὅτι ὁ ἱερομόναχος Ἀμβρόσιος ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας Ἀγίας Τριάδος καὶ Ἀγ. Νικολάου ἐστεφάνωσε τὴν Σταματοῦλαν τοῦ Γεωργίου Μαρούλη — ἣτις εἶχε βαπτισθῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Σπυρίδωνος — Τεργέστης τῇ 12 Δεκεμβρίου 1769 ὑπὸ τοῦ τότε ἐφημερίου Ραφαὴλ Δημοῦλα — μὲ τὸν Ἰωάννην Γεωργίου Καστορινόν.

1788 Ὀκτωβρίου 10. — Ἡ Ἰουλία Πέτρου Πυλαρινοῦ τοῦ ποτε Φραγκίσκου καὶ τῆς Ἀντζολέτας τὸν Παναγιώτην Καστάνιαν τοῦ Ἀναστασίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἑξωνων Ζακύνθου ὑπὸ τοῦ πρωτοπαπᾶ Βασιλείου Καρὲρ — παράνυμφοι ὁ εὐγενὴς Κόντε Καποκέφαλος Ἀναστάσιος καὶ Νικόλαος Λιβάνης.

Τῷ 1789 Μαρτίου 23 συναντῶμεν Ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης τὸν Ἰωαννίκιον.

1788 Ἀπριλίου 4. — Ἡ Πολωνία τοῦ Γεωργίου Κοντοσταύλου καὶ Ἀναστασίας ἐστεφανώθη τὸν Σπυρίδωνα Ρωμᾶνον ἐκ τῆς νήσου Παξῶν. Παράνυμφος ὁ ἀνδρείοτατος καὶ εὐγενέστατος Συνταγματάρχης Ἰωάννης Τριβόλις, εὐγενὴς Ἰωάννης Δόνδης καὶ Ἰωάννης Δὲ Μπιάζις. Ἐφημέριος Ἀγ. Ἀθανασίου Ἰωάννης Λαρδέας.

Ἐπικυροῖ ὁ πρωτοπαπᾶς Ἀλοῦσιος Καππάδοκας.

αψ⁷ Ἰουλίον β'.

1791 Ἰουλίον 19. — Ἡ Στελοῦλα τοῦ Γερασίμου Λευκοκίλου καὶ Διαμάντως τοῦ ποτε Μάξου Φλωριᾶ, ἀμφοτέρων ἀρχόντων, ἐστεφανώθη τὸν Ἀνδρέαν Σβορώνον τοῦ ποτε Παναγιώτου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὑπὸ ἐφημερίου Εὐαγγέλου Καλλιγᾶ.

1791 Νοεβρίου 11. — Ἡ Μαρία τοῦ Γεώργη Λουμποτίνα τὸν Μάρκον Δράγοβιτς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἀγ. Νικολάου — Ρολα ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου ἀρχιμανδρίτου Ἰωσήφ Κνέσεβιτς καὶ Σαμουὴλ Γιόβα, δευτέρου ἐφημερίου.

1790 Μαρτίου 23. — «Πιστοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι προεστῶτες τῆς ἐκκλησίας Ἀγ. Νικολάου ἐν Γαλατᾷ ὅτι ἡ Ἑλένη θυγάτηρ τοῦ Γεωργίου Καλούτζη Ντόλη ἐκ Τσιρίγων καὶ συζύγου Βαρβάρας τὴν ἀρραβονοστεφανώσαμεν εἰς γάμον α'. μὲ τὸν Γρηγόρη μπερμπέρην υἱὸν τοῦ Λάσκαρη γένημα καὶ θρέμα ἀπο ἐδῶ ἀπὸ τὸν Γαλατᾶν εἰς τοὺς 1787 Ὀκτωβρίου 28. Παράνυμφος ἐστάθη Γεώργιος τοῦ ποτε Ἀντώνη καὶ διὰ βέβαιον τῆς ἀληθείας γράφομεν ἡμεῖς οἱ προεστῶτες τῆς ὁηθείσης ἐκκλησίας μετὰ ὑπογραφῆς.

Ὁ Σελευκίας Δοσίθεος ἀρχιερεὺς βεβαιῶ, Ἰωάννης Ἱερομόναχος προεστὼς τῆς ἀνω ἐκκλησίας γράφω καὶ βεβαιῶ, Εὐθύμιος Ἱερομόναχος προεστὼς, ὁμοίως ὁ παράνυμφος Γεώργιος βεβαιῶ.

1792 Ἀπριλίον 29. — «Ἀρραβωνοστεφανώσαμε τὸν εὐγενῆ Κὺρ Μαρίνον Ματαράγκαν τοῦ ποτε εὐγενοῦς Σπυρίδωνος ἐκ Κεφαλληνίας καὶ τὴν κυρὰ Ἑμίλιαν θυγατέρα τοῦ Ἱερολογιωτάτου κὺρ Ἰωάννου Παραμυθιώτου ἄρχον τῶν Μοναστηρίων τὸν μὲν εἰς β' τὴν δὲ εἰς α' γάμον ὄντος παρὰνυμφος: ὁ εὐγενὴς Δοτὸρ Σπυρίδων Προσαλέντης, ὁ εὐγενὴς Βιαρέτος Πετρετῆς τοῦ εὐγενοῦς κ. Γεωργίου. Ἐκκλησία Ἀγ. Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ Ἀγ. Ἀθανασίου, προάστειον Γαρίτσας. Ἐφημέριος Σπυρίδων ἱερεὺς Σολομόν. Τὸ βαπτιστικὸν τῆς 27 Μαΐου 1787 ὑπογράφει Σωφρόνιος ἱερομόναχος Παραμυθιώτης.

Τεργέστη 29 Ἰουλίου 1793, (ἰταλιτῇ). — Ὁ ἀρχιμανδρίτης Λαμασκηνὸς Ὁμηρος, Πρόεδρος ἀμφοτέρων τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκκλησιῶν Τεργέστης, πιστοποιεῖ ὅτι ἡ Ἀναστασία τοῦ Καπιτὰν Ἀλεξάνδρου Γκιόλμα καὶ Ρόζας, συνεξέχθη τῇ 22 Μαΐου 1793 τὸν Δημήτριον Παπαδόπουλον παρὰ τοῦ ἐφημερίου τῆς Ἀγ. Τριάδος ἐν Τεργέστη, Δὸν Ἀβραμίον Ἀγγελάτου. Τὸ πιστοποιητικὸν γράφει καὶ ὑπογράφει — λόγῳ τοῦ ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ γράψῃ ἐξ ἀδυναμίας τῆς χειρὸς ὁ Ἀρχιμανδρίτης — ὁ Ματθαῖος Σελέκης¹⁾ Καγκελλάριος τοῦ ἔθνους ἦτοι τῶν ἐκκλησιῶν Ἑλληνικῆς καὶ Ἑλληνο-Ἰλλυρικῆς καὶ προϊστάμενος (Canc. er e prefetto). Παρὰνυμφος ἦτο ὁ ἐξοχώτ. Σπυρίδων Βαροῦχας πρόξενος τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν.

1793 Φεβρουαρίου 2. — Ἐκκλησία Ταξιαρχῶν, Ληξουρίου, ἐφημέριος Σπυρίδων Μάντουνκας ἐστεφάνωσε τὴν Ρουμπίναν τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροῖδῃ καὶ Μήλιας μὲ τὸν Γιάννη Λοβέρδον τοῦ ποτε Νικολάου. Παρὰνυμφος ὁ Σπῦρος Βουτζινᾶς Φαρσινός.

1793 Ἰουνίου 19. — Ἡ Μαργαρίτα τοῦ Ν. Κεφαλᾶ καὶ Λεμονιάς, ἐστεφανώθη τὸν Ἰάκωβον Λοβέρδον Λιβιεράτον τοῦ ποτε Στάθη. Ἐκκλησία Ἀγ. Νικολάου Μηνιατῶν «πατρονάτο» ὑπὸ Ἀναστασίου πρωτοπαπᾶ τοῦ Μηνιάτη. Παρὰνυμφος ὁ εὐγενέστατος Τζανμπατίστας Λοβέρδος.

Τῷ 1795 συναντῶμεν πρωτοπαπᾶν Κερκύρας τὸν Γεώργιον Χαλικιόπουλον.

1795 Ὀκτωβρίου 12. — Ὁ προϊστάμενος ἀρχιμανδρίτης τῆς ἑλλην. ἐκκλησίας Ἀγ. Νικολάου Πόλας, Ἰωσήφ Κιέσεβιτς πιστοποιεῖ ὅτι ὁ ἐφημερεύων Σαμουήλ Λουμποτίνας ἐστεφάνωσε τὴν 20 Μαΐου 1795 τὸν Στέφανον Χρονόπουλον τοῦ ποτε Σπυρίδωνος μετὰ τῆς Ἑλισάβετ τοῦ Γεωργίου Λουμποτίνα.

Ὁ αὐτὸς πιστοποιεῖ τὸν γάμον τοῦ Νικόλα Μπράϊκι μὲ τὴν Ναδαλίναν Πέτρου Ράδολε γενόμενον τῇ 5 Μαρτίου 1796 ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐφημερεύοντος.

1796 25 Ἰανουαρίου. Ἐκκλησία Ἀγ. Νικολάου Κεφαλληνίας. — Ἐφημέριος Ἀνδρέας Πυλαρινὸς ἐστεφάνωσε τὴν Ἀγγελικὴν τοῦ Γιάννη Ἀραβαντινοῦ μὲ τὸν Ντίλιον Γαλάτην.

Μάρτυς Ἀθανάσιος Ἀρδαβάνης.

¹⁾ Ἰωαννίτης.

1795 23 *Ἰανουαρίου*, Ἐκκλησία Ἁγ. Παρασκευῆς — Κεφαλληνία, χωρίον Μεταξᾶτα, περιοχή Λιβαθοῦς. — Ὅτι ἡ Διαμάντω τοῦ Στέλιου Μεταξᾶ Στραβόλαιμον τοῦ ποτε Βασίλι καὶ Ρεγγίνας Μηλιαρέση τοῦ ποτε Στέλιου, τὸν Θοδορίν Μονόπολι τοῦ Ἰωάννου ὑπὸ ἐφημερίου Νικολάου Μυλωνᾶ. Κουμπάροι: Παπακὸρ Ζωσιμᾶ Σκυλίτης τοῦ ποτε Εὐσταθίου καὶ ἡ συμβία Βικτωρία τοῦ κὺρ Γερασίου Λασκαράτου Μεταξᾶ τοῦ ποτε Ἰωάννου.

1796 *Μαρτίου 25*, Ἐκκλησία τοῦ Παντοκράτορος — Ληξουρίου Ποτάμι. — Ἐφημέριος Ζωσιμᾶς Λοβέρδος ἐστεφάνωσε τὴν Εἰρήνην Βαγγελῇ Ποταμιάνου λεγομένου Σαμαρᾶ τοῦ ποτε Σπύρου καὶ Στυλιανῆς συζύγου, τὸν Σταματέλον Σερεπέτην τοῦ ποτε Ἀντώνη. Κουμπάροι ὁ Τομάζος Κουλουμπῆς καὶ Γεώργιος Κατζιάλας.